

istanbulekonomizirvesi.com

6. İSTANBUL EKONOMİ ZİRVESİ

Küresel Değer Zincirleri
8-9 ARALIK
Çırağan Sarayı

Avrupalı Şirketler için
Türkiye'de Yatırım Fırsatları
28 EYLÜL-1 EKİM
Ritz-Carlton Berlin

istanbulekonomizirvesi.com

“Küresel Değer Zincirleri”

PROGRAM AKIŞI

ÇIRAĞAN BALO SALONU

09.00 - 09.20	Açılış Karşılama (Kahve & İkrâm)
09.20 - 10.20	Açılış Konuşmacıları
10.30 - 11.20	Tedarik Zincirlerinde Kadın Girişimciler için Fırsatlar; Ticaretin Kadınları
11.30 - 11.45	Kahve Arası
11.45 - 12.35	Social Upgrading
12.45 - 13.30	Öğle Arası
13.30 - 14.20	Otomotiv Sektöründe Elektrifikasyon Dönüşümü ve Sürdürülebilirlik
14.30 - 15.20	Yerelden Küresele Turizmde Değer Yaratmak
15.30 - 15.45	Panel Arası
15.45 - 16.35	Enerji ve Enerji Dönüşümünde E-mobilitenin Yeri
16.45 - 17.35	Organize Sanayi Bölgelerinde Dijital ve Yeşil Dönüşüm
17.45 - 18.00	Panel Arası
18.00 - 18.50	Sürdürülebilir Kalkınma İçin Sağlıkta İnovasyon
19.00 - 19.50	Sürdürülebilir Turizm

ÇIRAĞAN BALO SALONU

18.30 - 19.00	Kokteyl
19.00 - 20.00	Gala Yemeği
20.00 - 20.30	Lazaza Gülcan Selçuk Defilesi
20.45 - 21.45	İstanbul Altın Değerler Ödül Töreni
22.00 - 00.00	Ferhat Göçer Canlı Performansı

YILDIZ A SALONU / EŞ ZAMANLI PANELLER

11:45 - 12:35	Göç ve Barınma Sorunu
12:45 - 13:30	Öğle Yemeği
13:30 - 14:20	Jeopolitik ve Jeoekonomik Riskler ve Fırsatlar
14:30 - 15:20	İskandinav Yaklaşımıyla İş Dünyasında Sürdürülebilirlik
15:30 - 15:45	Panel Arası
15:45 - 16:35	Küresel Değer Zincirleri
16:45 - 17:35	Ekonomik Büyüme ve Sürdürülebilirlik Kalkanma Bölgesi Entegrasyonun Fırsatları

6. İSTANBUL EKONOMİ ZİRVESİ

İmtiyaz Sahibi

Abdullah DEĞER

İstanbul Ekonomi Zirvesi İcra Kurulu Başkanı

Mali İşler Müdürü

Ziya MURSALOĞLU

Genel Yayın Koordinatörü

Merve BELEN

İstanbul Ekonomi Zirvesi Genel Koordinatör

Görsel Tasarım ve Uygulama

Kadir İbrahim BORA

Melody Reklam

Baskı

UZERLER MATBAACILIK

Turan Güneş Bulvarı 22/26

Yıldız Çankaya - Ankara

T.: 0312 442 62 14

F.: 0312 442 62 15

uzerler@uzerler.com

www.uzerler.com

İÇİNDEKİLER

1	Program
4	İstanbul Ekonomi Zirvesi Yönetim ve İcra Kurulu
9	Sponsor ve Destekleyen Kuruluşlar
10	Vizyon, Misyon
13	Amaçlarımız
16	Açılış Konuşmaları
42	Protokol Plaket Takdimi
45	Sponsor Plaket Takdimi
49	Tedarik Zincirlerinde Kadın Girişimciler için Fırsatlar; Ticaretin Kadınları Paneli
64	Plaket Takdimi
66	Panel Sponsoru Kadiger
67	Social Upgrading Paneli
83	Plaket Takdimi
85	Panel Sponsoru Koluman
90	Sponsor Mercedes-Benz
93	Keynote Speaker “Küresel Değer Zincirleri ve G20”
97	Öğle Yemeği
98	Öğle Yemeği Sponsoru Vakıf Katılım
99	Otomotiv Sektöründe Elektrifikasyon Dönüşümü ve Sürdürülebilirlik Paneli
111	Plaket Takdimi

113	Plaket Sponsoru Borusan Sponsoru	213	İskandinav Yaklaşımıyla İş Dünyasında Sürdürülebilirlik Paneli
115	Yerelden Küresele Turizmde Değer Yaratmak Paneli	224	Plaket Takdimi
129	Plaket Takdimi	225	Küresel Değer Zincirleri Paneli
131	Panel Sponsoru Türsab	243	Plaket Takdimi
132	Coffee Break	245	Ekonomik Büyüme ve Sürdürülebilir Kalkınma Bölgesel Entegrasyonunun Fırsatları Paneli
133	Enerji ve Enerji Dönüşümünde E-Mobiletinin Yeri Paneli	259	Plaket Takdimi
145	Plaket Takdimi	261	Sponsor Standları
147	Panel Sponsoru Zorlu Enerji	263	Kokteyl
149	Organize Sanayi Bölgelerinde Dijital ve Yeşil Dönüşüm Paneli	264	Gala Yemeği
160	Plaket Takdimi	265	İstanbul Altın Değerler Ödül Töreni
162	Panel Sponsoru TUİOSB	269	Defile
165	Panel Sponsoru Scheider	270	Canlı Müzik
169	Sürdürülebilir Kalkınma İçin Sağlıkta İnovasyon Paneli	271	Basında Biz
182	Plaket Takdimi	274	Sponsorluk Seçenekleri
184	Panel Sponsoru SANOFİ		
185	Göç ve Barınma Sorunu Paneli		
195	Plaket Takdimi		
196	Panel Sponsoru PEKHAN		
199	Jeopolitik ve Jeoekonomik Riskler ve Fırsatlar Paneli		
211	Panel Takdimi		

Firuz B. BAĞLIKAYA
Türkiye Seyahat Acentaları Birliği
Yönetim Kurulu Başkanı

İsmail GÜLLE
Gülle Tekstil - Yönetim Kurulu
Başkanı Türkiye İhracatçılar
Birliği E. Meclis Başkanı

Haluk KALYONCU
Kalyon Holding Yönetim
Kurulu Üyesi - DEİK Enerji ve
İş Konseyi Başkanı

Kaan SALTİK
Koluman Holding Yönetim
Kurulu Başkanı

Abdullah DEĞER
İstanbul Ekonomi Zirvesi İcra
Kurulu Başkanı

Emine ERDEM
SEDEFED Yönetim
Kurulu Başkanı
TÜRKONFED Başkan Yardımcısı

Ziya MURSALOĞLU
İz Bina Yönetim Hizmetleri
ve Kontratları Yön. Tic. Ltd.
Yönetim Kurulu Başkanı

Gül Akyürek BALTA
TÜİOSB Yönetim Kurulu
Başkanı

Saro BENGLİAN
Aşçi Etcı Benglian Avukatlık
Ortaklığı Ortak- Avukat

Cem ÖZTÜRK
Sanofi Ülke Başkanı

Turhan ÖZEN
Türk Hava Yolları (Kargo)
Genel Müdür Yardımcısı

Hakan TİFTİK
Borusan Otomotiv İcra Kurulu
Başkanı

Furkan TANRIVERDİ
SuperPay Yönetim Kurulu
Başkanı

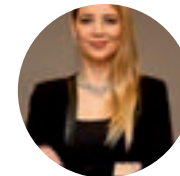
Steven YOUNG
DALGAKIRAN Yönetim Kurulu
Başkanı ve Yönetim Kurulu Üyesi

Prof. Dr. Aytül ERÇİL
Vispera Kurucu Ortağı&CEO

İbrahim Sinan AK
Zorlu Enerji CEO

Nilüfer ÇELİKEL
DOSABSİAD Yönetim Kurulu
Başkan

İCRA KURULU BAŞKANI

Abdullah DEĞER
İstanbul Ekonomi Zirvesi
İcra Kurulu Başkanı

İCRA KURULU BAŞKAN YARDIMCILARI

Merve DOĞRU
Türk Hava Yolları A.O. Kurumsal
Satış ve Pazarlama Müdürü

Uğur Gülek BALTA
Uğurcan Gümrük Müşavirliği Ltd. Şti.
Yönetim Kurulu Başkanı

Ziya MURSALOĞLU
İz Bina Yönetim Hizmetleri ve
Kontratları Yön. Tic. Ltd. Yönetim
Kurulu Başkanı

Dr. Elif Balcı FİSÜNOĞLU
TGA İş, Etkinlik ve Turizm Ürün
Geliştirme Grubundan Sorumlu
Genel Müdür Yardımcısı

Makbule YÖNEL
TSKB Gayrimenkul Değerleme
A.Ş. Genel Müdür

Aslı PASİNLİ
Dünya Doğayı Koruma Vakfı
Türkiye Genel Müdürü

Tal GARİH
Alarko Holding A.Ş. Dijital Dönüşüm
ve İnovasyon Direktörü

Nergis BÜYÜKKINACI
TÜRSAB Kurumsal İlişkiler Grup
Başkanı

Anıl Alirıza ŞOHOĞLU
EVO Grup Yönetim Kurulu Başkanı
TÜGIAD Eski Başkan

Aslı BORAKAN
Radisson Bosphorus Otel
TÜRKİYE Satış Direktörü

Behzat TELLİOĞLU
Tellioğlu Group
Yönetim Kurulu Üyesi

Prof. Dr. Bülent GÜLOĞLU
İstanbul Teknik Üniversitesi
Rektör Yardımcısı

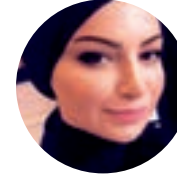
Ceylan PİRİNÇCIOĞLU
Sağlık Uygulaması Emtia Ticareti
& Danışmanlık CEO

Prof. Dr. Emre ALKİN
İstanbul Topkapı Üniversitesi
Rektör
TİM Danışman

Erhan ÖZMEN
Özmen Un Yönetim Kurulu Başkanı
TÜGİK Kurucu Başkanı

Gülcan SELÇUK
Lazaza Moda Tasarımcısı

Kemal GEÇER
Lufthansa Havayolları
Genel Müdürü

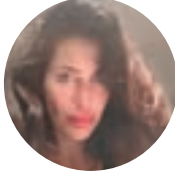
Markus ÜREK
Açılım İnşaat Libya ve Irak
Şubeleri Müdürü

Mehmet Taha PINAR
DBE Holding
Yönetim Kurulu Başkanı

Metin SALT
Vestel Ventures Genel Müdürü

Nesli GEDİK
Wild@life Yönetim Kurulu Üyesi

Nurettin VAROL
Made Mutfak A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı / TUSİAD Üyesi

Oğuz MÜLAZIMOĞLU
Abdi İbrahim Genel Müdürü

Pinar AKALIN
Sentromer DNA Teknolojileri Genel Müdür

Sibel KULAKSIZ
World Bank Washington DC
Kıdemli Ekonomist

Suzan CAİLLIAU
Santeandmore Kurucu

Sultan TEPE
TİM Endüstri Sürdürülebilirlik
Bilim Kurulu Sektör Temsilcisi &
TİM Kadın Meclisi Başkanı

Taner KARAOĞLU
Karaoğlu Grup
Yönetim Kurulu Üyesi

Tulin YALMAN
Habertürk/ NTV TV Yapımcı/
Gazeteci

Uğur TALAYHAN
Swissotel Genel Müdürü

Yalçın KIROĞLU
Mars Enerji Başkanı DEİK Afrika
Bölgesi Koordinör ve
Başkan Yardımcısı

**Assoc. Prof. Dr.
Yıldız ÖZKÖK**
Hasan Kalyoncu Üniversitesi
İktisat Bölümü -EASS Fakültesi
Dekan Yardımcısı

Ziya AKKURT
Nurol Yatırım Bankası
Yönetim Kurulu Başkan

Armin ZERUNYAN
Hilton Ülke Genel Müdürü

İhsan MÜDERRİSOĞLU
Eski IBM Kamu İşleri Direktörü
Orta Doğu ve Türkiye

Pınar ECZACIBAŞI
GP-Trust Finansal Yönetim ve
Danışmanlık Yönetici Ortağı

Zeynep Şemsi AYSALAR
Berdan Cıvata B.C. Şirketler Grubu
CEO

Mürüvvet İŞİK
Lyonel A. Makzume Şirketler Grubu
Grup İş Geliştirme Müdürü

Merve BELEN
İstanbul Ekonomi Zirvesi
Genel Koordinatörü

DESTEKLEYEN KURULUŞLAR VE SPONSORLAR

VİZYONUMUZ

Dünya ekonomisinde kırılganlığın arttığı ve değişim hızının öngörü oluşturmayı zorlaştırdığı bir ortamda; ülkeler, sektörler, ve kurumlar arasında etkin koordinasyonu sağlayan, değişimleri öngörüp gelişmenin sürekliliği için aksiyonları tasarlayan, güçlü lobicilik faaliyetleri ile yönlendirici olan dünya ekonomisinin en saygın sivil tartışma platformlarından biri olmak.

MİSYONUMUZ

Yeni yatırım fırsatlarını belirlenmesinde somut girişimlerde bulunmak ve bunların uluslararası arenada tanıtılmasına güçlü bir zemin oluşturmak, küresel iş dünyası paydaşları arasında etkin bir iletişim platformu olmanın ötesine geçerek kayda değer büyüklükte yeni ticari faaliyetleri tetiklemek ve paydaşlar arası ilişkilerin güçlenerek geleceğe taşınmasını sağlamaktır

AMAÇLARIMIZ

İstanbul Ekonomi Zirvesi'nin hedefi, dünya ekonomisine yön verenlerin yeni dünya düzenini ve bunun getirdiği fırsatları tartıştığı bir platform olmak, katılımcı işletmelerin farklı ülkelerde ortak projeler uygulamalarına yardımcı olmak, değişen ekonomik ve teknolojik ortamda şirket birleşmelerinin temellerini atmak, yabancı sermayeli şirketlerin üçüncü parti ülkelerde yatırım yapmalarının temellerini atmak, yeni normale ilişkin iletişim platformlarında tartışılan konuların belirleyicisi olmak. Zirve boyunca dünya ekonomisi, küresel ekonomik faaliyetleri doğrudan etkileyebilecek yeni teknolojilerin belirlenmesi ve verimli kullanımları için yol haritalarının oluşturulması, dünyamızın karşı karşıya olduğu ekonomik sorunları kapsayan küresel hedefler yoğunluğunun oluşturulması, bu tartışmada üretilen önerilerin aktarılması, iş dünyasından politika yapıcılara kadar yerli ve yabancı katılımcılar tarafından bir platform oluşturmak ve sonuç odaklı ve etkin bir şekilde lobi yapmak, ayrıca dünyayı daha sürdürülebilir bir yörüngeye oturtmak, karşılıklı standartlar ve ulaşılabilir hedefler belirlemek, olası bir sonucun ardından yeniden ayağa kalkmak. Kriz, iklim değişikliğine uyum, ekonomik eşitsizlik, barış ve adalet, yoksulluğun azaltılması, üretken istihdam, toplumsal cinsiyet eşitliğinin ve kadınların güçlendirilmesi, ilerlemeyi sağlamak ve ülkeleri sürdürülebilir kalkınma yolunda desteklemek için riskleri yönetmek, kapsamlı büyümeyi, dayanıklılığı artırmak, sürdürülebilir enerjiye erişim, sürdürülebilir karasal ekosistemlerin yönetimi ve zenginlik ve refahın arttırılması. Politik, akademik ve iş dünyasının önde gelen isimlerini bir araya getirerek, dünyadaki problemleri tartışmak ve dünyadaki mevcut durumu daha iyi hale getirmektir.

ABDULLAH DEĞER

İstanbul Ekonomi Zirvesi İcra Kurulu
Başkanı

**Sayın Bakanlar, Sayın Başkanlar,
İş Dünyasının Değerli Temsilcileri,
Kıymetli Basın Mensupları,**

Bu yıl “Küresel Değer Zincirleri” ana temasıyla 6.kez düzenlediğimiz İstanbul Ekonomi Zirvesi’ni gerçekleştirmenin mutluluğunu yaşıyoruz.

Günümüzde çevrecilik, çevrenin korunması ve çevrenin durumunun iyileştirilmesi her sektörün üzerinde durduğu önemli bir konu haline gelmiştir. Bu gelişme etkisini bankacılık sektöründe de göstermiştir. Finans sektöründe beklenenden daha hızlı bir şekilde çalışmalar artmış ve her endüstri kendi yeşil girişimleriyle yoğun bir şekilde ilerlemektedir.

Küresel değer zincirlerinin önemi, artan bilgi iletişim teknolojisi ve gelişen altyapı ile ülkeler için üst seviyelere çıkmıştır. Küresel değer zincirlerine katılım ve bu katılımdan

elde edilen değerlerin ülkelere katkıları sürdürülebilir gelişim, büyüme, refah artışı ve uluslararası rekabet gücünü elde etmek olarak ifade edilmektedir.

Tüm dünyada kullanımı gittikçe yaygınlaşan elektrikli araçlar, yeşil ekonominin ana maddelerinden biri oldu. Elektrikli araç üreticileri ve tedarikçilerinden finansörlere, bayilere, enerji sağlayıcılarına ve şarj istasyonu operatörlerine kadar tüm mobilite ekosisteminin dönüşümü başarıyla gerçekleştiğinde yeni gelecek, otomotiv sektörünü daha hızlı dönüştürecek.

Türkiye'nin dünyaya açılan yüzü, sanayi ve üretim merkezi olan İstanbul, tarihsel zenginliği sayesinde turizm için de önemli bir şehir konumundadır. En büyük yatırımlarımızdan biri olan İstanbul Havalimanı projesi İstanbul'u dünyanın gözünü ayırmadığı bir konum haline getirmenin yanı sıra milli gelirdeki artışın da liderliğini yapmaktadır.

İstanbul Ekonomi Zirvesi olarak amacımız; yeni yatırım fırsatlarını belirlenmesinde somut girişimlerde bulunmak ve bunların uluslararası arenada tanıtılmasına güçlü bir zemin oluşturmak, küresel iş dünyası paydaşları arasında etkin bir iletişim platformu olmanın ötesine geçerek kayda değer büyüklükte yeni ticari faaliyetleri tetiklemek ve paydaşlar arası ilişkilerin güçlenerek geleceğe taşınmasını sağlamaktır.

İstanbul'umuzun ve ülkemizin tanıtımına katkıda bulunmak, Daha iyi ve sürdürülebilir bir dünyayı mümkün kılmak misyonuyla çıktığımız yolda tüm paydaşları hızlı ve ortak amaca yönelik birlikte hareket etmeye davet ediyoruz. Bu planları insanlığın hayatını değiştirecek, ekonomilerimizin ve toplumlarımızın hızla toparlanmasına katkıda bulunacak eylemlere ve yatırımlara dönüştürmenin zamanı gelmiştir. Daha güçlü bir Türkiye, daha güzel, daha adil bir dünya...

SİBEL KULAKSIZ

World Bank Washington DC
Kıdemli Ekonomist

Son dönemde bütün ülkeleri derinden etkileyen küresel tedarik zincirlerinin tartışılmasına her zamankinden daha büyük bir ihtiyaç var. İstanbul Ekonomi Zirvesi'ne katılımın güçlü olması, kamu, özel sektör ve uluslararası organizasyonların birlikte çalışarak herkes için yeni ekonomik fırsatlar yaratılmasına verilen desteği gösterdi. Bu Zirve'nin arkasında bir 'Vizyon' var. Bu vizyon, verimli ve çevre dostu yatırımların herkese fayda sağlayacak şekilde gerçekleştirilmesine yönelik stratejik liderliği içermektedir. Ekonomik ve ticari politikaların güçlendirilmesi ve regülasyonların uyumlaştırılması daha yüksek yatırım seviyelerini beraberinde getirecektir.

Bölgemizde ekonomik potansiyeller yüksek, ancak üretim, yatırım ve istihdam yaratabilecek bu ekonomik fırsatlardan tam olarak yararlanamıyoruz. Burada özel sektörün liderliği ön plana çıkıyor çünkü zor bir siyasi coğrafyada ekonomik

diplomasiye destek sağlanması için özel sektörün daha büyük katkısı ve liderliği gerekiyor. Ekonomik dinamikleri değiştirecek büyük bir potansiyelimiz var. Türkiye’de özel sektör liderleri, ticaretin çeşitlendirilmesi, doğrudan yabancı yatırım ve teknoloji transferlerinin güçlendirilmesi ve rekabet gücünün artırılmasını desteklemektedir.

Türkiye, büyük pazarlara erişimi olan bir ülke ve bölge için potansiyel bir büyüme kutbu durumunda. İstanbul Ekonomi Zirvesi Yönetim ve İcra Kurulu, potansiyellerden yola çıkarak aksiyonlara öncülük

ediyorlar. Uluslararası birliktelik özellikle önemli çünkü ortak ekonomik zorluklar var, bunlar da ancak ekonomik işbirliği yoluyla çözülebilir. Buna paralel olarak sosyal kalkınma sorunlarının da ele alınması gerekiyor ve özellikle kadınların liderliğinin desteklenmesi dinamikleri daha da güçlendirecektir. Bu bağlamda, Kuzey ülkeleriyle başlattığımız diyalogdan büyük mutluluk duyuyoruz. İskandinav ülkeleri, 2030 yılına kadar dünyanın en sürdürülebilir ve entegre bölgesi olma vizyonuna ulaşmak için birlikte çalışıyor, iklim eylemiyle toplumsal cinsiyet eşitliği arasındaki ilişkiler konusunda uluslararası işbirliğini destekliyor.

“İskandinav Yaklaşımıyla İş Dünyasında Sürdürülebilirlik” paneli Kuzey ülkelerinin deneyimlerini dinlememize imkan verdi. Son yıllarda yeşil ekonomiye geçişte önemli adımlar atan Türk iş dünyası yeşil, adil ve sürdürülebilir bir iş modeli oluşturma konusundaki küresel birikimleri dinledi. Örneğin, Danimarka küresel karbon salımının yüzde 1’ini gerçekleştiriyor ve mevcut karbon salımını 2030’a kadar yüzde 70 azaltmayı hedefliyor. Başarılı bir yeşil dönüşüm için ülkeler ve şirketlerin enerji verimliliğini ve yenilenebilir enerjiyi bir araya getirmesi gerekiyor. Danimarka’nın yeşil ve sürdürülebilir ekonomiye geçişte attığı adımlardan diğeri de yapay enerji adaları oluşturmak. Bu sayede, yeni istihdam fırsatları oluşabilir. Yeşil dönüşümün uluslararası işbirliğine dayalı olması gerekmektedir.

İsveç’te ise sürdürülebilirlik alternatif bir yol değil, iş dünyasının temelini oluşturuyor. Yeşil dönüşüm ve sürdürülebilirlik ihtiyacı dünya gündemini belirlerken küresel ekonomide zorluk ve fırsatlar yaratıyor. Bugünün kurumsal sürdürülebilirlik şampiyonları, yarışa devam eden ve ayakta kalanlar olacak. Alternatif enerji kaynakları araştırılırken, yüzer güneş santralleri Avrupa’da yaygınlaşabilir. Yüzen güneş enerjisi santralleri, umut verici yeni bir teknoloji olarak kabul ediliyor. Bu teknoloji, hidroelektrik santralleri ve kıyılarda uygun fiyatlı enerji üretilebilmesini sağlıyor. Yakın bir gelecekte, Avrupa’nın güneşli bölgelerinde bu sistemler fosil enerji kaynaklarının yerini alacak.

KIVILCİM KOCABIYIK

Yuvam Dünya Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı

Değerli Konuklar,

Bu yıl 6.düzenlenen İstanbul Ekonomi Zirvesi'ne hoş geldiniz.

Dünya akıl almaz bir dönüşüm içinde ve ne yazık ki toplumsal ve çevresel olarak büyük riskler altında. Bu nedenle ekonomi deyince artık sadece ekonomiden bahsedemiyoruz. Belki de bu süreçte ekonomi tam anlamını buluyor. Bildiğiniz gibi ekonomi eski Yunanca 'da ev idaresi anlamına gelmektedir. Küresel çağda ev de aslında hepimizin ortak dünyası yuvamız dünya... Yani dünyayı doğru düzgün, mutlu, huzurlu adil yönetmek için aslında her şey... Tüm çabamız yuvamız dünyayı kimseyi geride bırakmadan adil

bir ev haline getirebilmektir. Ekonominin yeni anlamı da bundan başka bir şey değil aslında. Bu zirvenin ana teması ise Küresel Değer Zincirleri... Hepimiz küresel zincirlerle birbirimize bağlıyız. Dünyanın bir köşesinde yaşanan bir felaket, bir kuraklık, bir savaş, bir ekonomik kriz hepimiz etkiliyor. Bugünlerde bu durumu her birimiz yaşıyor ve deneyimliyoruz. Bu noktada ekonominin de tüm dünya yurttaşlarının değerler etrafında ortaklaşması kaçınılmazdır. İklim krizinden toplumsal cinsiyet eşitliğine, ekonomik krizlerden yoksulluğa, biyolojik çeşitlilikten su krizine hepimiz farklı farklı olsa da sorunlardan etkilenmekteyiz. Dolayısıyla ekonominin ve

onun küresel değer zincirlerinin de bu yeni değerler çerçevesinde temelden değişmesi gerekmektedir. Bu değerlerin ve insanlığın önündeki en büyük kriz olan iklim kriziyle mücadelenin de önemli bir parçası kadınların güçlendirilmesidir. Dünyanın yarısını oluşturan biz kadınların katkısı olmadan sürdürülebilir bir dünyayı kurmak gerçekten imkansızdır. Bu kıymetli organizasyonun bu değişime ilham olmasını diliyorum. Siz konuklara, çok değerli konuşmacılara, başta İstanbul Ekonomi Zirvesi İcra Kurulu Abdullah Bey olmak üzere, tüm yaratıcı ekibine çok teşekkür ederim.

GÜL AKYÜREK BALTA

TÜİOSB Yönetim Kurulu Başkanı

Öncelikle ilk olma konusunda; Türkiye’de organize sanayi bölgesi kadın başkanlarımız da var şu anda ben tek değilim. Ama kurma görevi açısından bakıldığında 2018 yılından bu yana uğraşıyorum. Gerçekten bu iş zor. Allaha çok kıymetli başkanlarımız var ve bizi burada yalnız bırakmadılar. Ben ilk kadın kurucu başkan olmanın verdiği sorumlulukla birlikte, bizler başka ilkleri de OSB’imizde barındırmak için elimizden geleni yapıyoruz. TÜİOSB’nin yatırımcılarının tamamı ihracatçılardan oluşuyor. Tabi bu da yola çıkarken bir seçimdi. Altyapıların tamamının dijital olarak planlanmış olması, uçtan uca izlenebilirlik konusunda orada da duayen çözüm ortaklarından birisi Bora bey Biz Türkiye’nin ilk ihracatçı dijital yeşil sanayi bölgesi olma yolunda hızlı adımlarla ilerliyoruz. 2023 yılında da inşaatlarımıza başlıyoruz. Yılın sonuna kadar artık fabrikalarımızı hayata geçireceğiz inşallah.

TÜİOSB nasıl bir proje? Şu anda yaklaşık 500 milyon dolarlık bir yatırım bütçesiyle TÜİOSB 115 hektarlık alanda hayata geçecek. Daha sonrasında 300 hektarlık alana genişleyip 100 fabrikayı burada inşa etmeyi hayal ediyoruz. Biz aynı zamanda bir ihtisas OSB olarak çok özellikli bir OSB'yiz aslında. "Tarımsal ürün işleme" diye adımızdan da anlaşıldığı üzere tarım ürünlerini işleyerek ham maddeyi mamule dönüştüren, uzun süre saklanabilir nitelikli gıda ürünleri üretilip ihracat yapan yatırımcılarımız var bizim şu anda. Onlar da fabrika inşaatlarına başlamak için dört gözle bizim altyapı çalışmalarımızı tamamlamamızı bekliyorlar. Burada ihracata konu olacak üretimlerimizden de bahsetmek istiyorum. Şekerlemeden kuruyemişe, kahve üretiminden baharat ve helva üretimine, pastörize likit yumurta üretimi, meyve suyu üretimi, su ürünleri işleme paketleme konserveler, alkali gıda, paketli gıda besin üretimi ve bizim gibi Akyürek Makine gibi gıda teknolojileri üreten bütün zincirin halkalarını bir bölgenin içerisinde bir araya getirmeye çalıştık. Biz kümelenmenin büyük bir güç olduğuna inanıyoruz. Bu bize yer yer pazarlama faaliyetlerimizde, lojistik faaliyetlerimizde çok avantaj sağlıyor. Bu bize birbirimize aynı zamanda ticaret yapma avantajı da getiriyor beraberinde. Bizim organize sanayi bölgemiz tam Adana ve Mersin ortasında Tarsus ilçemizde çok avantajlı konuma sahip. Yeni Bölgesel Havalimanı'mıza da yaklaşık 20 kilometre, Mersin Limanı'na 40 kilometre mesafede.

Proje başlıklarımıza da değinmek istiyorum. Yeşil Mutabakat'a tamamen uyumlu bir OSB'yiz. Yeşil Mutabakat artık iş dünyasında bir zorunluluk. Bu konuyu biliyoruz. Ama TÜİOSB kendi sınırları içinde Avrupa Birliği'nin tüm kriterlerini sağlıyor. Biz TÜİOSB'de Avrupa Birliği'ne giriyoruz. Gösterilen hedeflerde tüm koşulları sağlayacağız.

Ve Dijital Tarım bir gıda OSB'nin olmazsa olmazı. Biz tarladan itibaren Dijital Tarım projesi ile bu konuda tüm enstrümanları kullanıyoruz. Bölgemizdeki Dijital Tarım İstasyonu'ndan veri sağlayarak bölgemize sağlıklı ve organik gıdanın geldiğini kendi

test laboratuvarlarımızda tescilleyerek. Tabii burada da Yeşil Mutabakat'ın olmazsa olmazı kriteri olan tarladan çatala-uçtan uca izlenebilirliği sağlayacağız. Bu da bizim bir özelliğimiz. Biz uluslararası bir sertifikasyon sistemi başlattık. Biz tabiki OSBÜK ile Yeşil OSB tescili alacağız. Çünkü tüm planlamamız bunun üzerine. Biz aynı zamanda tüm gıda güvenliği sistemlerinin uygulandığı uçtan uca, ürünümüzün OSB'mize girişinden pakete girene kadar olan tüm süreçleri de izleyebiliyoruz. Bunu da bir QR kodun içerisine yerleştirdikten sonra bunu da bu bölgenin içerisinde üretildiğine dair DigiGreenFoodValley sertifikasyon adını verdiğimiz bir sertifikayla

tescilliyoruz. Burada da gıda OSB'lere bir örnek olmayı aslında çok önemsiyoruz. Çünkü uluslararası pazarlarda söz sahibi olmamız bizim uluslararası sertifikasyon sistemlerine uygunluğumuzla tabiki tescillenecek. Ve tabii burada bizim ne kadar karbon salımını da önemseydiğimiz tüm enerji verimliliğine uygun yatırımlar yaptığımız dahil her şey bu sertifikasyonda tescillenmiş olacak.

Bizim bir de Ortak Lojistik Merkezi projemiz var. Burada da yine kümelenmenin gücü, aynı bölgelere ortak pazarlara, uluslararası zincir marketlere ürün ihracatı yaparken malumunuz bu pandemiyle de birlikte hayatımıza giren bu lojistik maliyetleri ve imkansızlıkları konusu var. Bizler bu imkansızlıkları bertaraf etme ve maliyetleri azaltmak için birlikte hareket edeceğimiz ortak bir pazarlama stratejisi uyguladığımız bir Ortak Lojistik Merkezi projemizi harekete geçiriyoruz.

Aynı zamanda DiğiGreenFoodTower adını verdiğimiz Dijital Dönüşüm Merkezi'miz var. Yaklaşık 6 bin metrekarelik bizim bir ticari alanlarımızın da olduğu bu yerde bir Dijital Dönüşüm Merkezi aynı zamanda bir Gıda İnovasyon Merkezi'ni de projelendirdik. Yine bunları UNDP projesi olarak hayata geçirmek istiyoruz. Orada bir girişim ekosistemine de katkımız olacak ve tabiki Uçtan Uca SCADA Sistemi bir OSB'de olmazsa olmazı. Bunu da kuracağız.

Test Merkezi'mizden bahsettim. Bu kadar uçtan uca izlenebilir bir OSB'nin veri merkezi de olması gerekir. O da çağın gerekliliği olarak hayatımıza girdi. Ve bir Eğitim Kompleksi, buna buradaki panellerde de değindik. Hem nitelikli personel yetiştirme tarafında çabalar anlatıldı. Organize sanayi bölgeleri içinde biz de Koluman Modeli'ni inşallah diğer örnek OSB'lerimizde olduğu gibi hayata geçiriyor olacağız. Burada kendi personelimizi özellikli ileri teknolojiler, dijital dönüşüm ve gıda teknolojileri tarafında yetiştiriyor olacağız. Teknik okullarımızda ana okulunda kodlama eğitimi ile başlattığımız,

çeşitli üniversitelerimizle iş birliği yaptığımız bir eğitim kompleksini hayata geçiriyor olacağız. İnşallah İstanbul Teknik Üniversite'miz ile ocak ayında iş birliği protokollerimizi başlatıyoruz. İstanbul Teknik Üniversite'mizin gıda da dünyada çok önemli bir yerde olduğunu da buradan paylaşmak isterim.

Ve biz OSB'mizde enerjide de kendi kendine yetebilen bir OSB olmak istiyoruz aynı zamanda. Kuruluştan itibaren öncelikli bu zorunluluk tüm yatırımcılarımızı sıkıydı. Ama bizim yatırımcılarımız fabrikalarının çatılarına GES yatırımlarını fabrikalarla eş zamanlı kurmak zorundalar. Şimdi herkes çok severek yapmak istiyor. O kadar maliyetlerden sonra hem enerji verimliliğimiz hem de uygun maliyetli enerjimizi üretmek zorundayız.

Atık Su Dönüşüm Teknolojileri projemizle de çatılarımızdaki yağmur suyu toplama merkezinden gri suyun ayrıştırılmasına kadar bölgemizdeki yeraltı sularını da kullanacağız. Bununla beraber bölgemizdeki tarım arazilerine de kendi sınırlarımızdaki Evcı dersini ıslah etmekle birlikte tarımsal sulama suyuna da destek veren bir OSB olacağız. Çevremizdeki yaşayan hem tarım hem de köylerimizdeki insanların ihtiyaçlarına da duyarlı bir OSB olacağız tabiki. Onlara hem eğitimde hem de birçok başka konularda destek sağlayacağız. Bunu da son derece önemsiyoruz. Artık burada dijital ve yeşil gıda ekosistemi oluşturuyoruz diyoruz. Bunlar artık gelecek yüzyılın bu kadar yol haritası ortaya çıktıktan sonra yapım aşamasında olan OSB'lerin tüm bu adımları baştan planlayıp uygulaması gerekiyordu. TÜİOSB olarak bu konuda en iyi olmak için elimizden gelen her şeyi yapacağız.

Biz Dünya Bankası finansmanı ile inşallah tüm projelerimizi verdik ve yola çıkmaya hazırız artık diyerek sözlerimi tamamlamak istiyorum.

EMİNE ERDEM

KAGİDER Başkanı

**Sayın Başkanlar, İş Dünyasının Değerli Temsilcileri,
Kıymetli Basın Mensupları;**

Türkiye Kadın Girişimciler Derneği KAGİDER ve Sektörel Dernekler Federasyonu SEDEFED Yönetim Kurulları adına hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Değişim ve dönüşümün baş döndürücü bir hızla yaşandığı dünyamızı anlama ve anlamlandırma adına en saygın tartışma platformlarından biri olmayı amaçlayan İstanbul Ekonomi Zirveleri'nin altıncısına hepiniz hoş geldiniz, şeref verdiniz.

Bugün yalnızca bu zirvenin değil, tüm dünyanın ana gündem maddelerinden biri olan, küresel değer zincirini konuşacağız. 20'nci yüzyılın ikinci yarısından bu yana hayatımıza giren, 21'inci yüzyılın ilk günlerinden itibaren de ülkemizin ve

dünyamızın en somut gerçekliği haline gelmiş olan küreselleşmenin sermaye, ticaret ve bilgi boyutlarında yaşadığımız nimetleri, iki yıl önce dünyayı etkisi altına alan pandemi ile birlikte tüm dünyanın ortak zaafalarını da ortaya çıkardı.

Pandeminin başlangıcından bu yana tüm haber bültenlerinde ve uzman yorumlarında en sık duyduğumuz tespitlerden birisi küresel tedarik zincirlerinin kırıldığıydı. Gözümüzün önüne birbirine sıkı sıkıya bağlı halkaların gelmesi bir zincirin kolayca onarılabileceğini hissettirse de gerçekte durum bir hayli farklı. Zira küreselleşme, insanları bir zincirin halkalarından bile daha yakın şekilde birbirine bağladı. Bunun en önemli etkilerinden birini, ticarete görüyoruz.

Günümüzde küresel ticareti son derece doğal bir olgu olarak kabul ediyoruz. Oysa tarihin çok büyük bir kısmında durum böyle değildi.

İpek Yolu, Baharat Yolu gibi ticaret yollarını eminim hepimiz duymuşuzdur. Bu yollar, bir ürünün üretildiği yerden tüketildiği yere kadarki rotasını ifade ediyor. Oysa günümüzde elimizde tuttuğumuz en basit ürünün dahi markası, hammaddesi, üreticisi farklı ülkelerden. Ticaret coğrafi anlamda Doğu'dan Batı'ya ya da Kuzey'den Güney'e değil, her an, her yerden, her yere ilerliyor.

Günümüzde temel ihtiyaçlarımızdan gündelik hayatımızda vazgeçemediğimiz teknolojik araçlara kadar tüm ürünler küresel çapta işleyen tedarik zincirleri sayesinde bize ulaşıyor. Tedarik zincirlerinin kırılması bize tarih boyunca her zaman böyle olmuş gibi gelen, adeta bir doğa olayı olarak kabullendiğimiz ticaretin de bozulması anlamına geliyor. Ticaretin bozulması istihdamdan büyümeye kadar makroekonomik ve mikroekonomik tüm koşulları kötüleştiriyor.

Değerli konuklar,

Pandemide yaşanan bu kırılma, iklim krizinin süregelen etkileri ve Rusya-Ukrayna savaşında da gördüğümüz gibi jeopolitik gerilimler karşısında tekrar tekrar yaşanabilecek bir risk. Bununla birlikte küreselleşmenin, özellikle pandemi döneminde tüm dünya toplumlarında eşitsizlikleri artırdığını, gelir dağılımında adaletin sorgulanmasına neden olduğunu görüyoruz. Yeniden şekillenen bir küresel ticaret ve tedarik zinciri ağı içerisinde rekabetin ve büyümenin tanımının değiştiğini de... Günümüzde risklere, belirsizliklere ve ani değişimlere uyum sağlamak için en doğru yaklaşım ise büyümeden ve hızlanmadan önce sürdürülebilirliği bir öncelik olarak benimsemektir.

Gelişmiş ülkeler, imzalanmasının üzerinden 22 yıl geçen Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi'nden miras aldıkları sürdürülebilir ve ortak kalkınma vizyonunu Avrupa Yeşil Mutabakatı ile geleceğe taşımaya hedefliyor. Doğaya karşı çevre dostu, insana karşı ise adil bir çalışma anlayışını önceleyen bu mutabakat artık ülkemizin de ana gündem maddelerinden biri. Yeşil Mutabakat'ın açıklandığı 2019 yılının Aralık ayından bu yana çevresel, sosyal ve ekonomik gündem konularının gerek ülkelerin gerekse kurumların en önemli öncelikleri haline geldiğini gözlemliyoruz.

En önemli ticaret ortağımız olan Avrupa Birliği'nin yeşil dönüşüm kapsamında yeniden şekillendirdiği tedarik zincirine entegrasyonumuzu ülke olarak güçlendirebilirsek, küresel ticaretin değişen ortamında rekabet gücümüzü artırma imkânını bulabiliriz. Yer altı ve yer üstü zenginliklerimiz, nitelikli iş gücümüz ve coğrafi konumumuzla 21'inci yüzyılın ikinci çeyreğinde sürdürülebilir kalkınmanın en somut örneklerinden birini ortaya koyabiliriz. Bunu başarmamızın yolu, politika adımlarını kurumsal yönetim

adımlarıyla destekleyip doğal kaynakların hoyratça kullanımına son verecek iş uygulamalarını benimsememizden ve başta kadınlar olmak üzere çalışma ortamımızda her bireye fırsat eşitliğini tanımamızdan geçiyor.

Değerli konuklar,

Sözlerime son verirken bilgileri ile değer katacak çok kıymetli konuşmacılarımıza, teşekkürlerimizi sunar, bu önemli zirveyi altıncı kere düzenleyen Abdullah Değer'i ve ekibini tebrik ederim. Şahsım ve yönetim kurulumuz adına saygılar sunuyor, verimli bir gün geçirmenizi diliyorum.

KAAN SALTİK

Koluman Holding
Yönetim Kurulu Başkanı

Saygı değer misafirlerimiz,

Sizlere İstanbul Ekonomi Zirvesi Yönetim Kurulu adına hoş geldiniz demek istiyorum. BU yıl 6. düzenlediğimiz İstanbul Ekonomi Zirvesi her sene yoğun bir katılım ile gerçekleşmektedir.

Malların ve sermaye piyasalarının serbestleştirilmesi, farklı ülkelerdeki pazarları tedarik etmek için dünya çapındaki üretici şirketleri birbirine bağlayan ulusötesi üretim ağlarının ve küresel değer zincirlerinin ortaya çıkmasını sağladı.

Üretimin bu uluslararası arenaya yayılmasının, gelişmekte olan ülkelere daha önce mümkün olmayan bir şekilde küresel ticarete katılma fırsatı sağladı. Gelişmekte olan ülkeler artık tüm ürünleri üretmek ve gelişmiş ülkelerle doğrudan rekabet etmek için yetenekler geliştirmek zorunda değiller, bunun yerine üretim sürecinin belirli aşamalarında uzmanlaşmaya odaklanabilirler.

Küresel değer zincirlerine katılım, genellikle ekonomik kalkınmayı ilerletme potansiyeli olarak görülür, çünkü gelir yaratmanın yanı sıra, dış ve çeşitlendirilmiş pazarlara erişimi, teknoloji ve bilgi transferini ve öğrenme yoluyla yetenek geliştirmeyi kolaylaştırır. Fakat değer zincirlerine katılım, firmaları ve ülkeleri, düşük katma değer ile temel rekabet avantajı olarak düşük işçilik ve üretim maliyetlerine güvendikleri faaliyetlere de kilitleyebilir. Biz memleketimiz olduğu için en büyük yatırımımızı Tarsus'a yaptık. Köklü bir otomotiv üssü olan Marmara yerine Mersin seçimini yaptık ve memleketimizi kalkındırma yolunu seçtik.

İnanığımız nokta; sürdürülebilir iş için işgücünü kendin yarat. Sürdürülebilir bir işgücü oluşturmak amacıyla her düzeyde ve herhangi bir disiplinde yerel sakinleri cezbetmeye, geliştirmeye, desteklemeye ve elde tutmaya odaklanan yerlilik temelli bir işgücü modelimiz var. Çalışma ortamına özen gösterip çalışanların refahını desteklediğimiz bir konsept. Hedefimiz mutlu, başarılı ve verimli çalışanlar; mutlu ve huzurlu aileleri; çünkü huzurlu aileler de iyimser toplumu oluşturuyor, toplumun sosyal ve ekonomik olarak gelişmesine fayda sağlıyor. Bu konsept aslında daha çok, vasıflı iş gücüne ulaşmak konusunda şirketlerin sorun yaşadığı bölgelerde daha yaygın. Temelde iki ayrı fakat tamamlayıcı yaklaşımı içeriyor, bunların birincisi dışarıdan-içeri ve ikinci adım ise içten-yukarı yaklaşımı. Dışarıdan-içeri adımı, vasıflı-vasıfsız ayırım etmeden eğitmek ve ihtiyaçlarına uygun geliştirmek üzere işe alım yapmak diye özetleyebiliriz. Bu adım özellikle yerel halk için bilinirliği ve kalkınmayı amaçlayan kapsayıcı istihdam fırsatlarını artırmaya yönelik stratejik projelerimizi içeriyor. Kapsayıcı istihdamdan kastım; farklı sosyoekonomik ve kültürel geçmişe sahip insanların işe alımına destek vermek onları teşvik edip kendilerini geliştirebilecekleri şirket içi iklimi sağlamak. Dışarıdan İçeriye stratejiler, İçeriden

Yukarıya inisiyatiflerle çalışanların elde tutulmasına ve ilerlemesine odaklanan stratejilerle tamamlanmalıdır. Bir kuruluş, süreklilik planlaması, mentörlük, eğitim, iş koçluğu ve kariyer ilerleme fırsatları aracılığıyla işgücü kanalını sürekli tutabilir. Bu akış bize nitelikli ve özgüvenli çalışan dolayısıyla özgün ve kaliteli üretim kazandıracaktır. Toplumun kalkınması ancak ve ancak eğitim ve gelişim odaklı bir ekonomik refah ile mümkün olur.

YUSUF ABDULLAYEV

Azərbaycan Cumhuriyeti İhracat ve
Yatırım Teşvik Ajansı Başkanı

Değerli Misafirler,

Öncelikle sizlere bugün aramızda bulunan Azerbaycan Ekonomi Bakan Yardımcısı Sayın Sahib Alakbarov ve Azerbaycan adına hürmetlerimi sunuyorum. AZPROMO Ajansımız ihracat ve yatırım üzerine bir ajanstır. Küresel değer zincirleri bugün olduğu gibi her zaman büyük öneme sahiptir. Yaşanan olumsuz olaylara rağmen ülkemizin kalkınması çok iyi gitmektedir. Bugün burada kadın istihdamından, kadının iş dünyasındaki yerinden bahsedildi. Biz de bunu önemsiyoruz ve AZPROMO Ajansı'mızın %60'nın kadın olduğunu belirtmek isterim. Azerbaycan dilinde bir deyim var: "Kadın nasılsa hayat öyledir." Biz kadınların hem iş dünyasında hem hayatımızda olan rolü oldukça önemlidir. Bugün burada olan tüm kadınlara ayrıca teşekkür ederim. Biz de Azerbaycan olarak kadının iş dünyasındaki rolüne önem vermekteyiz. DEİK ile pandemi döneminden bu yana çok önemli işler yaptık. AZPROMO ve DEİK arasında 2023 yılına kadar bir

eylem planı vardır. Eylem planı çerçevesinde bizim ticaretimizin 15 milyar dolara kadar arttırılması hedefi bulunmaktadır. Rusya-Ukrayna savaşının olması ve pandemi yaşanmasına rağmen bu eylem planını gerçekleştireceğiz ve başarılarla imza atacağız. Bu kapsamda Kasım başında T.C. Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat Oktay Başkanlığı ve Azerbaycan Başbakanlığı ile karma ekonomi komisyonu gerçekleştirildi ve büyük bir iş formu yapıldı. Buraya katılan tüm iş insanlarına da katılımlarından ötürü teşekkür ederim. Ülkemizin küresel değer zincirlerine hem transit yollar hem de lojistik kapsamında baktığımızda çok büyük öneme sahiptir.

Karabağ savaşında kardeş ülke Türkiye'nin desteklerinden dolayı tekrar teşekkürlerimi sunarım. Karabağ'a Türkiye'den yatırımcı firmalar altyapı işlerine iştirak etmektedirler. Bu durum bizler için çok önemlidir. Bugün baktığınızda Karabağ bölgesine yurtdışından 500' yakın başvurular yapılmıştır. Bu başvuruların %30'u Türkiye firmalarıdır.

AZPROMO olarak Ekonomi Bakanlığı'na bağlı çalışan bir ajan olarak tam gücümüzle çalışarak verimli olmayı hedefliyoruz. Tekrar emeği geçen herkese teşekkür ediyorum ve herkesi Azerbaycan'da Karabağ'da görmeyi umut ediyorum.

NAİL OLPAK

DEİK Başkanı

Sayın Bakanım,

İş ve Akademi Dünyamızın Değerli Temsilcileri,

Değerli Katılımcılar,

5. İstanbul Ekonomi Zirvesi'nde sizleri Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu - DEİK adına saygıyla selamlıyor, sağlıklı günler diliyorum.

Sözlerimin başında 10 Aralık Dünya İnsan Hakları Günü dolayısıyla uluslararası toplumun iş birliğiyle dünyanın her köşesinde istisnasız her insanın haklarının korunduğu bir dünya diliyorum.

Yaklaşık 2 yıldır gündemimizde salgın bulunuyor. Bu daha önce hiç deneyimlemediğimiz bir durum, hayatımıza maske, mesafe, hijyen gibi kavramların yanı sıra iktisadi hayatımıza

da yeni kavramlar getirdi. Kısaca bu kavramlara değindikten sonra zirvenin bugünkü teması olan “Yeşil Ekonomi” hakkındaki görüşlerimi sunmak isterim.

Salgın sayesinde yıllardır konuştuğumuz globalleşme yanında glokalleşmeyi de konuşmaya başladık. Veya, rekabetçilikte ölçek ekonomisi kavramını konuşurken, tek tedarikçiye bağımlı olmanın risklerini konuşmaya başladık. Bir ürün ya da hizmete yakın veya uzak olmak, yerini ulaşılabilir olmaya bırakırken, ucuz ve pahalı

olmak kavramları yerini sürdürülebilir bir tedarik zincirine sahip olmaya bıraktı. Diğer yandan, dijital teknolojiler ve yapay zeka, hayatımızda düşündüğümüzden daha çok ve hızlı bir şekilde yer aldı.

Bu dönemin kazananlarının kimler olacağını çok konuşulduğu bu süreçte, ülke, firma ya da sektör bazında bir ayırım yapmadan, tedarik zincirini kopartmadan ayakta kalanlar ve muhataplarına güven duygusunu verebilenler olacak.

Salgın sonrasını ise bu kavramlardaki dönüşümlerle beraber iki önemli dönüşümün hayatımızda çok daha fazla yer edineceğini düşünüyorum. Bu dönüşümlerden birisi dijital dönüşüm iken, diğeri bu günkü zirvemizin de ana temasını oluşturan yeşil dönüşüm olacaktır.

Şunu en başında söylemem gerekir ki, yeşil ekonomi kavramı salgınla beraber gündemimize girmedi. Kavram ilk olarak 1992 yılında Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi ile

küresel düzeyde gündeme alındı. Daha sonra bunu 1997 yılında Kyoto Protokolü, 2016 yılında Paris Anlaşması ile bu alanda yapılan temel sözleşmeler ve politika metinleri takip etti. En son en büyük ticaret ortağımız olan Avrupa Birliği'nin açıklamış olduğu Avrupa Yeşil Mutabakatının temel bileşenlerinden birisi de Birliği sürdürülebilir bir gelecek için dönüştürmektir. Bu dönüşümün bir parçası da 2020 yılına kadar Avrupa kıtasının iklim-nötr olmasıdır ki, AB'nin bu taahhüdünden sonra ülkemiz de dahil olmak birçok gelişmiş ve gelişmekte olan ülke benzer taahhütlerde bulundular.

Ülkemiz açısından konunun bir diğer önemli boyutu da ticaretle ilgili. Az önce de ifade ettiğim üzere AB ülkemizin en büyük dış ticaret ortağı konumunda ve özellikle salgın sonrası dönemde tedarik zincirlerinde aksamaya sebep vermeden üretime

devam etmemiz neticesinde bu konumumuz çok daha ön plana çıkmaya başladı. AB'nin stratejisi ise sadece kendi ekonomilerini ilgilendirmeyip ticaret yaptığı ülkelerle de yeni bir uluslararası ticaret sistemi kurgulamayı kapsıyor. Bunun en somut örneği de sınırda karbon mekanizması.

Böyle bir ortamda bu temanın seçilmiş olmasını da çok anlamlı ve değerli bulduğumu ifade etmek istiyorum.

İznilinizle öncelikle yeşil ekonomi kavramını biraz kendi perspektifimden açmaya çalışayım.

Yeşil ekonomi denilince çevreyi merkez alarak çevresel riskleri en aza indiren, kaynak kısıtlıklarını en aza indirerek sürdürülebilir ve daha adil paylaşım imkân tanıyan bir ekosistemi anlıyoruz. Ancak bunun çok ciddi bir dönüşüm gerektirdiğinin de farkında olmalıyız.

Sektörel ayırım yapmadan enerji, tarım, gıda, ulaşım, sanayinin tüm alt dalları, dış ticaret ve finans başta olmak üzere tüm üretim ve tüketim faaliyetlerinin gözden geçirilmesini gerektirecek kadar büyük bir dönüşümden bahsediyoruz. Böyle bir dönüşümün elbette ki bir maliyeti olacaktır. Ancak biz DEİK olarak bu dönüşümü aynı zamanda iş dünyamız olarak önemli bir fırsat olarak değerlendiriyor ve çalışmalarımızı bu çerçevede sürdürüyoruz.

Müsaadenizle DEİK olarak bu yıl içinde yeşil ekonomi konusunda yaptığımız çalışmaları da özet olarak sizlerle paylaşmak istiyorum.

“Yeşil Dönüşüm” projemiz kapsamında, en büyük ticaret partnerimiz olan AB tarafında alınacak her türlü karar ve politikayı yakından takip ettik ve bunlardan bir külliyat oluşturarak kamuoyu ile paylaştık. Yine AB tarafında Yeşil Mutabakat ile ilgili önemli tarihleri içeren bir takvim hazırladık. AYM’ye dair değerlendirmemiz ve bu kapsamda ülkemizde atılması gereken adımlar konusunda politika önerilerimizi de içeren “Sanayide Yeşil Dönüşümün Desteklenmesi” başlıklı raporumuzu tamamladık ve en kısa zamanda kamu kurumlarımız ve iş dünyamızın değerlendirmesine sunmayı planlıyoruz. Bunun dışında DEİK olarak düzenlediğimiz etkinlikler vesilesiyle iş dünyamızı AYM ve yeşil dönüşüm kapsamında nelerin beklediğine dair bilgilendirmeyi ön planda tuttuk. Birkaç tane örnek vermem gerekirse:

- Ufuk 2020 Programı Yeşil Mutabakat Çağrısı Otomotiv Sektörüne Yönelik Fırsatlar Toplantısı,
- DEİK EU Talks: Opportunities in Green Energy,
- Yeşil Mutabakata Doğru: Sanayide Su Kullanımı ve Geri Kazanımı webinarı,

Yeşil Ekonomiye Geçişte Türkiye-Birleşik Krallık İş birliği - Elektrik-Elektronik Sektörü ve Tedarik Zincirinde Fırsatlar ve Engeller,

Bunların dışında da gerek kamu tarafından gerekse diğer iş dünyası ve sivil toplum kuruluşları tarafından bu konuda yapılan çalışmalara katıldık ve görüşlerimizi paylaştık.

Şeb-i arus haftasında sözlerime Hz. Mevlana’dan bir örnek vererek son vermek isterim. İnsanın olaylara bakışının önemli olduğunu, Hz. Mevlana şu veciz ifade ile dile getirmiştir: “Nasıl bakarsan öyle görürsün.”.

Biz de iş dünyası olarak yeşil ekonomiye bir fırsat olarak bakıyoruz ve öyle görüyor, tüm çalışmalarımızı da bu bakış açımıza göre şekillendiriyoruz. Nasıl ki salgın ilk çıktığında buna da bir fırsat olarak bakıp üretimimize ara vermeden ve tedarik zincirlerimizi aksatmadan bu süreçten kazançlı çıktıysak, yeşil ekonomi konusuna da bu bakış açısıyla bakarak, inanıyorum ki, sürecin kazananı yine iş dünyamız ve Türkiye ekonomisi olacaktır.

Sözlerime bu duygularla söz verirken Kültür ve Turizm Bakanımız Mehmet Nuri Ersoy, İstanbul Ekonomi Zirvesi İcra Kurulu Başkanı Abdullah Değer, Yönetim Kurulu Başkanı Kürşad Tüzmen Bakanımız ve programın hazırlanmasında emeği geçen herkese ve katılımcılara teşekkür ediyor, sizleri saygıyla selamlıyorum.

MUSTAFA DESTİCİ

Büyük Birlik Partisi Genel Başkanı

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Ekonomi Bakanı ve Kuzey
Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Dışişleri Bakanı,

Sayın Bakan Yardımcıları,

Sivil Toplum Kuruluşlarının Kıymetli Temsilcileri,

İstanbul Ekonomi Zirvesi'nin Kıymetli Başkanı,

Değerli Katılımcılar,

Bu yıl 6. Gerçekleşen İstanbul Ekonomi Zirvesi'nin başta ülke ekonomimize olmak üzere, coğrafya ekonomimize ve dünya ekonomisine katkı sağlamasını temenni ederim.

Önce pandemi, daha sonra Rusya-Ukrayna savaşı dünya ekonomileriyle birlikte bizim ekonomimizi de olumsuz şekilde etkilemiştir. Bugün bunun sancıları hala devam etmektedir. Türkiye özellikle dış politikada yürüttüğü çalışmalarla ekonomisini ayakta tutmayı ve belli bir süre sonra da güvenli

ve istikrarlı bir şekilde sürdürmeyi başarmıştır. 2023 yılı merkezi yönetim tahmini bütçemiz 4 trilyon 469 milyardır. Bunlar gider kalemleridir. Gelir kalemlerine baktığımızda 3 trilyon 810 milyar civarında olduğunu görmekteyiz. 650 milyar lira bir açığımız bulunmaktadır. Tabii bütçenin GSMH'ye oranına baktığımızda büyük bir bütçedir. Bütçe açığına baktığımızda da %3.5 ile giderek küçülen bir açık görmekteyiz. Aynı zamanda bütçede dikkat çeken en önemli kalemlerden birisi faiz giderlerimizdir. Türkiye'nin son 10 yılına baktığımızda bütçedeki faiz giderlerinin %20'lerin üzerine

çıktığı dönemleri de gördük. 500 milyar gibi bir rakamla %12'ler seviyesinde olduğunu görmekteyiz. Ülkemizin GSMH'ye oranı da %23 şeklinde tahmin edilmektedir. Bütçemizdeki en büyük pay Milli Eğitim Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Milli Savunma Bakanlığı'na ayrılmaktadır. Gönül ister ki savunmaya bu kadar bütçe ayırmayalım, ayırdığımız bütçeleri daha farklı alanlarda kullanalım. Maalesef bulunduğumuz coğrafyada güçlü değilseniz haklı olmanızın hiçbir anlamı yoktur. Bundan dolayı Türkiye hem kendi milleti için hem başta Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ve Azerbaycan olmak üzere

soydaş ve kardeş coğrafyalarımız için de güçlü olmak zorundadır. Savunma sanayisini de güçlendirmek zorundadır. Baktığımızda savunma sanayisinde yerlilik oranımızı %30'lardan %80'lere çıktığını görmekteyiz. Bu elbette bizleri memnun etmektedir. Türkiye'nin dostlarını, kardeşlerini, soydaşlarını memnun etmektedir. Biz kendi savunma sanayimizi güçlendirerek hem kendi güvenliğimizi sağlayacağız hem de dünya barışına katkı sağlayacağız.

Dünya Avrupa başta olmak üzere büyüme rakamları alt seviyelere doğru giderken Türkiye ekonomisinin %6-%7 seviyesinde büyüyor olması da hem bizim açımdan hem iş dünyası açısından hem de üreticilerimiz açısından büyük önem arz etmektedir. Türkiye bunu sürdürmeye devam ettiği sürece ekonomik anlamda önümüzdeki yıllarda bir rahatlama yaşayacağımızı düşünmekteyim. Ekonomideki bir başka sevindirici haber de döviz kurunun kontrol altına alınmış olmasıdır. Merkez bankalarının rezervlerinin bugün gerçekten yükselmiş olması ve Merkez Bankası Başkanımızın da açıklamasıyla biliyoruz ki dünyadaki pek çok ülkenin merkez bankaları rezervleri eksiye doğru giderken Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası rezervlerinin artış göstermesi de yine bizi ekonomik gelişmeler anlamında ümitlendirmektedir.

Tedarik zincirindeki bozulmalar ülke ekonomilerini etkileyen ciddi bir sorundur. Aldığımız son bilgilere göre bu durumun iyiye doğru gittiğidir. Enflasyon da en büyük problemlerimizden bir tanesidir. Türkiye'nin şu anda yüksek bir enflasyon yaşıyor olması hem üreticilerimizi hem sanayicilerimizi hem de ücretle çalışan vatandaşlarımızı olumsuz yönde etkilemektedir. Aralık ayı itibarıyla yaşanan düşüşün Aralık ve Ocak ayından sonra %50'ler seviyesine geleceğini tahmin ediyoruz. Dünya bir enerji krizi yaşarken Türkiye bu krizi yaşamamaktadır ve beklentilerin aksine aldığımız bilgilere göre doğal gaz ve elektrikte bir fiyat artışı olmayacaktır. Dünyadaki petrol fiyatlarının inmesiyle birlikte petrol fiyatlarında da aşağıya doğru bir gidiş vardır. Bu tamamıyla Türkiye ekonomisinin lehinde gelişmeler olarak değerlendirmekteyiz. Her zorluğumuzu nasıl birlikte, beraberlikle, dayanışmayla atlattıysak bu zorluğun da yine

üreterek, istihdamı ve ihracatımızı arttırarak birlik ve beraberlikle başaracağımıza inanıyorum.

Başta İstanbul Ekonomi Zirvesi Abdullah Bey olmak üzere, zirvede emeği geçen herkese, özellikle girişimci iş kadınlarına ve siz kıymetli misafirlere saygılarımı sunuyorum.

OLGUN AMCAOĞLU

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
Ekonomi ve Enerji Bakanı

Sayın Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Dışişleri Bakanı,

Değerli Başkanlar,

Değerli Akademisyenler,

Değerli Misafirler,

Bu yıl 6.düzenlenen ve özen gösterilerek hazırlanan İstanbul Ekonomi Zirvesi'ne bizlerin de davet edilmesini çok önemli buluyorum. İstanbul Ekonomi Zirvesi İcra Kurulu Başkanı Abdullah Bey'in bizleri ev sahibi olarak lanse etmesi bir o kadar daha gururlandırmıştır. Abdullah Bey'e ve ekibine çok teşekkür ederim.

Öncelikle pandeminin yaşattıkları, devamında Rusya-Ukrayna savaşının yaşanması hem tedarik zincirlerinde hem de arz güvenliği noktasında yaşattığı noktalara tüm

konuşmacılar değindi. Biz de Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti olarak bu sorunları fazlasıyla yaşadık. Üstesinden gelirken Türkiye Cumhuriyeti'nin desteğiyle, omuzlamasıyla hem sağlıkta hem eğitim de hem çalışma hayatında hem de ekonomik anlamda yaşanan o sıkıntıları aşma fırsatı elde ettik. Bütün dünyanın dev ekonomilerinin sarsıldığı, tedarik zincirindeki yaşanan sıkıntılarla birlikte sağlık anlamındaki hizmeti bile veremediği noktada imdadımıza Türkiye Cumhuriyeti yetişmiştir. Buradan ortaya çıkan

sonuç hem pandeminin bize yaşattıkları hem de Rusya-Ukrayna savaşı gibi ortaya çıkan sürpriz durumlar makro anlamdaki üretimi değil, mikro anlamdaki üretimi, kendi kendine yetebilme anlamında yapılması gerekenleri, yardımlaşmayı, global ekonominin yanındaki küçücük ekonomilerin de kendi ayakları üzerinde durabilmesini öğretmiş bulunmaktadır. Bizler ülkemize bütün bunların bilini içerisinde Türkiye Cumhuriyeti ile omuz omuza neler yapacağız diye düşünürken çağın gerekliliğini yerine getirecek mevzuatlarımızı

enerji dairesi gibi, enerji üst kurulu gibi, organize sanayi bölgelerinin yeniden çağdaş yapıya kavuşmasını sağlayabilecek yasal mevzuatların süratle hayata geçirmiştir ve bunların gereğini yerine getirmekle ilgili adımları atmaya başlamış durumdayız. İhracatımızı geliştirmek, dış ticaretimizdeki açıkları kapatmak adına sadece yüksek eğitim, turizm bacağındaki hizmet sektörünün önderliğinde değil, üretebilmeyi, üretebilmekle ilgili hem üretim altyapısını hem üst yapısını geliştirmeyi hep birlikte hedefledik ve adımlar atmaya başladık. Örneklerden biri de Sayın Türkiye Cumhuriyeti yetkilileri ile atmış olduğumuz adımlar sayesinde organize sanayi bölgelerinin yeni inşaatıyla ülkemizin üretim hacmini arttıracak, ihracatını geliştirecek adımları atmaya birlikte başladık. Seviniyor ki çok yakın bir gelecekte yaklaşık 1,6 milyarlık dış ticaret açığını sadece turizm ve eğitimle değil kendi üretim hacmimizle arttırarak da kapatma hedeflerine ulaşacağız.

Bu zirvede konuşulanları ayrıca önemmediğimi belirterek başta İstanbul Ekonomi Zirvesi İcra Kurulu Başkanı Abdullah Değer', ekibine ve emeği geçen herkese yürekten teşekkürlerimi sunar, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti adına sizleri saygı ve sevgi ile selamlıyorum.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Ekonomi ve Enerji Bakanı Sayın Olgun Amcaoğlu'na İcra Kurulu Başkanımız Abdullah Değer tarafından plaket takdim edilmiştir.

Büyük Birlik Partisi Genel Başkanı Sayın Mustafa Destici'ye İcra Kurulu Başkanımız Abdullah Değer tarafından plaket takdim edilmiştir.

DEİK Başkanı Sayın Nail Olpak'a İcra Kurulu Başkanımız Abdullah Değer tarafından plaket takdim edilmiştir.

Azerbaycan Cumhuriyeti İhracat ve Yatırım Teşvik Ajansı Başkanı Sayın Yusif Abdullayev'e İcra Kurulu Başkanımız Abdullah Değer tarafından plaket takdim edilmiştir.

Koluman Holding Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Kaan Saltık'a İcra Kurulu Başkanımız Abdullah Değer tarafından plaket takdim edilmiştir.

KAGİDER Başkanı Sayın Emine Erdem'e İcra Kurulu Başkanımız Abdullah Değer tarafından plaket takdim edilmiştir.

TUIOSB Başkanı Sayın Gül Akyürek Balta'ya İcra Kurulu Başkanımız Abdullah Değer tarafından plaket takdim edilmiştir.

Yuvam Dünya Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Kıvılcım Pınar Kocabıyık'a İcra Kurulu Başkanımız Abdullah Değer tarafından plaket takdim edilmiştir.

Dünya Bankası Washington DC Kıdemli Ekonomist Sibel Kulaksız'a İcra Kurulu Başkanımız Abdullah Değer tarafından plaket takdim edilmiştir.

TEDARİK ZİNCİRLERİNDE KADIN GİRİŞİMCİLER İÇİN FIRSATLAR; TİCARETİN KADINLARI PANELİ

Kıvılcım Pınar KOCABIYIK

Yuvam Dünya Derneği Yönetim Kurulu Başkanı

Günümüzü geleceğimizi şekillendirecek bilgiler alacağımız, çok önemli bir paneldeyiz. Ve çok önemli isimlerle beraberiz.

Ekonomik Büyüme ve Sürdürülebilir Kalkınma insanlar üzerinde özgüven arttıran, yaşam kalitesini geliştiren bir süreç olarak tanımlanır. Burada kadınların ekonomiye sağlayacağı katkı ve oynayacakları rol vazgeçilmez bir öneme sahip. Geçen ay McKinsey çok harika bir rapor paylaştı ve ESG raporunda kadına büyük bir yer düşüyordu ve bu rapor diyor ki; "Eğer kadınlar, erkeklerle eşit haklara sahip olursa, 2030'a kadar küresel ekonomiye katkıları 13 trilyon dolar olacak." En iyi şekilde düşünersek bu 20 trilyon dolara yaklaşacak. Bu ekonomik değeri düşünersek kimlerle karşılaştırabiliriz? Bu ekonomik değer Çin ve Amerika'nın tüm ekonomisini kapsayan bir değer. Böyle bir değer karşımızdayken gerçekten dönmek en çok liderlik etmemiz gereken konulardan bir tanesi olmalıdır diye düşünüyoruz.

KAGİDER 20 yıldır ülkemizde kadın girişimciliğini geliştirmek, kadınların ekonomiye katkılarını arttırmak için birçok örnek çalışma yapıyor ve her bir çalışmamız gerçekten çözüm olmaya yönelik. Çalışmamızı şekillendirirken anketler, odak gruplu toplantılar ve verilerden yararlanıyoruz.

Gerçekten sistemsel bir sorun var ve sistemsel şekilde ele aldığımız bir çözüm var çözüm üzerine çalışıyoruz.

İş birlikleri bu konuda en önemli şey ve iş birlikleri geliştikçe burada da gördüğümüz gibi her birinin yani kamunun, özel sektörün her birimizin bu konuda bir olması ve bu konunun aktivistliğini üstlenmemiz gerekiyor. Kadının güçlenmesi konusunda aktif vatandaşlara ve aktif kurumlara ihtiyacımız var.

Emine ERDEM

KAGİDER Başkanı

Sayın Başkanlar, İş Dünyasının Değerli Temsilcileri,

Kıymetli Basın Mensupları;

Türkiye Kadın Girişimciler Derneği KAGİDER ve Sektörel Dernekler Federasyonu SEDEFED Yönetim Kurulları adına hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Değişim ve dönüşümün baş döndürücü bir hızla yaşandığı dünyamızı anlama ve anlamlandırma adına en saygın tartışma platformlarından biri olmayı amaçlayan İstanbul Ekonomi Zirveleri'nin altıncısına hepiniz hoş geldiniz, şeref verdiniz.

Bugün yalnızca bu zirvenin değil, tüm dünyanın ana gündem maddelerinden biri olan, küresel değer zincirini konuşacağız. 20'nci yüzyılın ikinci yarısından bu yana hayatımıza giren, 21'inci yüzyılın ilk günlerinden itibaren de ülkemizin ve dünyamızın en somut gerçekliği haline

gelmiş olan küreselleşmenin sermaye, ticaret ve bilgi boyutlarında yaşadığımız nimetleri, iki yıl önce dünyayı etkisi altına alan pandemi ile birlikte tüm dünyanın ortak zaafalarını da ortaya çıkardı.

Pandeminin başlangıcından bu yana tüm haber bültenlerinde ve uzman yorumlarında en sık duyduğumuz tespitlerden birisi küresel tedarik zincirlerinin kırıldığıydı. Gözümüzün önüne birbirine sıkı sıkıya bağlı halkaların gelmesi bir zincirin kolayca onarılabileceğini hissettirse de gerçekte durum bir hayli farklı. Zira küreselleşme, insanları bir zincirin halkalarından bile daha yakın şekilde birbirine bağladı. Bunun en önemli etkilerinden birini, ticarete görüyoruz.

Günümüzde küresel ticareti son derece doğal bir olgu olarak kabul ediyoruz. Oysa tarihin çok büyük bir kısmında durum böyle değildi. İpek Yolu, Baharat Yolu gibi ticaret yollarını eminim hepimiz duymuşuzdur. Bu yollar, bir ürünün üretildiği yerden tüketildiği yere kadarki rotasını ifade ediyor. Oysa günümüzde elimizde tuttuğumuz en basit ürünün dahi markası, hammaddesi, üreticisi farklı ülkelerden. Ticaret coğrafi anlamda Doğu'dan Batı'ya ya da Kuzey'den Güney'e değil, her an, her yerden, her yere ilerliyor.

Günümüzde temel ihtiyaçlarımızdan gündelik hayatımızda vazgeçemediğimiz teknolojik araçlara kadar tüm ürünler küresel

çapta işleyen tedarik zincirleri sayesinde bize ulaşıyor. Tedarik zincirlerinin kırılması bize tarih boyunca her zaman böyle olmuş gibi gelen, adeta bir doğa olayı olarak kabullendiğimiz ticaretin de bozulması anlamına geliyor. Ticaretin bozulması istihdamdan büyümeye kadar makroekonomik ve mikroekonomik tüm koşulları kötüleştiriyor.

Değerli konuklar,

Pandemide yaşanan bu kırılma, iklim krizinin süregelen etkileri ve Rusya-Ukrayna savaşında da gördüğümüz gibi jeopolitik gerilimler karşısında tekrar tekrar yaşanabilecek bir risk. Bununla birlikte küreselleşmenin, özellikle pandemi döneminde tüm dünya toplumlarında eşitsizlikleri artırdığını, gelir dağılımında adaletin sorgulanmasına neden olduğunu görüyoruz. Yeniden şekillenen bir küresel ticaret ve tedarik zinciri ağı içerisinde rekabetin ve büyümenin tanımının değiştiğini de... Günümüzde risklere, belirsizliklere ve ani değişimlere uyum sağlamak için en doğru yaklaşım ise büyümeden ve hızlanmadan önce sürdürülebilirliği bir öncelik olarak benimsemektir.

Gelişmiş ülkeler, imzalanmasının üzerinden 22 yıl geçen Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi'nden miras aldıkları sürdürülebilir ve ortak kalkınma vizyonunu Avrupa Yeşil Mutabakatı ile geleceğe taşımayı hedefliyor. Doğaya karşı çevre dostu, insana karşı ise adil bir çalışma anlayışını önceleyen bu mutabakat artık ülkemizin de ana gündem maddelerinden biri. Yeşil Mutabakat'ın açıklandığı 2019 yılının Aralık ayından bu yana çevresel, sosyal ve ekonomik gündem konularının gerek ülkelerin gerekse kurumların en önemli öncelikleri haline geldiğini gözlemliyoruz.

En önemli ticaret ortağımız olan Avrupa Birliği'nin yeşil dönüşüm kapsamında yeniden şekillendirdiği tedarik zincirine entegrasyonumuza ülke olarak güçlendirebilirsek, küresel ticaretin değişen ortamında rekabet gücümüzü artırma imkânını bulabiliriz. Yer altı ve yer üstü zenginliklerimiz, nitelikli iş gücümüz ve coğrafi konumumuzla 21'inci yüzyılın ikinci çeyreğinde sürdürülebilir

kalkınmanın en somut örneklerinden birini ortaya koyabiliriz. Bunu başarmamızın yolu, politika adımlarını kurumsal yönetim adımlarıyla destekleyip doğal kaynakların hoyratça kullanımına son verecek iş uygulamalarını benimsememizden ve başta kadınlar olmak üzere çalışma ortamımızda her bireye fırsat eşitliğini tanınamızdan geçiyor.

Değerli konuklar,

Sözlerime son verirken bilgileri ile değer katacak çok kıymetli konuşmacılarımıza, teşekkürlerimizi sunar, bu önemli zirveyi altıncı kere düzenleyen Abdullah Değer'i ve ekibini tebrik ederim. Şahsım ve yönetim kurulumuz adına saygılar sunuyor, verimli bir gün geçirmenizi diliyorum.

Fatma ŞAHİN

Türkiye Belediyeler Birliği Başkanı
Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Başkanı

Öncelikle bu önemli organizasyonda bizi şehirlerin anısına Napolyon'un "Dünya tek ülke olsa başkenti İstanbul olur." dediği Avrupa'nın kültür başkentinde buluşturan, değerli İstanbul Ekonomi Zirvesi'ni hazırlayan kıymetli başkanı ve bütün ekibini, hanımefendileri beyefendileri, hürmetle saygıyla ve sevgiyle selamlıyorum.

Bize inanan, yeşil kalkınmaya ve kadın erkek eşitliğine inanan bütün erkeklere de bizi can kulaklarıyla dinledikleri için hoş geldiniz diyor ve hepimizi alkışlıyorum.

Hz. Mevlana "Dün dün de kaldı cancağızım, bugün yeni bir şey söylemek lazım" diyor. Yeni bir şey söylememiz lazım. Dünya sürdürülebilir ekonomi dedi, insani kalkınma dedi, çevresel kalkınma dedi, fakat sürdürülebilir kalkınmayı insani kalkınma ile bütünleştiremedi. Çevresel kalkınmayla bütünleyici olamadı ve bugün son 5 yılda yaşadığımız çok önemli zorlukları hep birlikte hayatımızın bir parçası olarak yaşamaya başladık.

Gaziantep Büyükşehir olarak şu an OCD şehirlerin içerisinde şampiyon şehir ziyaretine davet edildik. Çünkü biz ekonomiyi ekolojiye çevirecek bütün master planlarımızı tamamladık. Avrupa İmar Yatırım Bankası'nın yeşil şehri ilan edildik. Dibinde koca bir savaş. 300 fabrika yapan, sosyal içermeye inanan, yetim, yoksul, yaşlı, muhacir demeden herkesle birlikte bir kalkınma modeli oluşturan Gaziantep modelini Paris'e anlatmaya gittiğimde Paris Belediye Başkanı'nın "Dünya büyük bir kaos ve kaotik dönemden geçiyor ve biz ne yapacağımızı bilemiyoruz. Sizi dinlemek için buraya davet ettik." dediğimiz yeni bir döneme şahitlik ediyoruz. Peki dünya nereye gidiyor?

Bu gördüğümüz buzulların erdiğini Antarktika'ya gidip gözümle görmüş olan bir kardeşinizim. Dünyada buzullar eriyor. Buzulları eriten insanoğlu. Gandi o kadar güzel anlatıyor ki;" insanlığa yetecek kadar dünyada her şey var ama, insanların hırsı ve ihtirası ekolojiyi yok ediyor." O yüzden hırsların ve ihtirasların bu kadar yükseldiği dönemde dünya nereye gidiyor, bizim çok iyi anlamamız gerekiyor. Şu anda gördüğümüz gibi çöllere kar yağıyor. Bu bir rüya değil, bu bir gerçek. Dolayısıyla bunun yönetilmesi gerekiyor. En büyük merkezde olan ülkelerden biri biziz. Akdeniz bundan en çok nasibini alacak. Akdeniz'in yükselmeye devam ettiği noktada, özellikle 6 santim yükseldiği noktada biyoçeşitliliğimiz azalıyor. Biyoçeşitliliğimize baktığımız zaman orta düzeyde çölleşme riski

olan ülkelerden bir tanesiyiz. Dolayısıyla yeşil kalkınma dediğimiz şeyin artık bir fantezi değil bir gereklilik olduğunu farkına varmalıyız.

Özellikle hazırladığımız uluslararası raporda, dünya ısınmaya devam ettiği sürece, sanayileşme devam ettiği sürece, atık suyun balıkları öldürüp, ağaçları kurutup, insanları hasta ettiği sürece bu şekilde devam edemeyiz. Yeşil sanayiye hep birlikte inşa etmemiz gerekiyor. Bu şekilde devam ederse bugün gördüğümüz bir şey var ki, artık kendi kendimize yetmemiz gerekiyor. Gıda güvenliği çok önemli, enerji güvenliği çok önemli. Avrupa'nın ortasında yanan bir ateş. Küreselleşmenin yan etkilerini ve artık herkesin kendi şehrinde, kendi ülkesinde, kendi firmasında bu konulara dikkat etmezsek rekabet edemeyeceğimizi, yenilenmesi gerektiğini, yenilenmezse de yenileceğini gösteren fotoğraflar.

Balıkların öldüğü, ağaçların kuruduğu bir dünyada ekolojiyi koruyamadığımız bir dünyada yarın torunlarımıza bırakacak gezegenimiz kalmayacak.

Sera gazı anlamında dünyadaki durum ne deyince, çok önemli bir fırsat var. Almanya başkonsolosluğu az önce buradaydı. 1.6 idi. Ama onların yüksek teknolojiye geçmiş ve daha yüksek bir şekilde bilgi ekonomisini yönetmiş altyapısı var. Biz Türkiye olarak bu salon olarak yeni bir tanımla, "ne kadar petrolün var ne kadar zenginsin" tanımı bitmiştir.

Türkiye'nin %1 sera gazı salınımı var ama Türkiye'nin teknoloji açığı var.

Bu açığı hızlı bir şekilde kapatması bilgi ekonomisini yönetmesi gerekiyor. Onun için finansal sektör burada o kadar önemli ki, alternatif finansal sektörleri kadınlarla buluşturacak bilgi ekonomisini onların yapmaya çalıştığı şeyi hızlı bir şekilde hayata getirecek yeni bir Türkiye yüzyılına ihtiyacı var.

Yeşil kalkınmayı, yeşil devrimi ana devrim yapacağız. Sosyal içermeyi, kadını bu işin ana damarı yapacağız. Birlikte başaracağız deyip hepimizi hürmetle selamlıyorum.

Yirmi yıldır Sürdürülebilir Kalkınma 'da bunu nasıl başaracağız diye bu yolculuktayız ve bugün herkes çok yoğun, bizi dinliyorsunuz ve bunun için çok teşekkür ediyoruz. Öncelikle şunu belirtmek istiyorum. Şehrimin ilk kadın milletvekiliyim. Üç dönem arka arkaya milletvekili olmak kadınlarda o kadar zor ki. Sürdürülebilirliği sağladık. Kadın hakları, çocuk hakları, engelli hakları... Bunu bir kalkınma modelinde

Kadın kadının yurdudur. Akıllı olmamız lazım. O yüzden birbirimizi birleştirerek. Bu anlamda Gaziantep modeli bir dünya modeli olmaya gidiyor. Ayrımcılık yapsaydık bu modeli oluşturabilir miydik? Dünya Bankası şöyle söylüyor: "Rekabet etme gücü en güçlü olan şehirlerden bir tanesi Gaziantep."

İnanın düne göre bugün çok iyiyiz, yarın bugüne göre daha iyi olacağız. Bunu birlikte başaracağız.

Alia EL-YASSİR

UN Women ECA Direktör

Salutation

- Distinguished guests, ladies and gentlemen.
- It is wonderful to join this discussion today on Women in Global Supply Chains
- First, I would like to thank sincerely KAGIDER for organizing this panel and extend the invitation to me.
 - Most importantly, thank you for a great collaboration at both regional and country level.
 - The programme we launched in 2021 on Gender Responsive Procurement and Investment in Europe and Central Asia is still at the development stage and we are looking forward in taking our lessons learned and good practices at the global level.

Introduction to GRP

- There are approximately 224 million women entrepreneurs worldwide that own around 35% of all firms in the formal economy.
 - However only less than 1% of global corporate or government spend is on women-owned and women-led companies in any countries.
 - Do you realize the lost opportunity?
- Not only does this hold back women businesses, but it also limits women's economic empowerment which translate into a barrier for the economic growth and sustainability in any country. Therefore, I am repeating,
 - GRP is good for women's economic empowerment and is of vital importance from women's rights perspective, AND
 - GRP is wonderful to move the national economies forward

- Today, organisations are becoming increasingly conscious of gender-diversity in their supply chains. Because they realize the procurement's strategic value. Practicing GRP along the supply chains
 - Results in increased revenue and reduced procurement spent
 - Gives companies the opportunity to build greater supplier availability and resilience
 - Strengthens companies' branding
 - Leads to more innovation and adaptability, and finally
 - Improves service delivery with the influx of new talent.

UN Women work on GRP

- In recognition of this missed opportunity, UN Women developed three lines of work to create and or strengthen an enabling ecosystem for the implementation of GRP policies and practices:
 - At the global level, our policy department work on (1) the promotion of GRP in the private sector and (2) assist the public sector in establishing GRP policies and practices. I invite you all to have a look at their last publication on the business case of GRP for the private sector.
 - At the regional level, here we approached to the topic from both supply and demand sides and tried to fill up the gaps in the ecosystem. We identified the needs of both women entrepreneurs and the private sector companies and offer capacity building trainings.
 - Also UN Women exercise its inter-agency coordination role, and we are committed to promote and enable procurement practices that will increase women vendor's business shares in UN's procurement spending.

I believe you would all agree that no government, no private sector, no civil society as strong as they may, can solve today's challenges by themselves.

- That is why next to the 16 Sustainable Development Goals which are the blueprint to achieve a better and more sustainable future for all, we have SDG 17.
- Meaning: "Multistakeholder Partnerships" are a MUST to mobilize and share knowledge, expertise, technology and financial resources.
- Meaning, "without cooperation and partnership, we can't go far away."

- Today, unconventional and innovative collaborations between public and private institutions can address the challenges of women entrepreneurs, unleash their potential and enable them to drive economic recovery.

EXPO

- Now let me explain to you how WE AS UN WOMEN has just convened different actors in the women entrepreneurship ecosystem by joining the forces will all the stakeholders:
- We designed a Women Entrepreneurship EXPO as a whole journey for women entrepreneurs and targeted almost ALL PLAYERS of the entrepreneurship development ecosystem to collaborate in delivering tools and solutions for women businesses:
 - To begin, we started the EXPO2022 Journey with building capacity of OUR OWN staff in entrepreneurship and GRPI where representatives of 12 UN Women offices got training which acted as backbone for all activities of EXPO.
 - 1600 women entrepreneurs operating in 27 countries applied to our call.
 - Selected 232 women entrepreneurs were invited to a bootcamp facilitated by PriceWaterHouse in 6 different countries and languages.
 - 6 country offices conducted satellite EXPOs and Summits together with their own national stakeholder and local teams.
 - Key government agencies, private sector partners, financial institutions and civil society were gathered to discuss the most important topics for women's entrepreneurship ecosystem development

- The culminative stage of Expo was a virtual event that took place on 16-17 November 2022, with
 - 210 booths for women entrepreneurs.
 - Over 20 subject matter experts delivered Masterclasses and joined discussions.
 - Overall- the different products shared through our website and social media channels reached or were viewed by almost 300K people, this includes English and Russian audiences
- Over 30 partnerships were established on Country Office levels that will continue to produce innovative solutions to women entrepreneurship development.
- I would like to call to each of you to reach out to us if you would like to join this partnership on women's entrepreneurship and engage in next editions of the EXPOs by offering innovative tools, trainings, networking or anything valuable to the women entrepreneurs who are part of this journey in our region.
- FIRST, I would like to call on all public and private sector representatives here today to pledge to join us in
 - First collect sex-disaggregated data on their suppliers, as most companies do not even have this information available to them
 - Then assessing and identifying their current stage of their own supply chain diversity

- Finally establishing gender inclusive policies and practices.
- Happy also to add that we are finalizing a gender responsive procurement training in collaboration with KAGIDER soon that will assist companies in their own journey towards inclusive and diverse supply chains.
- SECOND, as I said previously, we are happy to join the forces with all stakeholders in our region to make our next EXPOs a bigger success, and have wider outreach and deeper penetration in the region with our offerings. This is only possible with partnership.
- Thank you very much for inviting me today in Ciragan Palace, where also lived the first Muslim woman writer, Leyla Saz, who published her own memoirs about women's life in Ottoman Empire but also poems by using her own name in "Hanımlara Mahsus Gazete" (Journal for Women).

OTHER ISSUES

Action Coalitions established under the Forum is a great opportunity for all stakeholders (i.e. governments, private sector companies, civil society and other platforms) to join the forces, accelerate progress and make concrete change on six themes that are critical for achieving gender equality: gender-based violence, economic justice and rights, bodily autonomy and sexual and reproductive health and rights, feminist action for climate justice, technology and innovation for gender equality, and feminist movements and leadership.

Sibel KAYA

Garanti BBVA Genel Müdür Yardımcısı

Garanti BBVA olarak, kurum kültürümüzün temeline yerleştirdiğimiz sürdürülebilirlik stratejimizde 'kapsayıcı büyümeye' yönelik çalışmalara büyük önem veriyoruz. Kapsayıcı büyümenin de kadının güçlenmesiyle, toplumda, iş dünyasında adil ve eşit fırsatlara sahip olmasıyla mümkün olacağına inanıyoruz. 2006'dan bu yana kesintisiz sürdürdüğümüz, Türkiye'de ilk ve öncü olduğumuz Kadın Girişimci Programı'yla toplumsal gelişim, ekonomik kalkınma, fırsat eşitliği, kapsayıcı ve sürdürülebilir büyümeyi desteklemek adına kadınların ekonomiye daha çok ve etkin katılımını sağlamak için çalışıyoruz. Program kadın girişimcilerimizin işletmelerinin sürdürülebilir olmasının yanında, kendilerinin gelişmesi ve güçlenmesine de katkı sağlıyor. Sahadaki tecrübemiz ülkemizde kadın girişimciliği konusundaki potansiyeli görmemizi sağladı. Tabii aynı zamanda ihtiyaçların ve engellerin de farkına vardık. Bu sayede de 2006 yılında kadın girişimcilere özel program başlatan ilk finans kuruluşu olduk.

Eş zamanlı olarak yurt dışındaki kadın girişimcilere yönelik çalışmaları araştırdık, toplantılara katıldık. Tüm bu gözlemlerin sonucunda, çalışma hayatında kadının yer alması ve ekonomik açıdan güçlenmesinin, aile içindeki konumunun iyileşmesine, kendine duyduğu

güven ve toplumsal saygınlığının artmasına yol açtığını gördük. Çalışmalarımızla öncelikli olarak; kadınların iş hayatına katılması ve girişimci olması için önlerindeki engelleri tespit edip kaldırmayı, iş kurmalarını ve ekonomiye katkıda bulunmalarını teşvik etmeyi ve kurdukları şirketlerin sürdürülebilir olması için onlara destek vermeyi hedefledik. Bu kapsamda kadın girişimcilere yönelik çalışmalarımızı bütüncül bir yaklaşımla ele alıp “finansman sağlamanın” ötesine geçerek “cesaretlendirme”, “eğitim” ve “yeni pazarlara açılma” olmak üzere 4 temel başlıkta değerlendiriyoruz.

Finansman sağlama tarafında sadece bu yıl kadın girişimcilere sağladığımız finansman 12 milyar TL'yi geçti. Bunun ötesine geçmek için kadınların cesaretlendirilmeye ihtiyacı vardı. Bu noktada Türkiye'yi kadın girişimciliği konusunda bilinçlendiren, bilgilendiren aynı zamanda kadınların girişimcilik yoluyla güçlenmesini hedefleyen KAGİDER ile yolumuz kesişti. Kadınların seslerini duyurması için KAGİDER ve Ekonomist Dergisi ile “Türkiye'nin Kadın Girişimcisi Yarışması'nı hayata geçirdik. Programımızın amiral gemisi olan yarışmanın bu yıl 16.sını düzenleyeceğiz. Gördük ki kadınlar birbirini duyduğunda, birbirine rol model olduğunda özgüvenleri daha da artıyor ve cesaretleniyorlar.

Kadınlara finansman veriyoruz, cesaretlendiriyoruz ancak kurdukları işlerin sürdürülebilir olması için eğitime de ihtiyaçları var. Boğaziçi Üniversitesi Yaşam boyu Eğitim Merkezi ile gerçekleştirdiğimiz, eğitimlerimiz 10 yıldır kesintisiz devam ediyor. 4 binden fazla kadına finansal sağlıktan, dijital pazarlamaya ve insan kaynağı yönetimine kadar ihtiyaç duyduğu birçok konuda ücretsiz eğitimler verdik.

Kadınlar işini kurdu, eğitimlerini aldıktan sonra büyümeleri ve güçlenmeleri için yeni müşterilere, yeni pazarlara ihtiyaçları var. Böylece KAGİDER'le yaptığımız çok önemli ve değerli bir diğer proje olan Kadın Girişimci Buluşmaları'nı düzenlemeye başladık. Farklı illerde buluşmalar gerçekleştirerek kadın girişimcileri ve satılmacıları bir araya getirerek yeni pazarlar ve yeni müşteriler bulmalarını amaçladık. Fiziksel olarak gerçekleştirdiğimiz etkinliği pandemide online düzenlemeye devam ettik. Bu buluşmaları kadın girişimciler Türkiye'nin her yerinde her tedarikçiye ve satılmacıya ulaşsın, her konuda bilgilensin diye KAGİDER öncülüğünde Ticaretin Kadınları Platformu'na dönüştürdük.

İstanbul Ekonomi Zirvesi İcra Kurulu Başkanı Abdullah Değer tarafından Türkiye Belediyeler Birliği Başkanı - Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Başkanı Sayın Fatma Şahin'e plaket takdim edilmiştir.

İstanbul Ekonomi Zirvesi İcra Kurulu Başkanı Abdullah Değer tarafından KAGİDER Başkanı Emine Erdem'e plaket takdim edilmiştir.

İstanbul Ekonomi Zirvesi İcra Kurulu Başkanı Abdullah Değer Yuvam Dünya Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Kivılcım Pınar Kocabıyık'a plaket takdim edilmiştir.

İstanbul Ekonomi Zirvesi İcra Kurulu Başkanı Abdullah Değer tarafından Garanti BBVA Genel Müdür Yardımcısı Sayın Sibel Kaya'ya plaket takdim edilmiştir.

İstanbul Ekonomi Zirvesi İcra Kurulu Başkanı Abdullah Değer tarafından UN Women ECA Direktörü Sayın Alia El-Yassir'e plaket takdim edilmiştir.

kagider
Türkiye
Kadın Girişimciler
Derneği

Türkiye Kadın Girişimciler Derneği (KAGİDER), girişimcilik yoluyla kadının güçlenmesini hedefleyen bir sivil toplum kuruluşudur. Kadının sadece ekonomik olarak değil politik ve sosyal olarak da güçlenmesini hedefler. KAGİDER kadın girişimciliğini, kadınların eşitsiz ve dışlanan toplumsal konumlarının değişmesi ve bu sayede ekonomik güçlenme ile kadın güçlenmesini sağlayacağı için destekler. Kadın girişimcilerin sağlayacağı faydalar, kadınların güçlenmesi ve toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanmasına katkı verecektir.

Kuruluşundan bu yana yerel, ulusal ve uluslararası düzeyde kamu, özel sektör ve sivil topluma mensup pek çok paydaşla, bu amaca yönelik proje ve çalışmalar geliştirmekte ve yürütmektedir. Yaklaşık 400'ün üzerinde üyesi bulunan KAGİDER, vizyonu ve misyonu doğrultusunda, kadın girişimcilerin güçlenmesi için eğitim, rehberlik ve mentörlük desteği vermekte, kadının ekonomik konumunun güçlenmesi ve kadın-erkek fırsat eşitliği konusunda savunu çalışmaları yapmaktadır.

SOCIAL UPGRADING PANELİ

Arzu MALİKİ

Bloomberg Program Sunucusu

Bu sene 6. düzenlenen İstanbul Ekonomi Zirvesi hem iş ve siyaset dünyasından hem de sivil toplum kuruluşlarından birçok önemli ismi ağırladı. “Küresel Değer Zincirleri” başlığı altında düzenlenen bu seneki Zirvede, benim moderatörlüğünü yaptığım “Social Upgrading” yani “Toplumsal Kalkınma” Paneline önemli konuşmacılar katıldı.

Mercedes Benz Türk İcra Kurulu Başkanı Süer Sülün, Koluman Holding Yönetim Kurulu Başkanı Kaan Saltık, Big Chefs Kurucusu Gamze Cizreli ve Hepsiburada İnsan Kaynakları Grup Başkanı Esra Beyzadeoğlu panelde önemli noktalara dikkat çektiler.

Big Chefs Kurucusu Gamze Cizreli, iş hayatında bir kadın olarak yaşadığı zorlukları paylaşırken, Türkiye'nin tüm gayretlere rağmen kadın istihdamında istenilen yere gelemediğini söyledi. Afrika'dan Ruanda örneğini veren Cizreli, Ruanda'nın kadın istihdamı konusunda iyi bir yere geldiğini, Türkiye'nin gerekirse kadın istihdamına kota koyarak bunu başarabileceğini söyledi.

Cizreli'nin özellikle Afrika Ruanda'dan bir örnek vermesi benim çok dikkatimi çekerken, aklıma neden Türkiye de bunu başaramasın Ruanda bile kadın istihdamı konusunda bir yere gelmiş düşüncesinden kendimi bir türlü alamadım.

Mercedes Benz Türk İcra Kurulu Başkanı Süer Sülün ise hem kadın istihdamı hem de sosyal kalkınma çerçevesinde önemli noktalara değindi. Mercedes Benz'in gerek kız çocuklarının eğitime verdiği katkıları gerekse kadın istihdamına verdiği destekleri Süer Bey'den dinleyince çok takdir ettim çünkü otomotiv sektörü hepimizin de bildiği gibi erkek çalışan ağırlıklı bir sektör. Böyle zorlu bir sektörde kadına bu denli destek verilmesi gerçekten gurur verici.

Sülün, tarımda çalışan kadın oranına da değinerek, "Avrupa'nın bazı ülkelerinde tarımda çalışan kadın oranı yüzde 2-3'lerdeyken, bizde bu oran 17-20'lerde eğer kadınlar tarımda çalışabiliyorlarsa, her yerde çalışabilirler" dedi.

Koluman Holding Yönetim Kurulu Başkanı Kaan Saltık da yine kadın istihdamının az olduğu sanayi sektörüne değinerek önemli mesajlar verdi. Saltık "Biz özel sektör olarak kalifiye eleman yetiştirmekte üzerimize düşen görevi yapmak zorundayız" dedi. Kalifiye eleman bulmakta sanayicinin zorlandığını da ifade eden Saltık, bu konuda tüm sektör temsilcilerinin hem eğitim konusunda hem de sosyal tarafta destek vermesi gerektiğini söyledi.

Hepsiburada İK Grup Başkanı Esra Beyzadeoğlu ise topluma değer katan insanların yetiştirilmesinin önemine değindi, Beyzadeoğlu, gerek "Kadın Girişimciler Projesi" gerekse Teknolojide kadına verdikleri desteklerle büyük bir kitleye ulaştıklarını söyledi. E-ticarette de kadın istihdamına katkı sağladıklarını söyleyen Beyzadeoğlu, Türkiye'de eskiye göre hem kadın istihdamı tarafında hem de eğitim tarafında oldukça fazla yol katedildiğinin üstünü çizdi.

Hepimizin bildiği gibi OECD'nin kadın istihdamı rakamlarına bakarsak maalesef Türkiye hala istenilen noktada değil. Tüm sektörlerde kadının istihdamına katılımı düşük ve kalifiye eleman sıkıntısı oldukça fazla...Türkiye'de kadınlarda işgücüne katılım yüzde 34,9 düzeyinde. Türkiye'de işgücüne dahil olmayan 30.5 milyon kişi var; bunların da 21.3 milyonu kadın.

Türkiye'de İstanbul Ekonomi Zirvesi gibi geniş çaplı konferanslarda "Kadın istihdamına" değinilmesi oldukça önemli, bu konuda bilincin artması, sadece büyük şehirlerde değil, Anadolu'nun ücra köşelerine kadar bu bilincin yaygınlaşması Toplumsal Kalkınma için hayati bir rol oynuyor.

Unutmayalım ki, Türkiye Cumhuriyeti'nin Kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'ün de söylediği gibi "Bir Toplum, cinslerden yalnız birinin yüzyılımızın gerektirdiklerini elde etmesiyle yetinirse, o toplum yarı yarıya zayıflamış olur. Bizim toplumumuzun uğradığı başarısızlıkların sebebi, kadınlarımıza karşı ihmal ve kusurdur."

Kaan SALTİK

Koluman Holding Yönetim Kurulu Başkanı

Soru 1: Kaan Bey, Toplum Kalkınmasında özel sektörün rolüne inanıyor musunuz? Özellikle az gelişmiş bölgelerimizde alınan yatırım kararları hakkında neler söylemek istersiniz?

Kesinlikle katılıyorum. Özellikle gelişmekte olan ülkelerde toplumun ve iş dünyasının devletten beklentileri çok yüksek oluyor. Ancak zor günlerden geçen dünya ekonomisi bütün devletlerin imkanlarını da zorluyor. Bu yüzden her hizmeti devletten beklemeyip, özel sektörün de imkanları dahilinde sosyal sorumluluk projeleri kanalıyla elini taşın altına sokmasını faydalı ve gerekli görüyorum. Bilhassa az gelişmiş bölgelerde devletler yatırımcı çekmek için muhtelif teşvikler uyguluyor. Bu da refahın tüm ülke geneline yayılabilmesi için gerekli bir uygulama. Özel sektörün de bu teşvikleri değerlendirerek bilindik, öne çıkmış bölgeler dışına da yatırım yapması yatırımın fizibilitesi olduğu koşullarda önemli. Türkiye özelinde de sanayi ve Ticari yatırımların Marmara ve Ege bölgesi dışında yapılması artık zorunluluk arz ediyor.

Soru 2: Kaan Bey siz Koluman Holding olarak bu “Social Upgrading” gerçeğine nasıl destekler veriyorsunuz? İş Gücü modelinizi nasıl yapıyorsunuz? Yine sizin de bölgesel yatırımlar tarafını konuşabilir miyiz?

Malların ve sermaye piyasalarının serbestleştirilmesi, farklı ülkelerdeki pazarları tedarik etmek için dünya çapındaki üretici şirketleri birbirine bağlayan ulusötesi üretim ağlarının ve küresel değer zincirlerinin ortaya çıkmasını sağladı.

Üretimin bu uluslararası arenaya yayılmasının, gelişmekte olan ülkelere daha önce mümkün olmayan bir şekilde küresel ticarete katılma fırsatı sağladı. Gelişmekte olan ülkeler artık tüm ürünleri üretmek ve gelişmiş ülkelerle doğrudan rekabet etmek için yetenekler geliştirmek zorunda değiller, bunun yerine üretim sürecinin belirli aşamalarında uzmanlaşmaya odaklanabilirler.

Küresel değer zincirlerine katılım, genellikle ekonomik kalkınmayı ilerletme potansiyeli olarak görülür, çünkü gelir yaratmanın yanı sıra,

dış ve çeşitlendirilmiş pazarlara erişimi, teknoloji ve bilgi transferini ve öğrenme yoluyla yetenek geliştirmeyi kolaylaştırır. Fakat değer zincirlerine katılım, firmaları ve ülkeleri, düşük katma değer ile temel rekabet avantajı olarak düşük işçilik ve üretim maliyetlerine güvindikleri faaliyetlere de kilitleyebilir. Biz memleketimiz olduğu için en büyük yatırımımızı Tarsus'a yaptık. Köklü bir otomotiv üssü olan Marmara yerine Mersin seçimini yaptık ve memleketimizi kalkındırma yolunu seçtik.

Kurulduğumuzdan bu yana Tarsuslu Mersinli Adanalı ailelerden farklı nesiller ile birlikte çalıştık, çalışıyoruz. Burada konumuz toplumsal kalkınma. Önce gelişim ve kalkınma sürecimizi nasıl bir konsepte oturttuğumuzu anlatmak isterim. İnandığımız nokta; sürdürülebilir iş için işgücünü kendin yarat. Sürdürülebilir bir işgücü oluşturmak amacıyla her düzeyde ve herhangi bir disiplinde yerel sakinleri cezbetmeye, geliştirmeye, desteklemeye ve elde tutmaya odaklanan yerlilik temelli bir işgücü modelimiz var. Çalışma ortamına özen gösterip çalışanların refahını desteklediğimiz bir konsept. Hedefimiz mutlu, başarılı ve verimli çalışanlar; mutlu ve huzurlu aileleri; çünkü huzurlu aileler de iyimser toplumu oluşturuyor, toplumun sosyal ve ekonomik olarak gelişmesine fayda sağlıyor. Bu konsept aslında daha çok, vasıflı iş gücüne ulaşmak konusunda şirketlerin sorun yaşadığı bölgelerde daha yaygın. Temelde iki ayrı fakat tamamlayıcı yaklaşımı içeriyor, bunların birincisi dışarıdan-İçeri ve ikinci adım ise içten-yukarı yaklaşımı. Dışarıdan-İçeri adımı, vasıflı-vasıfsız ayırım etmeden eğitmek ve ihtiyaçlarına uygun geliştirmek üzere işe alım yapmak diye özetleyebiliriz. Bu adım özellikle yerel halk için bilinirliği ve kalkınmayı amaçlayan kapsayıcı istihdam fırsatlarını artırmaya yönelik stratejik projelerimizi içeriyor. Kapsayıcı istihdamdan kastım; farklı sosyoekonomik ve kültürel geçmişe sahip insanların işe alımına destek vermek onları teşvik edip kendilerini geliştirebilecekleri şirket içi iklimi sağlamak. Dışarıdan İçeriye stratejiler, İçeriden Yukarıya inisiyatiflerle çalışanların elde tutulmasına ve ilerlemesine odaklanan stratejilerle tamamlanmalıdır. Bir kuruluş, süreklilik planlaması, mentörlük, eğitim, iş koçluğu ve kariyer ilerleme fırsatları aracılığıyla işgücü

kanalını sürekli tutabilir. Bu akış bize nitelikli ve özgüvenli çalışan dolayısıyla özgün ve kaliteli üretim kazandıracaktır. Toplumun kalkınması ancak ve ancak eğitim ve gelişim odaklı bir ekonomik refah ile mümkün olur.

Soru 3: Kaan Bey, iş gücü yaratım modelinizden bahsettiniz. Peki, bu modelin içinde ne tür faaliyetler var? Bize biraz örneklendirebilir misiniz?

Dışarıdan içeriye, içeriden yukarıya dedik. Dışarıdan İçeriye neler yapıyoruz onlardan kısaca bahsederek başlamalıyım.

Eğitim işbirliklerimiz ile başlamak istiyorum. Bölgenin ilk ARGE merkezine sahip olarak öncelikli olarak akademik hayat ile iç içe olmayı istedik. An itibarıyla çoğunluğu bölgeden olmak üzere 13 üniversite ile işbirliği protokolümüz mevcut. Yurtdışından üniversiteler ile de görüşmeler halindeyiz.

Bu üniversiteler ile çalışma modelimiz proje danışmanlığı, teknik eğitim, ortak yürütülen yüksek lisans veya doktora tez çalışmaları, uzun ve kısa dönem stajlar, ziyaretçi akademisyen olarak ders verilmesi, konsorsiyum oluşturarak Tubitak ve AB fonlu proje yönetimlerini içeriyor.

Bu işbirliklerine örnek vermek isterim. Tarsus Üniversite Meslek Yüksekokulu Makine Bölümü ile istihdam ve staj protokolü imzaladık. Fakat bu standart protokoller gibi değil, ders programlarını ve ders içeriklerini bile üniversitedeki hocalar ve KOE'deki teknik ekibimiz birlikte belirledik. Böylece öğrenciler KOE'deki ve benzer sanayideki ihtiyaca yönelik olarak yetişmekte, staj yapmakta ve eğitimleri tamamlandığında ise istihdamları hazır ve garanti altında olmaktadır. Bu çalışma bölgedeki MESİAD, Çukurova Kalkınma Ajansı gibi kuruluşlara da örnek olmuş ve benzer projeler üretilmiştir. Ana yürütücülerinden olduğumuz Çukurova İstihdam Projesi bu kapsamda bir proje olup sektördeki temsilcilerin yer aldığı, Kalkınma Ajansı ile Tarsus Üniversitesi'nin öncülüğünde otomotiv endüstrisinin ihtiyaç duyduğu nitelikli ara eleman ihtiyacının karşılanmasını amaçlanmaktadır. Proje ile otomotiv

endüstrisinin sahip olduğu bağlantılar sayesinde, meslek liseleri ve meslek yüksekokulu öğrencilerinin kullanabileceği, istihdam ve staj garantili, hem fiziki olarak makine-ekipmanlardan hem de simülasyonlardan oluşan teorik ve pratik uygulamaları içeren, Elektrik / Elektronik, Kaporta, Boya ve Kaynakçılık atölyelerinin olduğu, dijitalleşme ve teknolojik gelişmelere uyum sağlayabilecek üstün donanımlı işgücü yetiştirerek, bölge ekonomisine gelişmişlik sağlanması hedeflenmektedir. Bu projelere ilaveten Tarsus Üniversitesinin kampüs binalarını yenilemeye ve geliştirmeye yönelik yeni bir sosyal sorumluluk projesine bu ay başlıyoruz. Üniversiteler öğrencilerinden bağımsız düşünülemez. Öğrenci kulüpleri etrafında yoğunlaşan sponsorluklarımız da 2022 yılında önceki yıla göre %200'e varan bir oranda artmış bulunuyor. Özellikle savunma sanayi ve otomotiv üzerine çalışan öğrenci gruplarını ARGE mühendislerimizle bir araya getiriyoruz. Ko Experience uzun ve kısa staj programımız ile onları daha da yakından tanıyoruz. Eski stajyerlerimizden 20 kişi beyaz yaka olarak aramıza katılmış olup şu an bünyemizde çalışmaktadır. Ailesi bölgemizde yaşamayan öğrenci arkadaşlarımızı da tanıyabilmek ve geliştirebilmek adına lojman projemizi aktifleştirdik. Öncelikli hedefimiz şehir dışındaki köklü üniversitelerden de öğrencilerin KOE'de staj yapabilmelerini sağlamaktır. Öğrencilerin misafirhanemizde masrafları tamamen KOE tarafından karşılanacak şekilde kalmalarına imkân tanınmaktadır. Yeni tanıştığımız veya tanışacağımız gençler için yaptığımız projelerin bazılarında bahsettim. Şimdi de çalışanlarımıza yönelik bir aktivitemizden bahsetmek istiyorum. Aile günü. Annelerinin-babalarının çalıştığı şirketi görüp gezmeleri bizimle tanışmaları ve Koluman ailesine ait hissetmeleri için yılda bir kez karnaval havasında bir buluşma yapıyoruz. Şirketimizde baba-

oğul, akraba çok çalışmamız bulunmak ile birlikte çalışanlarımızın ailelerini de tanımaya ve onlara ulaşmaya çalışıyoruz. Bu ve benzeri projeler dışarıdan içeri yaklaşımın parçalarını oluşturuyor. İçeriden yukarı kapsamındaki çalışmalarımıza örnek olarak; Globalde de olduğu gibi ülkemizde başta kaynak ve boya olmak üzere uzman mavi yaka problemi yaşanıyor. Özellikle nüfusun daha az sanayileşmiş olduğu bölgelerde bu sorun daha da fazla hissediliyor bu yüzden bir İŞKUR ile bir işbirliğine gittik ve kendi akademimizi oluşturduk. Kaynak Akademi adı altında; Kaynak tecrübesi hiç olmayanlara eğitim vermeye başladık. Eğitim Programı: 2 Ay teknik, ve uygulama eğitimi ve sonrasında 4 Ay OJT (On The Job Training) iş başında eğitimi veriliyor. Eğittiğimiz 10 Aday'dan 7 kişi şu an kadromuzda kaynakçı olarak çalışıyor. 5 adayda Robot Kaynak için yetiştirildi ve halen bünyemizde çalışıyor. 4 grupta toplam 61 vasıfsız kişiyi boya konusunda eğittik, bunun 39 adedi bünyemizde kalıcı olarak çalışmaya başladı. Kaynak veya Boya prosesleriyle ilgili hiç eğitim almamış, tecrübesi olmayan adayları eğiterek meslek sahibi yapabiliyoruz. Eğitim sonrası mesleki yeterlilik belgeleri veya sonrasında ustalık belgelerini de aldırarak bünyemizde çalıştırmaya başlayabiliyoruz. Mavi yakamız yanında ARGE ve Üretimde çalışan beyaz yakalarımıza gerek akademik gerekse profesyonel paket eğitimler ile destek olmaya, onları geliştirmeye devam ediyoruz. Hem şirket bünyesinde, hem holding bünyesinde hem de girişimlerimizde görev vermek üzere yönetici kadrolar yetiştirmeye devam ediyoruz. Çalışanlarımız ile var olduğumuzu biliyor; onlara, ailelerine ve dolayısıyla topluma fayda sağlamayı hedefliyoruz. Önceki bölümde de belirttiğim üzere çalışanların özgüveninin bize kaliteli üretim ve değer zincirlerinde kalıcı bir yer getireceği kuvvetle inanıyoruz.

Süer SÜLÜN

Mercedes Benz Türk Başkanı & CEO

Öncelikle hepinize hoş geldiniz diyorum,

Sosyal kalkınma dendiğinde kadının ekonomiye katılımı son derece önemli bir konu. Ancak ülkemizde hem kadınlarda genel olarak işgücüne katılım hem de sanayideki kadın istihdam oranlarında gidecek çok yolumuz olduğunu ifade edebilirim. Diğer ülkelerle karşılaştığımızda Türkiye’de istihdama katılım oranının da çok düşük olduğunu görüyoruz. Bu durum sadece kadınlarla sınırlı değil. Örneğin Almanya’da kadınların yüzde 50 civarında istihdama katılma oranı varken; Türkiye’de bu oran maalesef yüzde 35 civarında. Ülkemizin istihdama katılım oranında hem erkekler hem de kadınlar için mutlaka ciddi adımlar atılması gerektiğini söyleyebiliriz.

Kadın istihdamına odaklandığımızda sektörlere göre de bir farklılaşma olduğunu görüyoruz. Sanayiye katılım konusunda adımlar atmalıyız diyoruz, ancak şunu da belirtmek de yarar var; ülke olarak sanayide kadın istihdamı konusunda Avrupa’nın çok da gerisinde olmadığımızı görüyoruz. Sanayide kadın istihdam oranlarını Almanya, Fransa, Belçika gibi ülkelerle karşılaştığımızda Türkiye’nin benzer oranlara

sahip olduğunu söyleyebiliriz. Türkiye'nin ayrıştığı nokta ise tarım sektöründeki kadın istihdam oranı. Oran olarak ülkemizde tarım sektöründe çalışan kadınların ağırlıkta olduğunu görüyoruz. Almanya ve Amerika gibi ülkelere baktığımızda çalışan kadınların sadece yüzde1-2'si tarımda çalışırken, ülkemizde çalışan kadınların yüzde 17 ilâ yüzde 20'si tarımda çalışıyor. Bu oranlarla birlikte ülkemizde tarımda çalışanların içinde kadın çalışan oranı ise yaklaşık yüzde 40'ı buluyor.

Öncelikle oranların neden bu kadar farklılaştığına bakmalıyız. "Ülke olarak yeterince istihdam yaratabildik mi?" diye sorgulamamız

gerekli. Bu farkın temelinde yatan nedenlerden biri eğitim. Ülkemizdeki eğitim oranlarını incelediğimizde ve bu oranları dünya ile karşılaştırdığımızda bunu net olarak ifade edebiliriz. Çalışmaya müsait nüfus içinde yalnız temel eğitim alanların oranı ülkemizde yüzde 61, Amerika'da yüzde 5. Orta öğrenime baktığımız zaman Amerika'da yüzde 53, Almanya'da yüzde 55, Türkiye'de yüzde 20.

Eğer problemleri çözmek istiyorsak; birinci olarak istihdam yaratacak yatırımlara çok daha fazla ağırlık vermemiz gerekiyor. İkinci olarak da eğitim düzeyini artırmamız gerekiyor. Dolayısı ile temelde odaklanılması gereken nokta kadınlara istihdam yaratmayı

hedeflerken, belirli alanlarda çalışacak insan kaynağının yetişmesi oluyor.

Kadının istihdamında kota konusu da ayrıca konuşuluyor ve Avrupa'daki bazı şirketler tarafından da uygulanıyor. Bu olabilir; ancak asıl mesele sahada kadın olması gerekliliği. Kendi şirketimizden örnek vermem gerekirse; sahaya çalışan aldığımızda her 100 başvurudan sadece 1'i kadınlardan geliyor. Dolayısıyla kaynak olması gerekiyor. Bunun için de endüstri meslek liseleri gibi orta seviyedeki eğitimin özendirilmesi gerekiyor. Ülkemizde hizmet, bankacılık, finans vb. alanlarda kadın istihdam oranımız nispeten yüksek seviyelerde. Mesela bizde bu oran yüzde 35'lerde; yöneticilerde de öyle. Ancak sahaya indiğimizde bu oran yüzde 1-2 gibi çok düşük seviyelerde. O yüzden istihdama katılmayı özendirmemiz gerekiyor. Muhakkak ve muhakkak eğitim seviyesine dokunmamız ve özellikle kadınların da eğitime ulaşmasını sağlamamız gerekli.

1967'den beri Türkiye'de olan bir şirket olarak ağır vasıta sektöründe ülkemizin önemli bir oyuncusuyuz. Biri Daimler Truck'ın en modern, en entegre, en çevreci otobüs fabrikalarından biri olan İstanbul'daki Hoşdere Otobüs Fabrikamız; biri de Aksaray'daki Kamyon Fabrikamız olmak üzere iki tane dünya ölçeğinde fabrikamız var. Dolayısıyla, biz de imalat süreçlerimize devam ederken bu konudaki problemlere eğiliyoruz.

Sanayide sahada çalışan kadın oranlarının artırılmasında temel ve en önemli adımın eğitimle başladığını her fırsatta vurguluyoruz. Öncelikle kız öğrencilerimizin eğitiminde adımlar atarak başlamamız gerektiğini biliyoruz. Bu bilinçle uzun yıllardır yürütmekte olduğumuz programlarımız ve çalışmalarımız var. Bu anlamda gözbebeğimiz olan "Her Kızımız Bir Yıldız" programımızı toplumda kadının her alanda hak ettiği güce kavuşması, kadınlara sosyal ve ekonomik hayatta fırsat eşitliği tanınması hedefiyle ÇYDD (Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği) ile 2004 yılında hayata geçirmiştik. 17 ilde 200 kızı destekleyerek başlayan programımız kapsamında, her yıl 200'ü üniversite öğrencisi olmak üzere 60'ın

üzerinde farklı ilden 1.000 Yıldız Kız'a eğitim bursu sağlıyoruz. Burs alan öğrencilerimizi kişisel ve mesleki gelişim programları ile destekliyoruz. Her Kızımız Bir Yıldız bursiyerlerimizin hem fabrikalarımızda hem bayi ağımızda staj yapmalarını ardından istihdama katılmalarını destekliyoruz. Her Kızımız Bir Yıldız desteği ile eğitimini başarıyla tamamlayan kızlarımıza istihdam olanakları da sunuyoruz. Hâlihazırda fabrikalarımızdaki kadın çalışanlarımızın yüzde 20'si Yıldız Kızlar'dan oluşuyor.

Mesleki eğitim alan öğrencilerimizi saha işlerine yönlendirirken, şu anda çoğunluğu fen lisesi ve anadolu lisesinde okuyan öğrencilerimizi farklı mesleki gelişim programlarımızla destekliyor ve geleceğin kadın mühendisleri olmaları yolunda teşvik ediyoruz.

Her Kızımız Bir Yıldız programımızı derinleştirmek ve sağlanan etkiyi artırmak amacıyla uzun yıllardır sunduğumuz kişisel gelişim eğitimlerine 2018 yılında mesleki gelişime yönelik eğitimleri de

dâhil ettik. Bu çerçevede programın bursiyelerine Robincode.org iş birliği ile her yıl “Bilişim Teknolojileri ve Kodlama Eğitimleri” veriyoruz. 2018 yılından günümüze 300’den fazla Her Kızımız Bir Yıldız bursiyeri söz konusu eğitimlere katıldı.

2019 yılında hayata geçirdiğimiz bir diğer sosyal fayda programımız ile de geleceğin kadın mühendis adaylarını destekliyoruz. Bu proje ile Boğaziçi Üniversitesi’nin mühendislik bölümlerinde okuyan ve Anadolu’nun dört bir yanından gelen kız öğrencilere hem maddi hem de kişisel gelişimlerini destekleyen bir program sunuyoruz.

Rahmetli Vehbi Koç’un “Meslek lisesi memleket meselesi” sözünde önemini vurguladığı meslek liselerimize de destek oluyoruz. Ülkemizde mesleki eğitimi desteklemek ve ülkemize kalifiye insan kaynağı yetiştirilmesine katkı sağlamak amacıyla başlattığımız programımız “EML’imiz Geleceğin Yıldızı” ile eğitim alan gençlerimizin hem mesleki hem de kişisel gelişimlerine katkı sağlıyoruz. Türkiye’nin dört bir yanında elektromekanik laboratuvarlarını yenilediğimiz ve farklı ekipmanlarla desteklediğimiz 32 endüstri meslek lisemiz var. Sektörde kadın istihdamını artırmaya yönelik çalışmalarımız çerçevesinde, EML’imiz Geleceğin Yıldızı programından faydalanan kız öğrencilerin artmasına yönelik çalışmalarımız da bulunuyor. Hem bayi hem de okul temsilcilerimizle kız öğrencilerimizin bu programa teşviki için çalışmalar yürütüyoruz.

Kadınların ekonomiye katılımına ek olarak sosyal kalkınmanın önemli bir parçası da yerel ekonomilerin kalkınması. Bugün Türk özel sektörünün en büyük yatırımlarından biri olan Aksaray Kamyon Fabrikamız kurulduğunda Aksaray, Niğde’nin bir ilçesi idi. Bugün ise Aksaray «Mercedes Şehri» olarak anılıyor. Fabrikanın Aksaray’da kurulmasının şehre ekonomik ve sosyal etkisini, şehrin «Mercedes Şehri» olarak anılmasındaki önemli etkenleri değerlendirir misiniz?

Mercedes-Benz Türk olarak Aksaray ilimizde kamyon fabrikamız bulunuyor. Bu fabrikamızda; ortalama olarak baktığınızda Türkiye’de üretilen her 10 kamyonun 7’sini biz üretiyoruz ve Türkiye’den ihraç edilen her 10 kamyonun 8’ini biz ihraç ediyoruz. Bu bizim için bir

gurur kaynağı.

Kendimizi Aksaray’ın ev sahibi olarak görüyoruz. Fabrikamızı 1986 yılında açtık. Kuruluş yıllarımızda küçük bir operasyonumuz vardı. 1986’da 290 çalışma arkadaşı ile başladığımız yolculuğumuzda bugün 2.300’den fazla çalışma arkadaşımızı istihdam ediyor ve yaklaşık 1 milyar Euro’luk ihracat gerçekleştiriyoruz.

Bu yatırım Anadolu’nun orta noktasında müthiş bir yatırım. Otomotiv sanayii dediğimizde çok büyük bir ekosistemden bahsediyoruz. Tabii fabrikanın ekonomik etkisini değerlendirirken tüm bağımlı sektörleri ve tedarikçilerini de bu etkiye katmak gerekir. Yaptırdığımız etki analizine göre bugün Aksaray’da her 20 kişiden biri Mercedes-Benz Türk veya tedarikçileri tarafından istihdam ediliyor diyebiliriz. Tabii bu bizim için çok kıymetli.

Mercedes-Benz Türk olarak; projelerimiz, iş birliklerimiz, yatırımlarımız, üretimimiz ve ihracatımızla bir ilin kaderinin değişiminde çok büyük rol oynadık. Ancak bunu sadece şehre ekonomik katkımızla değil, sosyal olarak attığımız adımlarla da yaptık. Her Kızımız Bir Yıldız Programımız kapsamında bugüne kadar Aksaray’da 1.000’e yakın kız öğrencimize burs verdik, kişisel gelişimlerini destekledik.

2015 yılında ÇYDD iş birliği ile Mercedes-Benz Türk Aksaray Eğitim Evi’ni faaliyete geçirdik. Bu eğitim evinde Aksaray Fabrikamızda çalışan 25 arkadaşımız gönüllü olarak görev alıyor. Matematik dersinden satranca, müzikten astronomiye kadar gönüllü olarak eğitim veriliyor.

Tüm bunlarla birlikte “Mercedes Şehri” olarak anılan Aksaray’ın çehresini de değiştirmek adına geçen sene çok önemli bir adım atarak, daha yeşil bir Aksaray için ilk etapta 10.000 fidanla “Aksaray Ormanı” projemizi başlattık.

Mercedes-Benz Türk olarak hem ekonomik hem de sosyal olarak bölgenin kalkınmasına ve gelişmesine katkıda bulunmaya devam edeceğiz.

Gamze CİZRELİ

Bigchefs Kurucusu & Yönetim Kurulu Başkanı

Rakamların üzerinde çok kısa durmak istiyorum. İlerliyoruz fakat, daha gidecek çok yolumuz var. Kadınları konuşuyoruz, yıllardır kadınların güçlenmesi için çalışıyorum. KAGİDER'in kadın girişimcisi yarışmasıyla Türkiye birinciliği olarak KAGİDER'e üye olmuş biriyim. Kadın olmanın sektörde, iş dünyasında, siyasette çok kolay olmadığını hepimiz biliyoruz. Bunu yaşayan biri olarak bizim şirkette bile daha %26'larda kadın istihdam oranımız. Kendime de dönüp soruyorum: "Biz neden bunu gerekli seviyelere çıkaramıyoruz?" diye. 5 Aralık Kadın Hakları günüydü. Bununla ilgili programlar izledik, rakamlar paylaşıldı. Hala 88 yılın ortalamasının %5,4 olduğu bir ülkede yaşıyoruz. Bunun için hep birlikte özel sektör, kamu kota koymalıyız. Buna yaptırıma gidersek başka noktaya gideceğiz. Artık aksiyona geçmemiz gerekiyor. Devlet şunu söylese; "Şirket olarak kadın istihdamın %30'un altına düşmeyecek, bu şekilde devlet teşviklerinden yararlanabilirsiniz." O zaman herkes bunu yapmaya mecbur kalacaktır. Özel sektör yöneticilerimizi, CEO'larımızı yönetim kurulları olarak değerlendirirken kadın istihdamını da göz önünde bulundurmalıdır. Örneğin, Ruanda'da geçen sene dünyanın en fazla kadın istihdamında birinciyi sıraya çıkmıştır. Çünkü; seçilebilir noktalara kadın aday zorunluluğu getirdiler. Hep birlikte bu formatın hazırlanmasında varız. Böyle bir anayasa, böyle bir

yönetmelik çıkaralım. Az gelişmiş ya da gelişmekte olan ülke olarak bunu başarabildiğine göre biz de yapabiliriz.

Eğitilmiş bir ailenin kızıyım. Aslen Diyarbakırlıyım. Mezopotamyalım. Çok eğitilmiş bir aile normalde kızlarını her açıdan destekler görüntüsü var. Girişimci olmam desteklenmedi. Özellikle bu sektöre girmemi hiç istemediler ve babam benimle 3 ay küstü. "Sen ODTÜ'de okudun, çay, çorba satmak için m?" dedi. Aslında o dönemde sektörün algı da öyleydi. Daha çok alaylı insanlar bu sektöre giriyordu. Eğitimli ve hele bir de kadının girmesi hiç makbul değildi. ODTÜ'yü bitirdikten sonra ben de kurumsal hayatı Ankara'da bir savuma sanayi projesinde deneyimledim. İçimde de bir tutku vardı. Güneydoğulu bir aile, o uzun sofralarda büyümüşüm. Misafir ağırlamayı biz çok severiz. Oralarda yaşayanlar çok iyi bilir. Bu sektöre girmek istiyordum. Konuyu aileme açtığımda reddettiler. Akşamları part time bir restoranda işe girdim. Gençler tutkusunun olduğunu düşündüğü işte bir dönem başkasının parasıyla çalışmalı

ve deneyim kazanmalı. Ben aslında o dönemde bunu fark ederek 9 ay kadar akşamları garsonluk yaparak bu işin bana çok uygun olduğuna karar verdim ve çalıştığım yerden olanakları çok iyi olmasına rağmen istifa ettim. 1993 yılında Ankaralıların çok iyi bildiği kafemizi açtım. Sektöre girişim böyle başladı. Engellerin önünde durulmuyor, ben bunun iyi bir örneğiyim. Tutkularınızın peşinde gidiyorsanız, ailenize de kabul ettiriyorsunuz, etrafınıza da kabul ettiriyorsunuz. İkinci girişimcilik döneminde %100 banka kredisiyle Bigchefs'i 2007'de kurdum. İkinci yeri kurduğumda Ankara'da mülk sahibi bana şöyle dedi;" Senin baban, eşin yok mu, ben kadınla mı kirayı pazarlık yapacağım? Sen bir ay verirsin, ikinci, üçüncü ay kirayı veremezsin.' dedi. Bunlarla kadın olarak karşılaşıyorsunuz, kolay bir iş değil. Bunlarla ilgili zorluklar yaşadım. Sektörüm hizmet sektörü olduğu için kadının daha pozitif algılandığı bir sektör. Bir yandan da o basamakları çok hızlı geçmemi, çok hızlı ilerlememi de sağladı. Sonra ortaklıklar kurduk, fonlar geldi. Bugün 85. Şubemizi açtık. 10-15 tane de şu an açılmak üzere. Almanya, Hollanda, Belçika hepsi tadilatla, yılbaşından sonra hepsini açmaya başlayacağız. Aslında halka arza hazırlanan bir şirket olduk. Artık aldıklarımızı da verme dönemi.

Biz ürünlerimizi büyük firmalardan tedarik ediyoruz. Ekim ayında kadın kanserleri konusunda bir farkındalık ayıydı. Biz de Memeder ile bir iş birliği yaptık ve biz Memeder'in hocalarıyla birlikte ilk Soma'dan başladık. Belediye'nin salonunda kadın kooperatif üyeleri ve onların yakınlarına kadın sağlığı konusunda eğitim vermek üzere Soma'ya gittik. Bu bizim en gurur duyarak anlattığımız projemiz. Kadınların daha görünür olması için bize çok büyük rol düşüyor. Bizler kadın liderler olarak burada pozitif ayrımcılık yapmazsak bu işlere gelmeyecek. Kadınlar el ele vererek toplumda far yaratan işler, değer yaratan işler, sosyal etki yaratan işler yapmalıyız. Hep birlikte el ele vermek, güçleri birleştirmek dönemi. Elimden gelini yapmaya hazırım. Bu ülke çok daha iyi şeyleri hak ediyor.

Esra BEYZADEOĞLU

Hepsiburada İnsan Kaynakları Grup Başkanı

Sadece e-ticarette değil, dünya çapında hayatın genelinde ve iş yaşamında kadınların önünde erkeklere oranla çok daha zorlu ve engebeli bir yol var. 2022 Küresel Cinsiyet Eşitsizliği Raporu'na göre cinsiyet eşitsizliği sorununun ortadan kalkabilmesi için **132 yıla ihtiyaç var**. Küresel Cinsiyet Eşitsizliği 2021 Raporu'nda ise beklenen süre 136 yıldır. Yani bir iyileşme söz konusu. Ancak biz kadınlar zoru severiz ve nasıl aşılabileceğini de çok iyi biliriz. Tüm kadınlar, çok zorlu şartlara rağmen kadınların neler yapabildiklerinin, neler başarabildiklerinin, hayatın her alanında ne noktalara tırmanabildiklerinin canlı örnekleri...

Hepsiburada'yı, 20 yıl kadar önce, e-ticaret sektörüne büyük bir cesaret ve kararlılıkla, her şeyini ortaya koyarak giren son derece başarılı bir kadın girişimci olan Yönetim Kurulu Başkanımız Hanzade Doğan kurdu.

Sıfırdan teknolojide dünyanın devler ligi NASDAQ'a kote ilk ve tek Türk şirketi haline getirdiği Hepsiburada'nın ana felsefesini ve vizyonunu da, kadınlara, kadın girişimcilere ve kadın istihdamına katkı sağlamak olarak belirledi. 2017 yılında Girişimci Kadınlara Teknoloji Gücü

Programımızı hayata geçirdik. Hepsiburada çalışanlarının %46'sı kadınlardan oluşuyor. Kadın mühendislerimizin oranı ise %37.

Kadınlara her fırsatta her alanda desteğimizi, HepsiTürkiye'den programımız dahilindeki 'Anadolu yöresel ürünler hareketi' ile kadın kooperatiflerinin yerelden tüm ulusala açılması hedefleyerek başlattık. HepsiTürkiye'den seferberliği ile, yöresel ürünlerin tüm Türkiye'ye tanıtılması, 81 ilde üretilen zenginliklerin, tek bir platform üzerinden milyonlarla buluşması ve kadınların her alanda ekonomiye ve istihdama katkısının artmasını sağlıyoruz.

Girişimci Kadınlara Teknoloji Gücü programımızdan **5 yıl içinde 81 ilde 35 binden fazla kadın girişimci**, Türkiye'nin dört bir yanından **154 kadın kooperatifi** ve **51 sivil toplum kuruluşu** faydalandı.

Programa katılan girişimci kadınlara sunduğumuz indirimli komisyon oranları, reklam ve pazarlama desteği, ücretsiz fotoğraf çekimi, markalaşma, e-ticaret ve finansal okuryazarlık eğitimleri ile ücretsiz entegrasyon desteği, indirimli ön muhasebe programları ve kurumsal anlaşmalı uygun fiyatlı kargo imkanı gibi desteklerle programı her geçen gün büyümeye devam ederek; platformdaki kadın girişimci sayısının %6'dan %25'e çıkmasını sağladık. Girişimci Kadınlara Teknoloji Gücü sayesinde, 2021 yılında Girişimci kadın mağazalarının satışları %55 arttı ve projenin başarısı sayesinde 2022 yılının ilk 6 ayında katılan girişimci kadınların toplam satıcı oranındaki payı %50'ye ulaştı.

Girişimci Kadınlar COVID-19'a Meydan Okuyor! Projesi (2020)

Proje, Katar Kalkınma Fonu'nun katkıları ve Innovation for Development (I4D), SPARK ve Hepsiburada iş birliği ile gerçekleşti.

Proje, pandemi döneminde işini e-ticarete taşımak, büyümek isteyen girişimci kadınlara ve kadın kooperatiflerine e-ticaret desteği sağlamak ve girişimci kadınların dijital dönüşümünün desteklenmesi amaçlıyor.

Proje kapsamında;

175 kadına mentorluk sağlandı,

41 kadın kooperatifi/ kadın girişimci mağazası Hepsiburada'da açıldı,

9 farklı konu başlığında 81 saat eğitimler gerçekleştirildi

19 şehirden toplam 1110 kadına ulaşıldı.

Kadın Kooperatifleri Pandemide E-Ticaret ile Güçleniyor Projesi (2021)

Proje, Hepsiburada, Innovation for Development (I4D) ve Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) Türkiye Ofisi'nin iş birliği ve ABD Dışişleri Bakanlığı Nüfus, Mülteciler ve Göç Bürosu'nun (BPRM) katkılarıyla gerçekleşmiştir.

Proje; pandemiden etkilenen kadın kooperatiflerinin dijital pazara erişimini ve tedarik zincirlerine katılımını güçlendirmek için onlara eğitim ve mentorluk desteği vererek dijital dönüşümünü sağlamayı ve sosyal sorumlu satın alma çerçevesi oluşturarak yaygınlaştırılmasını hedefliyor.

Proje kapsamında;

Pandemiden etkilenen 5 kadın kooperatifine ulaşıldı,

138 kadına eğitim ve mentorluk sağlandı,

5 kadın kooperatifi/ kadın girişimci mağazası Hepsiburada'da açıldı,

ILO ve I4D iş birliğinde Sosyal Satın Alma Rehberi (Türkçe ve İngilizce) oluşturuldu.

Hepsiburada - I4D (Dijital Çağda Güçlü Kadınlar Projesi hakkında)

ABD Başkonsolosluğu finansal desteğiyle hayata geçirdiği Dijital Çağda Güçlü Kadınlar Projesi'ne proje ortağı olarak destek veriyoruz.

Dijital Çağda Güçlü Kadınlar Projesi, Türkiye'de faaliyet gösteren ve mülteci ortaklığı bulunan, açık çağrı ile seçilen 20 kadın kooperatifi ve girişimcinin dijitalleşmesi ve çevrim içi pazar yerlerine erişimini sağlıyor.

20 kadın kooperatifi ve kadın girişimci toplamda 30 saatlik kapsamlı bir eğitim ve 200 saatlik mentorluk desteği alacak, Hepsiburada kadın girişimci desteklerinden ve proje için belirlenen ek destek paketinden süresiz olarak (indirimli kargo, komisyon indirimi ve 500 adete kadar fotoğraf çekimi) yararlanacak.

-Toparlarsak, her geçen gün daha da büyüyen Hepsiburada Ailesi, kurulduğu günden bu yana kararlılıkla kadınlara tüm gücüyle destek ve eğitim veriyor, hayatlarına ve işlerine pozitif katkı anlamında elden gelen her şeyi yapıyor, bu yönde sürekli yeni program ve projeler geliştiriyor ve bugüne kadar sağladığı desteği yılmadan, usanmadan artırarak vermeye ve yanlarında olmaya devam edecek.

İstanbul Ekonomi Zirvesi İcra Kurulu Başkanı Abdullah Değer tarafından Koluman Holding Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Kaan Saltık'a plaket takdim edilmiştir.

İstanbul Ekonomi Zirvesi İcra Kurulu Başkanı Abdullah Değer tarafından Mercedes Benz Türk Başkanı & CEO'su Sayın Süer Sülün'e plaket takdim edilmiştir.

İEZ İcra Kurulu Başkanı Abdullah Değer tarafından Hepsiburada İnsan Kaynakları Grup Başkanı Sayın Esra Beyzadeoğlu'na plaket takdim edilmiştir.

İEZ İcra Kurulu Başkanı Abdullah Değer tarafından Bigchefs Kurucusu & Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Gamze Cizreli'ye plaket takdim edilmiştir.

İstanbul Ekonomi Zirvesi İcra Kurulu Başkanı Abdullah Değer tarafından Bloomberg Program Sunucusu Arzu Maliki'ye plaket takdim edilmiştir.

KOLUMAN OTOMOTİV ENDÜSTRİ A.Ş.

KOLUMAN Otomotiv Endüstri A.Ş.

Koluman Holding Mustafa Koluman ve Türkay Saltık tarafından 1965 yılında kurulmuştur. Koluman, Mercedes-Benz Türk A.Ş.'nin en büyük yerli ortağıdır. Holdinge bağlı grup şirketi olan Koluman Otomotiv Endüstri A.Ş. ise Tarsus/Mersin lokasyonunda bulunan üretim fabrikasıdır. 80.000 m2 kapalı üretim alanı ve 312.000 m2 toplam yerleşim alanına sahiptir. Üretim fabrikasında yaklaşık 400

personel istihdam edilmekte olup yıllık kapasitesi 15.000 adet üründür.

Fabrikaya 2016 yılından bu yana 70 milyon €'luk yatırım yapılarak kapalı alan 22.000 m2'den 80.000 m2'ye çıkartılıp üretim tesisleri son teknoloji ile modernize edilmiştir. Ürünlerde yerileştirme çalışmalarına hız verilerek istihdam yaratmaya devam edilmektedir.

Koluman Otomotiv, Mersin Bölgesi'nin ilk AR-GE merkezi olma unvanına sahiptir ve her yıl cirosunun yüzde 3'ünü AR-GE'ye yönlendirmektedir. Ürünlerini AR-GE merkezi olan fabrikada, kendi mühendisleri ile tasarlamaktadır.

Koluman Otomotiv, Türkiye'nin en geniş ürün gamına sahip treyler ve üstyapı üreticisidir. Ürün gamı olarak 4 ana işgal konusu vardır. Bunları inşaat sektörü, lojistik sektörü, kamu ve savunma

sanayi çözümleri olarak ayırabiliriz. İnşaat sektörü için beton pompası üstyapısı, kamyon üstü damper ve damper treyler gibi ürünler yapılmakta olup lojistik sektörü için semi treyler grubu ürünler sunulmaktadır. Kamu için ise havaalanı pist süpürgesi, yol süpürme araçları, tuz serici ve kar bıçağı ürünleri mevcuttur.

Savunma Sanayii içinde çok farklı özelliklerde çözümler sunmaktadır. İlk milli füze fırlatma aracı olan Hisar Projesi de dahil olmak üzere Abrollkipper hidrolik üniteli konteyner taşıyıcı aracından, F16 ve Casa uçaklarına yakıt ikmali yapan Aircraft Refueller'a kadar birçok ürünü yapmaktadır. Ayrıca DERMAN markası adı altında taktik tekerlekli 8x8 Kamyon ve çekici araçları Nato standartlarında kabin zırhlandırma ve askerileştirme faaliyetlerini yaparak üretmektedir.

Koluman Otomotiv, günümüzde dünya devlerinden elde ettiği deneyimleri uluslararası standartlarda üretim, satış, satış sonrası hizmetler ve pazarlama anlayışıyla buluşturarak, Türkiye'nin küresel rekabet gücünde stratejik rol

oynayan otomotiv sektörünü uluslararası pazarlarda da temsil etmektedir.

Son yıllarda ihracat odaklı çalışılmakla birlikte, şu anda üretimin %55'i ihraç edilmektedir. İhracat yapılan ülkeleri; başta Rusya olmak üzere Almanya, Cezayir, Azerbaycan, Türki Cumhuriyetler, G.Kore, Belarus, İsrail, Irak ve farklı Afrika ülkeleri vs. olarak sıralayabiliriz. Hedefimiz ilerki yıllarda üretimin en az %60'ını ihraç etmektir.

Otonom Geleceğimiz

İnovasyon:

KOE Ar-Ge merkezi, Mersin'in ilk Ar-Ge merkezi olarak kuruldu.

11 üniversite ile aktif işbirliğimiz mevcuttur. GSÜ bunlardan biridir. GSÜ, ACARTEC akıllı araç teknolojileri ve KOE arasındaki sinerjinin altını dolduran önemli projelerden birisi de Otonom Araç Süpürgesi'dir. Yeşil ekonomi açısından KOE için önemli bir çıktı, gelecek teknolojilerin kullanması açısından da örnek bir projedir.

Otonom:

Bu zirvede Türkiye'nin ilk otonom süpürgesini tanıtmanın heyecanını yaşıyoruz. Özelliklerinden bahsetmek isterim.

Durumsal farkındalık: (Çevrenin araç tarafından algılanması, süpürge sisteminin çevresel koşullara yol yüzeyinde bulunan

nesnelerin hacmine göre değerlendirilmesi, engellerin süpürülme/temizlenme durumuna göre ayarlanması sağlanmaktadır.)

İleri seviye algılayıcı teknolojileri kullanılarak yol koşullarının/yüzeyinin algılanması.

İdeal teknik operatör olarak sürülebilir ve süpürülebilir yol yüzeyinin tespiti ve takibi ile verimli ve etkili yol süpürme görevinin yerine getirilmesi.

Araç sürüş otonomisi: Yol süpürge aracının insan yoğunluğunun az olduğu zaman aralığında (sabah erken saatler gibi..) insan müdahalesi gerekmeksizin kendi kendine çalışabilmesi.

Süpürge sisteminin otonom kontrolü (ideal teknik operatör davranışı): Yerel ve değişken kirlilik ile toplanacak atıkların

yoğunluğuna göre süpürge sisteminin sürücüden bağımsız karar alması ile yakıt tüketiminin, CO2 emisyon salınımının ve karbon ayak izinin azaltılması.

Otonom sürüş teknikleri sayesinde sürüş esnasında meydana gelebilecek muhtemel tehlikeli durumlar ve kazaların eliminasyonu.

Araç hidrostatik olduğu ve tek motor kullanıldığı için çift motorun oluşturduğu yüksek emisyon seviyesi ve gürültünün de söz konusu olmaması otonom süpürgecin yeşil dönüşüme katkısı.

Akıllı Treylar:

Koluman Otomotiv Endüstri A.Ş. olarak lojistik sektöründe daimler onaylı üst yapıcı olarak arge-departmanımızda treylar grubundaki araç üretiminde teknolojik gelişmeleri yakından takip ederek müşteriden gelebilecek potansiyel taleplere yönelik tasarım ve geliştirme çalışmalarına önem veriyoruz. Özellikle son dönemlerde treylar kazalarının hasarlarının ciddi boyutlara ulaştığı gözlenmesi ile birlikte firmamızın Ar-Ge çalışmalarında bu problemin çözülmesi için Aktif Güvenlik Önlemini Hedef Alan Makine Öğrenme Sisteminin Akıllı Treylar Sistemiyle Bütünleşen Tasarımı (Akıllı Treylar) adı verilmiş bir proje ile TÜBİTAK TEYDEB desteği kapsamında hayata geçirilmesi konusunda çalışmalarımız bir aşamaya kadar ulaştı ve son dönem raporuna kadar tüm aşamaları başarı ile gerçekleştirdi, hibe desteği aldı.

Akıllı Treylar kapsamında proje içeriğinde, sürücü analiz takip uyarı sistemi ile;

Sürücü dikkatsizliği kaynaklı muhtemel kazaları önleyebilmek amacı ile treylar araçlarında yük taşınırken sürücüyü uyarabilecek entegre bir sistem tasarlanmaktadır. Yolov5, CNN, RCNN gibi makine öğrenmesine dayalı görüntü işleme algoritmaları ile tasarlanan yapay zeka modelleri ile sürüş ortamını ve sürücü davranışlarını tanıyabilen sistemler oluşturulmaktadır. Farklı modellerin birleştirilerek daha düzgün sonuçlar elde edilmesi amacı ile ızgara

sistemi kullanılmış ve sürücü aktivite doğrulama oranları %90-95 oranında olmaktadır. Yeni yapılan Ar-Ge araştırma çalışmaları ile bilimsel makaleler oluşturulmuş ve başarı ile yayınlanmıştır.

İleri çarpışma ve yol izleme takip uyarı sistemi ile;

Trafikte ilerlerken öndeki araca yaklaştığınızda mesafe artırımı uyarısı, öndeki araç durmuş ise ve trafikte aracınız durduğu zaman öndeki araç hareket halinde ise sesli ve görüntülü olarak çarpımama uyarısı, yaya çarpışma mesafesine girildiğinde oluşabilecek kaza riskine karşı sesli ve görüntülü uyarı verilmesi sağlanmaktadır.

Şerit Takip Uyarı Sistemi ile;

Trafikte seyir halinde iken şerit çizgileri görüntü işleme modelleri ile birlikte belirlenecek ve şerit değişiminde yönle birlikte uyarı verir. Özellikle uzun yolda dalgınlık ve uyuma gibi durumlarda şeritten çıktığı durumlarda bu uyarı sistemi sürücüyü koruması için tasarlanmıştır.

Treylar kargo bölümü koruma sistemi ile;

ESP32 wifi haberleşme modül sistemi ile kargo bölümünde hareket değişimi olduğu durumlarda wifi dalgaları ile CSI verileri analizi yapılarak kargo bölümündeki hareketlilik sürücü tarafına bildirilecek şekilde tehditler gösterilecektir. Park halindeyken hırsızlığa karşı savunmasız olan treylar aracı, sensörler ile birlikte içeride oluşabilecek tehditleri anlık olarak bildirebilen ve sistemi kilitleyen güvenli bir paket ile treylar sahiplerini hırsızlığa karşı daha güvende olduklarını hissettirecektir.

Yeni tip Lidarlar ve Otonom Projelerinde yaygın olarak kullanılan Zed kamera sistemleri ile birlikte yapılan projeler çağımızın en yeni teknolojilerini bir araya getirecek ve günümüz koşullarında kullanım kolaylığı sağlayan ergonomik ve güvenli bir treylar tasarımını oluşturarak, ülkemize katkı değer sağlayarak devletimizi muasır medeniyetler seviyesine çıkarmak için bir adım daha ileriye taşıyacaktır.

MERCEDES-BENZ TÜRK A.Ş.

1967 yılında Daimler-Benz AG'nin % 36 ortaklığı ile Otomarsan unvanıyla İstanbul Davutpaşa'da kurulmuştur. Marka, efsanevi O302 tipi otobüslerin üretimine kuruluşundan yalnızca bir yıl sonra, 1968 yılında başlamıştır. 1970 yılında ilk ihracatını gerçekleştiren şirket, 1984 yılında Mercedes-Benz Türkiye Genel Mümessili olmuştur.

Şirket, 1984 yılında Türkiye'nin büyüme potansiyelini göz önünde bulundurarak Anadolu'ya yatırım yapma kararı almış, 1986 yılında

yatırım kararının meyvesi olan Aksaray Kamyon Fabrikası'nı açarak kamyon üretimine başlamıştır.

Otomarsan'ın ticari unvanı, Türkiye ve ihracat yaptığı ülkelerde gördüğü itibar ve kabul neticesinde 1990 yılında Mercedes-Benz Türk A.Ş. olarak değişmiştir. Daimler Truck AG'nin Mercedes-Benz Türk sermayesindeki payı % 67'dir.

Mercedes-Benz Türk, 2020 yılına kadar Mercedes-Benz marka hafif ticari araçların ve Daimler AG çatısı altındaki tüm otomobil markalarının ithalatını ve satışını da gerçekleştirmiştir. Ana şirketi Daimler AG'nin tüm dünyada başlattığı yeni yapılandırma süreci ile birlikte Mercedes-Benz Türk A.Ş., 01.01.2020 itibarıyla Kamyon ve Otobüs gruplarından sorumlu olarak Daimler AG çatısı altında yasal bağımsızlığı olan "Daimler Truck AG" şirketi altında faaliyetlerine devam etmiştir.

01.12.2021 itibarıyla da küresel olarak tamamen yasal bağımsızlığını alan "Daimler Truck AG" şirketi altında; Mercedes-Benz Türk A.Ş., Kamyon ve Otobüs gruplarından sorumlu olarak faaliyetlerine devam etmektedir.

1,3 milyar avroyu aşan yatırım hacmiyle Mercedes-Benz Türk A.Ş. bugün Türkiye'nin en büyük yabancı sermaye yatırımlarından biridir ve 6.300'ü aşkın personel istihdam etmektedir.

Günümüzde yurt içi pazarında satış yapmak ve uluslararası pazarlara ihraç etmek üzere İstanbul Hoşdere Fabrikası'nda şehir içi ve şehirler arası otobüsler, Aksaray Fabrikası'nda ise ağır sınıf kamyonlar ve çekiciler üreten Mercedes-Benz Türk; ana şirketi Daimler Truck AG'nin üretim ve AR-GE ağına önemli bir parçası konumundadır.

Ürünlerinde ve marka kimliğinde mükemmeliyetçiliği ilke edinen, tutku, saygı, dürüstlük ve disiplin değerlerini benimseyerek faaliyetlerini sürdüren Mercedes-Benz Türk, 2017 yılında yarım asrı devirmiş, Türkiye'deki 50. yıl dönümünü kutlamıştır.

Tarihi baştan sona bir tutkunun öyküsü olan Mercedes-Benz Türk'ün kuruluşu ve geçen birbirinden değerli 50 yılının hikâyesine www.benzersiz50sene.com adresinden ulaşabilirsiniz.

H.E. Dr. Virander PAULE

Hindistan Türkiye Büyükelçisi

Thank you for giving me this happy privilege to join the Istanbul Economy Summit - with the focus on "Global Value Chains". I am delighted to be here in the company of this distinguished gathering of economists, business leaders, academics, policy-makers, policy analysts, media experts and senior government officials.

And I am sure there are representatives from other vocations as well.

I am relatively new in Türkiye, but I have learnt that this Summit is considerably prominent in the calendar of economic events in this most vibrant and beautiful city.

It is very interesting to see the wide-ranging topics that will be discussed today and tomorrow as part of the Summit. The whole concept of Global Value Chains or GVCs in short is hugely multi-disciplinary and complex. It is highly topical in the contemporary world. It is

also easily understandable why it has remained prominently on the G20 agenda in recent times. It will no doubt be a focus under India's G20 Presidency as well.

Let me firstly share with you some pointers relating to our G20 Presidency?

Precisely a week ago - on the 1st of December - it was a proud moment for us to assume the responsibility of the G20 Chair. The

theme chosen by us is : "One Earth, one Family and one Future", aimed at promoting a universal sense of one-ness for global progress.

G20, as you know, brings together the 20 major economies of the world, representing 85% of the global GDP, 75% of international trade and two-thirds of the world's population. That is the nature and scale of what it represents on the global stage. The G20 -

in the contemporary world - is the premier grouping devoted to addressing global financial, economic and developmental challenges of the day.

The G20 Presidency comes to India at a time - a very challenging time - when the world is grappling with the economic and social consequences of the global pandemic, a crisis that has also aggravated the financial situation across the world; with the developing countries finding it much harder to recover. The pandemic has also greatly undermined action on sustainable development goals. There have been serious challenges in finding equitable solutions for health related issues. At the same time, prevailing geopolitical tensions have also acutely aggravated the challenges of availability and affordability of energy, food and fertilizers. Then there are other major global issues - terrorism, climate change (here I refer to climate action and climate justice), sustainable development and global governance. As we consider the challenges of climate action, we will during our G20 Presidency spotlight LiFE (it's an acronym for Lifestyle for Environment), with its associated, environmentally sustainable and responsible choices, at the level of individual lifestyles as well as national development.

We also give high importance to solutions through digital transformation based on inclusive digital architecture. Digital use brings both scale and speed.

It is also a time when we need to become the voice of the Global South, that is otherwise under-represented in such forums. Our G20 priorities will be shaped by the interests of the Global South.

Let me now briefly touch upon the more specific issue of global value chains.

Over the last two decades, trade and production have become increasingly organized around global value chains (GVCs). At present, around 70% of international trade is accounted for by GVCs, which have proliferated through advances in communication,

information, and transportation technologies, besides some trade policy factors. Participating in GVCs is widely associated with economic benefits, such as productivity and employment creation, and considered one of the driving forces of growth and development worldwide.

In developed economies, GVCs provide access to more competitively priced inputs, higher variety, and economies of scale. Whereas for emerging economies, GVCs are generally viewed as a fast track to industrialization. There are also considerable gaps among the G20 grouping itself in terms of the individual countries' participation in GVCs.

Previous G20 Presidencies have looked at several factors and issues such as digital trade, promoting resilience in GVCs for medical products, promoting inclusive agro-food GVCs, supporting SMEs for better distribution of gains from trade, and to develop initiatives to assist developing countries. Obviously, there are complexities involved, and there haven't been easy solutions.

In more recent times, supply shocks resulting from the pandemic have further sharpened the focus on building more inclusive and resilient GVCs.

Let me mention some major questions that come up in this discourse; And these are:

1. How can G20 countries enable resilience in GVCs and collectively deliberate on the mechanism of enhancing trade in times of economic uncertainties?
2. How can G20 countries enable greater participation of developing countries in GVCs?
3. How can G20 countries enable an ecosystem for cooperation for trade facilitation.

There are very obvious, very natural questions. Possible pathways and OUTCOMES relevant to these questions deal with approaches

to enable greater GVC participation of developing countries by facilitating coordination of Multi-National Enterprises (MNEs) with firms in developing countries, and to cooperate in developing a common digital platform for trade facilitation for ease of cross-border trade as well as enhanced international regulatory cooperation for strengthening GVCs. In a nutshell, it will be a collective effort under Indian's Presidency of the G20 to shape a new paradigm of globalisation, a paradigm of human-centric globalisation.

Let me now bring my remarks to a close.

The G20 agenda is extensive. The issues on the agenda have far-reaching implications of global scale. We are dealing with this agenda in most challenging times. And the world is looking at the G-20 with hope. In other words, the G20's hands are more than full.

During India's G-20 Presidency, we will work for global consensus on all these issues. India's G-20 presidency will be inclusive, ambitious, decisive, and action-oriented

Thank you once again for the opportunity for me to be a part of this Summit.

You have my good wishes.

İstanbul Ekonomi Zirvesi İcra Kurulu Başkanı Sayın Abdullah Değer tarafından Hindistan Türkiye Büyükelçisi Sayın Virander Paul'a plaket takdim edilmiştir.

ÖĞLE YEMEĞİ

OTOMOTİV SEKTÖRÜNDE ELEKTRİFİKASYON DÖNÜŞÜMÜ VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK PANELİ

Hakan ÇELİK

Gazeteci

Değerli konuklar,

Otomotiv Sektöründe Elektrifikasyon Dönüşümü ve Sürdürülebilirlik panelinde çok değerli konuşmacılar bizlerle birlikte.

Bütün dünyada da otomotiv dendiği zaman akıllara gelen ilk konu elektrifikasyon. BMW, MINI ve BMW Motorrad Genel Müdür Yardımcısı Can Mete Paker, Sürdürülebilirlik Akademisi Başkanı Murat Sungur Bursa, İPSOS Marka Yönetimi Ülke Sorumlusu Yasemin Özen Gürelli ve Yuvam Dünya Bilim Kurulu Başkanı Prof. Dr. Levent Kurnaz'ın bizlere panelimizin odak noktası hakkında ufuk açıcı ve kendi uzmanlıkları üzerinden bilgiler vereceğine inanıyorum.

Geçtiğimiz hafta tamamen elektrikli BMW iX kullandım. İnsan, böyle tamamen elektrikli bir otomobil kullanıp, onun avantajlarını deneyimleyip hissettikten sonra konvansiyonel, içten yanmalı, termik motorlu bir araca bindiğinde arada çok ciddi bir dünya farkı olduğunu görüyor.

Bu yüzden elektrikli bir geleceğe doğru bu deneyimi yaşadıkten sonra insanlar, daha büyük bir istekle katılacaklar. Teşvikler ve vergi düzenlemeleri yapılırsa ben bu konuyu daha çok ilgi göreceği kanaatindeyim.

BMW i3 ile beraber Jaguar I-PACE'ten de bahsetmek gerekir. O da kendi segmentinin elektrik dünyasının öncü otomobillerinden. Tüketiciler için elektrikli otomobillerde en büyük soru menzile meselesi. Ben dolu bir batarya ile kaç kilometre gidebilirim, nerede şarj istasyonu bulabilirim, yolda kalır mıyım, gibi kaygılar var.

Türkiye'de eski, yaşlı araç parkı o kadar büyük ki bunlar karbon emisyonları konusunda çok kötü değerlere sahipler. O bakımdan bizim bu araçları hızla yenilememiz gerekiyor. Ayrıca kişi başına düşen araç sayısı bakımından da fakir sayılacak ülkelerden biriyiz, özellikle Avrupa ortalamalarının çok gerisindeyiz. Bu yüzden hükümet, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve diğer ilgili bakanlıkların dünya ile uyumlu, çağdaş bir vergi düzenlemesi yapmasına ihtiyacımız var. Geçtiğimiz günlerde Otomotiv Distribütörleri Derneği'nin toplantısına katıldım. Onlar da isimlerini "Otomotiv

Distribütörleri ve Mobilite Derneği" olarak değiştirdiler ve bu konu hakkında çok haklı bir çağrı yaptılar. Artık hayat değişiyor, beklentiler farklılaşıyor. Bu değişime hızlı cevap vermek lazım, yoksa biz epeyce geç kalmış olacağız.

Kültürler arasında çok ciddi farklar var ve bu da insan davranışlarına yansıyor. Mesela Dünya Kupası'nda dikkatimi çeken bazı hususlar oldu. Örneğin Suudi Arabistan iyi bir netice alınca,

Veliaht Prens futbolcuların hepsine birer tane Rolls-Royce hediye edileceğini söyledi. Buna ek olarak Japonların stadyumlardaki çöpleri toplaması da dikkat çeken konular arasındaydı. Japonya, dünyanın en büyük üç ekonomisinden biri, refah düzeyinin çok yüksek olduğu bir ülke. Bu davranış bir bilincin beraberinde gelen bir eylem. Dünyanın kıt kaynaklarını iyi ve verimli kullanmak, doğaya zarar vermemek, geri dönüşüm, çevre ve atık gibi konulara dair verilen eğitimlerle ilgili diyebiliriz... Türkiye'de de son dönemde atık yönetimiyle alakalı farklı bir bilinç yaratıldı. Bu konuyu hiç duymamış insanlar Sayın Emine Erdoğan'ın girişimleri sayesinde bilgi sahibi oldular.

Sizin şahsınıza tüm Borusan Otomotiv'i kutlarım.

Elektrifikasyon konusuna öncülük ettiğinizi görüyorum. Sadece ürünlerinizle değil otomotiv kültüründeki bu dönüşüm, dijitalleşme, otonom, güvenlik ve verimlilik açısından önemli adımlar attınız. O bakımdan Türkiye'de öncü markalardan biri oldunuz, umarım bu şekilde de devam eder.

Can Mete PAKER

BMW, MINI ve BMW Motorrad Genel Müdür Yardımcısı

Türkiye’de elektromobilité konusunda bundan 10 yıl önce çalışmalara başladık ve bu alanda lider sorumluluğuyla sektörel dönüşüm için çalışmalar yapıyoruz. Tüketicilerin karbon farkındalığı arttıkça, çevreye negatif etkisi en az olan ürünlere yönelimleri de paralel olarak artıyor. Yeni regülasyonların yanında otomotiv sektöründeki elektrifikasyon dönüşümü, tüketicilerin de eğilimleriyle hızlanmaya başladı. Ancak konu sadece elektrikli araç kullanımını değil. Bu sürdürülebilirlik bilinciyle birlikte tüketiciler, fayda değer zincirindeki tüm süreçlere bakmaya başladılar. Böylelikle satın alınacak otomobilin yalnızca enerji tüketim boyutunu değil üretim süreçlerindeki enerji kullanımından hammadde ihtiyacına kadar her aşamasında sürdürülebilir bir yapı aranmaya ve talep edilmeye başlandı. Borusan Otomotiv olarak Türkiye temsilcisi olduğumuz BMW Group’un dünya çapındaki tüm tesislerindeki üretimini tamamen karbon nötr hale getirmek üzere çalışmaları bulunuyor. Bunları; ‘RE:THINK, RE:DUCE, RE:USE, RE:CYLCE’ (Yeniden Düşün, Azalt, Yeniden Kullan ve Geri Dönüştür)’ yaklaşımı altında

bir araya getiriyor. Projeksiyon doğrultusunda BMW Group'un hayata geçirdiği ve üzerinde çalıştığı birden fazla çalışması var. Elektrikli otomobillerde kullanılan kobalt, nikel ve alüminyum gibi materyallerin yüksek oranda tekrar kullanım potansiyellerinin değerlendirilmesi bunların en önemlileri arasında yer alıyor. Otomobil üretiminde çok önemli bir yere sahip olan çeliğin üretimi için karbonsuz ve yenilikçi teknolojilere yatırımlar yapıyor. Ayrıca daha az CO2 salınımı sağlayan vegan deri döşeme uygulaması, biyolojik bazlı hammaddeler, yüzde 100 geri dönüştürülmüş sentetik deri kullanımını artırıyor.

Borusan Otomotiv olarak sürdürülebilirlik odağında çalışmalarımıza da devam ediyoruz. Türkiye'nin rüzgar enerjisinde lider şirketi Borusan EnBW Enerji ile iş birliği yapıyoruz. Bu birliktelikle

Borusan EnBW Enerji'nin sürdürülebilir kaynaklardan ürettiği elektrik enerjisini BMW kullanıcılarına sunuyoruz. Ayrıca elektrikli otomobil sahibi BMW kullanıcılarının yer aldığı 'BMW Elektrikli Öncüleri' topluluğu için Solarçatı ile de bir iş birliği gerçekleştirdik. Buna göre topluluk üyeleri hem otomobillerinde hem de evsel tüketimde kullanacakları elektriği, güneş çatı sistemlerinden üretmelerini sağlayan Solarçatı paketlerine avantajlı fiyatlarla sahip olabiliyor.

"Elektrifikasyon Dönüşüm Platformu (EDP) ile Süreci Hızlandıracacağız"

İklim değişikliğinin yarattığı negatif etkileri düşük karbonlu bir gelecekte dengelemek ve sürdürülebilir ulaşım seçeneklerini yaygınlaştırmak için sektördeki eksiklikleri tamamlamak gerekiyor. Borusan Otomotiv olarak

elektrifikasyon dönüşümünü sağlam temellere oturtmak ve hızlandırmak üzere Sürdürülebilirlik Akademisi iş birliği ile "Elektrifikasyon Dönüşüm Platformu" oluşturduk. Elektrifikasyon Dönüşüm Platformu; düşük karbonlu bir gelecek hedefi ile Türkiye'de elektrifikasyon dönüşümünün hızlandırılması için ilgili tüm paydaşları bir araya getirerek, eksikleri, ihtiyaçları ve bu doğrultudaki hedefleri belirleyip kapsayıcı yaklaşımlarla çözüm önerileri ortaya koyan bir ortak çalışma platformu olacak. Kamu kurumları merkezde olmak üzere otomotiv sanayi, enerji üretim şirketleri, akaryakıt istasyonları, şarj istasyonu ağları, dernekler, sivil toplum kuruluşları gibi dönüşümün tüm ayaklarında rol oynayan paydaşları kapsayacak bu platform ülkemizde sürdürülebilir ulaşımın geleceğini şekillendirecek.

Murat Sungur BURSA

Sürdürülebilirlik Akademisi Başkanı

“İklim Krizi, İklim Değişimi Demekten Daha Etkili...”

İklim değişimi yerine iklim krizi denmesi toplumda konunun önemiyetinin farkına varılmasını sağladı. Böylece krizin sanayiden, ihracata, ithalattan ekonomiye her sektöre derinden zararı olduğunun farkındalığı yaratılmaya başlandı. Sürdürülebilirlik Akademisi olarak bu krizin etkilerini azaltmak ve ortadan kaldırmak için Borusan Otomotiv’in liderliğinde Elektrifikasyon Dönüşüm Platformu (EDP)’nu oluşturduk. Bu platform sayesinde elektrifikasyon dönüşümünü hızlandırmak, iklim krizinin etkilerini azaltmak ve ortadan kaldırmak için tüm paydaşları bir araya getiriyoruz. Yapılması gerekenler hakkında fikir alışverişinde bulunuyor, önemli çalışmalara imza atıyoruz.

Bugün iklim kriziyle mücadele etmek istiyorsak bunun iki farklı yolu bulunuyor. Birincisi hangimiz evlerimizin oda sıcaklığını 20 derecenin altında, hatta 18 derecede tutuyor? Avrupa'da evlerin çoğu 18 derecede. Bunun nedeni ise evi ısıtmak için sarf edilen enerjiyi azaltarak iklim krizine katkıda bulunmamak.

Bir diğer çözüm ise hepimiz bir arada çalışmalıyız. Örneğin 1995 senesinde kurşunlu benzin vardı hatırlar mısınız? Benzinde yer alan bu kurşunu doğa öğütemiyordu. Bu yüzden araçların egzoz sistemlerine katalitik konvertör yapıldı. Biz o dönemde bu dönüşüm için otomotiv paydaşlarından destek talebinde bulunduk. Dönemin Tüpraş yönetimiyle kurşunsuz benzin üretimi için görüştük. Onlar bunu yapacaklarını ancak otomotiv sektöründe bu durumun karşılık görmesi için otomobillerin egzoz sistemlerinde katalitik konvertör olması gerektiğini bize bildirdi. Biz de firmalar ile katalitik konvertör üretimi için görüştük, anlaştık. 5 yıl içerisinde katalitik konvertörlü araçlara dönmeyi başardık.

Bugün sektörde iklim krizi ile mücadele için yapılacak iş budur. Kamu ve özel sektör birlikte çalışacak, bu iş böyle çözülecek.

Yasemin Özen GÜRELLİ

IPSOS Türkiye Genel Müdürü

“Toplumun Yüzde 98’i Elektrikli Araçlar Hakkında Yeterli Bilgiye Sahip Değil”

İnsanların aksiyona geçmesi için bugün burada markaların alması gereken aksiyonlardan bahsediyoruz ama öncelikle içinde yaşadığımız toplumu anlamakta fayda var. Aslında insanların iklim krizi ve sürdürülebilirlikle ilgili ne düşündüklerini kavradıktan sonra kitle araç satışı veya bununla beraber daha farklı adımlar atmak daha yararlı olacaktır.

Toplumun sürdürülebilirlikle ilgili konulardaki hissiyatı ve tavırlarıyla ilgili bilgi paylaşımı yapmam gerekirse şu an çevre konusu toplumun çok üzerinde durduğu bir konu ya da sorun değil. Uzun süredir daha çok ekonomik konular toplumun gündemini belirliyor. Günün sonunda daha sürdürülebilir bir yaşamdan ziyade mevcut durumu koruma amacı için toplum mücadele ediyor. Mevcut şartlarda çevre konularının

toplumun gündeminde 5. sırada yer aldığını söyleyebilirim. Ancak bu sonuç iklim krizinin hiçe sayıldığı anlamına gelmesin.

Yaptığımız araştırmalar sonucunda toplumun yüzde 63'ü iklim değişimini çok büyük bir sorun olarak görüyor ve sadece yüzde 20'lik bir kesim var ki bu konularda kararsız bir yol izliyor. Ancak bu kişiler hükümetten ve markalardan adım atılmasını beklediği için tek başına bir aksiyon almıyor. Anket sonuçları Türk insanının yüzde 30'unun markaların, yüzde 20'sinin ise hükümetlerin bu işe el atmasını gerektiğini düşündüğü ortaya çıktı.

İklim krizinin her geçen gün toplumun kanayan yarası olmasının en büyük nedeni doğrudan yaşanan tecrübeler. Bundan 20 sene

önce de iklim krizi vardı ve biz yaptığımız çalışmalarda bu tarz sorular sorduğumuzda cevaplar bu konular özelinde öne çıkmıyordu. Şu an yaşadığımız sel, deprem, yangın gibi doğal felaketler bizzat deneyimlenen olaylar olduğu için toplumun yüzde 76'sı bu anlamda ciddi bir endişe seviyesinde. Bu endişe seviyesi aslında tüketiciyi harekete geçirmek için iyi bir seviye. Toplumun yüzde 71'i iklim kriziyle mücadele etmeyi biliyor ama çözümle ilgili açıkladığı yöntemler; ağaç dikmek, su tüketimini azaltmak gibi detaylı olmayan bilgiler. Bu da toplumdaki farkındalığın veya iklim krizine karşı nasıl aksiyon alınacağına dair zayıf bir bilincin olduğunu ortaya koyuyor.

İklim krizi dendiğinde tüketici nezdinde belli sektörler öne çıkıyor. Anket sonucuna göre enerji sektörü

için yüzde 70, kamu için yüzde 62 ve hava yolu ulaşımı için yüzde 61 etki payı tüketici gözünde yer alıyor. Ankete katılan tüketicilerin yüzde 66'sı ise iklim krizi dendiğinde otomotiv sektörünün negatif durumu tetiklediğini düşünüyor. Otomotiv sektöründe elektrikli araçlar dendiğinde bu taşıtların çevreci olması ne yazık ki Türk tüketicisi gözünde büyük önem taşıyor. Bu araçlar daha çok düşük yakıt tüketimi ve tasarruflu olmasıyla değerlendiriliyor. Bu yüzden markaların elektrikli ürünler özelindeki stratejilerini gözden geçirmelerinde fayda var. Toplumun hala yüzde 98'i elektrikli araçlar özelinde yeterli bilgiye sahip değil. Bu işi tüm kamuoyuna yaymak için farkındalık yaratılmalı.

Prof. Dr. Levent KURNAZ

Yuvam Dünya Bilim Kurulu Üyesi

“Hepimiz Bu Krizin Birer Parçasıyız”

İklim krizi konusunda toplumdaki bilinci artırmak zorundayız. Dünyamız her geçen gün çok ciddi bir krize doğru hızla gidiyor. Bu krizin nedeni olan iklim değişikliği çok önemli bir konu, bu gidişi durdurmaya çalışmalıyız, çünkü durduramazsak bu sorunla yaşamaya alışacağız. Çözüm yolumuz ise her şartta, her zaman ve olduğumuz her yerde bu konuyu anlatmak, toplumu bilgilendirerek harekete geçirmek.

İklim değişikliği çok kötü bir problem çünkü probleme sebep olanlarla bu problemden en çok etkilenenler aynı grup insanlar değil. İklim değişikliği Maslow'un İhtiyaçlar Piramidi'ndeki en alt dilimde yer alan toplumdaki kaynaklanmıyor. Eve ekmek götürme derdinde olup, ekmeğin bir gramını çöpe atmayıp tüketen, işe zaten toplu taşımayla giden, üzerindeki ceketi 20 sene giyen biri iklim değişikliğine sebep

olmuyor. Bu soruna sebep olanların önemli kısmı ortanın üzerinde gelire sahip olan kişiler, çözümün de onlardan başlaması gerekiyor.

Dünya nüfusunun önemli bir kısmı, 821 milyon kişi, bu akşam eve nasıl ekmeğe götürceğini bile düşünemiyor çünkü eve götüreceği ekmeği yok. Bizler ise ekmeğe götürmeyi başardığımız için Maslow'un ilk basamağını geçtik, sevdiğimiz ve evimizin güvenliği konusunda da bir derdimiz yok, böylece ikinci basamağı da geçmiş oluyoruz! Piramidin 3, 4, 5'inci basamaklarında olan insanlarsak bu sorunun birer parçasıyız. Çünkü bu artık temel ihtiyaçlarımızın ötesinde tüketime neden oluyoruz demektir.

Bugün bu panele katılmak için kaçımız toplu taşıma kullandık? Kullanmayan herkes, bugünkü iklim krizinin bir sorumlusudur. Hangimiz ihtiyacımız kadar kıyafet alıyor ya da hangimiz kış mevsiminde evinin sıcaklığını 20 derecenin altında ayarlıyor? Çok basit önlemler alarak bu süreci yavaşlatabiliriz. Bu salondaki herkes elektrikli otomobil kullanabilir, imkanı varsa almalı da... Bu araçların menzilleri ve şarj noktalarının benzinciler kadar yaygın olmaması sorun değil. Bugün hangimiz içten yanmalı motorlu aracımıza bindiğimizde tek seferde 600 km gidiyoruz? Hiçbirimiz... O zaman neden elektrikli otomobillerin de her zaman 600 km yol yapacak biçimde hazır olmasını bekliyoruz? Biz burada istediğimizi söyleyelim, istediğimizi yapalım bu düşünce değişmediği müddetçe bir yere varamayız. Çünkü biz eski kafayla düşünüyoruz ve bu

eski kafa en azından 100 sene öncesinin düşünce sistemi demek. Biz hala oturduğumuz evi 24 derecede tutmayı bir konfor olarak görüyoruz ve "param var yapacağım" diyoruz. Evimizi kışın çok daha düşük bir sıcaklıkta tutabiliriz.

Kombi denen sistem aslında oldukça kötü bir şey, kullanımının pahalı olmasının yanında yaktığımız her an atmosfere karbondioksit salıyoruz. Kombileri bırakıp ısı pompasına geçmemiz gerekiyor. Isı pompası kombiden çok daha verimli çalışıp sadece elektrik kullanıyor. Elektrik yenilenebilir kaynaklardan kullanıldığı müddetçe bizim dostumuzdur. Bu tür ortanın üzerindeki gelir grubu insanların yapabilecekleri değişiklikler iklim krizinin durdurulması yolunda önemli rol oynayabilir.

Bizler aynen bu şekilde yaşayalım, evimizi hep aynı sıcaklıkta olsun, arabalarımız yine aynı çalışsın ve evlerimizde yine aynı yemekleri yiyelim istiyoruz. Ama bir yandan da çevre iyi olsun iklim değişmesin istiyoruz. Bunların tümü bir arada olmuyor, çünkü çok kalabalığız. 1950'lerdeki dünya nüfusu şimdi olsa şu anki kaynaklarımız yeterdi ama şu anda 8 milyarı geçtik ve bu toplumun hepsi üst gelir düzeyindeki gibi yaşamak istiyor. Bu mümkün değil. O zaman hep birlikte ortak nokta bulmalıyız ve sürdürülebilir kaynaklara odaklanmalıyız. Eğer çözümün bir parçası olmuyorsak sorunun bir parçasıyız demektir."

İstanbul Ekonomi Zirvesi İcra Kurulu Başkanı Abdullah Değer tarafından BMW, MINI ve BMW Motorrad Genel Müdür Yardımcısı Can Mete Paker'e plaket takdim edilmiştir.

İstanbul Ekonomi Zirvesi İcra Kurulu Başkanı Abdullah Değer tarafından Gazeteci Hakan Çelik'e plaket takdim edilmiştir.

İstanbul Ekonomi Zirvesi İcra Kurulu Başkanı Abdullah Değer tarafından Yuvam Dünya Bilim Kurulu Üyesi Sayın Prof. Dr. Levent Kurnaz'a plaket takdim edilmiştir.

İstanbul Ekonomi Zirvesi İcra Kurulu Başkanı Abdullah Değer tarafından Sürdürülebilirlik Akademisi Başkanı Sayın Murat Sungur Bursa'ya plaket takdim edilmiştir.

İstanbul Ekonomi Zirvesi İcra Kurulu Başkanı Abdullah Değer tarafından IPSOS Türkiye Genel Müdürü Sayın Yasemin Özen Gürelli'ye plaket takdim edilmiştir.

BORUSAN OTOMOTİV GRUBU

Borusan Otomotiv Grubu; Borusan Otomotiv İthalat, Borusan Otomotiv Pazarlama, Borusan Oto ve Borusan Oto Kıbrıs, Borusan Otomotiv Premium, BOM Motor Sporları olarak altı şirketiyle premium otomobil segmentinde hizmet vermektedir.

Borusan Holding ve Almanya'da faaliyet gösteren Giwa Holding'in ortaklığı olan Borusan Otomotiv Grubu, 1984 yılında 47 kişilik ekibi ile BMW Türkiye distribütörlüğünü üstlenmiş ve 1992 yılında motosiklet tutkunlarının gözdesi BMW Motorrad'ın, 1998'de en iyi 4x4 araçların üreticisi Land Rover'ın, 1999'da küçük otomobil segmentinde fark yaratan MINI'nin ve son olarak da 2014 yılında lüks, konfor ve performansın birleşimini temsil eden Jaguar'ın katılımıyla marka yelpazesi tamamlamıştır.

Borusan Otomotiv İthalat, 35 yılı aşkın süredir Türkiye'de BMW, MINI ve BMW Motorrad markalarının distribütörlüğünü yürütürken, Borusan Otomotiv Pazarlama ise Jaguar ve Land Rover markalarının distribütörü olarak hizmet vermektedir.

Borusan Otomotiv Grubu, 22 adet Yetkili Satıcı ve 49 adet Yetkili Servisle faaliyetlerini sürdürmektedir. Borusan Oto ise, Borusan Otomotiv'in Türkiye'de temsil ettiği tüm markaların satış ve satış sonrası hizmetlerinde faaliyet göstererek, Borusan Otomotiv Yetkili Satıcısı ve Yetkili Servisi olarak 11 tesisinde, Borusan Oto Kıbrıs ise Jaguar ve Land Rover Yetkili Satıcı ve Yetkili Servisi olarak Kuzey Kıbrıs'taki tesisinde müşterilere en iyi deneyimi sunmak odağıyla hizmet vermektedir.

Borusan Otomotiv Premium ise bir Borusan Otomotiv Grubu iştiraki olarak 2012 yılından itibaren faaliyetlerini sürdürmektedir ve

Borusan Otomotiv'in distribütörlüğünü yaptığı BMW, MINI, Jaguar ve Land Rover marka otomobillerin kiralama, finans, kasko ve ikinci el satış hizmetlerini tüm yetkili satıcılarında sunmaktadır.

Ayrıca Türkiye'de motor sporlarının gelişimine ve Türkiye'nin yurt dışında tanıtımına katkıda bulunmak amacıyla Borusan Otomotiv tarafından 2008 yılında kurulan ve bu süreçte 4 kıtada, 20 ülkede, 37 farklı pistte gerçekleştirilen 400'e yakın yarışta start almış ve 18 şampiyonluk kazanmış olan Borusan Otomotiv Motorsport (BOM), bünyesinde BOM Akademi, BOM E-Team ve BOM Karting departmanlarını barındırmaktadır. 2015 yılında kurulan BOM Akademi, Gençlik ve Spor Bakanlığı, Türkiye Otomobil Sporları Federasyonu lisanslı eğitim kurumu olarak hizmet vermektedir. BOM E-Team, 2018 yılında yükselen e-spor endüstrisinde yer almak ve bu alanda Türkiye'yi temsil etmek amacıyla kurulmuştur. BOM Karting ise 2020 yılında motor sporlarına genç sporcular kazandırmak ve bu sporun alt yapısının gelişmesine katkıda bulunmak amacıyla kurulmuştur.

Borusan Otomotiv Grubu, sektöründe yenilikçi hizmetleriyle müşterilerine benzersiz deneyim, paydaşlarına sürdürülebilir değer sunmaktadır. Vizyon olarak ise premium otomobil ve motosiklet segmentinde, öncü ve tercih edilen ilk şirket olmayı belirleyen Borusan Otomotiv, stratejik hedefleri ışığında güçlü bir sinerji yaratarak katma değer odaklı iş süreçlerine imza atmaktadır.

Borusan Otomotiv Grubu, teknolojik yenilikleri yönetim ve müşteri süreçlerine adapte edebilmek amacıyla 2018 yılında sektöre örnek teşkil eden teknolojiyle öncü bir şirket olma hedefiyle hızlı bir dijital dönüşüm sürecini başlatmıştır.

Grup, dijital dönüşüm sürecinde müşterilerini tüm çalışmalarının odak noktası haline getirerek, müşterilerin deneyimlerini pazarlama, satış ve satış sonrası aşamalarında en iyi şekilde yürütmek amacıyla vizyonunu oluşturmuştur. Müşteri yaşam döngüsünü optimum şekilde yöneterek en iyi müşteri deneyimini sunmak ve veri odaklı çalışmalarını güçlendirmek amacıyla belirli hizmetleri kapsayan yol haritasını hayata geçirmiştir.

Borusan Otomotiv Grubu, en iyi müşteri deneyimini sunmayı odağına alarak, dijital teknolojiler ile iş süreç dönüşümüne ve dijital kültür değişimine devam etmektedir. Öncü vizyonu ile sektörde dijital dönüşüm konusunu odağına almış bir şirket olarak, değişen müşteri tüketim alışkanlıkları trendlerine paralel olarak dijital taraftaki olgunluğunun avantajından faydalanmaktadır. Temsil ettiği tüm markalar için online satış platformuna sahip olması ve satış sonrası tarafındaki online uygulamaların desteklediği "temassız servis" konsepti gibi çalışmalarla fark yaratmaya devam etmektedir.

Borusan Otomotiv Grubu şirket genelindeki sürdürülebilirlik yol haritasını topluma, çevreye ve müşterilere fayda ilkesi paralelinde "Türkiye Otomotiv Sektörünün Elektrifikasyon Dönüşümünde Öncü Olmak" vizyonu ile belirlemiştir. Böylelikle Türkiye'de otomobil kullanımına yeni bir yaklaşım kazandırarak, çevre dostu ulaşım çözümü üreten öncü şirket olmayı hedeflemektedir.

Ayrıca; Borusan Otomotiv Grubu, çalışan ve müşteri mutluluğunu sürdürülebilirlik çalışmalarının ana odağına alarak, faaliyetlerine devam etmektedir. Bu kapsamda 2020 yılında İcra Kurulu Başkanı liderliğinde, şirketin tüm marka ve kritik fonksiyonlarında yer alan yöneticilerden oluşan Borusan Otomotiv Grubu Sürdürülebilirlik Komitesi kurulmuştur.

YERELDEN KÜRESELE TURİZMDE DEĞER YARATMAK PANELİ

Faruk PEKİN

Yazar

Panelin ana mesajı, turizm sektörüne özgün değerler katmak üzere, toplumsal bilinci arttıran çalışmalar ile bulunduğumuz coğrafyanın birikimlerinden yararlanarak, çağımızın ihtiyaç ve isteklerine yönelik yenilikçi ve sürdürülebilir bir bakış açısı geliştirmektir. İleriye yönelik ekonomik ve sosyal tavsiyeler belirlendi:

- Nitelikli turist sayısını arttırarak gelir seviyesini arttırmak.
- Turist profiline göre destinasyonların çeşitlendirilmesini sağlamak.
- Yeni turist profiline göre daha yaratıcı çözümlerin üretilmesi.
- Konaklama vergisinin yerel yönetimlere verilmesi sağlanarak yerelin kuvvetlendirilmesini sağlamak.

- Pazarlama stratejilerini kamu ile iş birliği içerisinde çalışarak geliştirmek.
- Ekonomiye değer katan insan kaynağını süreçlerimize aktararak katma değer yaratmak.
- Bulduğumuz coğrafyanın birikimlerinden daha verimli yararlanmanın gerekliliği.
- Ülkelerin kültürel ve geleneksel değerlerini korumalarının gerekliliği
- Turizm politikalarında değer anlayışının ön plana çıkarılmasının gerekliliği.
- Turizm süreçlerinde transformasyonun önemi.

Yerelden küresele turizmde değer yaratmak amacıyla çağın gereklerine ve ihtiyaçlarına uyum sağlayarak turizmin gelişimine yönelik stratejiler geliştirmenin öneminden bahsedilmiştir. Stratejiler geliştirirken de sahip olduğumuz coğrafyanın birikim ve değerlerine yönelik çalışmalar yaparak kamu ile iş birliği içerisinde süreçlerimize entegre etmenin önemi vurgulanmıştır. Turizm plan

ve politikalarının geliştirilmesine yönelik çalışmalar öncesinde, kendi memleketimizde yaşayan vatandaşımızın yaşam kalitesini geliştirmenin önemi ifade edilmiştir.

Yerelden küresele turizmde değer yaratan örnekler sunulmuştur. Ornegin, Butan'dan gelen panel konuşmacımız kendi ülkesine dair kültürel ve geleneksel değerlerden bahsedip, gayrisafi milli mutluluğun gayrisafi milli hasıladan çok daha önemli olduğuna dikkat çekmiştir. Ülkelerin kendi kültürel ve geleneksel değerlerini kaybetmemeleri gerektiğini, ancak bu sayede ülke güvenliğini sağlayıp, milli kimliklerini koruyabileceklerini vurgulamıştır. Dünyanın diğer yerlerindeki turizm anlayışının çoğunlukla para kazanma odaklı olduğundan bahsetmiş; kendi ülkelerindeki turizm politikasını ise, "az sayıda nitelikli turist, yüksek değer anlayışı" olarak aktarmıştır. Ayrıca ülke turizminde ve vize uygulamalarındaki yeniliklerin ve transformasyonun önemine dikkat çekmiştir.

Dünyanın en önemli dergilerden biri olan National Geographic'in kapağında anıtsal mimariyi günümüzden on iki bin yıl önceye taşıyan Göbeklitepe'nin "Dünyanın İlk Tapınağı" olarak yer almasından sonra Göbeklitepe'nin daha farklı bir yere ve öneme sahip olduğu ifade edilmiştir. Neolitik döneme ait yüksek kültürün Anadolu'da bulunması ve Avrupa'nın da buna sahip çıktığını, bu çerçevede Anadolu'yu köken olarak bir anlamda meşru kıldıklarını ve kültür turizminin tek başına neolitik çağ üzerinden bile yapılması mümkün olduğu söylenmiştir.

Bayburt ilinin Bayraktar köyünde yer alan Baksı Müzesi, köy konağı olarak ifade edilmiştir. Yerel kültür ile çağdaş kültürün birleşmesi amaçlanarak kurulmuştur. Müzede, kadın ve çocuk odalarının yer aldığı atölyeler ile konuk evleri yer almaktadır. Müzenin, bölge halkının gelişimi ve sosyalleşmesi ile şehrin gelişmesine katkılarda bulunması sebebiyle önemi vurgulanmıştır. Geçtiğimiz dönemlerde Trabzon üzerinden giden turistlerin, Bayraktar köyü üzerinden geçerek Ovit Tüneli ile Karadeniz'e ulaşması, turizm güzergahının değişmesini sağlamış ve yerel halkın gerek kültürel gerek ekonomik olarak gelişimine katkıda bulunmuştur.

Hüsamettin KOÇAN

BAKSI Müzesi Kurucusu

Çağımız insanı huzursuz, çağımız insanı kendi olmaktan çok memnun gibi gözükmüyor onun için de çağımız insanında bir süreklilik dediğimiz kavramı aramak biraz zor ve de herkes değişimden yana ama aynı zamanda değişiminde bizi üreteni üreticisi olmuyor. Çünkü çağımız insanı aynı zamanda bir kimlik sorunu da yaşıyor. Buradan baktığımızda ben turizm açısından bu dünyaya baktığımızda bu perspektifle öncelikli olarak temel bir insan sorunu var diye düşünüyorum. Kültürü algılama sorunu var diye düşünüyorum, herkesin bu dünyada ne yapmak istediğine dair verilmiş kararları olması lazım. Asıl meselede özne meselesidir. Birey yok birey.

Şimdi arkadaşımız biraz önce diyor ki; yerle yetki verelim. Ben yerelden gelen bir adamım. 20-25 yıldır uğraşıyorum orada. Yerel de bilgi yok ki kardeşim, yerel orada kurulmuş bir iktidarı korumaya çalışıyor. Değişelim ve gelişelim diye bir kavram yok ve çok da fazla çıkar odaklı bir mekanizmalar kurulmuş orada.

Anadolu'ya bakın, şimdi tarihten söz ediyoruz, başka şeylerden söz ediyoruz. Anadolu müthiş bir şey, olağanüstü bir armağan bize ve çok büyük bir şans. Dünyanın en önemli kültür coğrafyasıdır. Biz onu tutmuşuz yan çevirmişiz öyle yapmışız, böyle yapmışız. Şimdi bir taraftan bilim insanları kazıyorlar, oradan anlam çıkaracaklar ve o anlamı gelecek kuşaklara aktaracaklar, o açıdan bizim bu değişim dediğimiz hızlı unsuru yönetme konusunda ve ona katılma konusunda bizim köylüler var ama kendileri de var büyük kentlilerin de var büyük megapollerin var, metropollerin var.

Buralardan baktığınız andan itibaren ben bir turizmci değilim, bir müzeci de değilim ben sadece bir kültür adamıyım bir sanatçıyım. Benim gördüğüm kadarıyla, bu dünya insanı bir şeyin peşinde, özgün olanın peşinde eğer siz özgün değerler üstünde bir şeyler yapıyorsanız eninde sonunda o insana ulaşıyor, diye düşünüyorum. Ben de akademisyen olduğum için birkaç tane böyle süslü söz söyleyeyim istiyorum çünkü belki akılda kalır diye düşünüyorum.

Bir kültürel yapı içerisinde coğrafyanın olağanüstü etkisi var, tarihin olağanüstü bir etkisi var ve çağın bir etkisi var. Bunların üçü birbirleriyle çekişirler, birbirlerinden alan açmaya çalışırlar ve de bu çekişme sonucunda bu üçlü eninde sonunda az ya da çok kendisini var eder. Şimdi ben Türkiye'ye baktığımda biz bir proje yaptığımızda, üniversite kurarız bir Avrupa'ya bakalım deriz işte ben bir vakıf kurdum. Amerika'ya baktın mı dediler, hâlbuki bizde vakfın geleneği bayağı gelenek. Amerika'nın yaşından daha büyük bir gelenek ona hiç bakmıyoruz, şimdi buna bakmaya kalktığımız andan itibaren bir kez siz başka bir kompartımanın malı oluyorsunuz. Aslında o kompartıman da var bizim ülkemizde geleneği başka algılayan sadece geleneği tekrar eden bir şey var, o da çağcıl bir şey değil gelenek karşısında ne yapacağını bilmeyen bir toplum yerellikten söz edemez. Çünkü yerel Mimarlık kalmıyor yerel yiyip içme kalmıyor gastronomi kalmıyor öteki kalmıyor. Bütün bu açılardan baktığımızda sahici bir insan algısına ihtiyacımız var.

Şimdi buradan soruyor işte, elektrikli araba isteyen almak var mı? Buradakiler suçlu, buradakiler niye suçlu olsun, insan suçlu anlatabildim mi? Bir de birisine sor alabilecek imkânın var mı? Yok, o zaman sen suçlu değilsin bu. Bu bakış açısıyla bir şey çözemeyiz, insanüstünde suçlu güçlü aramak son derece yanlış bir şeydir. Bizim tarih algılamamız da odur tarihi kendimizi iyi hissetmek için yazarız başkalarını da kötü hissettirdiğimiz zaman kendimizi de hep iyi hissederiz. İnsanın uygarlık karşısında bir vicdanı vardır, bir objektif bakış açısı vardır, bizim anadolumuza biz böyle bakmamışız. Ondan sonra işte şudur demiş yıkılmışız, başka bir şey yapmışız başka bir şey yapmışız ya da gâvurlar taşlardan çok hoşlanıyor diye vermişiz onlara. Verin memnun olsunlar. Şimdi böyle bir kültür algısı içerisinde, bizim bulunduğumuz coğrafyanın

birikimlerinden yeteri kadar yararlandığımızı doğrusunu isterseniz ben çok düşünmüyorum. Zaten büyük sermaye de bizim sağ olsun bir şey yaptığı zaman hemen batıda ne yapıyorlar, peki bakacağız batıyı bileceğiz, ama bizde ne var diye bakmıyor. Bizim sermayemiz yatırımcılarımız 2000 den sonra bu tür şeyleri daha değerli buldular. Eskiden daha futbol önemliydi şu önemliydi bu önemliydi. Onun için bu yerellekle evrensellik arasındaki zaafı bizim mutlaka çözmemiz gerekiyor. O açıdan baktığımda bir kez süreklilik bilincine ihtiyacımız var yani, sürdürülebilir bir insan algısına ihtiyacımız var. Eğer bu algıya sahip çıkarsanız kişisel tarihimize saygı gösterirsek oradan özgünlük çıkar. Bu özgünlükte insanları çağırır. Bunun için çok bilgiye ihtiyaç yok, siz siz olun ne yapıyorsanız siz olarak yapın. O “siz” dediğim bugün izlediğimiz bazı oluşumlar var, onlar değil. Onlardan söz etmiyorum katieney; çağının insanı olan siz, kültürün birikimi olan, siz kültür geleneği olan siz, o sizden söz ediyorum. Aidiyet duygusu olan siz, o sizden söz ediyorum. Bunlar olursa doğrusunu isterseniz bu sistem kendi içerisinde çok daha rahat çok daha insani gidebilir. Asıl mesele insan olmak diye düşünüyorum ben. Zengin olmak, fakir olmak, şu olmak, bu olmak değil insan olduğumuzda o zaman çevre bilincimiz oluyor, kültür bilincimiz oluyor, insana daha insanca saygı gösterme bilincimiz oluyor, bunlar olmadan olmuyor. O zaman birinci sorunumuz galiba ötekine kendisini adanmış insan lazım. Ben hep masal dinlemiş olmamı çok önemserim çünkü masallar herkesi biraz kahraman olmaya doğru iter, masal öyle pısırık adam sevmez, kurnaz adam sevmez herkesi sizde kahraman olun diye eğitirler. Masal ideolojisi diye bir şey var, onun için bu kendi olma meselesini mutlaka ve mutlaka başarmak gerekir diye düşünüyorum. Ben kendim olarak değişme konusunda kişisel bir karar verdim. Ben 300-400 yıl öncenin feodal kültür kodlarında doğmuş birisiyim. Faruk Bey dostumuz çok doğru diyor ben köylüyüm Yaşar Kemal gibi öyle bir köylülüğüm var benim. Oradan çok memnunum ve çok şey öğrendim, çünkü orada yön vardı, yapma vardı, etme vardı. Sonra bir boşluğa bırakıyoruz biz çocuklarımızı ve kendimizi oradan geçip gidiyor her şey. Sonuç itibarıyla biraz ona da değineyim

isterseniz, bu niyetle bir sanatı hayata götürmek istedik. Kültürü hayata götürmek istedik. İşte kahve resimleri yapmaya kalktık, bizim gençliğimiz öyleydi. Bizim de Faruk Bey ile aşağı yukarı aynı şeydeyiz ve o süreç içerisinde baktık ki bu işler galiba hemen de olmuyor. Sonra işte bir şey nedeniyle babam, gurbetçi bir adam. Babam, modernizmin benim için kitabıdır. Çünkü 1938'de gurbete gitmiş, Devlet Demiryolları inşaatında çalışmış gelmiş tutturmuş; "benim çocuklarım okuyacak" diye. Babam bizi okutmak için elinden gelen her türlü ikna mekanizmalarını kullandı ve aynı adam yalnız çağın adamıydı ve babam benim mühendis okulundan 4. sınıftan ayrılıp, güzel sanatlara gitmeme onay verdi. Çünkü kendisi inşaatçıydı ve çocukları mühendisi olsun istiyordu. Benim babam çok modern bir kız arkadaşım ile evlenmeme onay verdi ve bunlar benim önümü açtı. Anlatılabildim mi? Onun için babam gibi böyle toleranslı insanlar, çocuğunun sevgilerine güvenen insanlar, geleceğin önünü açmış oluyorlar diye düşünüyorum ve bir gün bulduğumuzda da babam memleketini çok özleyerek yaşamış bir adam olduğunu görünce herhalde bana vasiyette bulunacak dedim ve de aklımda kaldı. Bizimkiler 60 yaşına kadar gezer tozarlar ondan sonra işte tövbe istiğfar ederler hacca giderler. Ondan sonra 5 vakit namazlarını başka camilerde kırlarlar, öteki tarafa bir hazırlık yaparlar öyledir. Yani bizim toplumumuz öyle şimdiki gibi değil doğrusunu isterseniz ve bir camide babam vefat etti. Duyduğum zaman ilk refleksim ben babamı köye götürüyüm oldu babamı köye götürünce de köyün değiştiğini gördüm. Çok değişmişti köy, çünkü köy odaları kalkmıştı, köy odaları kültür merkezleriydi. Bakın biz şimdi kültür merkezi modeli ararken başka bir şey yapıyoruz, üniversite ararken başka bir şey yapıyoruz. Orada büyük bir kültürel gelenek var. Orada bilgi geçiyor insanların sevgisi ötekine geçiyor, deneyimleri geçiyor falan filan. Bunların hepsi çöpe atıldı ve de ona çok üzülüğüm için babama bir köy konağı yapayım dedim. Bizim Baksı'nın macerası orada başladı. Şimdi bunu ne vefalı adam diye değerlendirdiler, kimisi ne vatansever adam diye değerlendirdiler, bunu yaptılar bunu yaptılar. Ben kendi tarihime saygı gösterdim

ve o tarihimin benim çağın verileriyle dönüşerek geleceğe bir şey kalsın istedim bütün mesele de odur.

Yaptığımız bütün mesele o. Sonuçta oraya gittiğimizde de o tepe benim eskiden inek otlattığım bir tepedir. Babamın gurbetten dönüşünü de beklediğim bir tepedir. Arkadaş bu işler yürekli oluyor ben size bir şey söyleyeyim mi, öyle yok o olsun bu olsun falan. İnsanlığın önüne yürek ve bir şey koyduğunuz andan itibaren sahip çıkılıyor. 60 küsur dönüm arazi üzerinde yaptık biz bunu. Çok son derece geniş atölyeleri var ve müzemizin başka bir özelliği var. Onu da söyleyeceğim. Şimdi sonuç itibarıyla biz o müzeyi kurarken dünya müzelerinden örnek almadık kardeşim. Dedik ki buradaki bu yerel kültürün çağdaş kültürle buluşması lazım. Onun için kültürel duvarları kaldırdık, üst kültür alt kültür meselesini kaldırdık. İki, buradaki insanların gurbete gitmek gerekçelerini ortadan kaldıracacağız. Atölyeler kurduk, el işleri atölyeleri kurduk. Üç, peki misafirler gelince konaklar yok ne yapalım? Konukevi yaptık bütün bunlarla ve kadın bizim orada iş gücünün dışına itildi, kadın odaklı olsun dedik ve çocuk odaklı olsun dedik böyle bir yapı oluşturduk. Bizimkiler çok tenkit ettiler beni. Ne zaman ki, Avrupa Konseyi ya bu çok önemli ve ilham verici bir örnektir deyince bu sefer bizimkiler açısından kıymetli oldu. Ne yaptık biz? Bayburt'taki geri dönüşü yani gurbete gitmeyi durduramadık. Köyü çok fazla geliştiremedik ama sanatın meşrulaşmasına modern insanla kendi ilişkilerini geliştirmeye çok büyük katkıda bulunduk, bu son derece önemli. Öteki ne yaptık, Karadeniz turları vardı bu Karadeniz turları için eskiden Trabzon'dan gider gelirlerdi son yıllarda Erzurum Baksı üstünden Ovit'ten Karadeniz'e gidiyorlar, yani turizmin yönünü değiştirdik. Hatta demişler ki buradan yol bir yere gitmiyor nedir bu diye. Ben de ya yol gitmiyor ama bizim duygular gidiyor kardeşim. Biz buradan öteye gideceğiz dedik, bütün mesele kendine dair, özgün çağcıl içinde insan hafızasını biriktiren değerlere sahip çıkıp, o değerlerle bir gelecek önerisi yapmaktır, Türkiye'de turizmde, kültüründe, politikanın da temel sorunu budur diye düşünüyorum.

Dr. Özlem ÇEVİK

Trakya Üniversitesi

Günümüzden 15-20 binyıl önce modern insanın Eski ve Yeni Dünya'nın her bölümünü kolonize ettiği ve geçim ekonomisi avcılık-toplayıcılığa dayalı göçebe bir yaşam tarzı sürdürdüğü bilinmektedir. Bu avcı toplayıcıların bir kısmını 15-20 kişilik küçük gruplar halinde yaşayan daha basit organizasyona sahip topluluklar temsil ederken, diğer bölümünü de sanat, müzik, dans ve ritüel gibi daha karmaşık örgütlenme modellerine sahip avcı-toplayıcı gruplar oluşturmaktaydı. Günümüzden 12 binyıl önce bugün "Bereketli Hilal" olarak adlandırılan -Anadolu, Levant, Kuzey Irak ve İran'ı içine alan spesifik bir coğrafya'da ilk yerleşik köylerin kurulduğunu, bitki ve hayvanların evcilleştirilerek tüketici yaşam tarzından üretici yaşam tarzına geçildiği görülmektedir ki modern hayatımızın ilk aşamasını temsil eden bu süreç Neolitik dönem olarak adlandırılmaktadır. Evlerin-tabanlarının altındaki gömüler de dahil olmak üzere yüzlerce yıl boyunca sürekli aynı noktaya inşa edilmeleri veya bazı ataların belli aralıklarla kafataslarının alçı ile kaplanıp topluluk içinde belli ritüel pratikler bağlamında dolanımına girmesi

veya alet yapımı için yüzlerce kilometre öteden hammadde temin edebilmeleri bugün artık ilk neolitikleşme sürecinin saptandığı coğrafyada Neolitik toplumlar için alışlageldik ortak özellikleri oluşturmaktadır. Bununla birlikte salt Çatalhöyük ve Göbeklitepe üzerinden Anadolu Neolitiğinin, 1960'lı yılların başından itibaren "Bereketli Hilal" içinde özgün ve ayrışık bir konuma sahip olduğunu ve insanlık tarihi açısından evrensel tartışmaların merkezinde yer aldığını önermek son derece haklı bir iddiadır.

1960'lı yılların başında kazılmaya başlayan Çatalhöyük, günümüzden 9000 yıl önce 5-10 bin kişinin yaşadığı son derece büyük bir yerleşim yeri olması nedeniyle, dünyanın ilk kenti şeklinde tartışmalara konu olurken, burada bulunan ve o dönemde "ana tanrıçalar" olarak adlandırılan kadın heykelciklerinin, arkaik inanç sistemlerinin kadından erkeğe evrildiği şeklinde evrensel tartışmalara yol açmıştır. Maria Gimbutas'ın 1970'lerde önce

ana tanrıçalardan oluşan barışçıl bir dünya düzeninin olduğunu ve bunun Hint Avrupalı savaşçı kavimlerin gelişyle bozularak ataerkil yapıya dönüştüğüne ilişkin savı, dünya çapında feminist tartışmalara tarihsel meşruiyet kazandırdığı da bu bağlamda bahsedilmeye değerdir. Çatalhöyük'te yapılan son araştırmaların, her evin tabanı altında bulunan gömülerin biyolojik olarak akraba olmadığını göstermesi de, Neolitik dönemde topluluk içi ilişkilendirme biçimlerinin günümüzden farklı olduğunu ilk kez kanıtlaması açısından önemlidir.

Kazı çalışmalarının 1995 yılında başlatıldığı ve National Geographic dergisine 2001 yılında kapak konusu olduktan sonra dünyanın ilk tapınağı olarak bilinen Göbeklitepe ile birçok paradigmanın yıkıldığını önermek de abartılı bir iddia değildir. İnşası büyük bir organizasyon, işgücü ve mimari-sanatsal (sütunlar üzerindeki yoğun sembolik unsurların betimlenmesi bağlamında) ustalık gerektiren anıtsal yapıların tarihi, Göbeklitepe ile artık bilinenden 6000 yıl öncesine taşınmıştır. Göbeklitepe bir yandan Neolitik toplumların basit köy toplulukları olmadığını gösterirken, diğer yandan eşitsizliğin kökenlerinin ne kadar geride aranabileceği konusunda evrensel tartışmalar yaratmıştır. Öte yandan din, inanç ve sembolizm gibi kültürün materyalist olmayan bilişsel yanlarının neolitikleşme sürecinde, diğer bir ifadeyle modern hayatımızın kökenlerinde ne derece etkili olduğuna dair tartışmalar da Göbeklitepe ile ivme kazanmıştır.

Özet olarak Anadolu'daki Neolitik yerleşimler, insanlık tarihine dair son derece orijinal sorular üretmekte ve bu soruları yanıtlamaya çalışmaktadır. Kuşkusuz bu bilginin yerelden evrensel doğru aktarılmasında kültür turizmi en önemli araçlardan birini oluşturmaktadır. Anadolu'nun Neolitik dönem arkeolojisinin ürettiği bilgi, insanlık tarihi açısından doğası gereği evrenseldir ve bu bilginin geniş kitlelere doğru olarak aktarımı, Türkiye'nin kültür turizminin potansiyelini artırmak açısından çok önemli bir değer sunmaktadır.

Kinley TSHERING

Bhutan King Fisher Treks and Tours Kurucusu

Bhutan opened its door to the outside world with the formulation of Tourism Regulation in 1971 to raise its revenue and to promote the country's unique culture and traditions. The actual arrival of tourists started only in 1974 with 287 visitors. Since then the number of tourists has been increasing every year and in 2013 with record high inbound arrivals of 116,209 as per Tourism Council records.

Despite being open to foreigners, the government is acutely aware of the environmental impact tourists can have on Bhutan's unique and virtually unspoiled landscape and culture. The Royal Government of Bhutan therefore, adheres strongly to a policy of high value, low impact/volume tourism which serves the purpose of creating an image of exclusivity and high-yield for Bhutan.

Until 1991, then known as Bhutan Tourism Corporation (BTC), a quasi-autonomous and self-financing body, implemented the government's

tourism policy. Tourism was however, privatized in 1991, facilitating private sector investment and activity. As a result, today over 1300 licensed tourist companies operate in the country.

The Director of the Tourism Council of Bhutan the monitoring authority of the tourism sector writes “Bhutan tourism industry continued to grow in 2013 with a +10.25% increase over the previous year contributing significantly to GDP receipts, hard currency

reserves, and employment generation in the country. The Royal Government continues to accord high priority to the industry as a major engine of economic growth in the 11th FYP period. The stable performance of the industry in the last five years indicate that tourism is poised to grow in the expected trajectory to meet the aspired targets by the end of 2018” which is an encouraging statement for the sector. Tourism sector today is one of the highest revenue earners for the nation.

Prof. Dr. Ebru Günlü KÜÇÜKLATAN

Dokuz Eylül Üniversitesi

TURİZM SEKTÖRÜNDE YERELDEN KÜRESELE DESTİNASYONLARDA ENTELEKTÜEL SERMAYENİN ÖNEMİ

Destinasyon kavramı çeşitli tanımlar arasında irdelendiğinde temelde bazı özellikler ortaya çıkmaktadır. Türk literatüründe her ne kadar kavram bazı taraflarca yabancı kelime olarak kabul edilip benimsenirse de destinasyon literatürde olduğu kadar artık günlük dilde de yaygınlık kazanmıştır. Destinasyon kavramında asıl olan “gidilecek yerdir.” Ancak bu genel tanım bazen akıl karıştırmaktadır. Bireyin evi de gidilecek yer ise ya da bir okul, o zaman bu gidilen yere destinasyon demek doğru mudur? Buradan hareketle destinasyon için başka özellikler de gerekmektedir. Bir destinasyonun kitleleri hareket ettirmesi, bir hikayesinin olması, bireyin duygularına hitap edebilmesi, çekiciliklerinin olması ve elbette ekonomiye artı değer katması gerekmektedir. Değer kavram olarak neyi ifade etmektedir sorusuna gelince,

Türk Dil Kurumu, “değeri şu şekilde tanımlamaktadır; a) Bir şeyin para ile ölçülebilen karşılığı, bedel, kıymet, paha, valör; b) Üstün nitelik, meziyet, kıymet. İstanbul Ekonomi Zirvesi'nin konusu daha çok ilk anlamla ilintili olsa da odakta ikinci anlamın da olması gerekmektedir ki metnin ilerleyen bölümlerinde bu kavram üzerine odaklanılacaktır.

Dünyada olduğu gibi Türkiye’de de 1990’lı yıllara kadar ağırlıklı olarak kitle turizmi söz konudur. Turizm plan ve politikaları turizmin ekonomik yönünden faydalanmak adına, halkı dikkate almaksızın daha çok gelişimi ön plana almaktayken birdenbire dünyadaki gelişmeleri takiben, talep bireyselleşmiş hatta kişiselleşmiştir. Bu yeni talep, alternatif ürünlere ve turizm çeşitlerine yönelirken;

sektör farklı deneyimler sunmak zorunda olan, esnekliği ön planda tutan ve katma değeri yüksek bir hal almaktadır. Hatta zamanla, destinasyonlarda başarı, toplumda değer yaratmak adına sürdürülebilirlik ve rekabet edilebilirlik ile ilişkilendirilmiştir. Yeni turist profili deneyim kalitesini dikkate alırken, çevreye daha duyarlı, topluma saygılı bir görünüme de bürünmektedir. Oysa yıllarca ezber, maliyet odaklı tanıtım ve pazarlama iken, ezberin bozulduğu son yıllarda, tehdit edici gerekçenin turist sayısının artmasına rağmen azalan gelirin altında yatan kitle turizmi destekleyen paket turlar olduğu da sıklıkla tartışılmaktadır. Maliyet odaklı turizm politikası ise turizmin değer odaklı gelişimini engellemekte, ülke potansiyelinin çok altında bir seyre neden olmaktadır. Oysaki Türkiye gibi güzel, eşsiz kaynaklara sahip olan bir coğrafyanın değil kitlesel, yerel anlamda bile hakettiği değeri bulmamasını akıl almamaktadır. Diğer bir deyişle, Türkiye gibi kadim değerlere sahip bir ülkenin öncelikle kendi vatandaşlarının yaşam kalitesini

yükseltmek amacı ile kaynaklarını değer odaklı planlaması ve kullanması gerekmektedir. Değer odaklı gelişme ve toplum temelli kalkınma ise hakim olan paradigmanın aksine daha değerli ürünler, rekabet avantajında toplum temelli - değer odaklı tasarlama ve alternatif yöntemler anlamına gelmektedir.

Bu konu biraz daha açıldığında ortaya çıkan başlıca unsurlar şu şekilde ifade edilebilmektedir; a) destinasyon temelli olmak. Diğer bir ifade ile tanıtımın üst destinasyonlarda olduğu kadar alt destinasyonlar için de gerçekleştirilmesi. Örneğin; Hamburg Marketing, Konaklama Vergilerinden elde edilen geliri merkezde toplamak yerine tamamen yerel yönetimlere bırakmaktadır. b) Süreklilik ve vizyon. Türkiye’nin turizm vizyonu nedir sorusunun

yanıtının tüm turizmciler tarafından verilebilir olması gerekmektedir. Oysa Türkiye Turizm Stratejisi 2023'te yer alan pek çok vurgu sektör tarafından yeterince bilinmemekte ya da dikkate alınmamaktadır. Vizyonda yer alan ifadelerle bakıldığında turist sayısı ve geliri bakımında ilk beşe girmesi planlanan Türkiye'nin mevcut koşullarda sayı konusunda olduğu kadar gelir konusunda iddialı olamamasının nedeninin sorgulanması gerekmektedir. İstatistikler gelir konusunda arzu edilen, vizyonda belirtilen seviyeye ulaşamıyorsa burada nedenlerin iyi anlaşılması önemlidir. Öte yandan teknoloji hızla ilerlemektedir. Yüksek teknoloji ile katma değer ön planda olduğu günlerde c) yaratıcı ve yenilikçi bakış açısı da ayrıca önem kazanmaktadır. Akıllı stratejiler sadece yerel değil küresel anlamda da fark yaratacaktır. Örneğin; Marketing Manchester, kurguladığı ve kullanıma sunduğu bir kart ile Manchester dahil olmak üzere çevresindeki destinasyonlarla birlikte beş ayrı kentte çekiciliklere ulaşımı kolaylaştırıp bir küme yaratmıştır. Türk Turizm Enstitüsü, 2018 yılında Çin'de Türkiye Turizm Yılı; 2019'da Türkiye-Rusya Karşılıklı Kültür Turizm Yılı ilanlarına dikkati çekmektedir. Hatta İstanbul Kültür Başkenti ilanına da işaret etmekte ve bu gelişmelerin kaç kişi tarafından bilindiğini sorgulamaktadır. Bu kritik husus, bakış açısının gelişimini zorunlu kılmaktadır. Sadece doldur ve boşalt mantığının kaliteyi dibe çekecekken turist sayısında meydana gelecek artışın gelirden gözlenemeyeceği açıktır. Kısa vadeli bakış açısının uzun dönemli bakış açısına evrilmesi mutlaka isabetli olacaktır. Yanlışlardan çıkarılabilecek dersler sayesinde alınacak aksiyonlar, küresel rekabette bilgiyi, deneyimi, paylaşımları, çevrim-içi araştırmayı benimseyen yeni turist profiline ulaşabilmeyi de mümkün kılacaktır. Büyük verinin ve müşteri ilişkileri yönetiminin önemi işte bu noktada çarpıcıdır. Zira tüm bu veriyi işleyecek olan yine "insan"dır. Unutulmamalıdır ki turizmin en önemli kaynağı zaten insandır. Bu kadar önemli olan bu kaynak sektörde yanlış muamelelerle ucuz işgücüne dönüştürülürken, işte bu tutum, nitelikli işgücünün küsmesine, sadık olabilecek çalışanların aidiyetsiz birer çalışana dönüşmesine neden olmaktadır.

Bir eğitimci olarak insan kaynağının önemine olan inancım dikkate alındığında;entelektüel sermayeden bahsetmeden destinasyonlarda artı değer yaratmaktan bahsetmek mümkün değildir. Oysa hiç bahsi geçmeyen bu insan gücü bizim için en önemli değer yaratıcı kaynaktır. Çalışanların, organizasyon süreçlerinin ve maddi olmayan tüm varlıkların toplamı olan entelektüel sermaye işte tam da bu noktada önem kazanmaktadır. Buradaki odak noktası insan olduğu için üzerinde konuşulması gereken husus entelektüel sermayenin parçası olan çalışanlar olmalıdır. Bu çalışanların kaynağı ise bilgidir. Bilgiye sahip olduğu kadar kullanılabilirliği, kullanılabilirliği kadar da paylaşılarak değer yaratması beklenmektedir. Bilgi maddi değildir ama kuşkusuz en büyük zenginliktir. Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü, entelektüel sermayeyi, örgütsel sermayenin ekonomik değeri olarak görmektedir. Oysa eğitimden başlayarak sektördeki deneyime kadar geçen süreçte gerçekleşen yanlışlar silsilesi Türkiye'de büyük bir potansiyel olan nitelikli işgücünün motivasyonunda azalmaya ve hatta beyin göçüne neden olmaktadır ve olacaktır da. Bu çerçevede tüm iş insanlarının, işletmelerinde yerelde değer yaratacak ve işletmeyi küresele taşıyacak personele olan tutum ve davranışlarını sorgulaması bu göçe neden olan konjonktürel duruma rağmen sektörde tutunabilecek entelektüel sermayeyi Türkiye'de tutması için de bir adım olacaktır.

İşe alımlarda adayların yetenek-bilgi-beceri birikiminin çalışacakları dal ile ilişkili olup olmadığı, yenilik yaratmada desteklenip desteklenmedikleri, yeni beceri ve yetkinliklerle donanmalarına destek verip vermedikleri, en önemlisi çalışanların birer "mal" olup olmadıkları gibi kritik soruların sorulması gerekmektedir. Unutulmamalıdır ki; insan sermayesine yapılan her yatırım aslında hisse değerine yapılan yatırımdır.

KAYNAKÇA

Tdk, <https://sozluk.gov.tr/>, Erişim Tarihi: 09.01.2023

İstanbul Ekonomi Zirvesi İcra Kurulu Başkanı Abdullah Değer tarafından Yazar Sayın Faruk Pekin'e plaket takdim edilmiştir.

İstanbul Ekonomi Zirvesi İcra Kurulu Başkanı Abdullah Değer tarafından BAKSI Müzesi Kurucusu Sayın Hüsamettin Koçan'a plaket takdim edilmiştir.

İstanbul Ekonomi Zirvesi İcra Kurulu Başkanı Abdullah Değer tarafından Dokuz Eylül Üniversitesi Prof.Dr. Ebru Günlü Küçüklatan'a plaket takdim edilmiştir.

TÜRSAB Kurumsal İlişkiler Grup Başkanı Nergis Büyükkınacı tarafından Bhutan King Fisher Treks and Tours Kurucusu Kinley Tshering 'e plaket takdim edilmiştir.

İstanbul Ekonomi Zirvesi İcra Kurulu Başkanı Abdullah Değer tarafından Trakya Üniversitesi Dr. Özlem Çevik'e plaket takdim edilmiştir.

TÜRKİYE SEYAHAT ACENTALARI BİRLİĞİ

Türkiye Seyahat Acentaları Birliği 28 Eylül 1972'de yürürlüğe giren 1618 sayılı "Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanunu" uyarınca kurulmuş bir meslek örgütüdür. TÜRSAB'ın amacı, seyahat acentalığı mesleğinin ve turizm sektörünün gelişimine katkıda bulunmaktır.

Kanunun belirlediği yetkiler çerçevesinde mesleki disiplinin sağlanması, meslek gelişimine ilişkin faaliyetler, üyelerinin karşılaştıkları sorunların çözümü için çalışmalar, TÜRSAB'ın hizmet alanı içinde yer almaktadır.

COFFEE BREAK

ENERJİ VE ENERJİ DÖNÜŞÜMÜNDE E-MOBİLETİNİN YERİ PANELİ

Şafak TÜKLE

A Para – A Haber Program Sunucusu

Enerji sektörü önümüzdeki yıllarda en hızlı değişecek sektörlerden birisi konumuna gelmiştir. Geçtiğimiz 10 yılda gerek küresel düzeyde gerek Türkiye’de yenilenebilir enerji alanında önemli yatırımlar gerçekleştirilmiştir. İklim değişikliği ile önce kömürden sonra doğal gaz dan kurtulma sürecine girerken Rusya-Ukrayna savaşı ile Avrupa’nın Rus doğal gazına alternatif enerji kaynaklarına yönelmesi ile birlikte AB son dönemde en çok kömür tüketen bölge konumuna gelmiştir. Avrupa’da üretim maliyetleri iki katına çıkmış olup, bazı üretim faaliyetlerinin Uzak Doğu ve Amerika’ya kayması söz konusu olabilecektir. Almanya 2030 yılına geldiğinde güneş enerjisi kapasitesini 60 bin MW tan 200 bin MW’a, rüzgâr enerjisi kapasitesini ise 40-50 bin MW’tan 120 bin MW’a çıkartılması yönünde karar almıştır. Su anda Avrupa’daki en önemli sorun elektrik fiyatlarının 10 centin altına çekilmesidir aksi takdirde rekabet gücünü kaybedecektir. Hâlihazırda Türkiye’deki elektrik üretimi maliyetleri yüksektir buna karşılık yenilenebilir enerji kapasitesi yüksektir. Türkiye’de geçtiğimiz dönemde yenilenebilir enerji alanında önemli yatırımlar yapıldı ancak regülasyonların hızlandırılması önem arz etmektedir. Türkiye’de yenilenebilir enerji sektörünün önümüzdeki 5 yıl içinde %64 büyümesi öngörülmektedir.

2023 yılından sonra e mobilitenin ivme kazanması beklenmektedir. Türkiye'de şarj istasyonları altyapısı AB ile senkronize şekilde yapılmaktadır. Bu çevrede Türkiye'de büyük bir dönüşüm içindeyiz. Önümüzdeki dönemde her birey bir elektrik üreticisi olabilecektir. Hâlihazırda dünyada enerji tüketiminin %80'i fosil yakıtlardan elde edilmektedir. 2050 yılında bu rakamın %60 seviyesine indirilmesi hedeflenmektedir. 2050 yılına gelindiğinde yenilenebilir enerjiden elde edilen elektriğin %65'e çıkması, kömürün %36 olan payının %12'ye düşürülmesi hedeflenmektedir. İlave tedbirlerin alınması halinde bu rakamların daha da düşmesi söz konusu olabilecektir. Yenilenebilir enerjinin %45'inin güneş ve rüzgar enerjisinden elde edilmesi hedeflenmektedir. 2050 yılında dünya nüfusunun 9.7 milyar kişiye ulaşmasıyla enerji talebinde de önemli bir artış olması

beklenmektedir. Buradaki önemli nokta söz konusu artışın yavaş bir ivme ile gerçekleşmesidir. Kaynaklar sınırsız olmadığından enerji verimliliği büyük önem kazanmaktadır. 2040li yıllarda elektrikli araçların araba piyasasının %50'sine tekabül etmesi beklenmektedir. Sadece 2021 yılında enerji dönüşümüne dünyada 920 milyar dolarlık yatırım yapılmıştır. Bu rakamın 366 milyar doları yenilenebilir enerji yatırımlarına 270 milyar dolarlık kısmı elektrikli araçlara yapılmıştır. Dünyanın çeşitli ülkelerindeki kalkınma bankaları nezdinde iklim taahhütleri çerçevesinde 2021 yılında 82 milyar dolarlık bir taahhüt verilmiş durumdadır.

Sonuç olarak sürdürülebilir enerji, güvenilir ve uygun fiyatlı enerji şart olmuştur. Bu kapsamda yeşil dönüşümü hızlandırmamız büyük önem taşımaktadır.

Sinan AK

Zorlu Enerji Grup CEO

“Yenilenebilir enerjide önceliğimiz hibrit projelerle kapasitemizi artırmak”

Enerji en hızlı değişim yaşayan sektör konumuna geldi. İklim kriziyle birlikte yenilenebilir enerjiye geçişin hızlandığı bir sürece girdik. Bu kapsamda fosil yakıtlardan çıkış planlanıyor, önce kömür ardından doğal gazdan vazgeçiş hedefleniyordu. Baktığınız zaman 30 yıl içerisinde kömür ve doğal gaz santralleri kapanacak diyoruz. Yani etap etap 2035'e kadar kömür, 2050'ye kadar da doğalgaz santralleri kapanacak.

Ancak Rusya Ukrayna savaşının tetiklediği enerji kriziyle Avrupa kömüre geri dönüş yaşadı. Rusya doğal gazından çıkılmaya çalışılması, enerji maliyetlerini Amerika ve Avrupa'ya göre iki kat artırdı. Ancak yine de yenilenebilir enerjiye geçiş süreci devam edecek. Almanya yakın zamanda, 2030 yılında güneş kapasitesini bugün elinde bulundurduğu 60.000 GW'tan 200.000 GW'ye, rüzgar kapasitesini ise 47.000'den 120.000 GW'ye ulaştırma kararı aldı. Avrupa'da ekonominin lokomotifi Almanya'dır. Almanya ne kadar çok üretirse Avrupa'daki

ekonomik ortam da o oranda iyi olacaktır. Geçmişte Suudi Arabistan ve diğer ülkeler petrol fiyatlarını yükseltmek için arzı artırmamaya karar verdiklerinde Almanya, Gazprom ile anlaşarak Avrupa'ya ucuz doğal gazı getirmişti. Avrupa'nın büyümesinin önü aslında o ucuz doğal gazla açılmış oldu ve bugünlere gelindi. Doğal gaz Avrupa'da ucuz bir şekilde tüketilemezse, yenilenebilir enerjinin ve ucuz elektriğin yaygın şekilde kullanımına kadar Avrupa ciddi sıkıntı yaşayacaktır. İhtiyacı olan ucuz enerjiyi bulamazsa rekabet gücünü yavaş yavaş kaybedebilir.

“Avrupa'nın elektrik fiyatlarını 1 centin altına indirmesi gerekiyor”

Bu durum Türkiye açısından da önemli. Türkiye'nin en büyük pazarı Avrupa, ihracatını ağırlıklı Avrupa ülkelerine yapıyor. Avrupa'daki olası bir daralma Türkiye'yi de olumsuz yönde etkiler. Şu an Avrupa'nın mutlaka elektrik fiyatlarını 1 centin altına indirmesi gerekiyor. Bu seviyenin altına inmemesi durumunda üretim, Uzak Doğu'ya özellikle Hindistan'a ve yeni üretim üssü olarak kendini konumlandıran Orta Doğu'ya kayabilir. Orta Doğu'da petrol fiyatları düşebilir, bu konuda uzun zamandır Amerika, Suudi Arabistan ve Orta Doğu ülkeleriyle karşılıklı pazarlıklar devam ediyor. İlk defa yakın zamanda petrolün varilinin 80 doların altına düştüğüne

tanıklık ettik. Bu düşüşün sebebi Rusları zayıflatıp doğal gazı ucuzlatabilmek. Suudi Arabistan, Avrupa'daki üretimin Orta Doğu'ya kaymasını istediği için fiyatların düşmesini istemiyor. Bu nedenle önümüzdeki dönem üretime enerji maliyetleri yön verecek.

“Avrupa'ya göre şanslıyız çünkü yenilenebilir kapasitemiz çok daha fazla”

Türkiye'nin yapması gereken de elektrik maliyetlerini 10 centin altına indirmek. Şu an bizde de elektrik fiyatları ciddi anlamda yüksek ama Avrupa'ya göre daha şanslıyız. Çünkü yenilenebilir kapasitemiz çok daha fazla, yüzde 50'ye yakın yenilenebilir enerji kapasitemiz bulunuyor. Geçtiğimiz 1 yıllık dönemde Türkiye olarak yenilenebilir enerjinin önünü açacak hamleler yaptık. Özellikle hibrit projelerle; çatılara güneş paneli koymak, sanayicinin istediği dağıtım bölgesinde güneş santrali kurabilmek gibi unsurlarla Türkiye'de yenilenebilir enerjinin önü açıldı. Bunların gerçekleşebilmesi için birtakım regülasyonların hızlanması gerekiyor. Mümkün olduğunca yenilenebilir enerji yatırımı yaparsak fiyatları aşağıya çekebiliriz. Kısa vadede bunun aşağıya inmesindeki en büyük faktör Karadeniz'de bulduğumuz gaz olacak. Karadeniz'deki gazı ne kadar hızlı bir şekilde ülkeye getirirsek ülke olarak rekabet gücümüzü o kadar artırabileceğiz. Böylece Ruslar da bize daha ucuz gaz vermeyi düşünebilir.

Avrupa ve Türkiye olarak e-mobilitede artık bir birliktelik içindeyiz. Bütün şarj altyapısı, kullanımı senkronize olmuş durumda. Avrupa'da nasıl bir şarj altyapısı kurulacaksa benzer bir yapıda Türkiye'de de kuruluyor olacak. Biz de ZES olarak Türkiye'de bunun öncülüğünü yapıyoruz ve önümüzdeki dönemde e-mobilitede gerekli adımları atmaya devam edeceğiz. Türkiye'de elektrikli araçlarla ilgili 2 tane soru var: “Arabayı alırsam yolda kalır mıyım?” ve “Araçları ucuz maliyetli alabilecek miyiz?” Elektrikli araçlar diğer konvansiyonel araçlara göre daha yüksek fiyatlı. Burada ülkelerin politikaları da önemli. Düşük maliyetli araçların gelmesi en az 2-3 yıl zaman alacak. Üretim maliyetlerinin düşmesi gerekiyor.

Erdem SEZER

Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası Sektörel Araştırmalar
Departmanı Müdürü

Yenilenebilir enerji alanında son 10 senede bir çığır yaşandı. Türkiye ve dünya açısından baktığımızda hem rüzgar santralleri yatırımda hem güneş santralleri yatırımda çok ciddi bir ivmelenme yaşanmıştır. Burada özellikle ülkelerin iklim değişikliği ile mücadele kapsamındaki taahhütleri inanılmaz derecede etkili olmuştur. Avrupa burada başı çekmiştir. Türkiye’de bundan olumlu anlamda nasibini almıştır. Türkiye burada harikalar yarattı diyebiliriz. Dünyada Uluslararası Enerji Ajansı’nın rakamlarına göre enerji tüketiminin %80’i fosil yakıtlardan sağlanmaktadır. Uluslararası Enerji Ajansı’nın yayınladığı son rapora göre 2050 yılına geldiğimizde bu rakam ülkelerin mevcut politikaları yani iklim değişikliği ile mücadele kapsamında herhangi bir ilave adım atılmazsa %60'lara kadar gerileyebilmektedir.

Küreselde şu an elektrik tüketiminin %36’sı yine kömürden sağlanmaktadır. 2050 yılına geldiğimizde tekrar mevcut politikalar devam ederse yenilenebilir enerjiden kaynaklı üretim %65'lere çıkacak, kömürün de %12’lerde seyretmesini bekliyoruz. Yani %36’larda olan elektrik

üretimindeki kömür payını %12'lere gelmesinden bahsediyoruz. Eğer ilave adımlar atılırsa %12'lerin altında düşecektir. %65'lik yenilenebilir payının da %45'ini güneş ve rüzgar oluşturacak gibi gözükmektedir. Bunun ilave yatırımlarla çok daha yukarda olma ihtimali yüksektir. Şu anda 7,8 milyar civarında bir dünya nüfusu var. Bunun 2050'lere geldiğimizde 9,7 milyar olması beklenmektedir. Yani çok açık bir enerji talep artışı olacaktır. Önemli olan konu burada yenilenebilir artışım devamı mı enerji talebinde, yoksa daha somut daha ivmesinin azaltıldığı bir enerji talebi mi? Tabi ki ikinci... Burada da enerji verimliliği devreye girmektedir. Enerji verimliliği ile ilgili de hem dünya genelinde hem ülkemiz genelinde atılacak adımlarla birlikte buradaki ivmelenmeği de arttıracaktır. Elbette sınırsız bir finansman yok, sınırsız bir kaynak yok. Kaynaklar sınırlı olduğu için bununla ilgili olarak özellikle enerji verimliliği konusunun da önemli olduğunu düşünmekteyiz.

Elektrifikasyon özellikle elektrikli araçlarda revaçtadır. Biz de banka olarak gelen talepleri incelediğimizde hem şarj istasyonları olsun hem elektrikli araçlar olsun ciddi bir heyecan olduğunu görmekteyiz. Son yıllarda pandemiyle birlikte ciddi bir ivmelenme olduğunu görmekteyiz. Burada da her yatırımda olduğu gibi altılı kapasitelere dikkat etmek gerekir. Uluslararası Enerji Ajansı'nın

ve diğer kaynakların tahminlerine göre 2040'ların ortalarına geldiğimizde ulaştırma araçlarının içerisinde elektrifikasyon %50'lere kadar gelecek gibi gözükmektedir. %35'lik bir elektrik talebi de özellikle elektrifikasyona tabi tutulmuş ulaşım araçlarından gelecek gibi gözükmektedir.

Dünya genelinde baktığımızda enerji dönüşümüne sadece 2021 yılına baktığımızda 920 milyar dolar harcanmıştır. Bunun 366 milyar doları yenilenebilir enerji yatırımlarına harcanmıştır. 272-273 milyar dolar da elektrikli araçlar için ayrılmıştır. Elektrikli araçlarda yatırım miktarında 2020 yılına göre %77'lik bir artış var. 166 milyar dolarlık sermaye finansmanları bulunmaktadır. Özellikle bu tarafta çeşitli menkul kıymet piyasalarından olsun, özel yatırımcılardan olsun öz sermaye finansmanları da yapıldı.

Bir Kalkınma Bankası temsilcisi olarak Uluslararası Kalkınma Bankaları'nın da iklim taahhütleri var. Uluslararası Kalkınma Bankaları 2021 yılında yaklaşık olarak 82 milyar dolarlık bir taahhüt verilmiş durumda. Burada da yine ulaştırma araçları ve yenilenebilir enerji olumlu anlamda etkilenmektedir. 2021 yılında 82 milyar dolar olan rakam, 2015 yılında 43 milyar dolar mertebesindedir. Finansal piyasalarda da hem özel olsun hem Kalkınma Bankaları mertebesinde olsun ciddi bir iştah bulunmaktadır. 48 yıllık bir bankayız. 2019 yılında bir dönüşüm sürecine girdik. Kalkınma Bankacılığının haricinde hem Yatırım Bankacılığını hem de Türkiye Kalkınma Fonu'nu bünyemize kattık. Kalkınma planı çerçevesinde Türkiye sürdürülebilir kapsamında enerji projelerine destek olmaya devam ettik ve devam edeceğiz. Japon Uluslararası Kalkınma Bankası olsun, Fransız Kalkınma Ajansı olsun hem Asya Kalkınma Yatırım Bankası olsun ciddi kaynaklar elde ettik. Bu kaynakların birçoğunu yenilenebilir enerji tarafında bilhassa yeşil dönüşüm kapsamında ülkemize kazandırdık. Bu bağlamda hem Kalkınma Bankacılığı hem yatırım bankacılığı hem fon tarafıyla yenilenebilir enerji tarafına ve e-mobilite tarafına desteklerimizi sürdürmeye devam edeceğiz.

Prof. Dr. Filiz KARAOSMANOĞLU

İTÜ Öğretim Üyesi ve SÜT-D Başkanı

Enerji üretilirken, tüketilirken sera gazı salımı ile Karbon Ayak İzi(KAİ) yaparken, iklim değişikliğinde büyük etkiye sebep olur. Ülkemiz sektörel sera gazı emisyonlarında enerjinin payı %72 ile ilk sıradadır. Her üründe, sunulan her hizmette enerji kökenli KAİ saklıdır. Bu nedenle elektrik, ısı, soğuk, katı-sıvı-gaz yakıtların üretimi iklim dostu gerçekleştirilmelidir.

Yeşil, döngüsel ve dijital dönüşüm ile yaşam ilerlerken elektrik enerjisini endüstri, ulaşım ve gündelik hayata uygulama olan Elektrifikasyon ve beraberinde E-mobilite için enerji sektörü değişmek için dönüşürken, yenilenebilir kaynaklı elektrifikasyon, 3D (Dijitalleşme; Dağıtık Sistemler; Düşük Karbon Ekonomisi) yolunda enerjiyi üretirken ve tüketirken sürdürülebilirlik yönetiminde KAİ azaltımı, diğer deyişle iklim değişikliği mücadelesi önemlidir.

Enerji, her yıl Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi (BMİDÇS) Taraflar Konferansı (COP) kapsamında öncelikli irdelenirken, Enerji Üçlemi (Enerji Güvenliği; Enerji Adaleti; Çevresel Sürdürülebilirlik) kapsamında enerji yönetimi-iklim değişikliği karşılıklı etkileşimi öne çıkmaktadır. Çevresel sürdürülebilirlik yönetiminde en mühim başlık iklim değişimine etkidir. Çünkü Ocak 2022 tarihli Dünya Ekonomi Forumu Küresel Risk Raporu'nda belirtildiği gibi yaşadığımız 10 Büyük Risk içinde "İklim Eylemi Başarısızlığı" ciddi sorunumuzdur. Ekim 2022 tarihli BM Çevre Programı Uyum Açığı Raporu sera gazı emisyonları düşürülmeye başlansa da, bunun yeterli olmadığını "Çok Az, Çok Yavaş" tanımı ile ortaya koyarken uyum sağlama çabalarının acilen artırılması gerektiğini bildirmektedir.

2021'de Glasgow-İskoçya'daki COP26'da başta enerji için güçlü kararlara varılarak Glasgow İklim Paketi kabul edilmişti. Uygulama için "Birlikte Adil ve İddialı" iklim planlamaları gereği

ve sanayileşmiş ülkelere cesur ve acil eylemler alma, örnek olma, liderlik yapma çağrısı ile 6-18 Kasım 2022 tarihlerinde Şam El Şeyh-Mısır'da doğa; gıda; su; karbonsuzlaşma; iklime uyum temel konuları için gerçekleştirilen COP27'de ise Rusya-Ukrayna Savaşı ile savunmasız kalan enerji piyasaları sorunu ve iklim eylemi hızlandırma görüşüldü. Savaşın iklim değişikliğiyle mücadeleyi yavaşlatmak için neden olmaması gerektiği, yükselen enerji fiyatları da dikkate alınarak, yenilenebilir kaynaklı enerji ve enerji verimliliğinin uygulamalarda hızla artırılması gerekliliği vurgulandı. Sera gazı salım azaltımının güçlendirilmesine dair yeni ve güçlü adımların atılmadığı COP27'de en mühim husus iklim finansmanı oldu. Gelişmiş ülkelerin, yoksul ülkelerin yaşadığı iklim değişikliği sonucu uğradığı ekonomik kayıpları tazmin etmesi olan Kayıp ve Hasar Finans Fonu Anlaşması yapıldı. Türkiye sera gazı salım azaltımı için %41 Niyet Edilen Ulusal Katkı Beyanı (NDCs) değerini BMİDÇS Sekreteryasına sundu.

Gian Paolo Gatti Comini

Pirelli Türkiye CEO

I want to just only to repeat something that we discovered also before this concept of mobility. The people like to move and in the past, the people always move. The mobility was fundamental in the thousand years ago. And then the first will is from the Sumerian people, they started the first will. So will is a long history and is very leading mobility and today we already are and we are speaking of mobility; Mobility in tourism, mobility is our life. And the will is still in our mobility. We have to give an answer to the new concept of will fort his mobility for this new trend and we are sustainability.

I want to focus on what are we doing with the car manufacture. Car manufacture after following this European indication of to have a strong redaction of emission of Co2 in 25 and 23 and they are working in the car model engine end of the part. And we are on the focus

on to support them as a technological partner. Because the will is after this thousand year is so important because is continuing the car on will on time. If they have to reduce the redaction of Co2 with the strong impact in this next year, we can support them to developing spesific everyday spesific try that can reduce what we call rolling resistance because moving of the carry of the strong reduction of this. One is them is to give an cappacity to have a car that can reduce the conception of gasoline and to have a better result in fossil impact. But in the other one, we have also tried to achieve a concept of wet grip that is a safety tire with a good grip. Because easy to have a one performance in to lose in the other. So they are asking to this two kind of element. If you are able to have as we have in our plan to move in the next 2025 with 70% of new product that are moving from E level to A level, to top. And fort he rolling resister and the same for the wet grip, we have a target we have 90 percent of new product in 2025 at this A level in the wt grip. Just to give an example we have an A level in roilly resister

for a car that are doing to traditional side 20.000 kilometer in ... is a reduction of in gasoline, 260 dolar for but is more a strong reduction of Co2 emission that is what we need for our life and fort he car manufacture. In the same time fort he wet grip is meaning to move from E to A level to have a tire and then a car that is able to stop with 10 meter before and 10 meter before is safety for our concept of driving and life. This is fort he tradition. And the same time the new challange is electric. So we are speaking of electric. All they are working to have an electric car. And what we are doing: we are working with them this concept. But is the future. And, we have, we must work strong with car manufacture our big challenge is to have a team of enginery, R&D center that are developing new product for this new car. We have a model that we call Electar, all this new concept of car that our developing for only this electric car. Very easy very ... you can see the tire up and.

Is all are linked, because is a sort we call a radar charge if you

want to increase the radar resistor then you reduce the grip, if you want to increase one then you reduce the other one. Electric car give us an incredible challenging incredible work. We are working to try to developing all this radar chare for this solution for this way of mobility. And to give somthing that is, I'll repeat again, safety, rally resistor, less emission of CO2 but good grip and also this last point that is the noice. Because the pollution is also that is fundamental for our life. Because we don't like to this and this. Yes we like maybe ... porch of ... And then the last one is we are working also with the concept of chip in this car. This car we have insert a chip into tire that we have to try to have a link a tire to a car, so electronic energy, connection, digital is a fundamental to have a all the concept of the driving and their control with the car. But I take these three point ... green sustainability also to come back to my. I am in the moment of more difficult are human capacity, we have a capacity the best. So I give an example, we are able now to discuss ... to produce ... we need to rise to ...so we are the people

that need tor ise to ... they put in the ... less 20 percent and then with this 20 percent that is going to waste we are able to recycle and to put. We can use the patrol cycle also. All this capacity they are arriving from new needs we want. We have to find a solution and we are able to discover it to developing something new. And then we found the solution. I agree with this concept of cycler and sustainability what can imagine ... something really great. People need tor ise have to put in the waste 20 percent and then we discover that 20 percent we can produce and to put inside in the tire to do a best performance tire also. So if you wanna and able to do the brain of the human the capacity of the human in difficult moments to have a new challenge in this concept not only in performance but fort he sustainability to build something better for us and more safety. This is what my message for 23. We have a big capacity the human is a big capacity we have to use our capaticy to best way and not in the wrong way.

İstanbul Ekonomi Zirvesi İcra Kurulu Başkanı Abdullah Değer tarafından Zorlu Enerji Grup CEO'su Sayın Sinan Ak'a plaket takdim edilmiştir.

İstanbul Ekonomi Zirvesi İcra Kurulu Başkanı Abdullah Değer tarafından Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası Sektörel Araştırmalar Departmanı Müdürü Sayın Erdem Sezer'e plaket takdim edilmiştir.

TÜİOSB Yönetim Kurulu Başkanı Gül Akyürek Balta tarafından A Para - A Haber Program Sunucusu Sayın Şafak Tükle'ye plaket takdim edilmiştir.

İstanbul Ekonomi Zirvesi İcra Kurulu Başkanı Abdullah Değer ve Zorlu Enerji Grup CEO'su Sinan Ak tarafından Pirelli Türkiye CEO'su Gian Paolo Gatti Comini'ye plaket takdim edilmiştir.

ZORLU ENERJİ

KISA KISA...

Enerji sektörünün farklı alanlarında faaliyet göstermek amacıyla 1993 yılında temeli atılan Zorlu Enerji küresel ölçekte entegre hizmet sunan bir enerji şirkettir.

Zorlu Enerji şirketleri bünyesinde yer alan ve halka açık tek şirketi olan Zorlu Enerji tarafından yürütülen elektrik ve buhar üretimi ile bunların satışı başta olmak üzere elektrik ticareti, elektrik dağıtımı, solar panel satışı ve kurulumu, doğal gaz ticareti ve dağıtımı, santrallerin inşası ve işletim-bakımı, elektrikli araç şarj istasyonları ağı gibi enerji sektörünün farklı alanlarındaki faaliyetleri ile bütünleşmiş bir hizmet karmasına sahiptir.

HANGİ ALANLARDA ÇALIŞIYORUZ?

Zorlu Enerji sektörün farklı alanlarında yirmi beş yıllık tecrübesiyle faaliyet gösteriyor. Faaliyet alanlarımızdaki mühendislik, tedarik, inşaat, işletme, bakım ve onarım hizmetlerimizi köklü deneyimimiz ve kurumsal değerlerimizle tamamlayarak sektördeki oyuncular arasında fark yaratıyoruz.

Güneş enerjisinden elektrikli araçlara, şarj ünitelerinden elektrik santrallerine, proje geliştirmeden işletmeye kadar her alanda enerji çözümleri sunduğumuz çalışmalarımızı aşağıdaki faaliyet alanlarında sürdürüyoruz:

- Elektrik Üretimi
- Elektrik Dağıtımı
- Elektrik Satışı ve Ticareti
- Doğal Gaz Dağıtımı
- Doğal Gaz Ticareti
- Enerji Santralleri Yapımı (Mühendislik, Satın Alma, Yapım - EPC)
- İşletme ve Bakım (O&M)
- Güneş Panelleri Ticareti (Solar)
- Akıllı Sistemler
- Elektrikli Araç Şarj İstasyonları

Yüksek kapasiteli üretim gücümüz, nitelikli insan kaynağımız, dengeli portföyümüz, kaynak çeşitliliğimiz ve yenilikçi çözümler üretme yetkinliğimizle sahip olduğumuz operasyonel gücümüzü küresel enerji dönüşümünün kalıcı ve öncü bir parçası olmak için kullanıyoruz.

ORGANİZE SANAYİ BÖLGELERİNDE DİJİTAL VE YEŞİL DÖNÜŞÜM PANELİ

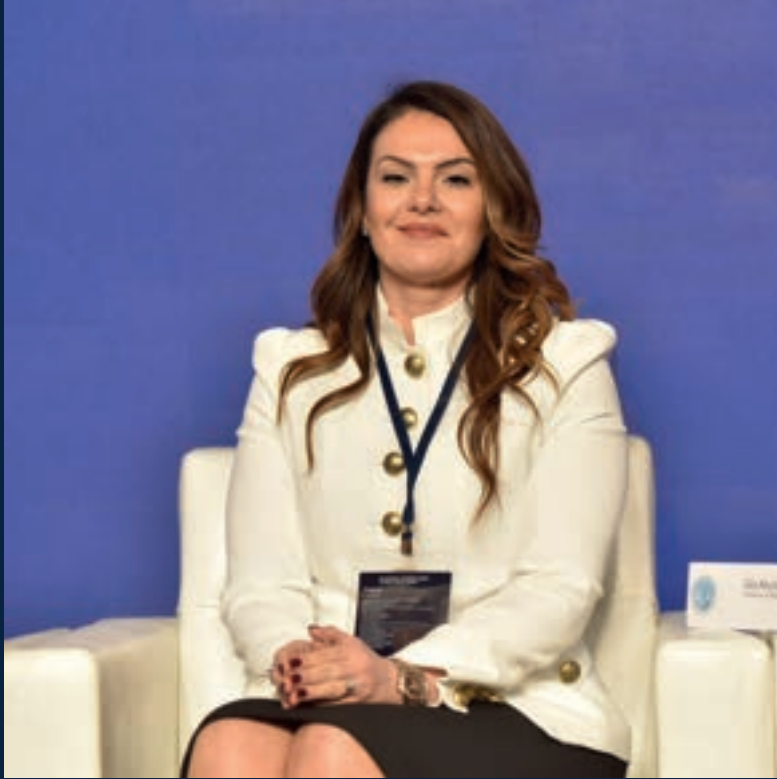

Dr. Yıldız ÖZKÖK

Hasan Kalyoncu Üniversitesi İktisat Bölümü Öğretim Üyesi

Türkiye'nin yeni nesil ilk ihracatçı dijital ve yeşil OSB'si olan, endüstri 4.0 hedefiyle, çevreye ve insana saygıyı esas alan TÜİOSB'de kurulacak Avrupa Yeşil Mutabakatı'na uyumlu, sürdürülebilir üretime dayalı dijital tarım ve gıda ekosisteminin detayları konuşuldu. Sürdürülebilirlik, üretimi arttırırken çevre kirliliğinin azaltılması, ekosistemin korunması gibi konular özellikle son yıllarda dünyada olduğu gibi Türkiye'nin de gündeminde çok önemli bir yer tutmaktadır. Bu bağlamda 2019 yılında "Yeşil Mutabakat" ortaya çıktı. AB'nin bu eylem planında doğaya ait kaynakların ölçülü kullanılması ve iklim krizine neden olan salınımların minimuma indirilmesi hedeflenmektedir. 2050 yılında sıfır karbon salınımı ve 2030 yılında da sera gazlarının %55 oranında azaltılması hedeflenmektedir. Bu kapsamda özellikle üretim ve Türkiye'de sanayi üretiminin %45'nin yapıldığı organize sanayi bölgeleri ön plana çıkmaktadır. Yeşil mutabakatla uyumlu olarak organize sanayi bölgelerinin üretime devam ederek varlıklarını sürdürebilmesi için bakanlığın da desteği ile dijital ve yeşil dönüşüm başlatıldı. Bu kapsamda, panelde panelistler tarafından organize sanayi bölgelerinde OSB'lerde neler yapıldığı, OSB'lerde nasıl bir dönüşüm beklendiği, gelecekte neler hedeflendiği, OSB'lerin desteklenmesi ve geliştirilmesi için neler yapıldığı ve yapılması gerektiği, bu dönüşümde alt yapının sağlanması konusunda Schneider Electric'in sürdürülebilir dijital dönüşüm için neler yaptığı, bu dönüşümün ilk öncülerden olan TÜİOSB'nin dijital ve yeşil dönüşümü gerçekleştirmek için yaptığı, Dünya Bankası ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın bununla ilgili birlikte yürüttüğü projeler, nasıl finansman sağlandığı konuşuldu.

Gül Akyürel BALTA

TÜİOSB Yönetim Kurulu Başkanı

Öncelikle ilk olma konusunda; Türkiye’de organize sanayi bölgesi kadın başkanlarımız da var şu anda ben tek değilim. Ama kurma görevi açısından bakıldığında 2018 yılından bu yana uğraşıyorum. Gerçekten bu iş zor. Allahtan çok kıymetli başkanlarımız var ve bizi burada yalnız bırakmadılar. Ben ilk kadın kurucu başkan olmanın verdiği sorumlulukla birlikte, bizler başka ilkleri de OSB’imizde barındırmak için elimizden geleni yapıyoruz. TÜİOSB’nin yatırımcılarının tamamı ihracatçılardan oluşuyor. Tabi bu da yola çıkarken bir seçimdi. Altyapıların tamamının dijital olarak planlanmış olması, uçtan uca izlenebilirlik konusunda orada da duayen çözüm ortaklarından birisi Bora Bey.

Biz Türkiye’nin ilk ihracatçı dijital yeşil sanayi bölgesi olma yolunda hızlı adımlarla ilerliyoruz. 2023 yılında da inşaatlarımıza başlıyoruz. Yılın sonuna kadar artık fabrikalarımızı hayata geçireceğiz inşallah.

TÜİOSB nasıl bir proje? Şu anda yaklaşık 500 milyon dolarlık bir yatırım bütçesiyle TÜİOSB 115 hektarlık alanda hayata geçecek. Daha sonrasında 300 hektarlık alana genişleyip 100 fabrikayı burada inşa etmeyi hayal ediyoruz. Biz aynı zamanda bir ihtisas OSB olarak

çok özellikli bir OSB'yiz aslında. "Tarımsal ürün işleme" diye adımızdan da anlaşıldığı üzere tarım ürünlerini işleyerek ham maddeyi mamule dönüştüren, uzun süre saklanabilir nitelikli gıda ürünleri üretip ihracat yapan yatırımcılarımız var bizim şu anda. Onlar da fabrika inşaatlarına başlamak için dört gözle bizim altyapı çalışmalarımızı tamamlamamızı bekliyorlar. Burada ihracata konu olacak üretimlerimizden de bahsetmek istiyorum. Şekerlemeden kuruyemişe, kahve üretiminden baharat ve helva üretimine, pastörize likit yumurta üretimi, meyve suyu üretimi, su ürünleri işleme paketleme konserveler, alkali gıda, paketli gıda besin üretimi ve bizim gibi Akyürek Makine gibi gıda teknolojileri üreten bütün zincirin halkalarını bir bölgenin içerisinde bir araya getirmeye çalıştık. Biz kümelenmenin büyük bir güç olduğuna inanıyoruz. Bu bize yer yer pazarlama faaliyetlerimizde, lojistik faaliyetlerimizde çok avantaj sağlıyor. Bu bize birbirimize aynı zamanda ticaret yapma avantajı da getiriyor beraberinde. Bizim organize sanayi bölgemiz tam Adana ve Mersin ortasında Tarsus ilçemizde çok avantajlı

konuma sahip. Yeni Bölgesel Havalimanı'mıza da yaklaşık 20 kilometre, Mersin Limanı'na 40 kilometre mesafede.

Proje başlıklarımıza da değinmek istiyorum. Yeşil Mutabakata tamamen uyumlu bir OSB'yiz. Yeşil Mutabakat artık iş dünyasında bir zorunluluk. Bu konuyu biliyoruz. Ama TÜİOSB kendi sınırları içinde Avrupa Birliği'nin tüm kriterlerini sağlıyor. Biz TÜİOSB'de Avrupa Birliği'ne giriyoruz. Gösterilen hedeflerde tüm koşulları sağlayacağız.

Ve Dijital Tarım bir gıda OSB'nin olmazsa olmazı. Biz tarladan itibaren Dijital Tarım projesi ile bu konuda tüm enstrümanları kullanıyoruz. Bölgemizdeki Dijital Tarım İstasyonu'ndan veri sağlayarak bölgemize sağlıklı ve organik gıdanın geldiğini kendi test laboratuvarlarımızda tescilleyerek. Tabii

burada da Yeşil Mutabakatın olmazsa olmazı kriteri olan tarladan çatala-uçtan uca izlenebilirliği sağlayacağız. Bu da bizim bir özelliğimiz. Biz uluslararası bir sertifikasyon sistemi başlattık. Biz tabiki OSBÜK ile Yeşil OSB tescili alacağız. Çünkü tüm planlamamız bunun üzerine. Biz aynı zamanda tüm gıda güvenliği sistemlerinin uygulandığı uçtan uca, ürünümüzün OSB'mize girişinden pakete girene kadar olan tüm süreçleri de izleyebiliyoruz. Bunu da bir QR kodun içerisine yerleştirdikten sonra bunu da bu bölgenin içerisinde üretildiğine dair Digi Green Food Valley sertifikasyon adını verdiğimiz bir sertifikayla tescilliyoruz. Burada da gıda OSB'lere bir örnek olmayı aslında çok önemsiyoruz. Çünkü uluslararası pazarlarda söz sahibi olmamız bizim uluslararası sertifikasyon sistemlerine uygunluğumuzla tescillenecek. Ve tabii burada bizim ne kadar karbon salımını da önemseydiğimiz tüm enerji verimliliğine uygun yatırımlar yaptığımız dahil her şey bu sertifikasyonda tescillenmiş olacak.

Bizim bir de Ortak Lojistik Merkezi projemiz var. Burada da yine kümelenmenin gücü, aynı bölgelere ortak pazarlara, uluslararası zincir marketlere ürün ihracatı yaparken malumunuz bu pandemiyle de birlikte hayatımıza giren bu lojistik maliyetleri ve imkansızlıkları konusu var. Bizler bu imkansızlıkları bertaraf etme ve maliyetleri azaltmak için birlikte hareket edeceğimiz ortak bir pazarlama stratejisi uyguladığımız bir Ortak Lojistik Merkezi projemizi harekete geçiriyoruz.

Aynı zamanda Digi Green Food Tower adını verdiğimiz Dijital Dönüşüm Merkezi'miz var. Yaklaşık 6 bin metrekarelik bizim bir ticari alanlarımızın da olduğu bu yerde bir Dijital Dönüşüm Merkezi aynı zamanda bir Gıda İnovasyon Merkezi'ni de projelendirdik. Yine bunları UNDP projesi olarak hayata geçirmek istiyoruz. Orada bir girişim ekosistemine de katkımız olacak ve Uçtan Uca SCADA Sistemi bir OSB'de olmazsa olmazı. Bunu da kuracağız.

Test Merkezi'mizden bahsettim. Bu kadar uçtan uca izlenebilir bir OSB'nin veri merkezi de olması gerekir. O da çağın gerekliliği olarak hayatımıza girdi. Ve bir Eğitim Kompleksi, buna buradaki panellerde de değindik. Hem nitelikli personel yetiştirme tarafında çabalar anlatıldı. Organize sanayi bölgeleri içinde biz de Koluman Modelini inşallah diğer örnek OSB'lerimizde olduğu gibi hayata geçiriyor olacağız. Burada kendi personelimizi özelliikli ileri teknolojiler, dijital dönüşüm ve gıda teknolojileri tarafında yetiştiriyor olacağız. Teknik okullarımızda ana okulunda kodlama eğitimi ile başlattığımız, çeşitli üniversitelerimizle iş birliği yaptığımız bir eğitim kompleksini hayata geçiriyor olacağız. İnşallah İstanbul Teknik Üniversite'miz ile ocak ayında iş birliği protokollerimizi başlatıyoruz. İstanbul Teknik

Üniversite'mizin gıda da dünyada çok önemli bir yerde olduğunu da buradan paylaşmak isterim.

Ve biz OSB'mizde enerjide de kendi kendine yetebilen bir OSB olmak istiyoruz aynı zamanda. Kuruluştan itibaren öncelikli bu zorunluluk tüm yatırımcılarımızı sıkımsı. Ama bizim yatırımcılarımız fabrikalarının çatılarına GES yatırımlarını fabrikalarla eş zamanlı kurmak zorundalar. Şimdi herkes çok severek yapmak istiyor. O kadar maliyetlerden sonra hem enerji verimliliğimiz hem de uygun maliyetli enerjimizi üretmek zorundayız.

Atık Su Dönüşüm Teknolojileri projemizle de çatılarımızdaki yağmur suyu toplama merkezinden gri suyun ayrıştırılmasına kadar bölgemizdeki yeraltı sularını da kullanacağız. Bununla beraber bölgemizdeki tarım arazilerine de kendi sınırlarımızdaki Evcil dersini ıslah etmekle birlikte tarımsal sulama suyuna da destek veren bir OSB olacağız. Çevremizdeki yaşayan hem tarım hem de köylerimizdeki insanların ihtiyaçlarına da duyarlı bir OSB olacağız. Onlara hem eğitimde hem de birçok başka konularda destek sağlayacağız. Bunu da son derece önemsiyoruz. Artık burada dijital ve yeşil gıda ekosistemi oluşturuyoruz diyoruz. Bunlar artık gelecek yüzyılın bu kadar yol haritası ortaya çıktıktan sonra yapım aşamasında olan OSB'lerin tüm bu adımları baştan planlayıp uygulaması gerekiyordu. TÜİOSB olarak bu konuda en iyi olmak için elimizden gelen her şeyi yapacağız.

Biz Dünya Bankası finansmanı ile inşallah tüm projelerimizi verdik ve yola çıkmaya hazırız artık diyerek sözlerimi tamamlamak istiyorum.

Memiş KÜTÜKÇÜ

Organize Sanayi Bölgeleri Üst Kuruluşu (OSBÜK) Başkanı

Türkiye'deki üretimin %45'i gerçekleştiriliyor ve Organize Sanayii bölgeleri projesi Türkiye Cumhuriyeti tarihimizin en başarılı projelerinden bir tanesi. Bunu büyük bir onurla her platformunu ifade ediyorum. Planlı sanayileşmenin sağlandığı kümelenmenin gerçekleştirildiği ve her türlü verisine sahip olduğumuz her türlü altyapısını bir disiplinler yapı içinde gerçekleştirebildiğimiz en son Marmara'da müsilaj olayında bir kez daha yakından müşahede ettiğimiz aslında en rahat kontrol edebildiğimiz verilerine en hakim olduğumuz alanlar Organize Sanayi bölgeleri ve müsoloji olayında ilk hedefe konan Sanayi bölgeleri olmasına rağmen ilerleyen günlerde en masum olanın Organize Sanayi bölgeleri olduğu anlaşıldı. Organize Sanayi bölgelerinin tamamı denetim ve kontrol altında olan bölgeler ve sanayi Bakanlığı'nın sürekli denetiminde ve sürekli organize sanayi bölgeleri üst kuruluş olarak bizim de izleme halinde olduğumuz bölgeler. Dolayısıyla artık bu projeyi biz ihraç eder hale geldik. Gönül coğrafyamızda ülkelerin tamamı organize sanayi bölgeleri projesini ve uygulamasını kendi ülkelerinde uygulamak için bizden destek istiyorlar.

Organize Sanayi dijital dönüşümü eğitim sertifikasyon programı başlattık. Bir başka çalışmamız yeşil dönüşüm başlığı altında bu hedef için başlattığımız bu çalışmada o sebebe katılımcı firmalarımızla Vodafone iş birliği ile bir eğitim programı düzenledik. Bin kişinin katıldığı bu eğitim programında dijital dönüşüm, dijital strateji dijital iş modelleri, endüstride sıfır gibi on ayrı başlık altında bu bin sanayicimize bu eğitimi tamamladık. 33 Organize Sanayi bölgemizde 37 santralde 349 MB bir yok kütle 7 Organize Sanayi bölgemizde 12 santralde 12 megabaytlık rüzgar enerjisi gene iki Organize Sanayi bölgemizde 2 santralde 80 80 MB'lık da jeotermal enerji üretim kapasitemizle toplam 1908 MB yenilenebilir enerjiye ulaşmış durumdayız. Türkiye genelinde önümüzdeki günlerde bölge sanayicilerimizin lisanssız elektrik üretim kapasitelerini toplayarak organize sanayi bölgesi yönetimlerimizin kurduğu ve yönetici şirketi olduğu enerji endüstri bölgelerinde toplu yatırımlar bu kapasitelerin organizasyonlarını yaparak enerji endüstri

bölgelerinde toplu yatırımlarla toplu gaz santralleri kurmak üzere de bir çalışma yürütüyoruz. İnşallah bu projemizde realize edebilirsek yenilenebilir enerji kapasitelerimizi belki de katlayan kapasitelerle hızla yukarıya taşıyor olacağız.

Bir başka çalışma finans ayağında yaptık. Kuveyt Türk Katılım Bankası ile gez kredilendirilmesi iş birliği protokolünü imzaladık ve bu protokol kapsamında şu anda 31,7 megavatlık 14 proje finanse edildi. Projeler şu anda yatırıma dönüştü. Organize Sanayi bölgelerimiz için TSE ile imzaladığımız bir protokol organize sanayi bölgelerimizin tamamında bir eğitim çalışması başlattık. Bunun bir tanesi TSE 50 bin bir enerji yönetim sistemi eğitimi 205 kişiye organize sanayi bölgelerimizde TS üzerinden bu eğitim çalışmasını tamamladık. İkinci bir eğitim başlığımızda sera gazı emisyonlarının ve uzaklaştırılmasını kuruluş seviyesinde hesaplanması ve raporlanması eğitimi bu eğitim çalışmalarımızda önümüzdeki günlerde devam ediyor olacak.

Bora TUNCER

Schneider Electric Türkiye, Orta Asya ve
Pakistan Bölge Başkanı

Organize sanayi bölgeleri, endüstrinin 250 yıl içindeki gelişme sürecinde özellikle katılımcıların paylaşma ve sinerji yaratma amacıyla ortaya çıktığı organizasyonlardır. Türkiye, bu organizasyonların gelişme sürecinde en başarılı ülkelerden biri olarak dikkat çekmektedir.

Varılmak istenen amaç rekabet avantajıdır. Biz, bugün ihracatın önemli bir bölümünü organize sanayi bölgeleri üzerinden yaparak rekabet avantajı sağlıyoruz. Diğer taraftan istihdama önemli katkılarda bulunuyoruz. Türkiye, aynı zamanda başka ülkelere de rol model olan bir sanayi bölgesi ülkesi konumundadır. Tüm bunlara rağmen hâlâ gidecek çok yolumuz var. Çabalarımızın yeterli gelmemesinin nedeni, yaptığımız işlerin çağın gerisinde kalması veya bunu yakalamak için gerekli eforun sarf edilememesi değildir.

Biz çalışırken teknoloji de durmuyor. Buharlı makinelerin bulunmasıyla başlayan, bugün endüstri 4.0 dediğimiz, dijital teknolojilerle entegre olan endüstri devrimleri hız kesmeyen bir dönüşüm yaşıyor. Şimdi, yeni bir elektrik sürecinin kurulmasında elektrifikasyona dönüyoruz. Biz, bu sürece Elektrik 4.0 diyoruz.

Organize sanayi bölgelerinin bilişim şirketlerinin yaşadığı gibi bir dönüşüme ihtiyacı var. Her bir organize sanayi bölgesinin Teknopark niyetiyle geliştirilmesi hedeflenmelidir. Her OSB'deki her bir tesisin uçtan uca, akıllı, verimli, güvenilir, sürekliliği olan şekilde organize edilmesi ve aynı zamanda sürdürülebilirlik bakış açısına sahip olması gerekmektedir. 2053 yılındaki sıfır karbon hedefine her tesisin tek tek katkı sağlaması hedeflenmelidir.

Bugün, artık Dijital OSB kavramı gündeme gelmeye başladı. Dijital OSB dediğimizde inovatif haberleşme sistemleri olan, veri merkezleri teknolojileri ve yapay zekayla donatılmış, datayı nitelikli bir şekilde toplayan, rekabet avantajı sağlayan, siber güvenlikle korunan, her bir üreticisinin üretici olduğu, bünyesindeki farklı tesislerin birbirlerinin datalarına ulaşmasını sağlayan ve birbirlerinin tedarik süreçlerini optimize etmesine destek olan yapılar kurulması gerekmektedir.

Bizim şirketimizin toplam ömrü 180 yıl. Yaklaşık 100 ülkede öğrendiklerimizi ve geliştirdiklerimizi Türkiye'ye de taşımaya ve

ülkemizde kullanmaya çalışıyoruz. Bugüne kadar gerçekleştirdiğimiz işleri bulut bazlı yerlere taşıma fazına geçtik. Amacımız; bir taraftan bakım maliyetlerini düşürmek, bir taraftan makine duruşlarını azaltmak, bunu yaparken karbon ayak izini azaltmak... Tüm bunların sonucunda ise nihai hedefimiz, rekabet avantajıyla endüstriyel tesislere yatırımlarının geri dönüşlerini dünya standartlarının altına indiren ve kârlılıklarını dünya standartlarının üzerine çıkararak çözümler üretmektir.

Sürdürülebilirliğin bize göre en önemli ayaklarından bir tanesi cinsiyet eşitliğidir. Dünya hızlı dönüşüyor, böylesine bir dönüşüm hızı geçmişte sanırım hiç olmadı. Bu da çok büyük bir fırsattır. Buna en hızlı adapte olanlar, bunu kullananlar ve ülkemiz bu alanlarda yeni liderlerden biri olabilir. Devir data devri... Datamızı düzgün bir şekilde toplamak ve korumak amacımız olmalı... Datamızdan hangi değeri üreteceğimizi de sürecin en başında planlamak gerekir. Yeni endüstri devrinde, datamızdan değer yaratalım. Ülke olarak ancak bu şekilde dünya liderlerinden biri olabileceğimizi ve bu yolculukta önemli avantaj sağlayabileceğimizi düşünüyorum.

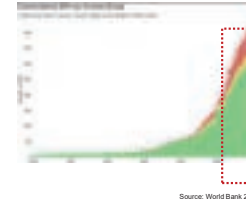
Yeşim AKÇOLLU

Dünya Bankası Ekonomist

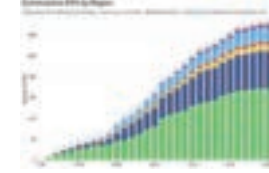
Global Landscape of Eco-Industrial Parks (EIP)

According to the World Bank Survey (2020)*,

- since 2001, more than 245 EIPs have been newly established.

Source: World Bank 2020.

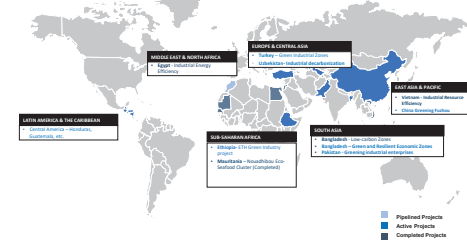

Source: World Bank 2020.

(*) For 17 EIP in the database is not possible to identify the starting year of operations.

Overview of the World Bank's Current & Past EIP projects

- World Bank is also implementing EIPs around the world, informing the development of the International Framework for EIPs.

WB's Technical Assistance for Türkiye OIZs

- The WB/IFC's recent technical analysis identified **\$1.1 billion of investments** in resource efficiency, industrial symbiosis and green infrastructure across the **18 industrial zones** through the implementation of the National Green OIZ Framework (in line with the International Eco-Industrial Park framework) in 18 OIZs.
- The saving potentials were estimated
 - for electricity **\$194 million/year**,
 - for water **\$86 million/year**
 which results in a decrease of **1.2Mt CO2-eq** annually

WB Türkiye Organized Industrial Zones Project / Components

- Component 1: Supporting the infrastructure and the enabling environment for OIZ sustainability, competitiveness and efficiency (US\$290 million).
 - Sub-component 1.1: basic OIZ infrastructure, leveraging "green" solutions (US\$145 million).
 - Sub-component 1.2: green infrastructure in OIZ (US\$135 million).
 - Sub-component 1.3: OIZ innovation centers (US\$10 million).
- Component 2: Technical assistance, capacity building and project management (US\$10 million).
 - Sub-component 2.1: Technical assistance and capacity building for MoIT and OIZs (US\$5 million).
 - Sub-component 2.2: Project management and support to the Project Implementation Unit (PIU) (US\$ 5 million).

WB Türkiye Organized Industrial Zones Project

- Project's objective: to increase the efficiency, environmental sustainability and competitiveness of select Organized Industrial Zones (OIZs):

- US\$ 300 million intervention, effective from July 2021
- Climate Co-Benefit: 45% with a potential to increase
- Implementing agency: Ministry of Industry and Technology

Platinum Gold Silver Bronze

5

WB Türkiye Organized Industrial Zones Project

- The applications have been received through MEYDIP in two rounds.
- Nearly 60 eligible project applications so far made by the OIZs have been found eligible.
- Relevant documentation is being prepared by the OIZs, with support from MoIT and the consulting firms, and cleared by the WB.
- Major documents of 5 OIZs (Izmir Ataturk, Bagyurdu, Salihli, Gebze and Bursa) have been approved by the WB.
- Tenders will start from early 2023.
- The implementation will continue until the project closing i.e. end-December 2026.

Türkiye Advisory Work on Low Carbon Technologies & Circular Economy

An on-going WB / ESMAP funded advisory work is focusing on three areas:

- Technical and financial analyses, based on best practices, of green infrastructure and industrial symbioses opportunities in Turkey's OIZs and identification of potential innovative technology options, conducive to decarbonization of the manufacturing sector;
- A pre-feasibility study of a pilot model factory within an innovation center; and
- Analysis for operationalizing the Green OIZ certification system.

6

İstanbul Ekonomi Zirvesi İcra Kurulu Başkanı Abdullah Değer ve Koluman Holding Yönetim Kurulu Başkanı Kaan Saltık tarafından TUIOSB Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Gül Akyürek Balta'ya plaket takdime edilmiştir.

İstanbul Ekonomi Zirvesi İcra Kurulu Başkanı Abdullah Değer tarafından Schneider Electric Türkiye, Orta Asya ve Pakistan Bölge Başkanı Sayın Bora Tuncer'e plaket takdim edilmiştir.

Koluman Holding Yönetim Kurulu Başkanı Kaan Saltık tarafından Organize Sanayi Bölgeleri Üst Kuruluşu (OSBÜK) Başkanı- Konya Sanayi Odası Başkanı Sayın Memiş Kütükçü'ye plaket takdim edilmiştir.

İstanbul Ekonomi Zirvesi İcra Kurulu Başkanı Abdullah Değer ve Koluman Holding Yönetim Kurulu Başkanı Kaan Saltık tarafından Dünya Bankası Ekonomist Sayın Yeşim Akçollu'ya plaket takdim edilmiştir.

Koluman Holding Yönetim Kurulu Başkanı Kaan Saltık tarafından Hasan Kalyoncu Üniversitesi İktisat Bölümü Öğretim Üyesi - İİSB Dekan Yardımcısı Dr. Yıldız Özkök'e plaket takdim edilmiştir.

TUIOSBMERSİN - TARSUS
TARIMSAL ÜRÜN İŞLEME
İHTİSAS ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ

MERSİN - TARSUS TARIMSAL ÜRÜN İŞLEME İHTİSAS ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ

Türkiye'nin tarımsal üretimdeki gücünü hayalleriyle harmanlayan yeni nesil sanayicilerin kurduğu Mersin-Tarsus Tarım Ürünleri İşleme İhtisas Organize Sanayi Bölgesi (TÜİOSB), fark yaratan projeleri ve ortak değerleriyle tarımsal ürün işleme ve gıda sektöründe faaliyet gösteren yatırımcıların ilgi odağı oldu. Çukurova'nın tarımsal üretimini son teknoloji ile yüksek katma değerli ürünlere dönüştürmeye hazırlanan TÜİOSB'de 5 yıllık süreçte 300 milyon dolarlık yatırımla, 10 bin kişiye istihdam ve 250 milyon dolarlık ihracat hedefleniyor.

Türkiye Genç İşadamları Derneği Çukurova Şubesi ve Mersin İhtisas Organize Sanayicileri Derneği'nin iki yıllık ortak çalışmasıyla şekillenen TÜİOSB, ÇED ve başvuru süreçlerinin tamamlanmasının ardından 13 Haziran 2018 tarihinde Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı onayı ile 343 sicil numarasını alarak tüzel kişiliğini kazandı.

Mersin'in Tarsus İlçesi Kurbanlı mevkiinde yüzde 99,8'i hazine arazisi olan toplam 245 hektarlık alan üzerine kurulan ve TÜİOSB'nin tüzel kişiliği, Mersin Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı, Mersin Ticaret ve Sanayi Odası ve Mersin İhtisas Organize Sanayicileri Derneği kurucu ortaklığında oluştu. Müteşebbis Heyet Başkanlığı'nı Mersin Valisi Ali İhsan Su'nun yürüttüğü TÜİOSB'nin Yönetim Kurulu Başkanlığı'nı Gül Akyürek Balta üstlenirken, Armağan Öner Yönetim Kurulu Başkan Vekili, Rasim Mahmut Narin, Nil Ece Yamanyılmaz, Abdülhamit İzol Yönetim Kurulu Üyesi olarak görev aldı.

Mersin il merkezine 51 kilometre, Adana il merkezine 47 kilometre, Mersin Limanı'na 46 kilometre, Çukurova Bölgesel Havalimanına 28 kilometre ve Adana-Mersin Otoyolu'na ise sadece 4 kilometre uzaklıkta konumlandırılan TÜİOSB, yerli ve yabancı yatırımcılar için oldukça cazip bir lokasyonda bulunuyor. Tarımsal ürünlere yüksek

Life Is On

teknoloji ile katma değer kazandırıp, dünya pazarlarına ihraç edecek fabrikaların yer alacağı TÜİOSB'de Başkan Gül Akyürek Balta ve ekibi, bünyesinde akademisi olan, gelişmiş test ve Ar-Ge merkezlerine sahip ihtisas OSB olarak yeni küresel markalar yaratma vizyonu ile hareket ediyor.

TÜİOSB'de ekolojik, ekonomik ve toplumsal boyutları kapsayan bütünsel bir yaklaşımı benimseniyor. Buna göre yerel ve ulusal mevzuat hükümlerine uyarak, tüm paydaşların talepleri doğrultusunda gerçekleştirilecek yatırımlarda çevre ile ilgili düzenlemeler ön planda tutuluyor.

Küresel ölçekte uygulanan yöntemlerin etkin kullanımına yönelik sistemlerin geliştirildiği TÜİOSB'de doğal kaynak kullanımını verimli hale getiren, çevre kirliliğini en az düzeye indiren teknolojilerin kullanımı tercih edilirken, bölgedeki yatırımcılar da bu yönde teşvik ediliyor.

Türkiye'nin refah seviyesinin artması ve ihracattaki katma değerini yükselmesinin yolunun Ar-Ge ve inovasyondan geçtiğine inanan TÜİOSB yönetimi, bu anlayışla bölgede yer alacak firmaların ihtiyaçları doğrultusunda Ar-Ge ve Yenilikçilik Destek Merkezi planlıyor. Son teknolojik sistemlerle donatılacak know-how altyapısı güçlü bu merkezlerin içinde laboratuvarlar, konferans salonu, eğitim alanları ve kütüphane yer alacak. Ar-Ge ve inovasyon bilinci kazandırmaya ve farkındalığı artırmaya yönelik eğitimlerin verileceği merkezlerde katılımcı işletmeler katma değeri yüksek ürünlerin üretimi ve geliştirilmesi konularında laboratuvarlarda çalışma imkânı bulacak. Bu merkezlerde, işletmelerin başka paydaşlarla iş birliği yapma, iletişim kurma ve koordinasyon sağlama gibi konularda da hizmetler verilecek. Firmaların proje

yazma kültürünün geliştirileceği, yenilikçi ürünlerin test ve analizlerinin yapılabileceği bu merkezlerde işletmeler Ar-Ge ve inovasyon alanındaki devlet teşvikleri ve hibe konularında düzenli olarak bilgilendirilecek.

İş dünyasına girişimci, nitelikli, üretken ve etkin kadınlar kazandırmayı amaçlayan TÜİOSB bünyesinde Kadın Ortak Girişim Fabrikaları (KOGİF) projesi de hayata geçirildi. TÜİOSB'nin KOGİF projesinde yönetimden üretime çoğunluğu kadınlardan oluşan fabrikalar kurularak, eşitlikçi bir anlayışla üretme hakkının tüm kadınlara sağlanması amaçlanıyor. Kadın girişimcilerin ve iş gücünün, üretimde ve ticaretle daha çok var olması, değişen rekabet koşullarına karşı desteklenmesi projenin ana ilkesini oluşturuyor.

Kadının iş yaşamına entegre edilmesini sağlayacak TÜİOSB, akademi programlarıyla sosyal projeleri, esnek, güvenli, eğiten ve öğreten organizasyonları ile kadınların rekabetçi iş ortamında ekonomik değer yaratmalarına öncülük ediyor.

KOGİF projesi ile gençlerin ve kadınların gıda ve tarım konularında geliştirecekleri özgün, inovatif ve teknoloji tabanlı iş fikirlerinin hayata geçirilmesi, genç kadınlarda girişimcilik potansiyelinin oluşturulması, gıda ve tarım alanında yenilikçi ve sürdürülebilir ürünlerin, hizmetlerin ve teknolojilerin geliştirilmesi hedefleniyor.

Özetle, TÜİOSB tohumdan paketlemeye kadar gıda üretim zincirinin tüm halkalarını tamamlayarak uygun maliyetli, yüksek katma değerli, güvenli gıda üretimi konusunda ülkemizin ve dünyanın sayılı bölgelerinden biri olarak sağlam temeller üzerinde yükseliyor.

Life Is On

Schneider
Electric

tesisi, 1500'ün üzerinde çalışanı ve 200'e yakın yerel iş ortağı ile 35 yıldır faaliyet gösteriyor. EcoStruxure mimarisi adını verdiği bina, veri merkezi, endüstri ve altyapı sektörlerine sunduğu enerji verimliliği çözümleri sayesinde Türkiye'nin enerji kaynaklarının etkin ve verimli kullanımına katkıda bulunuyor. Tüm operasyonlarıyla Türk iş dünyasına ve kamu sektörüne daha çevik ve esnek çözümler sunarak enerji verimliliğini en üst düzeye çıkarıyor; müşterilerinin ve iş ortaklarının sürdürülebilirlik hedeflerine ulaşmalarında çözüm ortaklığı yapıyor.

Schneider Electric, bu doğrultuda eğitim ve farkındalık çalışmalarını destekliyor. İş dünyası, akademisyenler ve öğrenciler için de bir laboratuvar görevi gören İnovasyon Merkezi ile gerçek zamanlı teknoloji çözümleri geliştiriyor. Aynı zamanda, "İklim 2030: Eğitimciler Özel İklim Değişikliği Eğitimi" girişimine destek veriyor.

Enerji yönetimi ve otomasyonun dijital dönüşümüne liderlik eden Schneider Electric, 186 yıllık köklü deneyimiyle enerjinin güvenli, güvenilir, verimli ve çevreci bir şekilde yönetilmesi için çalışıyor. Dünyada 100'den fazla ülkede, 135 bin çalışanıyla endüstrileşme, şehirleşme ve dijitalleşme trendlerine paralel olarak artan enerji ihtiyacına cevap verebilmek amacıyla teknolojik çözümler geliştiriyor. Tüm faaliyetlerinin merkezine sürdürülebilirliği alan Schneider Electric, küresel bir 'Etki Şirketi' olarak bu alana liderlik ediyor. Corporate Knights, CDP İklim Değişikliği, Dow Jones Sürdürülebilirlik Dünya Endeksi (DJSI), EcoVadis ve S&P Global gibi itibarlı platformlarda dünyanın öncü kurumları arasında gösteriliyor.

Türkiye'de ise Schneider Electric, Manisa ve Gebze'de bulunan yeşil bina sertifikalı 2 üretim

Rukhshony NASRIDINZODA

Tacikistan Ekonomik Kalkınma ve
Ticaret Bakan Yardımcısı

Dear participants of today's Forum, Gentlemen,

First of all, I want to thank my dear Turkish colleagues for the warm welcome and the creation of conditions for holding today's Forum, which will undoubtedly give an additional impetus to the development of mutually beneficial cooperation between the countries of our region. The Republic of Tajikistan under the wise and visionary policy of the founder of peace and national unity - the national leader, the President of the Republic of Tajikistan respected Emomali Rahmona attaches great importance to the expansion of mutually beneficial trade and economic cooperation in the region, and attaches great importance to the strengthening of integration processes.

This is evidenced by the solid legal framework between Tajikistan and all the countries of the region, which includes such areas as politics, economy, trade, education, healthcare, tourism and others. Dear colleague,

Constructive cooperation and constructive dialogue in this format create wide opportunities for the sustainable development of our countries. In this aspect, the foreign policy of the Republic of Tajikistan is aimed at expanding multilateral relations and fruitful cooperation with all the countries of the world, and especially with the countries of our region. From the moment of independence of the Republic

of Tajikistan, focus your efforts and opportunities on solving social and economic problems and forming the foundations of market economy. Today, we note with satisfaction that the efforts of the Government of the Republic of Tajikistan aimed at achieving macroeconomic stability in the country and improving the well-being of the population have given positive results. Over the past 20 years, the average annual growth rate of the country's economy has been 7.5 percent.

And for 9 months of 2022, real GDP amounted to 7.8 percent, which was ensured by an increase in the volume of production in the real sector of the economy. The highest rates of production are noted in the work of industrial enterprises of the republic, which meets the requirements of the implementation of one of the strategic goals of the state - accelerated industrialization of the country. The income of the industrial sector is mainly due to the income of the processing industry - 16.7% and production - 21.8%.

Dear ladies and gentlemen,

Tajikistan is a unique energy country. Of course, this is due to natural and climatic conditions.

In Tajikistan, 4% of the world's reserves of hydropower - renewable and ecologically clean energy are concentrated. According to this indicator, Tajikistan ranks 8th in the world, but according to specific indicators, it is not the first place in the world. With hydropower potential of 530 billion kWh. Only 4% have been mastered so far. Currently, there is a process of implementation of 7 investment projects and we are continuing the construction of Rogunskaya HPP. Until now, two units put into operation have already produced more than 2 billion. kWh of electricity.

At the same time, the largest hydroelectric stations are being rehabilitated, and after completion, we received an increase in the level of generation, which also gives additional opportunities for the export of green energy.

As a result, Tajikistan is gradually involved in the regional electricity market. As you know, the Republic of Tajikistan, being a mountainous agrarian country, has a colossal potential for growing high-quality, ecologically clean and useful agricultural products.

The countries of the Eurasian region are a traditional market for Tajikistan's agricultural products.

In this regard, I consider it expedient to pay special attention to the development of cooperation in the spheres of transport and communications.

I consider the creation of joint regional logistics centers to be another priority direction. Today, the whole world is faced with rising prices and food shortages, but our country has a developed agricultural sector. Dear Forum participant,

In recent years, the countries of our region have achieved good results in trade and economic areas, but we hold the opinion that the existing potential is not fully utilized. In this regard, we consider it expedient to increase cooperation in the following main directions of our cooperation:

The first is to support the creation of joint industrial enterprises, including the territory of free economic zones with opportunities for export to third countries.

The second is to implement joint projects of technoparks, digital technologies, and green economy. The third is to assist in the supply of fresh, ecologically clean fruits and vegetables using green corridors, as well as in the creation of logistics centers.

I wish all participants of the forum success and fruitful results.

Thank you for your attention!

Tacikistan Ekonomik Kalkınma ve Ticaret Bakan Yardımcısı Rukhshony Nasrindinzoda'ya plaket takdim edilmiştir.

SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA İÇİN SAĞLIKTA İNOVASYON PANELİ

AÇIL SEZEN

Bloomberg HT Genel Yayın Yönetmeni

Panelin öncesinde Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi'nden İbrahim Ethem Tokgözlü, "Türkiye Sağlık Sektöründe Yatırım Ortamı" başlıklı bir sunum gerçekleştirdi. Türkiye'nin çok önemli bir ilaç ve medikal cihaz pazarı olduğunu belirten Tokgözlü, "Dünyanın en büyük 19'uncu ilaç pazarıyız. Sektörün haritasına baktığımız zaman hem çok uluslu şirketlerin hem de Türk ilaç şirketlerinin belirli bir hacme ulaştığını, yalnızca üretim, dolun faaliyetleri değil, AR-GE ve inovasyonla da sektörün gündeme geldiğini görüyoruz. 100 kadar ilaç üretim tesisi var, bunların 20'si çok uluslu şirketlere ait. 12 ilaç ham maddesi üretim tesisinde de sektörün ihtiyaç duyduğu girdiler sağlanıyor." diye konuştu.

Sanofi Türkiye Ülke Başkanı Cem Öztürk, panelde yaptığı konuşmada, aşidan genetik hastalıklara kadar, hastanın her aşamada yanında olmak üzere kurulmuş bir kuruluş olduklarını söyledi. Türkiye'nin ciddi anlamda çok büyük bir pazar olduğuna dikkati çeken Öztürk, şöyle devam etti: "Türkiye, yaklaşık 80 milyonluk nüfusuyla, dinamik yapısıyla her geçen gün büyüyen bir pazar. Dünya pazarına baktığımızda yaklaşık 1,3 trilyon dolarlık bir toplam ilaç pazarından bahsediyoruz. Sadece ilaca baktığımızda Türkiye'nin yaklaşık olarak ilaç Pazar büyüklüğü, aldığımız kura göre değişkenlik gösterse de yaklaşık 6-7 milyar dolar arasında yer alıyor. 1,3 trilyonluk pazarın da yüzde 50'sinin

hemen hemen Amerika olduğunu düşünürsek, geri kalan büyük pazarlara baktığımızda Türkiye'nin gerçekten önünde inanılmaz ele alınacak fırsatlar var. Bizler bu fırsatları görerek, Türkiye'ye aynı zamanda gönül de vererek Türkiye ilaç piyasasında yaklaşık 65 yıldır varız." Cem Öztürk, önümüzdeki yıllarda, yüzyıllarda da Türkiye'de olmaya devam edeceklerini belirterek, şunları kaydetti: "Türkiye'de pazar payımız yaklaşık yüzde 4 civarında, fakat üretimdeki pazar payımız yüzde 15 civarında. Türkiye'de sadece kendimiz için değil, birçok firma için üretiyoruz. Kendimiz için ürettiğimiz bölümde üretimimizin yaklaşık yüzde 80'ini kutu bazında Türkiye'de üretiyoruz. Aynı zamanda 29 ülkeye ihracat yapan, ürettiğinin yüzde 20'sini ithal eden

nadir şirketlerden bir tanesiyiz. Yatırımlarımız devam edecek, buraya gönül vermiş bir şirketiz. Kuruluş aşamasından itibaren birçok ilki burada gerçekleştirdik. Aşı alanında yapılmış ilk yatırım

bizim tarafımızdan gerçekleştirildi ve ilk teknoloji transferi bizim tarafımızdan yapıldı. Sanofi'nin tüm dünyadaki 67 tesis içerisinde baktığımızda üçüncü üretim tesisi bizim ülkemizde. AR-GE çok önemli bir konu. Yaklaşık 15 yıl içerisinde 300 milyon TL'lik bir yatırımımız var. 54 tane klinik araştırmayı Türkiye'de yapıyoruz."

Prof. Dr. Adil Mardinoğlu da inovasyon denildiğinde, insanların ihtiyacı olan temel ürünlerin hızlı bir şekilde yapılması gerektiğini, inovasyon olması için iyi bir proje, yetenekli bilim insanları, ciddi bir kaynak ve iyi bir altyapı olması gerektiğini söyledi. Lokman Hekim Üniversitesi Sağlık ve İlaç Teknoloji Merkezi'nden Fatih Vardar da merkezlerinin bünyesinde yaptıkları çalışmalardan bahsetti. Vardar, Lokman Hekim Üniversitesi Sağlık ve İlaç Teknoloji Merkezi'nin kendisini bir köprü olarak konumlandığını ve kamuyu, iş dünyasını, akademiye içinde barındırdığını dile getirdi.

İbrahim Etem TOKGÖZLÜ

Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi
Sağlık Sektörü Proje Direktörü

Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi ülkemize uluslararası doğrudan yatırım kazandırmak üzere 2007 yılından bu yana faaliyetlerini sürdürmektedir. İstanbul ve Ankara'da merkez ofisleri bulunmaktadır. 15 ülkede de yurtdışı danışmanlarıyla uluslararası yatırımcılarla doğrudan temas kurmaya gayret göstermektedir. Temelde baktığınız zaman yatırım çekmeyi hedeflediğimiz öncelikler var. Bunlar uluslararası doğrudan yatırım stratejimizle resmi gazetede de yayınlanmış Türkiye UYD stratejisi ile belirlenmiş alanlarda istihdamı arttıran teknolojik katma değer sağlayan, üreten ve ülkenin kalkınma hedefleriyle doğrultulu projelerdir ve bunları ülkemize kazandırmak için gayret göstermekteyiz.

Türkiye sağlık enstitülerinde çok önemli bir pazardır. Büyüklük olarak yaklaşık 35 milyar dolarlık bir sağlık ekonomisinden bahsediyoruz. Burada en büyük alıcı temel harcamayı yapan unsur kamudur. Kamu harcamalarının çok güçlü olduğu bir ülkeyiz. Ortadoğu ve Doğu Avrupa ülkeleriyle mukayese ettiğimizde en büyük pazardır. Kuzey Afrika ülkeleriyle mukayese ettiğimizde ise Sudi Arabistan'ın hemen ardından ikinci en büyük pazardır. Elbette sağlık harcamaları, özellikle ilaca yapılan harcamalarla ilgili son yıllarda bazı harcama kaynaklı sıkıntılar

pazarın istenen ve potansiyelini gerçekleştirebilecek oranda büyümediği yönündeki yaklaşımlar, eleştiriler ortada. Türkiye hala çok önemli ilaç ve medikal cihaz pazarıdır. Dünyanın en büyük 19. ilaç pazarıdır. Son yıllarda ilk 20'deyiz ve doğru hamlelerle rahatlıkla ilk 15'e önümüzdeki uluslararası çalışmalarda 3-4 yıl içerisinde gelebileceğimiz görülmektedir. Sektörün haritasına baktığımız zaman hem çok uluslu şirketlerin hem de Türk ilaç şirketlerinin belirli bir hacim ve ölçeğe ulaştığını ve yalnızca üretim, dolmuş faaliyetleri değil, ARGE ve inovasyonla da sektörün gündeme geldiğini görmekteyiz. 100'e yakın ilaç üretim tesisi bulunmaktadır, bunların 20'si çok uluslu şirketlere aittir. 12 ilaç hammaddesi üretim tesisinde de sektörün ihtiyaç duyduğu girdiler sağlanmaktadır. Son yıllarda inovasyon tarafında da özellikle Teknoparklarımız ve tekil AR-GE merkezleriyle yeni yatırımların geldiğini görmekteyiz. Türkiye'de üretim yapan şirketlerimiz yaklaşık 430 milyar dolarlık bir pazara erişim imkanı bulabilmektedir. Türkiye'nin serbest ticaret anlaşması olan ve gümrük birliği anlaşması vesilesiyle Avrupa Birliği ülkelerine yaptıkları ticaret yoluyla ticaret politikamızda da baş

aktörlerden bir tanesidir. İstanbul ve çevresindeki illerde sektörün kümelenme merkezidir. İmalat faaliyeti yürüten sektör şirketlerinin %90'ından fazlası, İstanbul ve çevre illerindedir.

Türkiye'de aşı yerelleşmesiyle ilgili bir politika girdisi olabilmesi ve mevcut durumu da doğru analiz edebilmemiz için girdi oluşturacak, dünyada ve Türkiye'de aşı ile ilgili pazardan erişime pek çok detayın görüldüğü bir çalışma oldu ama esas katma değerli olan paydaş analizi bölümüdür. Çünkü burada kendi verimizi üretme imkanı bulduk. Hem Türk ilaç şirketlerimizin hem çok uluslu ilaç şirketlerimizin Türkiye'de daha fazla geçtiğimiz yıllara kadar yüksek dışa bağımlılığımızın olduğu bu alanda yatırım yapılmasını önemsemekteyiz ve bu minvalde yatırım ofisinin şu anda takip ettiği yeni projelerinin olduğunu da söylemek isterim.

Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi olarak yerli ve çok uluslu şirketlerimizin aşı alanındaki girişimlerini destekliyoruz. Proje portföyümüzde olan projelerin hayata geçmesi için azami gayret gösteriyoruz ve bu konuda da tüm paydaşlarla çalışmaya açığız.

Cem ÖZTÜRK

Sanofi Türkiye Başkanı

Sanofi olarak burada bulunmak bizim için çok değerli. Sanofi olarak yaklaşık 37 milyar euroluk bir ciromuz var ve dünyada ilk 5 sıradayız. Aşıdan genetik hastalıklara kadar ulaşan birçok alanda faaliyet gösteriyoruz. Hastanın her aşamada yanında olmak üzere kurulmuş bir kuruluşuz ve bu anlamda baktığımızda bu bizi biraz olsun diğer ilaç şirketlerinden ayırıştırıyor. Türkiye 80 milyon nüfusuyla ve dinamik yapısıyla çık ciddi bir pazar. Dünya pazarına baktığımızda yaklaşık 1,3 trilyonluk bir ilaç pazarı bulunmaktadır. Sadece ilaca baktığımızda Türkiye'nin yaklaşık olarak ilaç Pazar büyüklüğü aldığımız kura göre değişkenlik gösterecek şekilde yaklaşık 6 milyar dolarla 7 milyar dolar arasında yer almaktadır. 1,3 trilyonluk pazarın da %50'sinin hemen hemen Amerika olduğunu düşünürsek geri kalan büyük pazarlara baktığımızda Türkiye'nin önünde inanılmaz fırsatlar bulunmaktadır. Biz de bu fırsatları görerek, Türkiye'ye aynı zamanda gönül de vererek Türkiye ilaç piyasasında yaklaşık 65 yıldır varız. Bu sene 65. Yılımızı kutluyoruz ve önümüzdeki yıllarda Türkiye'de olmaya devam edeceğiz. Türkiye'de Pazar payımız yaklaşık %4 civarında. Üretimdeki pazar payımız %15 civarında. Türkiye'de sadece kendimiz için değil birçok

firma için üretiyoruz. Kendimiz için ürettiğimiz bölümde %80'nini kutu bazında Türkiye'de üretiyoruz ve bu üretimi aynı zamanda yurtdışına 29 ülkeye ihracat yapan, ürettiğinin %20'sini ihraç eden nadir şirketlerden bir tanesiyiz. Kuruluş aşamasından itibaren birçok ilki de burada gerçekleştirdik. Aşı alanında yapılmış ilk yatırım bizim tarafımızdan gerçekleştirilmiştir. 2007 yılında 650 milyon dolarlık direkt bir yatırım yapılarak ve bugüne baktığımızda 1 milyar dolarlık bir yatırımla beraber Sanofi'nin tüm dünyadaki 67 tesis içerisine baktığımızda üçüncü üretim tesisi bizim ülkemizdedir. İhracat yapılan ülkelere baktığımız zaman sadece Ortadoğu ve Afrika değil, çok zor ihracat yapılan ülkeler var bizim tarafımızdan. Orijinal ülkemiz Fransa olmasına rağmen biz Fransa'ya da ihracat yapıyoruz. Bundan gerçekten gurur duyuyoruz. Yaklaşık son 5 yıl içinde 300.000 milyon TL'lik bir yatırımımız bulunmaktadır. 54 tane klinik araştırmayı Türkiye'de yapıyoruz. Türkiye'de İnovasyonun girişinde bazen bazı gecikmeler yaşanabiliyor. Her ne kadar klinik araştırmayı biz burada yapsak da ürünü yeri geldiğinde ilk olarak piyasaya veremiyoruz. Buradaki iyileştirmeler, kamuyla beraber çalışmamız attığımız adımlar bunların da ötesine geçeceği için

yakın zamanda Türkiye'nin gerçek değerini yükselteceğini ve önünün açılacağını düşünüyorum. Biz de bu fırsatları ülkemizle beraber değerlendirmek için burada olmaya devam edeceğiz.

Dünyada inovasyonun nerden geldiğine baktığımızda yaklaşık olarak yılda 60 tane yeni molekül piyasaya sürülmektedir. Son 2 yıla baktığımızda da 120 tane molekül piyasaya verilmiştir. Bunların %65'i devasa şirketler dediğimiz şirketlerden değil, startup'lar tarafından keşfedilmiştir. Ülkemize döndüğümüzde inanılmaz bir sağlık hizmeti bulunmaktadır. Türkiye'deki hastane altyapısını hemen hemen hiçbir ülkede görmedim. Dünyada inovasyonu getiren, çığır aşan insanlara baktığımızda önemli isimler var: Osman Kibar, Özlem Türeci, uğur Şahin, Eren Bali sağlık sektörüne çok önemli katkıları olan isimlerdir. Sanofi olarak aşidan genetik hastalıklara hepsini üst üste koyduğumuzda çok ciddi bir iş yapıyoruz fakat ne zaman bu ülkede bir startup ile Sanofi'nin Know-How'unu koyarak birleştirebilirsek bu ülkeden de çok iyi ürünler çıkacağını düşünüyorum. Ne kadar katkıda bulunursak hepimiz için o kadar iyi olacaktır.

Fatih VARDAR

LHUSTEK Genel Müdürü

Sağlık girişimciliği bizim ülkemizde biraz göz ardı edilmiş, regülasyonlardan kaynaklı olarak yatırımcıların da ilk aşamada uğramak istemediği bir nokta olmuş. Fakat son yıllarda girişimciler yüksek bir motivasyonla çalışmalarını bu alana yönlendirdiler. Biz de üniversite olarak sağlık girişimcilerine nasıl destek sağlayabiliriz diye düşündüğümüzde, KOSGEB'in TEKMER destek programına başvurarak ilk adımı atmamız gerektiğine kanaat getirdik. KOSGEB ile bir protokol imzalayarak sağlık girişimcileri ve ekosistem için önemli bir yapıyı devreye aldık. TEKMER yapılanmasını kurmak istememizdeki önemli maksatlardan birisi de devletin girişimcilere sağladığı çeşitli teşvik ve muafiyetlerden istifade etmelerini sağlamaktı. Ülkemizde teknoparklarda bazı muafiyetler ve destekler verilmekte, devletimiz teknoparklardaki girişimci firmalara sağladığı desteğin yanı sıra, TEKMER girişimcilerine de 5746 sayılı kanun kapsamında çeşitli muafiyetleri sunmaktadır. Biz bu imkanları da girişimcilerin hizmetine sunmak mahiyetinde KOSGEB ile bir protokol imzaladık. Oluşturduğumuz merkez bünyesinde çeşitli eğitim, organizasyon, mentorluk ve danışmanlık faaliyetlerini girişimcilerin hizmetine sunmaktayız. Bunların yanı sıra merkezimizde oluşturduğumuz laboratuvar altyapısı ve prototipleme atölyesi ile dışarıdan alacakları hizmet giderlerini de minimize edelim istedik.

Bu desteklerin yanında devlet teşvik ve muafiyetlerinden de faydalanabilmelerini arzu ettik. Çünkü biliyoruz ki startupların kısıtlı finansal koşulları etkin bir şekilde değerlendirmeleri gerekiyor. Bu düşünceler ile LHUSTEK yapısını kurguladık. Şu an ön kuluçka ve kuluçka programı olmak üzere iki farklı program uygulanmaktadır.

Ön kuluçka programı, fikri aşamada olan girişimleri fikirden ürüne giden yolda desteklemektedir. Öğrenci veya mezun olmasına bakmaksızın kişilerin kendi girişimlerini kurmalarına destek sağlanmaktadır. Burada kendileri ile KPI'lar belirliyoruz ve bu performans göstergeleri ile gelişimlerini takip ediyoruz. Ön kuluçka programındaki girişim bir donanım ürünü geliştiriyorsa donanımın ortaya konulması, bir yazılım projesi geliştiriliyorsa planlanan yazılımın en yalın haliyle ortaya çıkarılması beklenmektedir.

Diğer programımız ise Kuluçka Programı, burada da girişimci firmalar yani tüzel kişiliğe sahip yapılanmalar yer almaktadır. Buradaki önemli hususlardan biri de bizim gibi merkezlerin bir köprü vazifesi görmesi. Biz kendimizi kamuyu, akademiye ve sektörü bir araya getiren, birbirine bağlayan bir köprü olarak görüyoruz. Bunu kendimize bir misyon edindik.

Sağlık girişimciliğindeki en önemli kısımlardan biri de regülasyonlar, ülkemizde bu alanı regüle eden kurum ağırlıklı olarak Sağlık Bakanlığıdır. Girişimcilerin karşılaşacağı regülasyonları en doğru şekilde belirlemeleri ve bu doğrultuda regülasyonlara uyum sağlamaları gerekmektedir. Biz burada girişimcilerin doğru yol almalarını sağlayacak mentorluğu veriyoruz ve girişimcileri bürokratlar ile bir araya getiriyoruz.

Yine iş dünyasında global ölçekte firmaların bazı fonları oluşturup, ya da mevcut fonlara katılarak bu fonu yenilikçi teknolojilere harcamaları gibi bir gereklilik ortaya çıktı. Biz de bu fonlarla girişimcileri bir araya getiriyoruz. Yatırımcı karşısına çıktığında girişimci hazırlıksız yakalanmaması, gerekli zemini ve altyapıyı oluşturmuş vaziyette sunumunu yapabilmesi önemli. Biz de sağladığımız eğitim, organizasyon, mentorluk ve altyapı desteği ile girişimcilerimizi yatırımcının karşısına çıkmaya hazır bir hale gelmesini sağlıyoruz. Ekosistem çok fazla unsurun bir araya

gelmesi ile oluşuyor, hiçbir mekanizma tek başına bir ekosistemi inşa edemiyor, bu mümkün değil. Biz de kendimizi bu girişimcilik ekosisteminin bir parçası olarak değerlendiriyoruz.

Pharm Up Hub fikrini ilk bize taşıdıklarında gözümüzde çok farklı projeler ve yepyeni girişimler canlandı. Ekosistemi, farklı unsurların bir araya gelmesi olarak tanımlamıştık. Bu Hub'da kendi ekosistemini inşa etmeye çalışıyor. Tabii ki bizde know how desteğimizi sunmaktan imtina etmeyeceğimizi ifade ettik. LHUSTEK altyapısıyla, mevcut imkanları ile sağlık girişimciliği için önemli bir cazibe merkezi. Burayı farklı işbirlikleri ile daha nitelikli projelerin çıktığı bir alan yapma arzumuz var. Bu Hub da buna hizmet edecektir. Biz de ilk iş, Sanofi'deki yetkililer ile masaya oturarak direkt çalışma taslaklarını oluşturmak üzere aksiyon aldık. Heyecan verici bir düşünce olduğunu söyleyebilirim. Biz de o heyecana ortak olmamız gerektiği kanaatine vardık. Esasında Hub'ın kurulmasının altında yatan önemli bir motivasyon var, bizi bu projeye inandıran biraz da bu motivasyon oldu. Yurtdışında bu tarz ağlar, yapılanmalar çok sayıda var. Türkiye'de bu ekosistem kültürü yeni yeni oturmaya başlıyor. Bu ağın oluşumu da bahsettiğimiz kültürün oluşmasına vesile olacağını, önemli bir katkı sağlayacağını düşünüyoruz. Biz de bu ağın bir parçası olmamız gerektiğini düşündük. Nicel olarak her geçen gün büyüyoruz, yeni partnerler katılıyor. Bu çok keyif verici bir olgu, doğru bir iş yaptığımızın bir noktada ispatı olduğunu düşünüyorum. Biz doğru hedefe, doğru partnerler ile hızlı bir şekilde ilerliyoruz. Sahadan da aldığımız geri bildirimlere bakıldığında çok olumlu dönüşler var. Girişimciler projenin ne zaman başlayacağı ile alakalı soruları yöneltmeye başladılar bile. Biz de kendilerine, 2023 yılının başında bir lansman yapacağımızı ifade ediyoruz. Hızlı bir şekilde projeyi başlatarak sonuçlarını göstermek istiyoruz. Burada ilk hedef bir başarı hikayesi yazmak. Biz burada bir başarı hikayesi yazdığımızda arkası domino etkisi gibi gelecektir ve sürdürülebilir bir model ortaya konulacaktır. Bu başarı hikayeleri ile birlikte yeni moleküller de, yeni tıbbi cihazlar da üretilecek, yeni nesil sağlık yazılımları da ortaya çıkacaktır. Buradaki başarı silsilesi diğer firmalara ve yapılanmalara da rol model olacaktır. Bu da farklı ağların oluşmasına imkan sağlayacaktır.

Prof. Dr. Cengizhan ÖZTÜRK

Boğaziçi Kandilli Health

Kandilli Health bizim üniversite sanayi iş birliğimizden bir tanesinin adıdır. İstanbul Sağlık enstitünün kümelenmesinin koordinasyonunu yapıyorum. Teknopark Kurumsal İstanbul öncülüğünde Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından desteklenen Türkiye ölçeği kümeden bir tanesidir. Bizim ana odağımız tıbbi cihaz ama medikal biyoteknoloji de ilaç dahil pek çok girişimciye dokunup ilerletebiliyoruz. Kandilli Health aynı Lokman Hekim’de olduğu gibi belirli bir seviyedeki kuluçka ve hızlandırıcı programlarını yürütüyoruz. İstanbul Teknopark bünyesinde yürüttüğümüz bir “Bio-Cube” programı var. Boğaziçi Üniversitesi olarak bu programa destek veriyoruz ve Teknopark İstanbul’dan da altyapı desteği alıyoruz. Burada da yine Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı’ndan destekli ve Rekabetçi Sektörler programından Avrupa Birliği ve Türkiye’nin ortak fonladığı uluslararası projeyi yürütüyoruz Kendimiz Yaşam Bilimleri ve Teknolojileri Uygulamaları Araştırma Merkezi diye yaklaşık bir 15 senelik bir maceranın içindeyiz. Bilimsel tabanı geliştiren, filizlendiren, orayı güçlendiren bir altyapıyız. Bu anlamda Boğaziçi Üniversitesi olarak disiplinler arası bir yapıdadır. Yaklaşık 50 tane öğretim üyesinin desteğiyle kuruyoruz, devam

ettiriyoruz ve yeni desteklerle geliştiriyoruz. Bunların şu aşamada sadece akademik projelerle ayakta durması mümkün değil. Sadece akademik projelerle bunları kullanmamız kaynağı bir miktar israf etmemiz anlamına gelmektedir. Bunun için akademik girişimciliği ve sanayile ortak projeleri odaklayan Kandilli 'de en son aldığımız desteklerle bir derin teknoloji üssü bünyesinde yaklaşık 3000 m2'lik bir yeni, sektöre hizmet verecek GLP akredite laboratuvarları olan, Türkiye'de ilk pre clinic hayvan görüntüleme merkezini içeren ve merkezimizin diğer altyapılarından güç alan bir fiziksel mekânı ortaya koyduk. Bu mekânda hem akademik projelere Boğaziçi bünyesinde, Türkiye'de veya yurtdışından gelen akademik projelere ve girişimcilere yani kobilere destek vermeyi düşünüyoruz ve ya spin-off olarak gelen her projeyi bünyemizde yer alarak hizmet veriyoruz. Artık Türkiye'de üründen üretime doğru belirli alanlarda 4 üretim tesisi dahil elimizde artık altyapı var. Biz bunların hepsini seneler içinde gördük, projelendirdik ve yaptık. Şu anda kurduğumuz altyapı girişimcilere hazır. Yatırımcıların girişimcilere vereceği desteklerle az parayla çok yol almaları için de bu imkanları kullanmaları yönünde buradan bir çağrı yapıyorum. Büyük firmaların desteklediği global ve ulusal firmaların desteklediği

girişimci projeler olabilir. Kümelenmemizin altyapıları içinde şu anda 13 tane temiz odamız var. Bir kısmını tıbbi cihazla, bir kısmını ilaç pilot tesisi, bir kısmını da medikal bio teknolojiye ait pek çok projede kullanma imkânımız var. Özetle şunu söylemeye çalışıyorum. Oldukça bilimsel altyapısı olan bir ülkedeyiz. İlk olarak da 1-2 milyon TL'ye kadar girişimci projeler için en kolay yoldan ilk destekleri alabilen bir ülkeyiz. Bundan sonrasında ileriye doğru gidişte bir miktar daha düzenleme yapmamız gerekiyor. Burada Türkiye pazarının genel olarak şeffaflığı ve öngörülebilirliği önemlidir. Esas odaklanmamız gereken konu aslında Türkiye kendi gücüne uygun akademik yetkinliğine ve ekonomik büyüklüğüne uygun küresel pazarda aldığı pay yeterli değildir. Şu anda 35 milyar dolarlık bir sağlık ekonomisinden söz ediyoruz. Ekonomik rakamlardan konuşacak olursak kişi başı 400 küsür dolar eder. OEC Uygulamasının 2000 dolar olduğu bir memlekette bizim normalde 160 milyon Dolar harcamamız gerekirken, o kadar paramız yok. Eğer bir önceki kalkınma planlarında olduğu gibi 20-25 bin dolar milli gelire sahip bir ülke olsaydık olabilirdi. O zaman biz 35 milyon dolarımızın normalde böyle bir sektörün %5 ya da %10'unu Ar-ge'ye harcıyorduk şu anda biz bu konuları

konuşmuyor olacaktık. Şu anda Ar-ge'ye ve inovasyona çok küçük bir bütçe ayırıyoruz. 35 milyar dolar'ın tamamını hizmeti ayakta tutmak için harcıyoruz. Onun için sistemin sürdürülebilirliği ile ilgili bir miktar daha yeniden ekonomik olarak düşünmemiz lazım. Global pazardan, tıbbi cihazdan ve ilaçtan nasıl pay alabileceğimizi düşünmemiz gerekiyor. Biz bunu yapmaya hazırız. Sadece bir miktar daha bu işin ekonomisini düşünmemiz lazım. Ben şu anda AR-GE için altyapımız için yeterince parayı dağınık bir şekilde dağıtıyoruz. Ama dikeyde ihtiyacımız olan paraları gerçekten aşırıya aşırıya, ilaçsa işi, üç beş milyar doları nasıl harcayacağımızı bir kolektif bir fonumuzun olmadığını düşünüyorum. Bunu da ben artık kamudan alamayacağımızı düşündüğümüz için özel sektör gibi, Adil Hoca'nın başlattığı girişimler gibi onları çoğaltarak bu sistemde daha önce kurduğumuz altyapıları, girişimcilik, ekosistemlerini gerçek anlamda ürüne dönüştür ve globale satabilecek yeni bir girişimleri özel sektör tarafından başlatmamız gerekiyor. Burada ben kamu açısından yaptıklarıyla ilgili bir sıkıntı görmüyorum. Yanlış anlaşılmasın. Türkiye'nin sunduğu sağlık hizmeti bir Türkiye mucizesidir. Son yirmi senede ortada yapılanlar belli. Ulaşabildiğimiz sağlık hizmeti belli. Herkesin evinde çuval ilacı var istediğimiz yere gidiyoruz. Senede on kez sağlık kurumuna gidip muayene oluyoruz. Yaşımızın otuz bir olduğu bir dönemde sağlık sistemini bolca kullanmaktan herkes çok memnun. Ama bu sistemin hizmet tarafını geliştirirken biz bunların ilacını tıbbi cihazını ülkemizde geliştirmeyi iyi beceremedik. Bundan sonrasında bunu nasıl yapacağımızla ilgili şapkamızı ortaya koyup düşünmemiz gerekiyor. Ve bunun için önemli bir altyapıyı İstanbul Sağlık Endüstrisi Kümelenmesi olarak fiziksel olarak biz işletiyoruz. Yani üstümüze vazife olmamasına rağmen bu tür altyapıları işletiyoruz. Yeni projelere yatırımcılara ve bunları da şu anda hizmet olarak sunmaya başladık. Yolumuz uzun. Biraz gecik, biraz geriden geldik. Bazı zamansal kayıplarımız oldu. Ama ben inanıyorum ki önümüzdeki senelerde bu arayışları kapatarak gerçekten global seviyede inovatif çözümleri yapabileceğimizi inanıyorum. O açıdan

da bu tür toplantıların özellikle yatırım tarafında ilgilenenlere, ekonomik açıdan bunun bir gereklilik olduğunu yani sağlık ekonomisinin Türkiye'nin ikinci cari açık sebebi değil Cari pozitif veren bir hale nasıl gelebileceğini, sadece hizmet vererek bunu ayakta tutamayacağımızı bütün arkadaşlara yani ilgili kişilerin kulağına Kaçırabilirsem. Benden hocama ulaşmış oluyorum. Teşekkür ediyorum. Şimdi ama duydukça gördükçe buradaki kapsamı duydukça ben de heyecanlanmaya başladım açıkçası. Çünkü yapmak istediklerini anlıyorum. Bunun arkasında Ne kadar ciddi bir şekilde duracaklarını inancım gittikçe artıyor. Bence de diğer ilaç firmalarına da örnek olacağını düşünüyorum. Burada herkese görev var. Hatta becerebilirsek Kore örneğindeki gibi bir Kore drag development form gibi gerçekten rekabet öncesi yetenek insanları gelişmesine katkı veren bu baya proses gibi geleceğin teknolojilerinde eğitim imkanları sunan Altyapıların gelişmesine imkân sağlayan ortak pilot üretim tesisleri, ortak işleme gibi küçük ölçekli deneme işlemlerinin yapılabileceği işlerine ilham veren çok değişik projelerin başlamasına vesile olsun. Çünkü bunların hepsini yapmamız lazım ama bir yerden başlamak lazım. Onun için ben bu girişimi değerli buluyorum. Bizim sistemimize yaratacağı sinerjiyle de ilgili son duyduğularında ve geleceğiyle ilgili planları aldıktan sonra da daha fazla heyecan duymaya başladım. O açıdan biz ülkemizde geliştirilen ve katma değeri burada kalan ama global ölçekte büyüyen her türlü girişimi desteklemek için gerekli zaten. Hem bilimsel desteği hem de fiziksel altyapıyı ve süreç içinde ihtiyaç duydukları laboratuvar hizmetini sunmaya adayız. O açıdan geliştirilecek projelerin artık ülkemizde bir miktar yapılamayacak projelerin gelebilmesi lazım. Çünkü biz artık kanser modellerini işleyip preklinik olarak değerlendirebiliriz. Pilot üretimini yapıp hasta yani klinik araştırmalara sadece dışarıdan gereken molekülleri değil, kendimizin burada geliştirdiği, bir araya getirdiği molekülleri yapabilecek konuma çok hızlı gelebileceğimizi düşünüyorum.

Prof. Dr. Adil MARDİNLİOĞLU

Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı (TÜSEB)
Eski Başkanı

İnovasyon dediğimizde insanların ihtiyacı olan temel ürünlerin hızlı bir şekilde yapılması gerekmektedir. Bu noktada inovasyonun olması için iyi bir proje, yetenekli bilim insanları, ciddi bir kaynak ve iyi bir altyapının olması gerekmektedir. Türkiye’de sağlık ekosistemini, özellikle AR-GE ekosistemini yakından tanıma fırsatım oldu. Bu alanda dikkatimi çeken en önemli nokta Türkiye’de gerçekten çok iyi bir bilim insanı, akıllıca geliştirilmiş, bölge ülkelerinin ihtiyaçlarını karşılayabilecek ciddi projeler geliştirilmiştir. Tecrübe ettiğimiz en önemli konulardan bir tanesi ürün adayının ortaya çıktıktan sonra ve ürüne dönüşmesi için gerekli olan kısım ne yazık ki eksiktir. Bunun yapılması için ülkemizde bireysel yatırımcılar, Sanofi ve diğer firmalar bu ekosistemi canlandırmak için ciddi girişim içindeler. Sağlık ürün adaylarının gerçekten hastaların kullanabileceği şekline dönüşmesi için gerekli kaynağın tamamlanması için sisteme sokulması gerekmektedir. Girişim Sermayesi Yatırım Fonlarının kurulmasıyla sağlıkta inovasyonun hızlı bir şekilde iyi bir noktaya geleceğine inanmaktayım.

Türkiye’de iyi projeler olduğunda gerekli fonun çok kolay şekilde sektörü dahi bilmeyen finans kuruluşları tarafından ortaya konulabileceğini göstermektedir. Türkiye’deki ekosistemi canlandırmak için elimizden geleni yapacağız.

Tacikistan Ekonomik Kalkınma ve Ticaret Bakan Yardımcısı Rukhshony Nasridinzoda tarafından Sanofi Türkiye Başkanı Sayın Cem Öztürk'e plaket takdim edilmiştir.

Tacikistan Ekonomik Kalkınma ve Ticaret Bakan Yardımcısı Rukhshony Nasridinzoda tarafından Bloomberg HT Genel Yayın Yönetmeni Sayın Açıl Sezen'e plaket takdim edilmiştir.

Tacikistan Ekonomik Kalkınma ve Ticaret Bakan Yardımcısı Rukhshony Nasridinzoda tarafından Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı (TÜSEB) Eski Başkanı Prof. Dr. Adil Mardinlioğlu'na plaket takdim edilmiştir.

Tacikistan Ekonomik Kalkınma ve Ticaret Bakan Yardımcısı Rukhshony Nasridinzoda tarafından Boğaziçi Kandilli Health Prof.Dr. Cengizhan Öztürk'e plaket takdim edilmiştir.

Tacikistan Ekonomik Kalkınma ve Ticaret Bakan Yardımcısı Rukhshony Nasridinzoda tarafından LHUSTEK Genel Müdürü Fatih VARDAR'a plaket takdim edilmiştir.

Tacikistan Ekonomik Kalkınma ve Ticaret Bakan Yardımcısı Rukhshony Nasridinzoda tarafından Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi Sağlık Sektörü Proje Direktörü İbrahim Ethem Tokgözlü 'ye plaket takdim edilmiştir.

ÜRETİM

- 445M Kutu kapasite ile Türkiye'nin en büyük ve en gelişmiş ilaç üretim tesisi
- %66 kutu kapasite kullanımı (2021)
- Yaklaşık 300M kutu üretim ile Sanofi üretim tesisleri arasındaki ilk 3'te

SAĞLIK ÇÖZÜMLERİ

Dünya genelinde yaklaşık 100 ülkedeki çalışanlarımız, imkansızı mümkün kılan sağlık çözümleri sağlayarak tıp pratiğini geliştirmeye kendini adanmıştır.

Sürdürülebilirliği ve sosyal sorumluluğu stratejimizin merkezine koyarken, dünya çapında milyonlarca hastanın adeta kaderini değiştiren sağlık çözümlerini ve hayat kurtaran aşılı üretiliyoruz.

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK

- Sanofi'nin 100.000 çalışanı, dünyanın dört bir yanındaki insanların yaşamlarını iyileştirmek için, sürdürülebilir yaklaşımlar ve çözümler ile her gün adanmışlıkla çalışmaktadır.

GÖÇ VE BARINMA SORUNU PANELİ

Makbule YÖNEL

TSKB Gayrimenkul Değerleme A.Ş. Genel Müdür

Sürdürülebilir ve erişilebilir konut ihtiyacı tüm dünyada giderek önem kazanan bir konu olmuştur. Özellikle büyük şehirlerde erişilebilir konut konusu büyük önem arz etmektedir. Göç, salgınlar, iklim değişiklikleri, enerji krizleri, tüm bu faktörler erişilebilir konut hususunu doğrudan etkilemektedir. Artan girdi fiyatları ve uygun arsa bulunmasındaki zorluklar konut fiyatlarını yükseltmiştir. Türkiye’de özellikle taşradan büyük şehirlere göçün bu noktada olumsuz etkileri olmuştur. Dünya nüfusunun %56 si kentlerde yaşamaktadır. İklim değişikliği ile dünyada 2-3 milyar kişinin yer değiştirmesi öngörülmektedir. Erişilebilir konut bireyin veya hane halkının gelirinin en çok %30 unu kiraya veya krediye tahsis ettiği bir modeldir. Erişilebilir konut konusunda Almanya ve Kuzey Avrupa ülkeleri öncülük etmektedir. Türkiye’nin bir konut politikasına ihtiyacı bulunmaktadır. Erişilebilir konut sorunu ancak bu şekilde aşılabılır. Erişilebilir konut konusunda devlet-özel sektör iş birliği bir çözüm olabilir. En büyük arsa sahibi devlettir. Arsa devletten alınabilir, özel sektör bilgi birikimini kullanabilir bu şekilde arsa sorunu çözülmüş olur. Bu modelde arsa mülkiyeti devlette kalmakta devlet arsanın kullanım hakkını vermektedir. Devlet 20 yıl sonra arsasını yapılabir şekilde geri alabilmektedir. Bu kapsamda 4T modeli olan tasarım, teknoloji, tabiat ve toplum on plana çıkmaktadır. Yatay

mimari ve yeşil bina konseptleri de giderek önem kazanmaktadır. 2022 yılı itibariyle enflasyonist baskılar nedeniyle bir barınma aracı olan konut finansal yatırım aracı olarak on plana çıkmıştır. Konut üretiminin az ve talebin yüksek olması ile diğer finansal yatırım araçları ile karşılaştırıldığında hem sermaye kazancı hem de kira gelirinin daha yüksek olması ile gayrimenkul yatırımı cazip hale gelmiştir. OECD'nin özellikle bir standart olarak kabul ettiği en önemli göstergelerden bir tanesi konut fiyatının yıllık hane halkı gelirinin en fazla 3 katına tekabül etmesi gerektiğidir. Bu oran hâlihazırda Türkiye'de hane halkı gelirinin 6 katidir. Bu

kapsamda önlemler arasında Avrupa'da olduğu gibi gayrimenkul satın alımlarının finansal bir yatırım aracı olmasını çeşitli vergi uygulamaları ile zorlaştırmaktır. Kentsel dönüşüm ve sosyal konut hamleleri bu kapsamda büyük önem arz etmektedir.

Türkiye'de 2040 yıllarında her 100 evin 30'unda 1 kişi, her 100 evin 25'inde 2 kişi, her 100 evin 60'ında 2'den fazla kişi yaşaması öngörülmektedir. Enerji fiyatlarının yüksekliği de göz önüne alındığında gelecek nesillerin daha küçük yüzölçümlü konutlarda yaşamaları tercih sebebi olacaktır. Bu noktada sıfır enerji tüketen konutların yapımı büyük önem kazanacaktır.

Neşecan ÇEKİCİ

GYODER Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı

Sürdürülebilir ve erişilebilir konut ihtiyacı ya da öngörülebilir konut ihtiyacı çok fazla artmaktadır. Geleneksel yaklaşımlarda hızla değişmektedir. Bunu tüm dünya genelinde de izliyoruz. Özellikle nüfusu yoğun olan şehirlerde erişilebilir konut ihtiyacını giderebilecek yaklaşımların da artık ortaya konması gerekmektedir. GYODER bünyesinde bununla ilgili olarak bazı çalışmalar gerçekleştirmekteyiz.

Salgınlar, iklim değişiklikleri, enerji krizleri konut konusunu başka bir noktaya taşımıştır. Pandemi ve sonrasındaki dünyada değişen bir takım talep özellikleri olmuştur. Bu duruma dünyanın her döneminde olan bir göç olgusu eklenmiştir. Öncelikle enerji güvenliği sağlamak zorundayız. Gayrimenkul çimento sektöründen çıkıp, operasyonel bir unsur haline gelmiştir. Operasyonun tüm katmanlarından faydalanabiliyorsak iyi bir gayrimenkul verimi sağlayabilirsiniz. Aslında erişilebilir sosyal konut kavramları 19. yüzyıl başı kavramlarıyken günümüz tekrar Avrupa'nın ilk beşine giren iki kavram olmuştur. Daha az rekabet, daha fazla iş birliği ve doğru liderliği konuşuyoruz. Bütün bunlar aslında konut piyasasının yeni çerçevesi olarak gündeme gelmektedir. Data ihtiyacı Türkiye'de bizim en çok problemini yaşadığımız sorundur. Dünyada

da bunun hala eksikliği konuşulmaktadır. Çeşitlilik kavramı oldukça önemli bir kavram. Gayrimenkul sektöründe artık bir çeşitlilik olursa ileriye adım atılmış olur.

Kentli nüfus dünyada %56, Avrupa Birliği'nde %75'tir. Erişilebilir konut dediğimizde soylulaştırma konusu düşük gelirli insanları şehrin dışına itiyorken şu an merkezine doğru çekmektedir. 15 dakikalık şehir kavramından bahsedilmektedir. Bu kavramlar sektörün yeni kavramları olarak oldukça gündemdedir. 15 dakikalık şehir, yürüme veya bisiklet kullanma mesafesinde yani karbon sıfır noktasındaki en iyi şehir anlamındadır. İklim değişikliğine baktığımızda da 3 milyar insanın yer değiştirmek zorunda olduğunu simülasyonlarla hesaplayabiliyoruz. Dünyadaki 2-3 milyar insan yer değiştiren yani yaşanılmaz alanlardan göçünce göçler, göçmenler, farklı kültürler bir araya gelmektedir. Bu aslında azalan Avrupa nüfusuna önemli bir katkıdır. Yani genç nüfusu çeken başarılı, genç nüfus çekemeyen, cazibe şehir olamayanlar ise ıssız şehir, boşalan şehir veya mülteci akınına uğrayan şehir kategorisine girmektedir.

Dünyada erişilebilir konut konusunda dünyada otuz ayrı tanım bulunmaktadır. Sosyal konut veya erişilebilir olarak biz bunları indirgedik. Sosyal konut devletin yaptığı ev anlamına gelmektedir. Erişilebilir konut yine devletin ön ayak olmasıyla ortaya çıkan, ucuz fiyattan pazara sunulan, halkın %30 gelirinden fazlasını krediye veya kiraya vermediği bir modeldir. Sosyal konut sanayi devriminden sonra ortaya çıkmıştır, erişilebilir konut ise 20. yüz yıl yaklaşımıdır.

Burada ilk başı çeken ülke Almanya'dır. Sonrasında İngiltere, Kıta Avrupası'ndaki bazı ülkeler ihtiyaçtan dolayı erişilebilir konut kavramına ulaşmıştır. Türkiye'de 3,2 milyon konut üretilirse bir denge olabileceği sonucuna vardık ve üzerinde çalışmalar sürdürmekteyiz. Türkiye'nin bir konut politikası modeline ihtiyacı bulunmaktadır. Türkiye'de en çok arsa sahibi devlettir. Sonrasında devletin de kazanacağı bir model üretmeye çalıştık. Burada devlet arsasını koymaktadır, bizler özel sektör olarak da know-how ortaya koyuyoruz. Özel kamu bir araya gelip bir model üretmekteyiz. Aslında güçlü yanlarımızı ortaya koymuş oluyoruz. Arsa sağlandıysa, bu arsaların şehir merkezlerine yakın ve altyapısı hazır olan yerlerdeki arsaları almayı uygun buluyoruz. En zor unsuru da özel sektör böylelikle aşmış oluyor. Özel sektör şirketler kendisinin tasarladığı, geliştirdiği, ürettiği, yapım ve tasarım aşamasında en nitelikli, bakımı en kolay verimli ve sonradan da işletebileceği evleri yapmaktadır. Burada sosyal, kültürel ve ticari anlamda bir rekabette oluşmaktadır. Böylelikle 15 yılda kendini finanse eden bir yatırım modeli ortaya çıkmaktadır. Sistem her arsanın bir emsal olduğunu kabule etmektedir. Son kullanıcıya görevli şirket bunu kiralyor ve kiracı devletin regüle ettiği kiralarla kirayı ödemektedir. Tarifeler dışında işlem yapamamaktadır. Burada bir kontrol ve denetim mekanizması kurulmaktadır. Arsa mülkiyeti bu süre içinde devlette kalmaktadır. 20 yıl sonra da devlet arsasını yapıları bir şekilde geri almaktadır ve böylece devletin binlerce konut havuzu oluşmaktadır. Bunu da kendi denetimde tekrar tekrar işletebilmektedir. Ülkenin konut denklemi değişmektedir. Kamu özel sektör iş birliği modelinde kredi veren banka gibi arka kurumlarda bulunmaktadır. Devlet burada uygunluk kriterlerini belirlemektedir ve ticari üniteler, konut vs. bir sigortalama mekanizması oluşturulmaktadır. Hiç kimsenin kaybetmediği bir model ortaya çıkmış oluyor. Burada önerilerimiz yeşil binalar oluşsun diye dikteler olabilir. İstihdam, kiraların düşmesine katkısı bulunmaktadır.

GYODER'in "4 T mottosu" bulunmaktadır: Tasarım, teknoloji, tabiat ve toplum... Bunların hepsine hitap eden bir sistem oluşmaktadır.

Sefer ALTIOĞLU

Mint İnşaat Yönetim Kurulu Başkanı

Temelde şöyle bir yaklaşımımız var. Herhangi bir toplumun genelini ilgilendiren herhangi bir konuda minimum on yıllık rakamsal verilere, trendlere bakmadan herhangi bir fikre ulaşmamak lazım kişisel olarak da şöyle bir şikâyetim var benim ülkesini çok seven biri olarak. Maalesef bizim ülkemizde verilere, yeterince ehemmiyet gösterilmiyor, saygı gösterilmiyor. Ama biz tabii biz de kendimiz rakamlara bakalım. Rakamlar bize ne diyorsa onu yapalım dedik ve bahsettiğiniz gibi biz demografik değişime paralel, enerji ihtiyacı minimize edilmiş, enerji çok önemli bir konu. Sıhhi ve estetik evler yapmaya çalışıyoruz. Estetiği özellikle vurguluyoruz. Çünkü estetik İstanbul Estetiği hak ediyor bizce. Ya İstanbul özel bir şehir gerçekten. Yani birçok toplum bilimcinin mutabakatı var biliyorsunuz. Gezegendeki Londra ve İstanbul başka diğerleri başka şekilde bir sıralama var. Tabii göç konumuz göç olunca göçü halen her ne kadar son dönem çok fazla domine ediyorsa da sohbeti ya da sosyal medyayı yabancı göçü çok sınırlı biliyorsunuz Makbule Hanım. Esas göçümüz bizim taşradan büyük şehirlere gelen göç. Burada çok büyük sembol İstanbul sembolü olduğu için gösterelim dedik. İstanbul'da Türkiye genelinde bin dokuz yüz elliden sonra nüfus

dörtle çarpmış. İstanbul yirmiyile çarpmış. Yani Onun için de neden geldik İstanbul'a? Türküsü üretilmiş herhalde. Şimdi tabii bir de doğurganlık var. Biz yani göçün İstanbul'a yoğun geldiğini İstanbul'a gelmekle beraber doğurganlığın çok azaldığını devamında hane başı nüfusun da çok azaldığını görüyoruz. Yani işte bin dokuz yüz altmış beşlerde bir evde altı buçuk kişi yaşıyorken bugün üç nokta iki. Türkiye geneli. Ve Türkiye çok güzel İstanbul Türkiye'nin özeti ben yıllardır izliyorum seçimlerde de hep Türkiye'nin özeti oluyor

İstanbul. Yani Türkiye ortalamasının iki puan altında ya da üstünde oluyor seçim sonuçları. Dolayısıyla İstanbul'u da anlatan bir veri bu. Yani şu an işte İstanbul'da kabaca bir evde üç nokta iki kişi yaşıyor E tabii bu maalesef çok da sert bir daralan bir rakam. Biz şimdi doğurganlık ve biraz önce doğurganlığı gösterdim. O çok daha kötüydü şimdi bakın. Doğurganlık İstanbul'da bir otuz sekize gelmiş. Türkiye ortalaması bir yetmiş. Biliyorsunuz burada hocam Ali hocamın konusuna gireyim. İki nokta onun altında kalınca mı

nüfus Küçülüyor. Böyle kritik de bir eşikteyiz ayrıca Türkiye bir avantaj koridorunu da kaybediyor. Ama tabii biz konutçuyuz. Kendi tarafımıza baktığımızda bize şunu söylüyor. Hocam yani böyle çok fazla büyük ev yapma. Bu evi kiraya verecek adam aile bulamıyorsun özet olarak bunu çıkarıyoruz yani çok matematiksel olarak bunu çıkarıyoruz. İstanbul bir nokta otuz sekize düşmüş. Akdeniz çanağı yani Avrupa Birliği'nin Akdeniz çanağında bu bir otuzlar civarında. Bir 30-35 civarında. Kuzey Avrupa ülkelerinde bir yetmiş Çünkü Kuzey Avrupa ülkelerinde hem bir göç alınıyor biliyorsunuz. Hem sosyal devlet doğumu anneyi babayı falan doğum yapmaları halinde destekliyor biliyorsunuz. Tabii bizim esas olarak ev yaparken en çok en çok baktığımız yer burası Bakın burada bize bir şey söylüyor. Şimdi Türkiye'nin iki bin altı yılında bakın iki bin altı yılında iki bin altı yılında her yüz evinin yedi tanesi de bir kişi yaşıyordu Sonra bugün on dokuz evin her yüz evin on dokuzunda bir kişi yaşıyor. Her yüz evin on dokuzunda bir kişi yaşıyor. Peki Avrupa'da ne? Avrupa'da otuzdan otuz beşe çıktı. Biz şu grafiği yapay zekaya sordüğümüzde yapay zekâ ey yapay zekâ biz böyle geldik diyor Son on beş yirmi yıldır halimiz ne olacak? Bize yapay zekâ diyor ki siz iki bin kırk yılında her yüz evin otuz üçünde bir kişi yaşayacak size. Yani tek Kişinin yaşadığı hane toplam hane konut stoğunuzun üçte biri olacak diyor. Şimdi yine aynı şekilde bunu küçük metrekareyi destekleyen şeylerden bahsediyorum. İki kişinin bir arada yaşadığı çocuksuz aileler var. Bu yüzde on üç. Bu Avrupa'da yüzde yirmi beşler seviyesinde yine boşanmış ve çocuğuyla yaşayan ebeveynler var biliyorsunuz. Bu da yine altı nokta birden ona çıkmış. Yani şöyle basit bir hesap yapıyorum. On dokuz, on üç otuz iki, kırk iki, kırk beş. Yani iki kişinin ya da bir kişinin yaşadığı bir yüzde üç de bir yer var. Kabaca şu an Türkiye'de her yüz evin, her yüz evin Yirmi tanesinde bir kişi tek başına yaşıyor. Otuz tanesinde iki kişi yaşıyor. Şimdi ve bu grafik gittikçe ya şuraya gidiyor. Yani biz kabaca bütün verisel çalışmalarımızda Ali hocam

da yönetim kurulu üyesi çok değerli katkılar sunuyor. Şunu gördük kabaca. Biz Avrupa Birliği ortalamasını yirmi yıl geriden izliyoruz. Dolayısıyla biz şunu biliyoruz. Ya yirmi sene sonra biz de otuz olacak. Enerji maliyetleri, yani enerji başta olmak üzere üretim an Türkiye'de enerji biliyorsunuz ciddi bir şekilde duruyor. Hem doğal gaz hem elektrik fiyatları. Bu şimdi Avrupa Birliği'nin doğal gaz fiyatları biz bahsettiğim gibi her şeyde gideceğimiz yol olarak görüyoruz Avrupa'ya.

Yani bizim şirket olarak metodolojimiz bu ama diyoruz ki ya şu sonradan dahil olan doğu blokundan dahil olan bu ülkelere yakın olmamız gerekiyor diyoruz. Yani kişi başı gelirimiz de zaten buralarda. Ama bakın Türkiye'de doğal gazın tüketiciye yansıma fiyatı şu an Doğu Bloku ülkelerinin doğu Bloku ülkeleri bizim üç buçuk katımız daha pahalı Birinci Dünya Savaşı'ndan önce kadınlar çalışmıyor. Birinci dünya savaşıyla beraber erkekler cephede çarpıştıkları için kadınlar, lojistik işleri için evden çıkıyor. Savaş bitince de yarısı eve dönüyor, yarısı ben çalışacağım diyor. Yani dolayısıyla biz de pandemi gibi büyük bir olay yaşadığımızda insanların çoğu da evden çalışmak istiyor. Kabaca şunu öngörüyoruz ofislerin yarısını kullanmayacağız. O zaman kentsel dönüşümü şöyle yapmamız lazım. Kentsel dönüşümü bu merkezi lokasyonlardaki kötü yapıları yıkalım yenileyelim. Biz eski ofis stoklarımızı özellikle enerji tüketimi anlamında sorumlu olan ofis stoklarımızla beraber eski konutlarımızı da dönüştürmeliyiz. Şehrin merkezi bölgelerinde barınma sorununu çözebiliriz. Göç, gelişmiş ülkelerin nüfus artışı çok sınırlı. Gelişmekte olan ülkelerin nüfus artış 1950'den sonra hızı çok hızlı. Bu adamlar Afrika'da Asya'da yaşarken bu kadar hızlı da ürerken oradaki refahı ya da gelir dağılımı ne dersiniz deyin adamlar aç kalıyor ve bunlar daha iyi bir hayat yaşayacakları yere doğru yöneliyorlar. Yani en başta gösterdiğimiz taşradan İstanbul'a yönelimle aşağı yukarı aynı gerekçe.

Dr. Ali HEPŞEN

İstanbul Üniversitesi

“KONUTA FİNANSAL ERİŞİLEBİLİRLİK SORUN OLMAYA DEVAM EDİYOR.”

Finansal açıdan erişilebilir konut tanımı göreceli bir kavram olup, “uygun fiyatlı ” olarak pazara sunulan ve hane halkının konut alımında ödeyeceği kredi taksitleri ya da kira için ayırdığı pay dışında kalan geliri ile mevcut refah düzeyini bozmaksızın yaşamını devam ettirebileceği nitelikte erişilebilir olan konutlar şeklinde tanımlanabilir. ABD Konut Bakanlığı ise erişilebilir konutu, kredi ile konut alımında ödenen aylık taksitlerin ya da aylık kiranın hanehalkı gelirin yüzde 30'unu aşmamasına imkan sağlayacak nitelikte fiyatlanan konut olarak tanımlamaktadır. Genel olarak kişiler barınma ihtiyaçlarını karşılarken talep gösterdikleri konutlarında finansal açıdan erişilebilir olmasını beklerler.

MintLab (kaynak: <https://www.mint.ist/mintlab/>) tarafından derlenen “Konut Kredi Taksit-Hane Gelir Oranı” verilerine göre, İstanbul'da Ekim ayında konut kredisi aylık taksitlerinin miktarı hane halkı net harcanabilir gelirin %63'ü oranına gelmiş durumdadır (yurt dışı

uygulamalarda, bu oranın %28'in altında olmasının sağlıklı bir ödeme planı açısından önemli olduğu vurgulanmaktadır). Konut kredi faizlerinin son birkaç aydır ortalama aylık %1,50 düzeyinde olmasına rağmen, konut fiyatlarının hızla yükselmesi ve hane gelirinin aynı oranda artmaması kredi kullanılarak ev alımını daha da zor hale getirdi.

"Konut Satın Alma Gücü Endeksi" verisine göre, İstanbul'da geçtiğimiz Ekim ayında endeks değeri eşik değer olan 100'ün altında 53 puan olarak ölçülmüştür. Satın alma gücü önceki aya kıyasla %11 oranında; geçen yılın aynı ayına göre ise %49 oranında zorlaşmış durumdadır.

Benzer durum konut fiyatlarının hane ortalama harcanabilir geliri ile kıyaslandığımızda da karşımıza çıkmaktadır. "Konut Fiyat-Hane Gelir Oranı" verilerine göre, İstanbul'da Ekim ayında konut fiyatları ortalama hanehalkı harcanabilir gelirinin 5,24 katı olmuş ve eşik değer olan 3'ün üzerinde yer almaya devam etmiştir. Gelecek

aylarda konut fiyatlarındaki olası artış oranının aksine hanehalkı gelirinin aynı oranda artmaması, ilgili göstergenin eşik değer olan 3'ün üzerinde kalmaya devam edeceğini bize göstermektedir.

Yukarıda farklı ölçütler nezdinde sunulan rakamlar genel anlamda konutta finansal erişilebilirlik sorununun daha da artarak derinleştiğini bize gösterirken, normal koşullarda beklenti ise talep azalmasına bağlı olarak konut fiyatlarının gerilemesi şeklinde olacaktır. Ancak, "Konut Satış İşlem Hacmi" (İstanbul'da Ekim ayı içerisinde oluşan hacim 45,2 milyar TL düzeyinde olup, ilgili aydaki konut satış işlem hacmi önceki yılın aynı ayına göre yüzde 113 oranında artmış durumdadır) düzeyi irdelendiğinde ise beklentinin aksine yükselen fiyata rağmen talebin canlılığını koruduğunu gözlemleyebiliyoruz.

Erişilebilirlik sorunun olduğu bu ortamda var olan talep canlılığını, servet sahiplerinin artan enflasyon ortamında birikimlerini koruma refleksi ile de açıklamak mümkündür. Örneğin İstanbul özelinde, Ekim ayında sermaye kazancı ve brüt kira getirisinden oluşan toplam getiri, aylık bazda %5,12; yıllık bazda ise %209,66 oranında gerçekleşmiştir. Geriye dönük 12 yıllık dönemde ise İstanbul'daki konut yatırımlarının yıllık ortalama toplam getirisi (%30,77), altın (%28,57) dahil tüm finansal yatırım araçlarının getirilerinden daha yüksek oranda gerçekleşmiş durumdadır.

Mevcutta konut erişilebilirlik anlamında gelir yetersizliği ve finansmana erişim sorunları nedeniyle hanehalkı açısından pahalı olarak algılanmakla birlikte; gelecek aylar açısından ise yeni arsa geliştirmede yaşanan sorunlar, artan üretim maliyeti, yabancı yatırımcının yarattığı talep ve servet sahiplerinin artan enflasyon ortamında birikimlerini koruma refleksi nedeniyle mevcut fiyatların aşağıya gelmesinin zor görüldüğü ve fiyatların yukarı yönlü eğiliminin devam edeceği de söylenebilir.

TSKB Gayrimenkul Değerleme A.Ş. Genel Müdürü Makbule Yönel Maya tarafından GYODER Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Neşecan Çekici 'ye plaket takdim edilmiştir.

TSKB Gayrimenkul Değerleme A.Ş. Genel Müdürü Makbule Yönel Maya tarafından İstanbul Üniversitesi Dr. Ali Hepşen'e plaket takdim edilmiştir.

TSKB Gayrimenkul Değerleme A.Ş. Genel Müdürü Makbule Yönel Maya tarafından Mint İnşaat Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Sefer Altıoğlu'na plaket takdim edilmiştir.

Uğurcan Gümrük Müşavirliği Yönetim Kurulu Başkanı Uğur Gülek Balta tarafından TSKB Gayrimenkul Değerleme A.Ş. Genel Müdürü Sayın Makbule Yönel Maya 'ya plaket takdim edilmiştir.

PEKHAN İNŞAAT ve TİCARET KOLLEKTİF ŞİRKETİ

02 Şubat 1990 tarih ve 2457 sayılı Ticaret Sicili Gazetesinin 68. sayfasında ilanı yapılarak ticari hayatına başlayan firmamızın iştiğal konusu; her nevi inşaat ve müteahhitlik hizmetleridir.

Büyümesini istikrarlı bir biçimde sürdüren firmamız, her yeni projeye birlikte teknik yeterliliğini ve kapasitesini arttırmaktadır. Kaliteden ve güvenlikten taviz vermeksizin; inşaat tamamlama sürelerini ve maliyetlerini azaltan tekniklerle çalışmaktadır.

Firmamız verdiği hizmetlerle yaşam kalitesinin artmasında önemli bir rol oynamakta ve ödediği vergilerle Türkiye ekonomisine katkıda bulunmaktadır.

Türkiye'nin çeşitli bölgelerinde yüzlerce projeyi problemsiz teslim etmekte ve yürüttüğü projelerde titizlikle çalışmaktadır.

Bünyesinde bulundurduğu iş makineleri ve teçhizatlarıyla etkin ve verimli olmaktadır.

Okul, üniversite, yurt, lojman, altyapı, hastane, kışla, üs, tabur, tugay gibi çok çeşitli alanlarda bitirdiği projelerle güven verici özelliğini daima korumaktadır.

Pekhan İnşaat oluşturduğu güven ile hizmetlerine devam etmekte, tecrübelerini her yeni projede bir adım öne götürmektedir.

Pekhan inşaat insana ve çevreye duyarlıdır. Verdiği bu önem doğrultusunda ISO 9001 Kalite Yönetim Sistemi, ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi ve OHSAS 18001 İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Sistemi belgeleriyle çalışmaktadır.

Misyonumuz

Firmamız yurt içinde yapmış olduğu projelerle yaşam kalitesinin artmasında önemli bir rol oynamakta ve ödediği vergilerle Türkiye ekonomisine katkıda bulunmaktadır.

Vizyonumuz

Hedefleri doğrultusunda her geçen gün referanslarını artırarak; kaliteden ve çalışma disiplininden ödün vermeden büyüyerek küresel bir "marka" haline gelmektedir.

JEOPOLİTİK VE JEOEKONOMİK RİSKLER VE FIRSATLAR PANELİ

Pinar ECZACIBAŞI

GP-Trust Finansal Yönetim ve Danışmanlık Firmasında
Yönetici Ortağı

- Özellikle pandemiden sonra, AB ve Türkiye özelinde Rusya- Ukrayna savaşının piyasalara etkileri görüşüldü.
- Tüm konuşmacılarla yapılan değerlendirmelerde özellikle tedarik zincirinde ciddi aksamaların olduğu, dünya ticaretinin daraldığı, enflasyonun aşırı yükseldiği ve dünya ekonomisinin yavaşladığı ve resesyon riski olduğu konusunda hem fikir olundu.
- Avrupalı bankaların Ukrayna ve Rusya pozisyonları kolaylıkla write-off edilebilecek seviyelerde ve zaten ödemelerde de sıkıntı olmadığı için burada fazla bir etki görülmedi. Ancak şirket bilançolarının ve karlarının küçülmesi kredibilite ve ratingleri negatif etkilediği için bankalar daha temkinli hareket eder oldu. Buna bir de sıkılaştıran regülasyonlar eklendi. Türkiye'ye gelecek olursak AB bankaları Türkiye'de hala aktif ama gelişmeleri yakından takip ediyor.

- Özellikle Rusya-Ukrayna savaşının Avrupa ülkeleri üzerindeki etkileri enerji krizi boyutunda görüşüldü ve Avrupa'nın en büyük ekonomisi Almanya özelinde çok zorlu bir dönem olduğu ifade edildi.
- Kazakistan'ın Türkiye ile ticari ilişkilerinde Türkiye'de ilk beşte yer aldığı, ilişkilerimizin son derece önemli olduğu ve gelişerek devam ettiği görüşüldü. Dünyadaki bu olumsuz ekonomik gelişmelerden Kazakistan ekonomisinin de aynı şekilde etkilendiği söylendi.
- Ayrıca Türkiye'nin diğer ülkelerden ayrıştığı; hatta Rusya'dan doğalgaz ve petrol taşımacılığının Türkiye üzerinden geçebileceği olasılığından dolayı Türkiye için aynı zamanda bu durumun bir fırsat olduğu konuşuldu.

Pinar ERSOY

Alman - Türk Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı

Avrupalı bankaların Ukrayna ve Rusya pozisyonları kolaylıkla write-off edilebilecek seviyelerde ve zaten ödemelerde de sıkıntı olmadığı için burada fazla bir etki görülmedi. Ancak şirket bilançolarının ve karlarının küçülmesi kredibilite ve ratingleri negatif etkilediği için bankalar daha temkinli hareket eder oldu. Buna bir de sıkılaştıran regülasyonlar eklendi.

Türkiye'ye gelecek olursak AB bankaları Türkiye'de hala aktif ama gelişmeleri yakından takip ediyor.

Ilyas USSEROV

Kazakistan Cumhuriyeti Ulusal Ekonomi Bakan Yardımcısı

1. Consequences of the geopolitical situation in the world for Kazakhstan

The Western countries sanctions have a serious impact on the economy of Central Asia, including our country.

This is due to sharp changing conditions in the raw materials markets (since the beginning of the conflict, the price of Brent oil got its peak by March 23 and reached 26% increase, to \$127.5, as of December 3, the price is \$85.42) and emerging gaps in production, transport and logistics chains.

Russia is one of the main trading partners of Kazakhstan. Russia accounted for about 24% of the external trade turnover of the Republic of Kazakhstan (\$24.2 bln.), where import accounted for 42.1% (\$17.3 bln.) and export was 11.5% (\$6.9 bln.) in 2021.

As a result, the implementation of sanctions on the Russian economy has a direct impact on the socio-economic situation in Kazakhstan through the volatility of the national currency exchange rate (the rate was weakened from February 24 to March 16 by 17.1% and then strengthened by November 30 by 8.6 %) and rising inflation (from 8.7% in February to 18.8% in October).

Despite the deterioration of the external economic background, Kazakhstan maintains a positive economic growth dynamic at the level of 2.5%.

Government measures made it possible to neutralize the negative impact of external shocks by supporting the economy, as well as the expansion of production capacities.

As a result, there is a significant external trade turnover increase by 35%, including the export and import increase by 47.5% and 16.5%, respectively.

In general, there is a positive 2.2 times increase in trade balance.

In addition, the flow of foreign direct investment increased by 30%, amounting to \$15 billion.

2. Opportunities for the economy of Kazakhstan in the current geopolitical situation

Kazakhstan is the most attractive place for investment in Central Asia and intends to maintain its position as a regional leader.

In order to achieve this objective, we aim to strengthen a free and competitive market economy and express our readiness to make further necessary changes in legislation to improve the country's business climate.

Currently, the investment legislation of the Republic of Kazakhstan provides exemption from customs duties, various tax benefits, as well as in-kind grants.

There is a visa-free regime for investors from 54 countries.

Investment Agreements are concluded with large investors, where the stability of legislation is ensured for 25 years for the implementation of investment projects (worth at least 7.5 million MCI or ~ \$49 mln) in priority sectors within this framework.

Additionally, investors in exchange for investment (150 million MCI or \$1 bln) can receive an investment tax credit and the tax legislation stability guarantees for 10 years.

Also, investors are provided with unprecedented conditions for doing business at the Astana International Financial Center (AIFC).

The AIFC has an alternative jurisdiction based on common law with the possibility of resolving investment disputes on the basis of the International Arbitration Center. Tax holidays are provided, flexible labor rules are established, transactions are allowed in any currency.

In the light of recent situations in the geopolitical arena, we see an increase of interest in Kazakhstan among companies that previously operated in Russia.

Currently, companies such as Honeywell, InDriver, Ural Motorcycles, Marubeni and others have been relocated to Kazakhstan.

In addition, substantive negotiations are underway with companies such as Skoda Transportation, Fortescue, GE Healthcare, Philips, Carlsberg, Canon Medical Systems, EMAG Gruppe.

The engineering industry made up the core number of investment projects (23), following by chemical industry (4), agro-industrial complex and food industry (5), Information and Communication Technology (5), light industry (4), building materials (4), petrochemical industry (2), mining and metallurgy (4), pharmaceuticals (1) and energy (1).

In order to quickly “place” investment projects in the regions, a list of finished production sites have been compiled, consisting of 146 facilities for a total of \$265 mln.

As necessary, working groups are created with the participation of sectoral ministries, akimats and national companies, local partners are selected depending on the wishes of the companies, and end-to-end support for investors is provided (external level, center, regions).

Thus, Kazakhstan, being the leader for attracting foreign direct investment in the region - guarantees security, stability and favorable conditions for investment projects at the legislative level.

Prof. Dr. Bülent GÜLOĞLU

İstanbul Teknik Üniversitesi Rektörü Yardımcısı

Şubat 2022 'de başlayan Ukranya-Rusya savaşı sonrası Türkiye ve Avrupa için bazı fırsatlar ve riskler doğmuştur.

Fırsatlar:

- Rusya'nın Ukrayna'yı işgal etmesiyle birlikte bölgedeki olaylar ile meşgul olması, Çin'in ise kendi iç sorunlarıyla uğraşması Türk Devletleri Teşkilatının (TDT) Avrasya'da üçüncü bir güç olarak ilerleme fırsatını doğurmuştur. TDT yaklaşık 300 milyon insan, 4.5 milyon kilometrekarelik bir alan ve 4 trilyon dolarlık bir ekonomik potansiyel olarak tanımlanabilir. Asil üyeler Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Türkiye, Özbekistan'dır. Gözlemci devletler Macaristan, Türkmenistan ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'dir.

11 Kasım'da 9. TDT Devlet Başkanları Zirvesi'nde, Trans-Hazar Ulaşım Koridoru yoluyla (Rusya'yı baypas ederek Çin, Orta Asya, Kafkasya, Türkiye ve Avrupa'yı birine bağlayan rota) Avrasya bağlantısının artırılması gibi konularda 10'dan fazla anlaşma imzalanmıştır. Diğer anlaşmalar arasında basitleştirilmiş gümrük düzenlemeleri ve ortak bir yatırım fonunun kurulması yer almaktadır.

Örneğin, Rusya anakarasını kullanmak istemeyen şirketler, Trans-Hazar ulaşım koridoruna yönelmiş ve 2022'nin ilk 9 ayında, geçen yıla göre buradaki trafik 2.7 kat artmıştır.

- Türkiye, Rusya'dan gaz ithal eden ülkeler arasında bir enerji koridoru görevi görüyor. Türkiye, Doğu Akdeniz gazı için en kısa, en ucuz ve en uygun rota seçeneği olup, yakında Avrupa'nın enerji krizini hafifletmeye yardımcı olacak bir konumda olabilir. Vladimir Putin de Avrupa'daki en büyük gaz depolama ve dağıtım merkezini Türkiye'de kurmayı teklif ettiğinden, Türkiye

yakında güçlü bir gaz ticaret merkezi ve Rusya ile Avrupa arasında hayati bir enerji arabulucusu haline gelebilir; böylece kuzey komşusuyla rekabet edebilir hale gelecektir.

- Karadeniz Tahıl Koridoru Anlaşması da Türkiye için siyasi ve stratejik bir zafer olmuştur. Bu anlaşma ile küresel gıda krizinin hafifletilmesi ve gıda güvenliğinin artırılması beklenirken, aynı zamanda, bu Türkiye'nin stratejik ve politik önemini de bir göstergesidir.
- Rusya'nın Avrupa ile ilişkilerinin bozulması nedeniyle Türkiye'den Rusya'ya yapılan ihracat önemli ölçüde artmıştır. Türkiye, Moskova ile ticareti bir yılda (13 Kasım 2022) %87 artmıştır.

Şubat 2022: 439,99 Milyon ABD Doları

Eylül 2022: 929,78 Milyon ABD Doları

Ekim 2022: 899,21 Milyon Dolar

Riskler:

- Türkiye enerji bağımlı bir ülkedir ve doğal gaz ihtiyacının yarısını Rusya'dan karşılamaktadır.
- Rusya ile Ukrayna arasında devam eden çatışma göz önüne alındığında petrol fiyatlarının daha uzun süre yüksek kalma riski vardır. Ekonomik aktivitedeki yavaşlama ve zayıflayan çekirdek ithalat ekonomi için sınırlayıcı bir faktör olabilir. Artan ithalat maliyetleri de cari açığı büyütecektir.
- Enerji açığı ve temel ticaret fazlasındaki düşüş nedeniyle cari açık hızla genişlemektedir ve 2027'ye kadar tahminler negatif olacağını belirtmektedir.
- Buna bağlı olarak devlet borcunun da artacağı öngörülmektedir.

Türkiye herhangi bir enerji sıkıntısı yaşayacak mı?

Türkiye'nin, artan enerji fiyatları açısından enerji krizinden etkilenmiş olsa da enerji bakımından herhangi bir aksamayla karşılaşması beklenmiyor. Örneğin Türkiye, Ekim ayı itibarıyla tüm doğal gaz depolama ünitelerini doldurmuştur.

Enerji kaynaklarını çeşitlendirmek amacıyla da, talebi karşılamaya yetecek kadar enerji arzı temin etmiştir. Türkiye, İran, Azerbaycan ve Rusya'dan boru hatlarıyla doğal gaz ithal ederken, Katar, Nijerya, Norveç, Cezayir ve Amerika Birleşik Devletleri'nden sıvılaştırılmış doğal gaz (LNG) satın almaktadır.

Ayrıca, Türkiye Karadeniz'de keşfettiği kendi doğal gazını da 2023'ün ilk çeyreği gibi kısa sürede kullanmaya hazırlanmaktadır.

Önümüzdeki dönemlerde Türkiye'deki enflasyon beklentileri nelerdir?

Aralık 2021'den bu yana küresel enerji, gıda ve tarımsal emtia fiyatlarındaki artışın da etkisiyle tüketici enflasyonunda artış

yaşanıyor. Ancak, beklenen küresel durgunlukla birlikte enflasyon oranının düşmesi beklenmektedir.

Ayrıca yılın ilk iki çeyreğinde gerileyen TCMB rezervleri, Temmuz ayı itibarıyla artmaya başlayarak 18 Kasım 2022 itibarıyla 122,9 milyar ABD dolarına ulaşmıştır. Rezervlerin küresel ölçekte düşüş eğiliminde olduğu bir dönemde bu rezerv artışı makro finansal istikrar açısından olumlu bir göstergedir.

Rezerv para birimi kur riskini azalttığı için enflasyonun düşeceği beklentisi ile bu durum bir fırsat olarak değerlendirilebilir.

Küresel durgunluğun Türkiye'yi nasıl etkilemesi bekleniyor?**Dünya:**

Ticaret ve üretimin, Ukrayna'daki savaş, yüksek enerji fiyatları, enflasyon ve parasal sıkılaştırma dahil olmak üzere ilgili birkaç şok tarafından kısıtlanması beklenmektedir. Dünya mal ticareti hacminin 2022'de %3,5 büyümesi beklenirken, 2023'te %1,0'e düşmesi öngörülmektedir (ki bu %3,4'ten revize edilmiştir). Piyasa döviz kurlarına göre dünya GSYİH'sinin ise 2022'de %2,8 ve 2023'te %2,3 artması öngörülmektedir (%3,2'den revize edildi).

Buna göre, Türkiye ticaret kısıtlamaları ile karşı karşıya kalacak ve ihracatı gerileyecektir. Artan enerji ve tarımsal emtia fiyatları ile ithalat maliyeti de artacak ve bu da cari açığın artmasına neden olacaktır. Böylelikle Türkiye ekonomisinin 2023'te zayıflaması bekleniyor.

Türkiye'nin 2023 ekonomik büyüme tahminleri:

Dünya bankası = %2,7

Fitch Ratings = 2023'te %2,9 ve 2024'te aynı seviyede kalacak.

OECD = %3.

Öte yandan, beklenen küresel durgunlukla birlikte enflasyon oranının düşmesi de beklenmektedir.

Umberto Del PANTA

Avrupa Yatırım Bankası (EIB) Türkiye Başkanı

It's difficult to provide a comprehensive comment on all what is happening but you are absolutely right.

We are in the middle of a storm which it seems is never stopping it started with the pandemics and and discontinuing this year with with the war between let's say Russia and Ukraine. Looking a little bit well this is something that impacts all the world but in particular. as you rightly say the Europe broadly geographically and and these after a period where Europe was fighting against the pandemic in I would say not a bad way rediscovering some more unity and and these were supposedly here to get finally out of of difficulties from an economic point of view but the war has had a terrible impact on on their European union and we can see also that within Europe uh the positions are not always aligned this is another challenge. I'm positive, I'm optimistic by nature so I believe that at the end of the day like pragmatically the European Union has demonstrated they will be able to overcome these difficult periods probably having to change something also in their business model. it's it's amazing the fact that in the European Union the country which is in my opinion worst affected by the situation is Germany which is a core of Europe at least from an industrial point of view and these affects not only

but all the countries which are interlinked very closely linked to the supply chains off Germany. This is quickly about Europe and the European Union for Türkiye the subject is different they came out of the pandemics in a different way than the other countries but they managed and then they over time they gained importance from idiopolitical but also geo-economic point of view. The war in a sense as it depends because it started a few months ago we don't know if and when it's going to end but turkey is playing its own cards and in a sense is I wouldn't use the word benefiting from from the situation but certainly is sizing some opportunities also very notable and then I conclude to give floor to other participants very important the fact that is playing trying

to play a role over the past year few months which is that of a power an important regional power willing to appease. Only one year ago the situation between Türkiye and a lot of the regional neighbors let's call him like that was not very was not a situation of peace was a situation of tensions now these tensions have been reduced but there are still some areas Geographic where these tensions are not yet subdued now what for Türkiye we are well it's also a very special time because next year there will be elections and nobody knows what is going to happen but certainly for Türkiye the situation I would say is quite different from the one of the European Union there are opportunities and there are risks it's very difficult to focus what will happen in the future.

GP-Trust Finansal Yönetim ve Danışmanlık Firmasında Yönetici Ortağı Pınar Eczacıbaşı tarafından Alman-Türk Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Sayın Pınar Ersoy'a plaket takdim edilmiştir.

GP-Trust Finansal Yönetim ve Danışmanlık Firmasında Yönetici Ortağı Pınar Eczacıbaşı tarafından Avrupa Yatırım Bankası (EIB) Türkiye Başkanı Umberto Del Panta'ya plaket takdim edilmiştir.

GP-Trust Finansal Yönetim ve Danışmanlık Firmasında Yönetici Ortağı Pınar Eczacıbaşı tarafından Kazakistan Cumhuriyeti Ulusal Ekonomi Bakan Yardımcısı Ilyas Usserov'a plaket takdim edilmiştir.

GP-Trust Finansal Yönetim ve Danışmanlık Firmasında Yönetici Ortağı Pınar Eczacıbaşı tarafından İstanbul Teknik Üniversitesi Rektörü Yardımcısı Prof. Dr. Bülent Güloğlu'na plaket takdim edilmiştir.

İSKANDİNAV YAKLAŞIMIYLA İŞ DÜNYASINDA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK PANELİ

Sibel KULAKSIZ

Dünya Bankası Washington DC Kıdemli Ekonomist

Son dönemde bütün ülkeleri derinden etkileyen küresel tedarik zincirlerinin tartışılmasına her zamankinden daha büyük bir ihtiyaç var. İstanbul Ekonomi Zirvesi'ne katılımın güçlü olması, kamu, özel sektör ve uluslararası organizasyonların birlikte çalışarak herkes için yeni ekonomik fırsatlar yaratılmasına verilen desteği gösterdi. Bu Zirve'nin arkasında bir 'Vizyon' var. Bu vizyon, verimli ve çevre dostu yatırımların herkese fayda sağlayacak şekilde gerçekleştirilmesine yönelik stratejik liderliği içermektedir. Ekonomik ve ticari politikaların güçlendirilmesi ve regülasyonların uyumlaştırılması daha yüksek yatırım seviyelerini beraberinde getirecektir.

Bölgemizde ekonomik potansiyeller yüksek, ancak üretim, yatırım ve istihdam yaratabilecek bu ekonomik fırsatlardan tam olarak yararlanamıyoruz. Burada özel sektörün liderliği ön plana çıkıyor çünkü zor bir siyasi coğrafyada ekonomik diplomasiye destek sağlanması

için özel sektörün daha büyük katkısı ve liderliği gerekiyor. Ekonomik dinamikleri değiştirecek büyük bir potansiyelimiz var. Türkiye’de özel sektör liderleri, ticaretin çeşitlendirilmesi, doğrudan yabancı yatırım ve teknoloji transferlerinin güçlendirilmesi ve rekabet gücünün artırılmasını desteklemektedir.

Türkiye, büyük pazarlara erişimi olan bir ülke ve bölge için potansiyel bir büyüme kutbu durumunda. İstanbul Ekonomi Zirvesi Yönetim ve İcra Kurulu, potansiyellerden yola çıkarak aksiyonlara öncülük ediyorlar. Uluslararası birliktelik özellikle önemli çünkü ortak ekonomik zorluklar var, bunlar da ancak ekonomik işbirliği yoluyla çözülebilir. Buna paralel olarak sosyal kalkınma sorunlarının da ele alınması gerekiyor ve özellikle kadınların liderliğinin desteklenmesi dinamikleri daha da güçlendirecektir. Bu bağlamda,

Kuzey ülkeleriyle başlattığımız diyalogdan büyük mutluluk duyuyoruz. İskandinav ülkeleri, 2030 yılına kadar dünyanın en sürdürülebilir ve entegre bölgesi olma vizyonuna ulaşmak için birlikte çalışıyor, iklim eylemiyle toplumsal cinsiyet eşitliği arasındaki ilişkiler konusunda uluslararası işbirliğini destekliyor.

“İskandinav Yaklaşımıyla İş Dünyasında Sürdürülebilirlik” paneli Kuzey ülkelerinin deneyimlerini dinlememize imkan verdi. Son yıllarda yeşil ekonomiye geçişte önemli adımlar atan Türk iş dünyası yeşil, adil ve sürdürülebilir bir iş modeli oluşturma konusundaki küresel birikimleri dinledi. Örneğin, Danimarka küresel karbon salımının yüzde 1’ini gerçekleştiriyor ve mevcut karbon salımını 2030’a kadar yüzde 70 azaltmayı hedefliyor. Başarılı bir yeşil dönüşüm için ülkeler ve şirketlerin enerji verimliliğini ve yenilenebilir enerjiyi bir araya getirmesi gerekiyor. Danimarka’nın yeşil ve sürdürülebilir ekonomiye geçişte attığı adımlardan diğeri de yapay enerji adaları oluşturmak. Bu sayede, yeni istihdam fırsatları oluşabilir. Yeşil dönüşümün uluslararası işbirliğine dayalı olması gerekmektedir.

İsveç’te ise sürdürülebilirlik alternatif bir yol değil, iş dünyasının temelini oluşturuyor. Yeşil dönüşüm ve sürdürülebilirlik ihtiyacı dünya gündemini belirlerken küresel ekonomide zorluk ve fırsatlar yaratıyor. Bugünün kurumsal sürdürülebilirlik şampiyonları, yarışa devam eden ve ayakta kalanlar olacak. Alternatif enerji kaynakları araştırılırken, yüzer güneş santralleri Avrupa’da yaygınlaşabilir. Yüzen güneş enerjisi santralleri, umut verici yeni bir teknoloji olarak kabul ediliyor. Bu teknoloji, hidroelektrik santralleri ve kıyılarda uygun fiyatlı enerji üretilebilmesini sağlıyor. Yakın bir gelecekte, Avrupa’nın güneşli bölgelerinde bu sistemler fosil enerji kaynaklarının yerini alacak.

Cecilia EKHOLM

İsveç Dışişleri Bakanlığı Sürdürülebilirlik Elçisi

Because there you see sustainability as a business idea and a business project is sustainability. Is all what his company. Is all about but, let me just look at this more from a governess perspective because it's interesting in Sweden right now we see a shift a pradigm shift, in how business deal with sustainability, there were some really interesting studies made now in 2022. They all show the same kinds of trends. The first slide an indication of what kind of sustainability issues? We were talking about climate here but of course climate is only one part of the sustainability agenda. There's other issues as well such as social transparency, governance, and other areas but if you look at what are the priority sustainability areas so if you look at what are the priority areas right now, for Swedish businesses you will see that of course environment is at the top of the list climate change, is really in mind for almost any kind of business, but it is not the only one, it is closely fallowed by liberate corruption and in human rights so the first thing that we can see and the conclusion that we

can draw from that is that businesses today or not only working with climate change as a sustainability issue. There are other ways than other issues that are important as well. The second thing is about how do businesses work with sustainability today? And there's overwhelming evidence that the majority of the businesses today work with it as an integral part of their business model. It's not just about marketing sustainability products and services. It's about how your very business model looks? So that is one very interesting shift in paradigma that sustainability is integrated into the core of the business model. The other thing is that it's also reaching out into the global value chains now we are looking at supply chain sustainability, which is what everyone is talking about and we had another really interesting analysis made by exporting finance or our finance institutions within exports. They asked the exporting companies: When you ask your suppliers for raw materials or goods that you use to make your product. An expert do you have sustainability requirements an 8 out 10 companies ask their suppliers for sustainability requirements on human rights and corruption on climate.

So there is also a trend that we see it's going out into the supply chain. They were also ask when you sell your product? How many of your buyers? re Are asking you for sustainability requirements. Then %60 said, their buyers ask them for sustainability requirements so we're seeing sustainability requirements being integrated more and more into the supply Chains. So it goes beyond the service, beyond model it goes out into value Chains. What is driving? This so we were talking about of the policy ecosystem and that of course is one of the drivers specifically right now in the EU we're seeing a lot of legislation coming on this in this area on legislation related to transparency as in sustainability reporting. We also see there are current legislation being negotiated on mandatory due diligence on human rights, in the environment. Also sectoral legislation when comes to deforestation batteries. But it doesn't end there we also have unilateral measures, such as the proposed band on product made with forced labor. We also the see sustainability chapters in the trade agreement. So we see a push fir sustainability requirements that are being built up in the European market. So that we asked then the Swedish companies: What is driving your sustainability work? Is it the regulation, because you think it's competitive and surprisingly no it's very important regulations was the fourth most important issue. But the third most important issue was to attract talent and retain talent.

Because young people today will have requirements on the company. That they will work for, they will want to work, for a sustainable company. And then of course to be competitive and that's what we usually hear but I think the most surprising answer of all and that is what most companies said that they were doing it they said we work with sustainability. Because it's part of who we are. It's our values. It is who we are as a company so i think that is where you see the shift.

Thank you

Børge Bjørneklett

Ocean Sun Kurucu ve CEO

One of the great challenges facing us today of course is the decarbonization the challenge with the global heating and to displace the fossil fuel.

So and i think most analysts today all agree that the solar energy is among is the undisputed contributor among the renewable energies and now the cost of solar panels has come down dramatically and we will see a tenfold 100 fold installations of solar energy plants.

So then of course the challenge is where to put all these hundreds of millions of solar panels. But Ocean Sun do is we deploy these on water surfaces like you can see in the movies this from hydroelectric power plant not far from here, in the mountains of Albania together with the premier renewable energy in Europe. In starcraft having more than 340 hydroelectric power reservoirs and this is a not only

can this tupe of systems be deployed on the lakes and reserving also along the coast on salt water and tap. Then directly to the city grids and be in Turkey tremendous good solar radiation and a good place to the develop this kind of systems. I believe now Turkish government also we look into this and see the potential of using this technology in just covering a small fraction of the available water surfaces. So this is our wouldn't say our main message from Norway here in this panel. The look at the possibility technologies there financing is also there and now i think it's much up to governments legislation and so on the provide to give is this a change to make a tremendous impact in the decarbonization.

I can speak for the private sector Ocean Sun is a listed company in at Oslo Exchange. There is actually legislation now in Norway i think they are among the few states in the world that had put forward legislation on female representation on the board of directors for private comparison. I think it's 40 it should aiming at and luckily

we are at 60 actually in Oceanside and are very happy with that arrangement. But i would like to come back a little bit on what the Nina mentioned. I think it starts at school Universty and encouraging girls. We meant to do is that they are also the engineering subjects and being a i would say a little bit male dominated the sector in industry. This is coming along strong in Norway i think it's been quite successful in that area recruiting a lot of and it's popular with the renewable energy starting to be as an employer we see active layout female engineers and the other occupations that can contribute to the company it brings so much value in the diversification. Not only gender equality. Also cultural and other diversification in a company is crucial for business success internationally we foremost is an export company we the sun we normally travel to Turkey to sunbath and catch some vitamin D. We have to drink fish oil in winter. You know so but in order to make this international collaboration possible you need to have the diverse group of employees. You

know both female and culturally so think there are other panelists here. That are again more on the subject.

I think Norway is very similar in a sense that Sweden or with this export finance arrangement and guarantees. I think when looking at-the floating solar in particular this is not necessarily in the it's possible to start relatively small with this one megawatt systems. What you will see then is that these are extremely profitable and you mentioned the diesel generators and that it's a 10 times higher the cost of power from almost from diesel generator. So these things will come on a purely driveb by a pro not necessarily driven by sustainability but just the share cost of energy will be very much market driven i believe. Of course governments and finance institutions may can accelerate this and initiate it and i think also the licensing and the set aside plots on water surfaces to allow markets to operate.

Finn MORTENSEN

Danimarka State of Green İcra Kurulu Başkanı

I think State of Green the organization. I represent is in the Swedish between public sector and the private sector. We have arms length to both and our jobs is to sell the story provide. The narrative about Denmark. Where did we come from back in the 70s. When Denmark was totally dependent on fossil fuels to, where we are today. And what kind of visions. Do we have and why is it that? We think that we have some experiences that we can share. I mean we're a country of only 5.8 million people. We online account for %0.1 of total global CO2 emissions. So you could ask it doesn't really make any difficult. What we do in Denmark but it has done over the years and i would say that looking back 50 years to the first oil crisis in 1973.

That really was the starting point for Denmark's green transition, as i said we were totally dependent on imported oil and like the rest. If the world we were very severely hit, when the first hour crises hit the world the Danish politicians in Parliament decided. That

in first of all to put a high tax on old carbon and secondly. Also to start incentivizing renewable energy and that said things in motion we have had a constant focus on Energy Efficiency and on renewable energy. You could say the Precision Denmark has today when it comes to wind power for instance, as a global leader. Was definitely born at time when we started from the political side, from government side to subsidize the wind industry. No more subsidies are needed today.

But we have reached a point now where we have decreased our CO2 emissions significantly. We have a goal of reducing by %70 by 2030. We have picked the low hang fruits now. It becomes really

difficult so it's important to do in as cost efficient way as possible but, we have created tens of thousands of jobs in the green sector. At the same time, we have also seen a number Danish companies. Who actually were born out of the first oil crisis? And, who are Global players today in the renewable energy? So basically, i think we have an excellent story and the current situation. It has dawned upon everybody. I think that the war on Ukraine and the that security policy is energy policy.

So that has also added momentum to the push in Denmark for even more emphasis on the green transition. I would say the if you look at discussion in Denmark public discussion today in Denmark

you will see that it's business. And industry, that is pioneering the transition they think the politicians are too slow.

I went i was an Egypt two weeks ago. For the UN climate conference cup 27. We had brought 30 Danish companies with us had a pavilion for them. Where they hosted side events Etc and the unilateral message was to everybody at the side events don't put up new goals. Let's start and see some action on the existing goals. The solutions are there we need to move faster then you ask for one concrete example for this transition and the best. I can give right now is a on the west coast of Denmark or of Jutland there's actually Denmark's 50. biggest city called espia which back until the 1960s. Was one of Europe's biggest fishing course a fleet not only a Danish fleet came there. But international fisherman also loaded their fish there now that more or less died and instead it was turned into SPX the city of Westberg was into an offshore hub for offshore wind. They needed a lot of people. We were used to working at sea under harsh conflict so fishermen were retrained and become oil workers and when that sort of gradually faded out. Because, we have it we made a decision Denmark. Not to exploit oil and gas any longer it turned into has now turned into a hop for the wind in the global wind industry. The port of espia is today the biggest exporter of wind turbines. It's two places all over the world an again, it has created tens of thousands of jobs not only directly at the port. But also in neighboring communities. Because they could see that we obviously the big wind producers themselves needed to be there.

There was also a need for supper contractors. That i thinks a pretty good example of this translation in over the decades to a situation. Where you create new green jobs and there is a huge ambition in Denmark. Now to build two artificial energy island one in the North Sea. Where there will be a production of 10 gigawatt of wind powder and possibly also power 2x connected to it. So again that will only add new jobs to the area so basically to round off. I think

the perception in Denmark is among business and industry and particularly among Denmarks biggest industry consideration that you have to go into a more sustainable direction and create green jobs.

You know before i took on this job in 2008. I had spent 15 years working in the media. As a business editor and a journalist. I've written many stories and many editorials about the need for women on boards and on top manage.

But we are still in this situation in Denmark today where we discuss is it necessary to have legislation to make up for the deficit. Because there is a clear deficit of women in top management in Danish companies. Not only the list of companies the stock exchange listed companies. Also in ordinary companies and when it comes to the board. It's the same. There is a deficit women and my personal opinion we will have legislation at some point. Because it is simply not progressing enough at the right speed so, there will be kind of legislation coming in over the next four or five years unless. We certainly see a dramatic change. And it's and i can, i must admit from my own organization my board. I have 12 people on my board. Only one women. At this point will be another one after new year. But still it's a i think it also reflects the situation in the government administration in Denmark. We are gradually seeing women becoming state secretaries. But it's a shift that has been that is very recent on the other hand in the organization within state of green. We have 15 employees and 10

of them are women. So and simply because they were the best 10 out of 15. So we still have a long way to go. I think you mentioned it earlier Cecilia about talent attraction in the future.

I can hear all of my employees are between 27-28 and well for the women late 30s. But i can hear from them. If they are going to work somewhere else, it will have to be a company organization which as the purpose are purpose younge people are purpose driven today. Not only women but also men and that will also reflect on the talent attraction in the future. And hopefully also to the benefit of women. When we had not the last election but the previous election, national election, general election... And Denmark in 2019 it was called a climate election. Because just before election opinion polls showed that people the election issue. They cares most about was the climate and out that the women were the ones that were most concerned the climate and can also see from various reports. That when it comes to individual action in order to improve the climate women are by far the first movers not the men. So we have a long way to go. But i think it will improve in the future, when it comes to legislation. I think we'll have to fallow Norway.

KÜRESEL DEĞER ZİNCİRLERİ PANELİ

Furkan TANRIVERDİ

SuperPay Yönetim Kurulu Başkanı

Küresel değer zincirleri hizmet ve ürünlerin en iyi şekilde üretilmesi adına gereken tüm aktivitelerin analiz edilerek en etkin iş modelinin oluşturulmasıdır. Rekabetin artmasıyla önemli olan anlamlı markalara dönüşümdür. Bunun için de kusursuz deneyimler (deneme/yanılma) şarttır. Algoritma ve yapay zeka olmadan bunu gerçekleştirmek mümkün değildir. Günümüzde veri kültürü yaratmak, gerçek zamanlı veri analizi yapmak gerekliliktir. Enerji sektörünün veya sağlık sektörünün çözemediği bazı sorunları veri şirketleri çözebilmektedir. Yapılan araştırmalara göre 2030 yılında mevcut işlerin yarısı yok olacak ve yeni bazı meslekler ortaya çıkacaktır.

Hepimizin toplum 5.0'i savunması önem taşımaktadır. Bu kapsamda kadına, çevreye, tabiata yönelik sistemler oluşturmak gerekmektedir. Bütünsel dönüşüm şirketler için büyük önem arz etmektedir. Dijital dönüşüm yalnızca teknolojik dönüşüm değil, aynı zamanda dijital çağa uygun kültürel dönüşüm, organizasyonel dönüşüm, süreç yönetimi, insan ve veri yönetimi şekllinden oluşmaktadır. Dönüşüm için

inovasyon şarttır. Artık tasarım bazlı düşünce dönüşüm için en büyük yetkinliktir. Önce strateji ve insan sonra strateji ve teknoloji gelmektedir. İnsana yatırım büyük önem taşımaktadır. Ancak doğru insana yatırım yapmakla doğru stratejiler üretilebilir. Dijital değişim değer üretmekle hayatımıza girmekle birlikte bazı riskleri de getirmektedir. Şirketlerde dönüşümü sağlayamazsak ve bu kültürü şirketlere kazandıramazsak şirketlerin dijital dönüşümünü tamamlamak mümkün olmayacaktır ve şirketler yenilikçi ve rekabetçi olmaktan uzaklaşacaklardır.

Şirketlerin inovatif olabilmesi için hatalar yapılmasına açık olmalı ve çalışanlarına daha çok yetki vermelidir. En büyük risk yeniliklere imkan vermeyen yapılardır.

Bir ürünün veya bir projenin geliştirmesi için ölçüm ve data analizi büyük önem taşımaktadır. Firmalar verimliliklerini ve kar oranı artışlarını bu vesileyle sağlamaktadırlar. Yapay zeka vasıtasıyla datalardan anlamlı analizler çıkartılmakta bu şekilde müşteri davranışları ile ilgili önemli sonuçlara varılmaktadır. Otomasyon oldukça işsizlik olacağı korkusu bugün gibi geçmişte de gündeme gelmiştir. Ancak korkulan gerçekleşmemiş ve bunun yerine yeni meslekler oluşmuştur. Bu noktada önemli olan yeni mesleklerde çalışabilmek için insanların doğru eğitim almasıdır.

Radoje ZUGIĆ

Karadağ Merkez Bankası Başkanı

How can we explain the position of value chains within the financial system?

Some services industries, such as financial services or transport services are parts of almost all value chains. For the value chain to work well, all the chain actors need access to finance. The position of financial system, especially the banking sector in Montenegro, is an important factor in this chain and is a driver of the growth and development. It is continuously growing and developing in a sound manner, due to the regulatory and supervisory activities of the Central Bank in line with EU requests. In addition to focusing on prudent financing, banks also implement ecological criteria and principles of the green economy, and they contribute to the preservation of the environment through these chains. The post COVID - 19 crisis and new geopolitical challenges resulted in banks being faced with disrupted supply chains and the challenge of closing those gaps. Developing and offering new technologies and digitalization, they focus on offering targeted products that a digital customer might search, which in addition, unlock a potential of new growth.

Is it possible to use the financial value chain alongside traditional tools in the fight against inflation?

A wide range of factors, including the burden of COVID-19 pandemic, expansive monetary policy and rising geopolitical risk, put the already stretched supply chains under great pressure. As a consequence, inflation is on a very high level all over the globe. Inflation in Montenegro is on its historic maximum since gaining independence, regardless of the very strict monetary regime in place. Using financial value chain alongside traditional tools can help but only if it is regulated. The Central Bank of Montenegro is open to using to new tools but only if they are in line with the ECB framework.

What are the customer's role and demands in the banking value chain?

FinTechs and digital banks (virtual or internet-only banks) are becoming more important comparing to traditional financial relationships of the consumers with banks. As some studies noted, the consumers no longer expect one financial firm to meet all of their needs, and expect highly integrated experiences among all providers. Ecosystem business models and personalization capabilities are essential for banks to deliver richer experiences and retain their relevance.

The banking value chain starts with the customers, and their role is of high importance in Montenegrin bank-centric financial

system. As we know, the banks have traditionally made money by accepting deposits, providing loans and other funds to borrowers, and providing other income sources and services (e.g. providing payment system services). This traditional model of banking still works well in Montenegro. These core activities resulted in the banking assets amounting to EUR 6.1 billion as at end- October 2022, which was significantly higher than the estimated 2022 GDP of EUR 5.7 billion. The financial result that banking system recorded at the end of October 2022 was positive and amounted to EUR 72.68 million comparing to EUR 37.1 million as at end-October 2022.

The value chain in the cryptocurrency market is diverse and continually evolving. How would you interpret the contribution of crypto money and fintech to the value chain and its transparency?

Cryptocurrencies were created on the idea of being money that is independent of governments and the national economic policies. Unfortunately, they do not have the basic functions of money (medium of exchange, store of value and unit of account). On

the other hand, they do have more characteristics of speculative securities. I will quote a recent statement by Christine Lagarde: “Bitcoin and other cryptocurrencies are worth nothing”. Perhaps this statement is too strong, but its essence is that they will not take over the role of money. Confidence in cryptocurrencies was undermined by the November bankruptcy of the second largest crypto exchange FTX, and the bankruptcy of a large cryptocurrency lender BlockFi. I have not seen the world benefit greatly from cryptocurrencies, except for skilled individuals who got rich trading them (some through market manipulation), while a huge number of small investors were at a loss. Something that certainly has a future is the central bank digital currency. As for other financial innovations, there is a certain potential, especially when it comes to block-chain technology. However, the regulation and supervision of these innovations, an increase in the level of financial and IT literacy of the general population, and the improvement of cyber security techniques are needed in order to realize their potential.

Abdylshyqyr ABEDİNİ

Kuzey Makedonya Tarım, Orman ve
Su Ekonomisi Bakan Yardımcısı

Distinguished participants of the Summit, Distinguished guests, Dear friends,

First of all, I would like to express my pleasure and honor to represent the Republic of North Macedonia at the Istanbul Economy Summit, held today here in Istanbul, Republic of Turkiye.

I consider this Summit of great importance. I believe that the exchange of information and the sharing of experiences between us will help us to build even better especially strategies for the development of agriculture in our countries.

- North Macedonia is located in the South-Western part of the Balkan Peninsula, with 79% mountainous areas, 19% basins and valleys and three large lakes: Ohrid, Prespa and Dojran.

- North Macedonia has three overlapping climate zones: Mediterranean, continental and mountain, which enable the production of a wide variety of agricultural products.
- According to the last census of 2021, the population is about 1.8 million people, of which 25% live in the capital Skopje, 40% reside in rural areas, and the remaining share lives in smaller urban centers.

Political system and international cooperation of North Macedonia

- The Republic of North Macedonia has a parliamentary democratic system of governance with an open market economy.
- North Macedonia is a member of NATO and a candidate state for membership in the European Union.
- North Macedonia has started the process for accession to the EU.

- The National Strategy for Agriculture and Rural Development 2021-2027 is prepared in accordance with the Common Agricultural Policy of the EU.
- European Union is also the most important trade partner of North Macedonia with 317.6 million Euros of exports (50.6% of total agricultural export) and 447.9 million Euros of imports (47.4% of total imports).

Agriculture in the Republic of North Macedonia

Let me share with you the main strategies and policies of North Macedonia in the field of agriculture

- Agriculture plays an important role in Macedonian economy, as it is the third largest sector after services and industry.
- Agriculture contributes to 11% of the Gross Domestic Product (GDP), and including the processing industry the share is around 16 %.

- This sector is of significant importance in terms of employment, rural livelihoods, food security, and exports.
- The Ministry pursues a long-term policy to support agriculture and rural development in North Macedonia through important national subsidies and European financing programs IPA/IPARD.
- One of the main strategic goals in the field of agriculture is to consolidate agricultural land in North Macedonia.

In North Macedonia, the government and the ministry have worked on several programs such as: National programs for subsidies to finance farmer to produce in the field of agriculture. This year we have the new model in this field, we are moving from the previous system, where farmers received subsidies without showing that they had produced, to a new decoupling system where farmers receive a basic subsidy of 30% in advance per area for maintaining the land in arable condition.

Additional support of 70% in order to increase the production of food from them is tied to the yield, that is, if they produce agricultural crops and products that are determined as strategic, if they use certified seeds and hand them over to registered facilities or agricultural cooperatives, the farmers could expect to receive the support. The Republic of North Macedonia is a leader in the region in terms of using the funds through the IPARD Program, using over 97% of the available funds. European Commission has adopted the IPARD III Program for North Macedonia with 60% larger budget (97 million Euros) and we have the new technologies for farmers and smart agriculture.

The Ministry of Agriculture, Forestry and Water Economy of North Macedonia is responsible for all three sectors, agricultural development, forest management and water management.

We are implementing the Agriculture Modernization Project that

envisages the provision of reliable food distribution systems in order to develop sustainable and competitive food storage and distribution systems for the benefit of producers, distributors and consumers.

In the field of Forestry we are implementing a Strategy for reforestation and afforestation with aim to ensure long-term sustainable utilization of forests in North Macedonia.

In the field of water management, a national Program for financing of irrigation systems for farmers has been adopted, especially Support for procurement of modern drip irrigation systems and for construction of wells and use of surface water.

North Macedonia is also implementing a strategic projects for the irrigation systems in North Macedonia, with aim to provide a long-term continuous irrigation of the arable agricultural lands in the country.

The key players are, of course, international organizations, but also national governments, the non-governmental sector, economic operators, academia, food producers and many others.

I believe that the most important segment of all is networking and information exchange at the national and international level.

That is why all our strategic policies and programs take into account the goals of ensuring access to safe and nutritious food for all.

Dear participants to this Summit,

We must work together to transform the way the world produces, consumes and thinks about food. It is our common goal and our duty. That is why I am honored to participate in today's Summit and to contribute to our most important common goal, which is to live together in a better world.

Thank you for your attention

Tal GARIH

Alarko Holding Dijital Dönüşüm ve Inovasyon Direktörü

Teknolojiye girmeden çok hızlı bir şekilde burada küresel değer zincirlerinden neden ibaret olduğundan ifade bir ifade etmek isterim. Günün sonunda olay, hizmet ve ürünleri en iyi şekilde üretmek yaratmak ve bunun için gereken tüm aktiviteleri analiz ederek en etkin iş modelini aslında şekillendirmek ve uçtan uca bir deneyim sağlamak. Yani kullanıcı deneyimi de var burada. Çalışan deneyimi de var burada. Holistik bir dönüşüm var aslında burada günün sonunda mesele verimlilik. Mesele kalite. Mesele fiyat optimizasyonu. Ve rekabet öncülüğü tabii ki de değer yaratmak ve karlılıkla beraber tabii ki de şimdi rekabet çok arttı. Olay artık anlamlı markaya dönüşüm anlamlı markaya da dönüşmek kolay değil. Müşteri sadakati kolay bir şey değil. Dolayısıyla bu bahsettiğim kusursuz deneyimler artık bir makst. Ve bunlar için bu bu deneyimler için endüstri dört sıfır teknolojileri olmadan, yapay zekâ olmadan, algoritmalar olmadan, platformlar olmadan tekillığe eriştiğçe buna ayak uydurmadan veya öncülük etmeden günün sonunda kısır döngü olurum şimdi bir örnek vereyim mesela hani reklam

olmasın da mesela uber. Hani günün sonunda uber mi? Hani bir taksi hizmetini dijitalleştirilmiş bir uygulaması. Herhangi bir arabası yok. Herhangi bir yok ama bununla beraber dünyanın en büyük şirketleri haline geldi. Neyi yaptı? Biz eskiden şöyle elimizi kaldırdık taksi arıyorduk. Artık ne yapıyoruz? Mesela uber gibi uygulamalarla veya bir taksi bir uygulama direkt seçiyor. Kaç dakikada gireceğini şoförün kim olduğunu, notu ne olduğunu, onu notlandırmak, bizim notlanmamız vesaire çok daha iyi bir deneyim sağlıyor. Ve bunlar aslında hepsi hocamın ifade ettiği gibi verilerden, büyük datadan ibaret günün sonunda ve burada artık mesele veri yönetimi. Mesele, veri kültürü yaratmak aslında. Hangi işi kim yapacak, yapay zekâ mı yapacak? İnsan mı yapacak? Gerçek zamanlı gerçek zamanlı veri

analizi gerekiyor artık. Şimdi eskiden işte uber gibi şirketlere teknoloji şirketi derlerdi. Bunlar teknoloji şirketi. Halbuki bu teknoloji şirketleri tüm alanları istila etti. Tüm sektörler girdi. Sağlıktan enerjiye mobileden eğitimi her alanı istila etti. Birkaç örnek vereyim. Facebook mesela, master classlarla artık eğitim sağlıyor çok ünlü insanlarla beraber. Google, enerji sektörüne girdi. Google'ın solar sayfasına giriyorsanız, amerika'da yaşıyorsanız, size biglicht'te ışınım derlerimizi ne kadar maliyet olacağını ne kadar amortis, amortisman süresi, ne kadar çevreci bir yaklaşım olduğunu, ne kadar karbon salınım ne kadar azalacağını bir kırk daha evinize montaja geliyorlar. Enerji sektörünün çözemediği bir şeyi google gibi bir güya teknoloji aslında veri şirketi çözdü. Apple mesela stelf

üniversitesi'ni bir algoritma geliştirdi. Kalp krizlerini önlemek için ve bu giyilebilir teknolojilerle, ay burçlarla veya neyse artık takip ediyor bizi. Herhangi bir sıra dışı bir data yani olduğu zaman hepimiz ambulans geliyor. Sağlık sektörünün çözemediği bir şey apple gibi veri şirketi çözdü. Hepimizin aslında veri şirketine dönüşmemiz gerekiyor. Öbür türlü veri sömürgesi olacağız bakın bir araştırma yaptı. Bir analiz yaptı. Facebook linke instagram fark etmez. Ömür boyu üç yüz beğeniye tıkladıysanız algoritma sizi eşinizden en yakınınızdan daha iyi tanıyor. Artık beğeniye basmaya da gerek yok. Hangi resme ne kadar baktınız? Neyi zoom ettiniz? Neye zom ettiniz bir kanalda mercedes'e baktınız. Diğer kanalda onun reklamı çekiyor. Çıkıyor o çıkıyor artık. Kazan kazan oluyor bu şekilde. Dolayısıyla virüsün eskiden bakın sömürgeler vardı ama beynimize giremezlerdi. Artık veri sömürgesi olduğunuzda artık beyinize giriyorlar ve artık manipülasyon söz konusu. Herkes bir kısır döngü içerisinde. Dolayısıyla burada iyi niyet gerekiyor. Teknoloji iyi mi kötü mü? Bir drone iyi mi kötü mü? Bir drone epey ağaç dikebilir. Epey insan öldürülebilir elon musk'ın dediği gibi olay insanda. Olay insanda ama şu an biz ebeveyn konumunda olsak da pek yakında eş ebeveyn olacağız. Dolayısıyla sorumlu olmamız gerekiyor. Ve vaktini açtığım için şunu söyleyeceğim. Mckinsey şunu diyor. 2030 yılında işlerin yarısı yok olacakmış bu demek oluyor ki yeni işler türeyecek. Ve bu demek oluyor ki tekilliğe çok hızlı erişiyoruz. Bu demek oluyor ki hepimizin toplum beş sifirle savunmamız gerekiyor. Süde birleri sorumlu yapılar kadına hayvana, çevreye, ağaca yönelik sistemler, ilham verici sistemler gerekiyor teşekkür ediyorum. Şimdi şöyle. Bir istatistikle başlamak isterim. İki bin yirmi üç yılında yani bir yıl içerisinde bilgisayar beyin gücünü aşacakmış. Hatta iki bin kırk beşte diyor ki tüm insanlığın beyin gücünü aşacakmış. Bilgisayar şimdi dünya çok hızlı dönüşüyor. Ona gelmeye çalışıyor. Hocamızın dediği gibi hele kovidle beraber bir dönüşüm söz konusu. Bilginin ikiye katlanması gibi yüz yıldır bin dokuz yüzlerde. Ondan sonra da bin dokuz yüz altmışlarda da yirmi beş yıla düştü. İki bin on beşte on üç ay bugün bir yıldan az

bu demek oluyor ki data on iki saat içerisinde pek yakında dönüşüyor. Ama bizim beynimiz liner düşünüyor. Ekspansiyel düşünmüyor. Geçmiş beş adımı gelecek beş adım gibi düşünüyor dolayısıyla çok ciddi bir transformasyon, bir dönüşüm gerekiyor. Ama dijital dönüşüm bana göre yanlış algılanıyor. Teknolojik dönüşümle karıştırılıyor. Teknolojik sadece bir ayağı aslında. Öyle de düşünmek kısır kalıyor. Şimdi aslında dijital dönüşüm dijital çağa uygun bütünsel sürdürülebilir bir dönüşümden ibaret diye düşünüyorum. Yani burada organizasyonel dönüşüm var. Kültürel dönüşüm var. İnsani dönüşüm var. Yeni etkinlikler, yeni beceriler edinmek için vesaire çalışma yöntemleri, süreç yönetimi, insan ve veri yönetim şekli stratejik yönetim, artık her stratejinin yanında dijital strateji de gerekiyor. Şimdi bir düşünün, şöyle söyleyeyim Dijital dönemde çağdan bahsediyorum da kim son zamanlarda fiziksel gazete okuyor? Kim bankaya bizzat fiziksel olarak gidiyor? Kim şarkılara para veriyor Spotify gibi bahsetmiyorum tabii ki de. Çok hızlı dönüşüyor bütün bunlar. Yuval Harari'yi bilirsiniz. Çok kıymetli bir hoca. Diyor ki bizler iki bin sene önce Kur'an'da, İncil'de yaşayan insanlarla bağdaştır bağdaştırabiliyoruz kendimizi. Evet farklı zamanlar ama onlar da insan, onlar da siyaset yapardı. Onlar da yerd, aile kurardı, çocuk bakardı. Ama yuvana verir diyor ki kırk yıl kırk yıl sonraki insanlar bugünkü insanlarla yani bizim de kendilerini bağdaştıramayacakmış bile. Dolayısıyla buna yetişmek gerekiyor. Dönüşmek şart. Burada iki etken var. İç ve dış etken. İç etken şirketlerin organizasyonların, ülkelerin yaşam memuruydu insan gibi yaşam ömrü var. Ama şirketlerde gençleşebiliyorlar Apple'da zamanında olduğu gibi. İkincisi dış etken yani çevre konteks rekabet SPU şirketlerinin yaşam ömrü bin dokuz yüz altmışta bin dokuz yüz elli sekizde altmış yılken İki bin on sekizde on beş yıla düştü. Bu da dünyanın en büyük şirketleri. Dolayısıyla dönüşüm şart. Ve burada örnek derken dediğim gibi bütünsel bir dönüşüm yapmak gerekiyor. Şimdi Tesla çok inovatif. Belki. Ama üç ama üç kuşak sonra inovatif kalır mı Bunun için bizim bizden bizden bir örnek verin. Biz bir VC kurduk. Kurduk. Ve böyle şirketlere

yatırım yapıyoruz. Ve onlarla sinerjiler kuruyoruz ve iş modellerimizi bazen de dahil edebiliyoruz Dolayısıyla dışarıdan da inovasyonu içeriye çekmek de gerekiyor diye düşünüyorum. Şimdi bunu söylemekle beraber şu düşünceyle tamamlayacağım. Bence en güzel örnek şu efendim. Tasarım bazlı düşünce. En önemli bir geleceğinin becerilerinden bahsedip hep bize yön gösteriyor. Amiral gemi şeklinde ve tasarım bazı düşünce artık en önemli yetkinliklerden. Yani hayal etmeyle beraber, yaratıcılıkla beraber, bunlar kendiliğinden olmuyor. Deneysellik kendiliğinden olmuyor. Çalışanlar korkuyor. Elleri aman kovmasınlar beni. Nasıl inovasyon çıkacak? Nasıl dönüşecek şirketler? Dolayısıyla burada şöyle tamamlayayım. Çünkü biliyorum vakit az konu çok. Önce kültür ve insan sonra strateji ve teknoloji kültür sağlam değilse iyi insan çekemezsiniz. İyi insanda yoksa strateji veya teknoloji ne olursa olsun tökezler. Dolayısıyla burada artık o mekanik departmanlarla ilerlemektense organik çevik bir yapı içerisinde ilerlemek gerekiyor. Biz de bunu yapıyoruz. Son olarak da şunu da söyleyeceğim. Artık tersine mentorluk da çok önemli. Yani hep koçluk, mentorluk diyoruz ama tersine de çok önemli. Farklı nesiller var Kültürü içerisinde üç seviye var. Bağdaş şey kabullenmek. Ben taş kırıyorum çünkü aileme bakmam gerekiyor. Hiçbirimize yakışmaz. Bağdaştırmak. Him bu benim hoşuma gidiyor. Veya içselleştirmek ve o zaman da biz biz diyoruz ve inanıyoruz ve tutkuyla yaklaşıyoruz ve ruhumuzu satmıyoruz. Buna yol açan misyonlar, buna yol açan çerçeveler gerekiyor. Bizler de bunu yapmaya gayret gösteriyoruz. Teşekkür ediyorum. Yanılma denemeyle zaten bunlar bir şekil alır diyoruz aslında buna. Ve bu deneyellikten kastım da bu. Hata yapmaktan çekinmemeye yönelik bir kültür oluşturmak aslında. Inovasyona aslında yol açmak içselleştirme aslında yol açan, farklı yöntemler var. Ve günün sonunda hepsi çok güzel bir kelimedede paketleniyor. O da çeviklik. Çeviklik derken daha çok yetki, daha fazla yetkilendirme, olay sadece ödüllendirme değil Evet, koş, koş, koş bütün yıl sonu bir buçuk maaş al prim. Artık böyle olmuyor. Ödüllendirmenin ötesinde yetkilendirme inisiyatif verme,

içselleştirmeye yol açmak bunlar bunlar mesela bazıları bana diyor niye bizde inovasyon çıkmıyor? Diyor çalışanlar her gün aynı yerde aynı kişinin yanında oturuyor mu? Evet. E yani. Hani hot deskin yoksa bunun gibi bez pektistler uygulanmıyorsa bunlar kendi kendine olmuyor tabii ki de ve bu çeviklik içerisinde daha az orta düzey daha az bürokrasi küçük oyuncu olsanız dahi pilot konumunda olabilmek. Bu işte purpost yani tutkuyla, amaca yönelik, inanarak ama burada başka bir mesele de var. Şimdi Melanialer, yani Y Z alfa kuşakları yani iki binli yıllarda iş hayatına girmiş kişilerin, yüzde yetmiş dokuzu diyor ki, pardon altmış dokuzu diyor ki yüzde yetmiş. Eğer proje bulmak ve para kazanmak problem olmadığını bilsem ben serbest çalışan freelance hatta artık soru girişimci diyorlar kendilerine. Çünkü ürün onlar. Bu yüzde yetmiş Yüzde yetmiş dokuzu, yani yüzde sekseni diyor ki ileride kendim için çalışmak istiyorum. Burada neredeyse tüm kuruluşlar sınıfta kaldı. Çünkü gelecek nesiller orada kendilerini uzun vadede görmüyor. Halbuki X kuşağı ve Baby Bumurlar vesaire öyleydi. Genel anlamda iyi bir iş bulayım. Ev alayım. Ondan sonra da sağlam bir hayat. Şey düzgün bir hayat yaşayayım. Şuna geliyorum. İki tarafın da dönüşmesi gerekiyor. Mesela öğrencilerin bana bazen geliyor diyor ki ya ben işimden memnun değilim, ayrılacağım. Hani olabilir tamam Niye peki? Çok iyi bir şirkette. İsmi söylemeyeyim. Ya etki yaratamıyorum. Ha okey. Ne kadar oluyor çalışmaya başlayalı orada? Altı ay. Şimdi daha iyi görüyorlar. Ama tırmanmak gerektiğini de unutuyorlar Dolayısıyla iki tarafa hitap etmeye çalışıyorum. Bir şirketler şirketlerin burada daha çevik yapılar, daha gençlerin tutunabileceği yapılar şekillendirmeleri gerekiyor. Diğer yandan da gençlerin de azimli, sabırlı olması gerekiyor. Bizlerden daha da zeki olsalar da Çünkü her şey karşılıklı istifade. Ya bizler günün sonunda anlamlı misyonlar doğrultusunda, güzel takımlarla, çevik çerçeveler içerisinde, dijital ekosistemi benimseyerek öncülüğü hedefleyerek hareket etmeye gayret gösteriyoruz. Ve buradaki en büyük risk günün sonunda hataya kızan yeni şeylere imkan vermeyen yapılar. Buradaki en büyük risk risk almamak.

Aytül ERÇİL

Vispera Bilgi Teknolojileri Kurucu Ortağı ve CEO

What is value chain

A value chain is a concept describing the full chain of a business's activities in the creation of a product or service -- from the initial reception of materials all the way through its delivery to market, and everything in between.

- **Most people know that Machine Learning creates value but few know how it does. Can you mention major steps of the machine learning value chain and its relation with AI? (3min)**

Machine learning is the process of making systems that learn and improve by themselves, by being specifically programmed.

In general, machine learning is getting systems to think and act like humans, show human-like intelligence, and give them a brain.

Steps of machine learning are:

1. Collecting Data:

Machines initially learn from the data that we give them. It is of the utmost importance to collect reliable data so that our machine learning model can find the correct patterns. The quality of the data that we feed to the machine will determine how accurate our model is. If we have incorrect or outdated data, we will have wrong outcomes or predictions which are not relevant.

Good data is relevant, contains very few missing and repeated values, and has a good representation of the various subcategories/ classes present.

2. Preparing the Data:

After we have our data, we have to prepare it. We can do this by :

- Putting together all the data we have and randomizing it. This helps make sure that data is evenly distributed, and the ordering does not affect the learning process.
- We have to then clean the data to remove unwanted data, missing values, rows, and columns, duplicate values, data type conversion, etc.
- We then visualize the data to understand how it is structured and understand the relationship between various variables and classes present.
- Then we Split the cleaned data into two sets - a training set and a testing set. The training set is the set our model learns from. A testing set is used to check the accuracy of our model after training.

3. Choosing a Model:

The third step in a machine learning system is to create a machine learning model that determines the output we get after running a machine learning algorithm on the collected data. It is important to choose a model which is relevant to the task at hand. Over the years, scientists and engineers developed various models suited for different tasks like speech recognition, image recognition, prediction, etc.

4. Training the Model:

Training is the most important step in machine learning. In training, we pass the prepared data to our machine learning model to find

patterns and make predictions. It results in the model learning from the data so that it can accomplish the task set. Over time, with training, the model gets better at predicting.

5. Evaluating the Model:

After training our model, we have to check to see how it's performing. This is done by testing the performance of the model on previously unseen data. The unseen data used is the testing set that we split our data into earlier. If testing was done on the same data which is used for training, we will not get an accurate measure. This will give us disproportionately high accuracy.

6. Parameter Tuning:

Once we have created and evaluated our model, we check to see if its accuracy can be improved in any way. This is done by tuning the parameters present in our model. Parameters are the variables in the model that the programmer generally decides. At a particular value of a parameter, the accuracy will be the maximum. Parameter tuning refers to finding these values.

7. Making Predictions

In the end, we can use our model on unseen data to make predictions accurately.

- **How can companies and brands keep pace with this change and how can a retail company find the best technology solution for itself? (2min)**

The pandemic in 2020 has further accelerated changes driven by changing customer expectations and non-traditional demands of Millennials and Gen Z customers.

Online shopping offers huge convenience, as it can be done from anywhere, at any time, making just about anything available to us without us having to leave our homes. It also enables retailers to learn a lot about us as they track our customer behavior and

combine it with data from any number of other online sources in order to build a detailed view of who we are and what we want from our shopping experiences.

At the same time, offline shopping means we can get what we need right now (if the store is open) and gives us the tactile experience of being able to look at, feel and even taste or smell products before buying them.

Hybrid shopping is about bringing the best of both of these worlds.

In the case of offline shopping, this means understanding who we are and what we want as we walk into the store – just as an e-tailer would when we arrive at their website. In the world of online retailing, it means developing methods of delivering the same experiential shopping experiences we enjoy in the real world. This could be through innovative technology enabling personalization or virtual and augmented reality solutions.

Examples of AR in a retail setting include:

Virtual fitting rooms. Make it easy for customers to try on products with virtual fitting rooms. RFID technology scans the products in their hand, while the livestream camera overlays it onto a shopper's body. No changing clothes necessary. These AR interactions have a 94% higher conversion rate than standard.

Extend the in-store experience at home. If an ecommerce website provides images of your brick-and-mortar store, give online shoppers the chance to experience your retail store with AR. Show them life-size versions of products without having to leave their home.

- **How is digitalization changing the retail industry? Can you give some facts and figures from your own experiences? (2min)**

The economic outlook for much of the world looks set to be a rocky path over the next year, and retail has traditionally been among the first industries to feel the bumps in the road. This is likely to cause further headaches for bricks 'n' mortar retailers that are still in the process of recovering from the disruption caused by the covid-19 pandemic.

Despite the “retail apocalypse” we've been hearing about for the last couple of years, the truth is that retail isn't going anywhere. By 2024, experts predict that 72% of U.S. retail sales will still occur in brick-and-mortar stores.

The cost of inventory distortion has grown to over \$1,9 trillion USD across all retail segments worldwide. This is an increase of 12.7% since 2020, a year that included panic buying. The massive disruptions due to gaps in the supply chain, shortages in personnel and raw materials, and government shutdowns have only grown the problem worldwide.

There are several reasons why the consumer didn't buy what they intended to buy.

Rising inflation is pushing up the prices. At the same time, supply chain disruption is negatively impacting operations as stocks run low, encouraging some retailers to push prices up even further.

Because of the pandemic, we are all shopping more on online. Convenience trends such as buy-online-pickup-in-store (BOPIS), buy-online-return-in-store (BORIS), and buy-online-pickup-at-curbside (BOPAC) are quickly becoming expected as standard. The use of grocery click & collect and local delivery increased by 350-400% during the pandemic. Figures from Morgan Stanley show that click and collect gross margins are in the 14% to 16% range, compared with in store margins of 20% to 25%, in large part due to the increased labor costs of picking orders in store for click and collect or delivering to homes.

More than half of shoppers say that trust is their primary motivator when choosing which retailer to shop with online. Unreliable delivery has jeopardized their trust. Fullfilment optimization will be a game changer in customer satisfaction.

By utilizing the local stores' inventory, retailers can put their products closer to their customers, enabling quicker delivery time. This in turn can also be an avenue for offering customers free shipping (which is widely viewed as an attraction to consumers) and do it from zones much closer to the customer, which will reduce shipping costs.

If a retailer can gain visibility and access into the true inventory that is in each store, they can leverage their owned inventory to fulfill customer demand regardless of current store location. This can drive online sales, improve order fulfillment rates and reduce potential overstock situations in some retail stores.

The answer? Leverage the power and potential of technology. Both online and offline, retailers are turning to technology in a number of innovative ways.

It is estimated that digitization will save Food/Grocery and superstore/mass merchant retailers \$41,4 billion.

Hence, Retailers have no option, but to continue investing in new technologies and stay ahead of the curve.

- **What does Vispera do differently in data collection and data processing? and how does it integrate digitalization into its own business processes? (1min)**

We produce artificial intelligence-based solutions for the retail industry. Since implementation, monitoring and control processes in traditional retail are manual and statement-based, they are prone to human error, costly and reporting times are long. Mobile or fixed cameras capture and recognize the products, we then analyze the product availability on the shelf, shelf share, compliance with the arrangement rules called planograms, availability of price tags, and the right price tag in front of the right product and alert the appropriate staff through notifications.

Vispera's proprietary image recognition technology is underpinned by AI, machine learning, deep learning and a thorough understanding of retail. Vispera currently operates in more than 35 countries with clients like Coca Cola, Unilever, Phillip Morris, Henkel, Danone, etc.

If we look at their contribution to the retail industry:

By directing the workforce and resources used in field operations to the right area at the right time, we increase efficiency and reduce the operational costs of manufacturers by 12% to 15%. In addition, the correct arrangement of the products can make a difference between 8 and 25 percent in profit. Monitoring the field activities with the right data at the right time and preventing potential sales losses in a timely manner reflects an increase of 15% to 18% in sales performance. We can see this benefit in various ways in different market and channel dynamics. For example, we increased the coverage rate of one of our customers in stores where products are distributed in the traditional channel by 400 percent. In another customer, we reduced the time the sales teams spent in-store by 85%. Again, we achieved a 12 percent increase in sales by improving the planogram compatibility and shelf availability of one of our customers who applied planograms in the modern channel.

Vispera's competitive advantages include technological superiority (Highest accuracy-level in the market), ability to handle any visual compliance task (e.g. presence of umbrellas, waste bins near ice-cream cabinets, etc.), flexibility with image taking in the field (e.g. ability to process images from coolers with doors closed), versatile retail execution KPI engine framework to meet specific client needs, augmented reality (AR) features in the mobile app to facilitate the process of picture taking in the store, processing horizontal cabinets and hot-zone areas which are unique solutions globally.

In these days when competition is increasing and consumer behavior is changing rapidly, I think that digitalization and technology applications in every field are indispensable for traditional retail to survive and maintain its profitability.

As Vispera, we continue to develop innovative products by following these developments closely.

SuperPay Yönetim Kurulu Başkanı Furkan Tanrıverdi tarafından Karadağ Merkez Bankası Başkanı Radoje Zugic'e plaket takdim edilmiştir.

Alarko Holding Dijital Dönüşüm ve İnovasyon Direktörü Tal Garih tarafından Kuzey Makedonya Tarım, Orman ve Su Ekonomisi Bakan Yardımcısı Abdylshyqr Abedini'ye plaket takdim edilmiştir.

Karadağ Merkez Bankası Başkanı Radoje Zugic tarafından Alarko Holding Dijital Dönüşüm ve İnovasyon Direktörü Tal Garih'e plaket takdim edilmiştir.

Kuzey Makedonya Tarım, Orman ve Su Ekonomisi Bakan Yardımcısı Abdylshyqr Abedini tarafından Vispera Bilgi Teknolojileri Kurucu Ortağı ve CEO'su Aytül Erçil'e plaket takdim edilmiştir.

Karadağ Merkez Bankası Başkanı
Radoje Zugic tarafından SuperPay
Yönetim Kurulu Başkanı Furkan
Tanrıverdi'ye plaket takdim edilmiştir

EKONOMİK BÜYÜME VE SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA BÖLGESEL ENTEGRASYONUN FIRSATLARI PANELİ

Ceylan PİRİNCİOĞLU

Health App Commodity Trade & Consultancy CEO

Nasriddinzoda Rukhshona, Barış ve Ulusal Birliğin Kurucusu - Ulusal Birliğin Lideri'nin girişimleri hakkında katılımcıları bilgilendirdi. Ulus, Tacikistan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Emomali Rahmon, Tacikistan'ın 2018-2028 yılını Uluslararası Eylem Yılı "Sürdürülebilir Kalkınma için Su" olarak ilan etme önerisi ve 2025'i "Uluslararası Buzul Koruma Yılı" ilan etme önerisi başta olmak üzere su meselelerine Tacikistan'ın entegrasyon süreçleri ve Orta Asya bölgesinin sürdürülebilir kalkınmasındaki rolü ve çabalarının yanı sıra, Muminzod Kamoliddin aynı zamanda turizm alanında ilgili panellerde yer aldı ve fikir alışverişinde bulundu.

Ülkelerin kalkınmalarını gerçekleştirirken, kaynakların sınırsız olduğu varsayımı ile hareket etmelerinden kaynaklandı. Kaynakların aslında sınırlı olduğunun, gelecek kuşakların haklarının elinden alındığının farkına varılması zaman aldı. Bu durumun getirdiği çevresel sonuçların ciddiye alınması da geç oldu. 20. yüzyılın sonlarına doğru dünya gündemine giren sürdürülebilir kalkınma, uluslararası anlaşmalara konu oldu, Doğal kaynakların aşırı kullanımının getirdiği ağır çevresel tahribat, sürdürülebilirliğin önemini bir kez daha hatırlattı hepimize. Bu

doğrultuda hareket eden ülkeler BM çatısı altında 2015 yılında “2030 Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri”ni ilan ettiler ancak henüz karbon emisyonu dahi sıfırlanamadı ve 2036 yılında eğer tüm paydaşlar karbon emisyonunu sıfıra indirmezler ise dünyada ısı 2 derece artmış olacak.

2030 Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri, kalkınma sürecinde kimseyi geride bırakmama ilkesi etrafında bir araya getirilen yoksulluğu önlemesinden, ekonomik büyümeye, enerji güvenliğine, biyoçeşitliliğin korunmasına, istihdama kadar çeşitli yönler

barındıran hedefler. Sürdürülebilir kalkınma hedeflerinin başarılı olabilmesi için ülkelerin daha hızlı ve etkili aksiyonlar alması gerekmektedir. Ancak bu sadece hükümetlerin yapabileceği bir şey değildir, toplumun her kesimi bu hedeflerin gerçekleşmesi için aktif rol almak durumunda. Özellikle iş dünyasının sahip olduğu insan kaynağı, maddi kaynaklar ve tedarik zinciri ile ulaştığı dünyadaki geniş kitle, bu süreçte önemli bir aktör olmasına neden olmaktadır. Sürdürülebilir kalkınma amaçlarının başarıya ulaşması, yeni pazar fırsatları veya mevcut ve özellikle komşu ülke pazarlarında büyüme şansı doğurmaktadır.

Hakan TOPKURULU

Aydınlık Gazetesi Ekonomi Yazarı

SÜRDÜRÜLEBİLİR BİR EKONOMİ İÇİN, ÖNCE DÜNYADA Kİ EKONOMİK GELİŞMELERİ ANLAMALIYIZ

Sayın Başkan, Sayın konuklar, özellikle Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Sayın Dışişleri Bakanı ile birlikte olmak benim için büyük bir onur. Yavru vatanımız ve son dönemdeki gelişmeler, Türk dünyasında Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin tanınması konusundaki gelişmeler çok önemliydi. Aslında bölgesel değil dünyayı da etkileyen, dünyanın en son keşfedilen Doğu Akdeniz rezervlerini, doğalgaz rezervlerini, onların kullanımını ve Türkiye'yi çok yakından ilgilendiren gelişmeleri Sayın Bakanımızdan muhtemelen dinleyeceğiz.

Toplantının ana konusu sürdürülebilirlik ve ekonomik kalkınma. Dünya çok büyük bir altüst oluştan geçiyor, biz eğer bu altüst oluşun ne olduğunu kavrayamazsak, anlayamazsak, kendi ülkemiz için de bu konuda karar verme konusunda zorlanırsak ve yaptığımız şeyler yanlış olabilir. Türkiye'nin de geleceğini riske atabiliriz. Dünya, bildiğimiz gibi ikinci milenyumun başında Akdeniz'deki ticaret Atlantığa

doğru kaydı ve Atlantik ülkeleri dünya ülkelerinin önüne geçti. O dönem dünyanın belki tek hakim imparatorluğu olan Osmanlı İmparatorluğu gerilemeye başladı ve uygarlık ve ticaret ağırlıklı olarak Atlantiğe sıçradı.

Ama üçüncü milenyuma girdiğimiz bu yıllarda bu merkezin başka bir yere doğru kaydığını görüyoruz. Bu artık hayal, olur mu olmaz mı değil. Çok ciddi üretim gücünün artık Atlantik'ten Pasifiğe kaydığını, ekonominin ve üretimin artık Atlantik'te yoğunlaşmak yerine Pasifik'te yoğunlaştığını görüyoruz. Herkes bugün dünyada konumlanışını bu değişime göre ayarlamaya başladı.

Dikkatinizi çektiyse Sayın Bakanım da artık bir çözüm yoluna girildiğini Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ve Kıbrıs konusunda Türkiye'nin esas olarak aldığı rolün daha net bir şekilde

göründüğünü ve dünyada Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ni tanıma yönünde çok güçlü bir talep oluşmaya başladı. Yani siz zaten bunun önünü açsanız Azerbaycan, Pakistan, Bangladeş yani ilk ağızda Türk cumhuriyetleri benim sayabileceğim ülkeler. Ama artık bu tanınma, eğer yanlış bilmiyorsam, Sayın Bakanım çok tecrübeli bu konularda Avrasya çapında veya Avrasya demeyeyim ama Asya çapında böyle bir tanınmaya doğru gidiyor. Çünkü Kıbrıs Adası'nın ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin insani birtakım hakları ve sorunlarıyla beraber esas olarak çok ciddi bir jeostratejik önemi var, konumu var. Siz eğer Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ni Rum tarafına, Yunan tarafına teslim ederseniz aslında oraya teslim etmiş olmayacaksınız. Orayı bir Doğu Akdeniz'e hakim bir Amerikan uçak gemisi haline çevireceksiniz. Bunu çok net tespit etmek lazım. Dolayısıyla Rusya'dan başlayarak Suudi Arabistan'a,

Çin'e ve bütün bu coğrafyaya Avrasya coğrafyası, Avrasya olarak tanımlayabileceğimiz bu coğrafyayı aslında şunun farkına varmaya başlıyor. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti sadece Türkiye için değil bütün Asya için bir ön cephe durumunda. Stratejik bir mevzi durumunda.

Dünyada ticaretin Atlantik'ten Pasifiğe kaymasıyla birlikte şunu da çok normal ve çok doğal olarak görmemiz lazım. Dünyada Atlantik sistemi 1944'te Bretton Woods ile başlayan 1971'de ABD'nin dolar ve altın ilişkisini kesmesi ile şekil değiştiren petro-dolar sistemi yavaş yavaş başka bir yere, ekonomik zemin olarak başka bir yere doğru kayıyor, Avrasya'ya kayıyor.

Bu gelişme kendi ekonomik ve siyasi örgütlerini de yaratmaya başladı. Nedir bunlar? Hepimiz biliyoruz. Şanghay iş birliği örgütü bugün Türkiye'nin de gözlemci üye olarak yer aldığı ve tam üyeliğinin çok uzun süre alacağını zannetmiyorum. Üye olarak da Şangay İşbirliği Örgütü'nde esas üyelerden biri haline geleceği çok fazla zaman almayacak.

BRICS, bakın bir ekonomik örgüt var. Bu ekonomik örgütte dünyanın çok önemli, yani dünya nüfusunun neredeyse yarısından fazlası diyebiliriz üye olarak bulunuyor. Zaten Çin'le Hindistan'ı bir araya koyduğumuzda Çin ve Hindistan zaten nüfus çoğunluğu açısından çok önemli bir yer teşkil ediyor. Bunun için de Rusya, Brezilya ve Güney Afrika'yı aldığınızda ve en son Suudi Arabistan'ın da buraya üye olma yolunda bir talebi olacağı duyuldu. Ve BRICS'in kazanacağı yeni fonksiyonu görmek zorundayız.

Şimdi hepimiz biliyoruz. BRICS yeni para birimiyle bunun karşısına çıkmaya başlıyor. Türkiye'nin de bu tür çalışmaları var dijital paralar ve dijital paraların yaratacağı esneklik, bu yeni para birimi konusunda tabii kastettim burada kripto paralar değil, dijital paralardan, o yanlış anlaşılmasın. Çin'in bugün kısmi olarak ülkesinde kullandığı Türkiye'nin de hazırladığı ve tüm dünya ülkelerinin ağır ağır devreye sokmaya çalıştığı. Dijital paralar, bunun teknik detayını anlatırsam çok ciddi zaman alır. Onun için girmek istemiyorum.

Her ülkenin milli paralarıyla, milli dijital paralarıyla ticaret yapmaya giden bir dünyada yer alıyoruz ki bugün bunun aslında örneklerini görüyoruz. Swap dediğimiz bir mekanizma kurulmaya başlandı. Türkiye Güney Kore'yle ticaret yapıyor. Güney Kore merkez bankası ve Türk Merkez Bankası. Milli paralar üzerinden swap anlaşması yapmış. Katar aynı şekilde, Çin aynı şekilde. Bu tamamen bir borç mekanizması değil. Evet. Borç mekanizması olarak da görünebilir ama arada bulunan ticaretin finansmanı açısından düşünüldüğünde eskiden Amerikan dolarıyla yapılan ticaretin milli paralarla yapılma aşamasına gelmesidir. Bu swap mekanizması sadece Türkiye'yle bir takım ülkeler arasında değil dünyada özellikle Avrasya ülkeleri arasında çok ciddi şekilde kullanılmaya başlayan milli para mekanizmasıdır. Rusya'yla Çin'i biliyoruz artık aralarındaki ticaretin çok önemli kısmını milli paralarıyla yapmaya başladılar. Suudi Arabistan açıkladı biliyorsunuz. Suudi Arabistan Çin'e, petrol ihracatının yüzde 25'ini gerçekleştiriyor. Bunun önemli bir kısmını petro-yuan denen Çin para birimi ile yapmaya başladı. Bakın dikkat edin. Bunu söyleyen Suudi Arabistan petro dolara zemin hazırlayan Suudi Arabistan, artık Çin yuanı ile ticareti kabul edeceğini söyledi.

Ticaret ve üretim dünyada artık alıştığımız Atlantik sisteminin dışına kaymaya başladı. Bu değişikliğin neler olduğunu, gelecekte dünyada hangi ekonomik ilişkilerin kullanılacağını anlamadan sürdürülebilir bir ekonomik sistemin önünü açamayız.

Gohar BORSEGHYAN

Avrasya Ekonomik Komisyonu,
Entegrasyon Geliştirme Departmanı Direktörü

The Eurasian Economic Union current trends and international agenda. Prospects for the dialogue between integration structures in Eurasia

The Strategy expanded the horizons of the Treaty of the Union and suggested a more effective approach to the development of integration in key areas. The document includes a list of measures and mechanisms aimed at development of a high tech and innovative Eurasian space and covers not only current integration agenda of the Union, but also touches upon new areas of economic cooperation including education and science, healthcare, tourism and sports. In general, The Strategy suggests a more effective approach to the development of integration in key areas (Strategic Directions for Developing the Eurasian Economic Integration until 2025, 2020).

It is important to note that the scale of the benefits the countries get from the integration will be more significant if the key integration associations will strengthen dialogue with each other. The EAEU actively cooperates with its foreign partners, for example:

- foreign governments (about 20 countries in the format of FTA or trade agreements and memorandums). Here
- the agenda for dialogue is broad, since the list of competencies transferred to the EAEU is constantly growing as integration develops.
- key regional integration blocs (ASEAN, Commonwealth of Independent States, Shanghai Cooperation Organization, the African Union, the Pacific Alliance, MERCOSUR, the Andean Community, different structures from Central American region. This direction of cooperation makes it possible to exchange experience, optimizing the integration development and strategic planning processes.
- international organizations (more than 40 ones). This direction allows to study the best practices and implement them in regulation.

Three of the EAEU partner states have chosen the observer status as a format for cooperation. Uzbekistan and Cuba are deeply engaged in the process. The Union is also actively engaged in integration initiatives, such as, «One belt, one road» (Shakhanova & Garlick, 2020).

At the same time, the created infrastructure of international activity also allows to consider the Union's involvement

in the implementation of other initiatives announced in Eurasia. The Greater Eurasian Partnership concept is not the exception. It primarily implies the synergy of national economies and regional strategies for enhanced economic development. The implementation of this concept will be based on a system of bilateral and multilateral agreements in various sectors of cooperation. Undoubtedly, the EAEU with its wide network of international contacts is going to play a significant role in the realization of this concept.

Eurasian integration also takes part in the UN 2030 agenda or the Sustainable Development Goals, which is a global initiative supported by the entire world community (Achieving the Sustainable Development Goals in the Eurasian Economic Union Region, 2022).

The Eurasian Economic Union was the first among regional economic integration organizations to analyze the interdependence between the depth of integration and progress made in the implementation of the UN Sustainable Development Goals.

The results of the work carried out make it possible to conclude that the achievement of the SDGs by the EAEU countries

is more effective in those areas of the economy that are subject to supranational regulatory measures. Hereby, exchange of best integration practices and cooperation between integration blocs seem to positively influence economic climate.

Summing up, nowadays all the economic conditions necessary for deepening integration processes and dialogue are created. The Union pays great attention to international agenda, which is one of the key directions of the EAEU development. It already contributes to the further development of the greater Eurasian space and the achievement of the SDGs.

The formation of a strong and united Eurasia

is no longer a project, but a reality. Its success depends

on the joint efforts of the EAEU Member States and their citizens that are open for cooperation on the basis of the mutual interest and trust.

Tahsin ERTUĞRULOĞLU

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Dışişleri Bakanı

I am more of a political animal rather than an economic expert. I came here together with our Minister of Economy and Energy. And my main purpose was to learn from these kind of an activity rather than speak as if I am an expert on the issue and I have learned a lot since this morning including this session. And that makes me even more angry at the embargoes we have been subjected to all these years, the in human embargoes we have been subjected to and we are still being subjected to. It's not very often that any Turkish tribute official takes part in such International settings. The reason why we're here because is because the organizers are from motherland Türkiye. But if it had been anywhere in Europe or anywhere else we would not have been invited. You're right we are an observer member of the Organization of Islamic Cooperation but more importantly about a month ago at the most we were made observer members of the organization of Turkish States. The significance of that being, it was the first time ever that we have been made members in an international organization with our full official name: "Turkish Republic of Northern Cyprus". Our representation at the organization of Islamic conference is under the name Turkish cypriot state. Not that I am complaining, we all obviously appreciate being an observable member at the

organization of Islamic Cooperation. I have as the foreign minister I have always been a critic of the organization of Islamic Cooperation. Because when we attend the foreign Minister's meeting of the OIC, at the end of the meetings they they come up with great resolutions, calling for full support of the Turkish cypriots, full engagement with the Turkish Republic of Northern Cyprus and all of that expressing full support for the Turkish cause criticizing the embargoes and everything. But when it comes to implementation of those resolutions they are nowhere. The main reason why they are nowhere and it's gradually being eroded but the main reason has been all these years the U.N Security Council resolutions. The audience I apologize for being too political maybe, but all day long the subject matter here rightfully was

sustainable economy, sustainable growth and all related issues; green environment, green Economy, everything else. And as I said we learned a lot but the inhuman embargoes we are subjected to especially by the major European countries and the United States as the permanent five members of the U.N Security Council, these resolutions are treated as if they are binding resolutions and I keep telling everybody for years now any resolution taken under chapter 6 of the U.N Charter is on is not binding it's advisory. But the reason why the whole world has accepted to use those resolutions against the Turkish civil people and against assisting the Turkish cypriot people and the Turkish Republicans because the countries that came up with these resolutions the P5 they have used their influence over the countries within their spheres of influence to

prevent them from assisting the Turkish cyprriot people. We don't have direct trade you're talking here about sustainable Economy. What can we talk about sustainable Economy: when our Economy is under an embargo there is no direct trade there are no direct flights. There is nothing. It's an all-encompassing embargo as I was speaking at another setting last week here in Istanbul we can't even play a friendly football game with the team from Türkiye. Why? Because the Greek cyprriots are accepted by the International Community as if they represent Cyprus. And with that kind of recognition the Greek cyprriots have used have abused that recognition to impose embargoes on us to force us to bow to their demands to dominate the Turkish cyprriots. And turn the island of Cyprus into a Greek Island now I don't know if any of this is making sense to our listeners because for any of this to mean anything to the audience. One must know exactly what the Republic of Cyprus was when it was established back in 1960. It was established as a partnership between Turkish cyprriots and Greek cyprriots that legitimacy was based on the continuation of the partnership and that neither of the partners neither us nor the Greek cyprriots would

have the right to claim to be the Republic of Cyprus by excluding the other partner. This Republic survived only three years from 60 to 63 and it didn't even have a chance to operate fully within those three years. Because the minute the Republic was established the Greek cyprriots proposed constitutional amendments to us to undo our political equality. It was a purely political equality partnership the Republic of Cyprus didn't have a national anthem. Why didn't the Republic of Cyprus have a national anthem at its establishment? Because there is no cyprriot Nation. Can anyone tell me an example give me an example of any country being established and not having a national anthem? There isn't. But the Republic of Cyprus at its establishment did not have a national anthem. It still doesn't have today. The Greek Cyprus used the Greek national anthem, we use the Turkish national anthem. There is no secret nation, there is no separate language, there is no separate religion, there is no cyprriot, anything. The only thing we have in common is that we live on the same island. We used to be partners, we were kicked out of the partnership. We are under all sorts of embargoes and the Greek cyprriots have an easy access to the rest of the world, as members of the UN General Assembly, as members of the European Union. And I am sitting here all day long listening to very distinguished speakers talking about the real problems that humanity is facing and how they can be avoided. And when I look at us all I see is the embargoes we are under and that everybody else who is involved in undoing the dangers that the world is facing is contributing to the discrimination against the Turkish cyprriot how are they contributing by treating the Greek cyprriots as if they are the Republic of Cyprus when they are not. I will stop here. Hopefully I'll have some questions. Thank you, thank you very much. I wish to touch upon a few points first of all, I don't want the criticisms that I expressed here to imply is if the trnc is falling apart trnc has absolutely no interaction with the rest of the world. And all of that quite to the country I can very easily claim that we are in a much better economic and political position then most of the membership of the U.N General Assembly, thanks to Motherland Türkiye, has been the only country from day one from 1963 when the partnership collapsed. From that day onwards to this very day

we have been able to survive and to flourish because of the assistance and help and direction that Motherland Türkiye has been giving to us. We have as the foreign Ministry as a country recognized officially recognized only by Türkiye. We have 27 missions abroad and soon we'll have a few more missions opened up as my honor to change the more the members of the UN General Assembly realize that the security Council resolutions that have been used as an excuse for them not to assist the Turkish separate people that they are not binding resolutions as it is exemplified by Türkiye punished Türkiye for failing to comply with the security Council resolutions Türkiye recognizes. The Turkish Republic of Northern Cyprus has an ambassador in North Nicosia. We have an ambassador in Ankara. We exchange letters so again to reiterate one thing that's very very crucial for the International Community to begin to realize this U.S Security Council resolutions that the Greek cypriots use every step of the way to prevent International assistance with the Turkish cypriots are not binding. The hydrocarbon resources in the Eastern Mediterranean is a very hot issue as everybody knows. Together with Türkiye we have proposed meetings of all stakeholders to sit down and come up with a formula that will enable Equitable sharing of the revenues. From these resources the only economic path to send the hydrocarbons from Eastern Mediterranean to Europe being via Türkiye. But what we're confronted with from the Greek cyriot side, they pretend as if we don't exist. They pretend as if we have no right to say. They pretend as if Türkiye has no right of say and they're trying to bypass Türkiye. And Türkiye cypriots and engage in deals with foreign companies be it American or Israeli or Egyptian or whoever else to try to monopolize the resources of Eastern Mediterranean. I can assure you as also stated every day together with our officials from Türkiye the island of Cyprus was never a Greek Island. And it will never be a Greek Island. The island of Cyprus is the common home of Turkish cypriots and Greek cypriots and it's one Island. But two states the sooner the Greek cypriots realize this and stop trying to hellenize the island of Cyprus the better. The conditions economic and political will be for everyone concerned mostly themselves. I think I will stop here

we don't mean enmity towards anybody we are of the psychology which says live and that live the island of Cyprus is the common home of Turkish cypriots. And Greek cypriots and it was never a Greek island. But as you all know the island of Cyprus was part of the Ottoman Empire for over 300 years. Yet we don't say "The island is totally Turkish the Greek cypriots have no right on the island of Cyprus.". But we don't find the same mature approach from the Greek cypriots who are spoiled day in and day out by the Western World; by America, by the United Kingdom, by Russia, by France, by China. Because all of these countries the P5 of the security Council their national interests dictate that they allow the Greek cypriots to pretend to be "Republic of Cyprus". And as such to discriminate against us. And that is why our job is to challenge the U.N security Council resolutions. Since they are not binding we'll stand up against Injustice, will stand up against the inhuman embargoes. We are doing well thanks to Motherland Türkiye and anyone else who may wish to support us. Thank you so much we have been accepted as a Turkish cyriot State back in 2004 or five as of then we have listed as an observer member as the Turkish cyriot state. But we have been members of that organization from way back from 1976. The organization of Turkic states is the new one and the significance of that as I said is it's the first time ever that we are a member anywhere with our full name: "Turkish Republic of Northern Cyprus". And our flag is hoisted along with the flags of the other member countries. But all of these I must point out that these are all due to the assistance and work of Türkiye. We should we don't shy away from expressing our gratitude to Motherland Türkiye. Because we are as strong as turkia is strong the Cyprus issue is not just an issue for Turkish cypriots versus Greek cypriots. Cyprus issue is a national cause of the Turkish nation in the Israel Mediterranean and the struggle that we represent is supported together with Motherland Türkiye is is not just our problem. It's a national problem and we are an Inseparable part of the Turkish Nation. I mean we are from the island of Cyprus but as I said there is no separate nation. Our ancestors went to the island as of 1571 when the Ottomans conquered the island. So we're descendants of those ancestors

and the Greek cypriots have also been there for many years it was a good setup back in 1960 when an independent republic of Cyprus is a partnership of Turkish cypriots and Greek cypriots on the basis of political equality, not between majority and minority but politically quality Turkish cypriots were happy with that establishment. Because Motherland Türkiye. Türkiye was a guarantor of that Republic together with Greeks and the United Kingdom which was the former Colonial Administration. But it was the Greek cypriots who could not digest the idea that Turkish cypriots are their equals. And they wanted to dominate us and turn Cycles into a purely Greek Superior State and treat Cyprus the way they have created Crete today. In the island of Crete there are no Turks but this is where the bug stopped. The Cyprus is not a Greek island,, was never a Greek island and will never be a Greek Island. But again we don't mean any enmity. My criticism is not against the Greek Cypriots. My criticism is against the countries that spoil the Greek cypriots, the countries that give them the opportunity to say they are the "Republic of Cyprus" and present us to the rest of the world as if we are a secessionist ethnic minority or a Greek Cyprus. It's those countries that I am criticizing, the Greek cypriots we know their mentality we know their aspirations is what they call which is Union of the island of Cyprus with Greece that's what they are striving for all these years it hasn't changed now. They have basically achieved enosis how by their membership of the European Union. They are united with their motherland. The European Union again is someone is an organization I criticize tremendously after the United Nations security Council it is the European Union that should be criticized in doing Injustice to the Turkish cypriot. As you all know there are what they call

"Copenhagen Criteria" for membership of the European Union. You're supposed to meet certain criteria before you can be admitted as a member. They are called "Copenhagen Criteria". When Türkiye applies, Brussels says Copenhagen Criteria you must be in line with the criteria. When the Greek cypriots applied presumably as Cyprus

Brussels forgot that there is an unresolved Cyprus problem that there are there is a border going across the island east to west. There is a North Cyprus, there is a South Cyprus that there are U.N troops on the island since 1964. And they allow the Greek Cyprus to be members of the European Union contrary to the criteria for membership. Why? Because everybody knows it was Germany that needed the expansion its backyard countries. Germany wanted to be members of the European Union back in 2004 Greece used the opportunity to threaten the European Union that unless they took in Cyprus so-called Cyprus they were going to veto the enlargement so in order to please Germany knowingly and intentionally they took in the Greek Cyprus even though they are in total contradiction to the criteria for membership. So this leads us obviously Turkish cypriots to feel that the European Union is not an organization that we can be happy with, we can feel secure with and that is why we say today as long as Türkiye is not a member of the European Union we have no place in the European Union. Because Greek cypriots are there Greece is there. So what are we going to do if Türkiye isn't there. So uh I I apologize if I have been complaining too much but believe me under normal circumstances I would be complaining even longer and harder. But we don't have all that much time.

Health App Commodity Trade & Consultancy CEO's Ceylan Pirinçcioğlu tarafından Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Dışişleri Bakanı Sayın Tahsin Ertuğruloğlu'na plaket takdim edilmiştir.

Health App Commodity Trade & Consultancy CEO's Ceylan Pirinçcioğlu tarafından Avrasya Ekonomik Komisyonu, Entegrasyon Geliştirme Departmanı Direktörü Sayın Gohar Barseghyan'a plaket takdim edilmiştir.

Health App Commodity Trade & Consultancy CEO's Ceylan Pirinçcioğlu tarafından Aydınlik Gazetesi Ekonomi Yazarı Hakan Topkurulu'ya plaket takdim edilmiştir.

İstanbul Ekonomi Zirvesi İcra Kurulu Başkan Yardımcısı Ziya Mursaloğlu tarafından Health App Commodity Trade & Consultancy CEO'su Sayın Ceylan Pirinçcioğlu'na plaket takdim edilmiştir.

SPONSOR STANDLARI

KOKTEYL

GALA YEMEĞİ

İSTANBUL ALTIN DEĞERLER ÖDÜL TÖRENİ

“Yeşil ve Sürdürülebilir Bina Ödülü” Pekhan İnşaat Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Mehmet Zeki Peker’e verilmiştir. Ödülü TGA Yönetim Kurulu Üyesi Sayın Birol Akman takdim etmiştir.

“Sürdürülebilir Turizmde Öncülük Ödülü” Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı (TGA) adına Turizm Operasyon ve Geliştirme Genel Müdür Yardımcısı Sayın Dr. Elif Balcı Fisunoğlu Almıştır. Ödülü Azerbaycan Ekonomi Bakan Yardımcısı Sayın Sahib Alakbarov takdim etmiştir.

“Sağlıkta İnovasyon ve Girişimcilik Ekosistemine Katkılarından Dolayı” Sanofi Türkiye Adına Türkiye Başkanı Sayın Cem Öztürk Ödülü almıştır. Ödülü Azerbaycan Ekonomi Bakan Yardımcısı Sayın Sahib Alakbarov takdim etmiştir.

“E Mobilite Dönüşüm Öncüsü Ödülü” Zorlu Enerji Adına Kurumsal İletişim ve Pazarlama Direktörü Funda Küçükosmanoğlu almıştır. Ödülü Azerbaycan Ekonomi Bakan Yardımcısı Sayın Sahib Alakbarov takdim etmiştir.

“Türkiye Turizmine Katkılarından Dolayı” Türkiye Seyahat Acentaları Birliği (TÜRSAB) adına ödülü TÜRSAB Kurumsal İlişkiler Grup Başkanı Nergis Büyükkınacı almıştır. Ödülü Azpromo Başkanı Sayın Yusuf Abdullayev takdim etmiştir.

“Yerel Ekonomiye Katkı Ödülü” Koluman Otomotiv Adına Koluman Otomotiv Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Kaan Saltık almıştır. Ödülü KKTC Dışişleri Bakanı Sayın Tahsin Ertuğruloğlu takdim etmiştir.

“En İnovatif Katılım Bankası Ödülü” Vakıf Katılım Bankası Adına Bireysel Bankacılık ve Ürün Yönetimi Direktörü Sayın Muhlis Yazgan almıştır. Ödülü KKTC Dışişleri Bakanı Sayın Tahsin Ertuğruloğlu takdim etmiştir.

“Türkiye'nin İlk İhracat Odaklı Yeni Nesil Organize Sanayi Bölgesi Ödülü”
Mersin-Tarsus Tarımsal Ürün İşleme İhtisas Organize Sanayi Bölgesi
(TÜİOSB) Adına TÜİOSB Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Gül Akyürek Balta
Almıştır. Ödülü KKTC Ekonomi Bakanı Sayın Olgun Amcaoğlu takdim
etmiştir.

“İş Dünyasında Kadın Girişimcileri Buluşturan Kadın İletişim Ağı ile
Ekonomiye Sağladıkları Katkı Ödülü Türkiye Kadın Girişimciler Derneği
(KAGİDER) Adına KAGİDER Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Emine Erdem
almıştır. Ödülü KKTC Ekonomi Bakanı Sayın Olgun Amcaoğlu takdim
etmiştir.

“Otomotiv Sektöründe Elektrifikasyon Dönüşümü ve Sürdürülebilirlik
Ödülü” Borusan Otomotiv BMW Adına Borusan Otomotiv İnsan Kaynakları
ve İSG Genel Müdür Yardımcısı Sayın Tuğba Paşalı Karacan almıştır. Ödülü
KKTC Ekonomi Bakanı Sayın Olgun Amcaoğlu takdim etmiştir.

“Endüstride Dijital Dönüşüm Öncüsü Ödülü” Schneider Elektrik Türkiye
almıştır. Ödülü Azerbaycan Ekonomi Bakan Yardımcısı Sayın Sahib
Alakbarov takdim etmiştir.

İstanbul Altın Değerler Ödül Töreni 9 Aralık tarihinde Çırağan Sarayı'nda gerçekleşmiştir. İstanbul Ekonomi Zirvesi kapsamında faaliyet alanlarını en iyi şekilde yorumlayıp uygulayarak Türkiye'ye katma değer sağlayan yenilikçi kişiler ve kurumlar İstanbul Altın Değerler Ödülü ile taçlandırılmıştır.

DEFİLE

CANLI MÜZİK

Ferhat Göçer'in İstanbul Altın Değerler Ödül Töreni'mizde Muhteşem Performansı...

BASINDA BIZ

6. İstanbul Ekonomi Zirvesi farklı ülkelerden konuşmacılara ev sahipliği yapıyor

Bu yıl ayrıca İstanbul'da İstanbul Ekonomi Zirvesi, "Küresel Değer Zincirleri" temasıyla düzenlendi.

Yazın 2023 15.000 15.000 15.000

Çiğdem İnançlı ile İbrahim Kocamazlar, İstanbul Zirvesi, 2023 İstanbul'da düzenlenen konferansta...
"Bizim için önemli olanlar" temasıyla düzenlenen İstanbul Zirvesi 2023, 6. İstanbul Ekonomi Zirvesi'nin basın toplantısı gerçekleştirildi. İstanbul Zirvesi'nin 6. İstanbul Ekonomi Zirvesi'nin basın toplantısı gerçekleştirildi. İstanbul Zirvesi'nin 6. İstanbul Ekonomi Zirvesi'nin basın toplantısı gerçekleştirildi.

6'ncı İstanbul Ekonomi Zirvesi başladı

6. İstanbul Ekonomi Zirvesi, İstanbul'da başladı.

6. İstanbul Ekonomi Zirvesi, İstanbul'da başladı.

6. İstanbul Ekonomi Zirvesi, İstanbul'da başladı. Zirvesi, dünya ekonomisi hakkında konuşulan bir toplantıdır. Zirvesi, dünya ekonomisi hakkında konuşulan bir toplantıdır. Zirvesi, dünya ekonomisi hakkında konuşulan bir toplantıdır.

İstanbul Ekonomi Zirvesi 'Küresel Değer Zincirleri' ana temasıyla gerçekleşti

İstanbul Ekonomi Zirvesi, İstanbul'da başladı.

İstanbul Ekonomi Zirvesi, İstanbul'da başladı.

İstanbul Ekonomi Zirvesi, İstanbul'da başladı. Zirvesi, dünya ekonomisi hakkında konuşulan bir toplantıdır. Zirvesi, dünya ekonomisi hakkında konuşulan bir toplantıdır. Zirvesi, dünya ekonomisi hakkında konuşulan bir toplantıdır.

İstanbul Ekonomi Zirvesi, İstanbul'da başladı. Zirvesi, dünya ekonomisi hakkında konuşulan bir toplantıdır. Zirvesi, dünya ekonomisi hakkında konuşulan bir toplantıdır. Zirvesi, dünya ekonomisi hakkında konuşulan bir toplantıdır.

6'ncı İstanbul Ekonomi Zirvesi'nin basın toplantısı gerçekleşti

6. İstanbul Ekonomi Zirvesi'nin basın toplantısı İstanbul'da gerçekleştirildi.

6. İstanbul Ekonomi Zirvesi'nin basın toplantısı İstanbul'da gerçekleştirildi. İstanbul Zirvesi'nin 6. İstanbul Ekonomi Zirvesi'nin basın toplantısı gerçekleştirildi. İstanbul Zirvesi'nin 6. İstanbul Ekonomi Zirvesi'nin basın toplantısı gerçekleştirildi.

BAKAN AMCAOĞLU İSTANBUL'DA "İstanbul'da Türkiye yolları"

6'ncı İstanbul Ekonomi Zirvesi'nin basın toplantısı gerçekleşti

6. İstanbul Ekonomi Zirvesi'nin basın toplantısı İstanbul'da gerçekleştirildi.

6. İstanbul Ekonomi Zirvesi'nin basın toplantısı İstanbul'da gerçekleştirildi. İstanbul Zirvesi'nin 6. İstanbul Ekonomi Zirvesi'nin basın toplantısı gerçekleştirildi. İstanbul Zirvesi'nin 6. İstanbul Ekonomi Zirvesi'nin basın toplantısı gerçekleştirildi.

BASINDA BİZ

Avrupa Yatırım Bankası Türkiye Başkanı Del Ponte: Türkiye önemli bir bölgesel güç olarak barışı sağlamaya çalışıyor

Avrupa Yatırım Bankası (EIB) Türkiye Başkanı Umberto Del Ponte, Türkiye'nin mevcut jeopolitik riskleri önlemede önemli bir rolü olduğunu, "Türkiye önemli bir bölgesel güç olarak barışı sağlamaya çalışıyor" dedi.

14 Ocak 2022 - İstanbul - 18.01.2022

Haberler

SEC, halka açık şirketleri kripto risklerini açıklamaya yönlendiriyor

SEC bu yönlendirme ile, FTX'in batması sonrasında ilk kez kripto para piyasasındaki belirsizliği gidermeye yönelik ilk kamuoyuna açık adımını atmış oldu.

Daha fazlası için [bloomberght.com](https://www.bloomberght.com)

30 DAKİKA SANOFİ/CEM ÖZTÜRK: ÖNÜMÜZDEKİ YILLARDA TÜRKİYE'DE OLMAYA DEVAM EDECEĞİZ

HABERLER

SEC, halka açık şirketleri kripto risklerini açıklamaya yönlendiriyor

SEC bu yönlendirme ile, FTX'in batması sonrasında ilk kez kripto para piyasasındaki belirsizliği gidermeye yönelik ilk kamuoyuna açık adımını atmış oldu.

Daha fazlası için [bloomberght.com](https://www.bloomberght.com)

Ekotürk

6. İstanbul Ekonomi Zirvesi

ATP'nin sağlanı KUP ARAÇLARIYLA ALTIYARZININ KOLU İZİN DİR DEĞERİNE İZİN

18 Ocak 2022 - İstanbul - 18.01.2022

BİSNESS

Türkiye plays leading role in easing food shortages

BİSNESS

Türkiye plays leading role in easing food shortages

18 Ocak 2022 - İstanbul - 18.01.2022

6'ncı İstanbul Ekonomi Zirvesi'nin basın toplantısı gerçekleşti

18 Ocak 2022 - İstanbul - 18.01.2022

TanFin

40
30
20

EPİLEK KASIN İNDÜSTRİYİ KACIRDI

BASINDA BİZ

DAILY SABAH

BUSINESS AUTOMOTIVE ECONOMY ENERGY FINANCE TOURISM TECH DEFENSE TRANSPORTATION NEWSANALYSIS

Istanbul Economy Summit to shed light on global value chains

By Daily Sabah | Istanbul | 07/05/2023 | 1:40 PM GMT+3

Istanbul Economy Summit: Turkish Chairperson of the Council of Ministers Mustafa Dincer (2nd row, 3rd from left) and other ministers took part in press conference, announcing the summit, in Istanbul, Turkey, Dec. 23, 2022. (Courtesy of Istanbul Economy Summit)

The Turkish metropolis Istanbul is preparing to host a major economic summit that looks to address global supply chains, trade, transportation, tourism, innovation as well as transformation in energy and discuss their impact on the global economy.

Officials, executives and private sector representatives from Türkiye and multiple other countries will be gathering for the sixth edition of the Istanbul Economy Summit, which is to be held on Dec. 8-9.

Istanbul Economy Summit A Haber

istanbulekonomizirvesi.com

“Avrupalı Şirketler İçin Türkiye’de Yatırım Fırsatları”

PROGRAM AKIŞI

09.00 - 09.20	Açılış Karşılama
09.30 - 10.20	Açılış Konuşmaları
10.30 - 11.20	Döngüsel Ekonomiye Geçişte KOBİ’lerin Rolü
11.30 - 11.45	Kahve Arası
11.45 - 12.35	Sürdürülebilirlik ve Turizmde Yeni Perspektifler
12.45 - 13.30	Öğle Yemeği
13.30 - 14.20	Otomotiv Sektöründe Elektrifikasyon Dönüşümü
14.30 - 15.20	Avrupa Yeşil Mutabakatı Sürdürülebilir Tekstil Stratejisi
15.30 - 15.45	Kahve Arası
15.45 - 16.35	Türkiye’nin ve Avrupa’nın Savunma Sanayii Ekonomisi
16.45 - 17.35	İklim Değişikliği ve Enerji Verimliliği
	B2B Toplantılar
20.30 - 21.00	Gala Yemeği
21.00 - 21.45	İstanbul Altın Değerler Ödül Töreni
21.45 - 00.00	Canlı Müzik

DESTEKLEYEN KURULUŞLAR VE SPONSORLAR

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
CUMHURBAŞKANLIĞI
**YATIRIM
OFİSİ**

İSTANBUL EKONOMİ ZİRVESİ BERLİN

İmtiyaz Sahibi

Abdullah DEĞER

İstanbul Ekonomi Zirvesi İcra Kurulu Başkanı

Mali İşler Müdürü

Ziya MURSALOĞLU

Genel Yayın Koordinatörü

Merve BELEN

İstanbul Ekonomi Zirvesi Genel Koordinatör

Görsel Tasarım ve Uygulama

Kadir İbrahim BORA

Melody Reklam

Baskı

UZERLER MATBAACILIK

Turan Güneş Bulvarı 22/26

Yıldız Çankaya - Ankara

T.: 0312 442 62 14

F.: 0312 442 62 15

uzerler@uzerler.com

www.uzerler.com

İÇİNDEKİLER

275	Program
276	Destekleyen Kuruluşlar ve Sponsorlar
280	Açılış Konuşmaları
287	Plaket Takdimi
289	Döngüsel Ekonomiye Geçişte KOBİ'lerin Rolü Paneli
299	Plaket Takdimi
300	Coffee Break
301	Sürdürülebilirlik ve Turizm'de Yeni Perspektifler Paneli
314	Plaket Takdimi
315	Otomotiv Sektöründe Elektrifikasyon Dönüşümü Paneli
324	Plaket Takdimi
325	Avrupa Yeşil Mutabakat Sürdürülebilirlik Stratejisi Paneli
334	Plaket Takdimi
335	Türkiye'nin ve Avrupa'nın Savunma Sanayii Ekonomisi Paneli
348	Plaket Takdimi
349	İklim Değişikliği ve Enerji Verimliliği
359	Plaket Takdimi
360	B2 Toplantı
361	Gala Yemeği
362	Gala Yemeği Sponsoru DBE Holding
363	Ödül Töreni
366	Basında Biz

ABDULLAH DEĞER

İstanbul Ekonomi Zirvesi İcra Kurulu
Başkanı

Sayın Büyükelçim,
Değerli Parlamento Üyelerimiz,
Sivil Toplum Örgütü liderleri,
Türk ve Alman iş dünyasının temsilcileri,
Basın mensupları,

Hepinize hoş geldiniz. İstanbul Ekonomi Zirvesi'nin bu yılki Berlin ayağına katıldığınız için teşekkür ederim. Bu önemli etkinlik, Türk ve Alman iş insanlarını bir araya getirerek ikili ilişkileri güçlendirmeye yönelik bir platform sunmaktadır.

Zirvenin Almanya'da gerçekleşiyor olması, Türkiye ve Almanya arasındaki stratejik ortaklığın önemini vurgulamaktadır. Türkiye'nin Almanya'ya olan büyük ticaret hacmi, bu ilişkinin ekonomik boyutunu ortaya koyuyor. İstanbul Ekonomi Zirvesi, bu güçlü iş birliğini daha da ileriye taşımayı amaçlamaktadır.

Bugün burada bulunan değerli konuşmacılar ve iş dünyası temsilcileri, Türk-Alman iş ortaklığının güçlenmesi için kritik konuları ele alacaklardır. Avrupalı şirketlere Türkiye'deki yatırım fırsatlarını sunarak, ticaretin arttırılması ve yeni iş birliklerinin kurulması hedeflenmektedir.

Dünya genelinde yaşanan değişim ve dönüşüm, iş dünyasını yeni zorluklarla karşı karşıya bırakmaktadır. İklim değişikliği, gıda güvenliği, ve dijital dönüşüm gibi konularda ortak çözümler bulmak için bu tür etkinlikler büyük önem taşımaktadır.

Türk iş dünyası olarak, sadece ekonomik büyüme hedeflemiyoruz; aynı zamanda insan odaklı, sürdürülebilir çözümler üreterek küresel sorunlara katkı sağlamayı amaçlıyoruz. Yapay zeka gibi teknolojik

gelişmeleri desteklerken, insanların düşünsel özgürlüklerini korumaya özen gösteriyoruz.

İstanbul Ekonomi Zirvesi, bu vizyon doğrultusunda Türk-Alman iş birliğinin geleceğini şekillendirmeye yönelik önemli bir adım olarak görülmektedir. 8-9 Aralık tarihlerinde Çırağan Sarayı'nda düzenleyeceğimiz etkinlikte sizleri de aramızda görmekten memnuniyet duyacağız.

Son olarak, Büyükelçimiz Ahmet Başar Şen'e, Sivil Toplum Örgütleri'ne, Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi'ne, TD-İHK'ya, Turizm Geliştirme Ajansı'na ve sponsorlarımıza bu değerli etkinliği gerçekleştirmeye katkılarından dolayı teşekkür ederim.

THOMAS BARAIB

Almanya Federal Meclisi Üyesi

Guten Morgen meine sehr verhrten Damen und Herren, liebe Kolleg aus deutschen Bundestag werter botschaftter Exzellenzen meine sehr verehrten Damen meine Herren liebe Freunde aus der Türkei und aus Deutschland. Ich freue mich sehr dass Ich heute morgen bei Ihnen sein darf vielen Dank für die Einladung, vielen Dank für die Gelegenheit auch heute morgen kurz zu sprechen zu dürfen. Ich glaube dass diese Konferenz hier erstmalig in Deutschland eine unglaublich gute Idee ist eine ungleichich wichtige Brücke ist zwischen unseren beiden Ländern. Es gibt 7000 Unternehmen die in der Türkei investiert sind aus Deutschland, 7000 Menschen die auch als Botschaft hier in Deutschland immer wieder für Werbung machen auch diese guten Beziehungen auch diese exzellente auch wirtschaftlichen Kontakte auch wieder zur Sprache bringen und damit auch eine unglaublich starke Brücke hier jeden Tag darstellen. Ich glaube dass diese Botschafter auchen durch Konferenz die auch neue Impulse

gibt ich diese Videobotschaft die sie vor gezeigt hab zeigt die Herausforderung vor denen wir gemeinsam stehen und wo wir gemeinsam auch enorm viel Dinge anpacken müssen angefangen von Nachhaltigkeit Klimawandel. Aber auch enorme Verschiebung in der Welt auch neue Kräfte in der Welt und ich glaube gerade dass heute mehr den je Partner gebraucht werden Freunde gebraucht werden und diese Deutsch-Türkische Freundschaft Partnerschaft ist eine ganz besondere. Über viele Jahrzehnt Jahrhunderte hin weeg besteht über Generationen Weg besteht die auf einem starken auch wirtschaftlichen Fundament aufbauen auf ein historisch Fundament. Und die V allenen auch auf Freundschaft und auch Vertrauen aufbaut ist das ganz besonders wichtig ist gich in heutigen Zeit wo wir wie gesagt viele Veränderungen erleben

und auch gerade Freundschaft Vertrauen auch mehr den Jeden auch gebraucht wird. Deshalb glaube ich dass wir auch gerade solche Begegnungen wie heute brauchen dass ein Austausch Bergen sollten auch weiterhin schauen müssen wo die Herausforderungen stehen abero wir gemeinsam auch diese Herausforderungen auch anpacken dürfen, deshalb glaube ich dass wir auch hier neue Impulse und wichtige auch Themen aus der Konferenz für die Politik erfahren dürfen. Ich weiß vor ein paar wenigen Tagen wieder in Ankara Istanbul aber Ich Freunde auch besucht und hab auch gespürt wie die neue Regierung auch nach den wahren jetzt auch neue Impulse setzen will. Auch gerade Zusammenarbeit mit Europa und Deutschland ganz besonders herausragend wieder erwähnt worden ist und ich habe

da gespürt dass wieder wir auch neue L Botschaft auch für die Deutsch-Türkischen Beziehungen auch besteht und DIN habe ich große Hoffnungen und ich glaub das nicht Wirtschaft die gesehen wir eine ganz starke Allianz Brauch ist auch gerade eine politischen Frage die eine wie deutschttürkische Partnerschaft braen die neuen LAN hat ein starkes Fundament hat und wir auch darauf gemeinsam aufbauen können. Ich freue das mich auf ein spannenden Tag gemeinsam mit Ihnen auf neue Impulse wünsche Ihnen alles Gute tischig Reder schön dass Sie da sind, alles gute ihnen auch wirtschaftlich viel Erfolg und ich freue mich auf eine starke deutschttürkische Partnerschaft. Vielen Dank.

AHMET BAŞAR ŞEN

Türkiye Cumhuriyeti Berlin Büyükelçisi

Saygıdeğer Milletvekilleri,

Sayın Değer, İstanbul Ekonomi Zirvesi Başkanı,

**Sivil Toplum Kuruluşlarımızın çok değerli yöneticileri,
temsilcileri,**

Kıymetli basın mensupları,

Türk ve Alman iş dünyasının çok kıymetli temsilcileri,

Sizleri bugün Berlin’de İstanbul Ekonomi Zirvesi Berlin Zirvesi vesilesiyle selamlamaktan büyük memnuniyet duyuyorum. Türkiye Cumhuriyeti Büyükelçisi olarak böyle bir toplantıyı desteklemekten de büyük memnuniyet duyuyorum.

Bu benim için hem büyük bir onur hem de çok keyif verici bir faaliyet. Hepinize bu toplantıya katıldığınız destek verdiğiniz için ve özellikle Türkiye ile Almanya arasındaki ama yine de aynı zamanda Türkiye ile Avrupa Birliği arasındaki ticari ve ekonomik ilişkileri daha da geliştirmek yolunda gösterdiğiniz çaba için faaliyetleriniz için işler için teşekkür etmek istiyorum.

Türkiye, Almanya ile çok iyi ekonomik ilişkiler içerisindedir. Mesafeler, mertebeler var, ancak Almanya halihazırda ülkemizin en büyük birinci sırada gelen ihracat destinasyonu, ithalatta ise 3. sırada yer alan Almanya ile dış ticaret hacmimiz 2022 yılında 50 milyar euronun üzerinde gerçekleşmiştir. Ticari ve ekonomik ilişkilerimizdeki büyük potansiyeli göz önünde bulundurarak Almanya ile karşılıklı yatırımlarımızı ve ikili ticaretimizi aynı zamanda her türlü ekonomik ilişkilerimizi daha da geliştirmek arzusundayız.

Bunun için yapılmakta olan her türlü faaliyeti desteklemek elbette bizlerin görevidir. Önce tedarik zincirlerinde yaşanan korona pandemisi dolayısıyla yaşanan sorunlar ekonomik ve ticari ilişkilerde bazı aksaklıklara neden oldu. Malumunuz ardından Avrupa'nın ortasında hepimizi etkileyen bir savaş çıktı. Dolayısıyla hem pandemi hem de ardından gelen savaş arz ve talep sorunları özellikle tedarik konusunda büyük sorunlar ortaya çıkardı. Küresel tedarik darboğazları Türkiye'yi dünya pazarları arasında ekonomik bakımdan daha öne çıkaran ve enerji köprüsü olarak Almanya ve uluslararası ithalatçılar içinde aranan bir merkez yoluna soktu. Henüz bu merkezi olduğumuzu söyleyemeyiz ama bu yolda çok ciddi, çok büyük adımlarla Türkiye ilerliyor.

Türkiye'nin aynı zamanda sanayi altyapısı gerçekten çok iyi. Dinamik nüfusuyla, iyi eğitilmiş nüfusuyla birçok alanda Avrupa ile

aynı standartlarda ürün geliştirebilen ürün konumuna gelmiştir. Yaptığımız ilk işlerde edindiğimiz tecrübeye dönüşen hatalarımız olmuştur. Asıl önemli olan bu işe cesaret etmek, bunu burada yapmayı vizyonuna sahip olmak ve o vizyonun peşinde koşmaktır. Bugün bu toplantıyı burada düzenleyen, gelen tüm iş insanları teşekkürlerimi sunmak istiyorum.

Türkiye için Avrupa Birliği tam üyelik hedefi her an geçerlidir. Bugün de geçerlidir. Biz Türkiye olarak Avrupa Birliği'nin güvenliğine, aynı zamanda Avrupa'nın güvenliğine büyük katkılarda bulunuyoruz. Türkiye yüzyıllardır Avrupa'nın bir parçasıdır. Türk insanı yüzyıllardır Avrupa'nın belli bölgelerinde yaşıyor bunu biliyoruz. Türkiye Cumhuriyeti'nin sınırları dahilinde olmayan bölgelerde de Türkmenistan'da yaşamaya devam ediyor. Türkiye ve Türkler Avrupa ailesinin parçasıyız. Dolayısıyla Avrupa Birliği'nin de üyesi olmayı hem hak ediyoruz hem de hedefimiz olarak takip etmeye devam ediyoruz. Türkiye'nin Avrupa ile ekonomik bağları çok kuvvetli olduğu gibi beşerî bağları da çok kuvvetlidir. Önümüzdeki dönemde Avrupa Birliği yolunda ilerlerken bizim Avrupalı dostlarımızdan ve bizi desteklemesini özellikle bekliyoruz. En başında gümrük birliğinin güncellenmesi gelmektedir. Gümrük Birliği sistemine sahibiz bunun yeni versiyonunun yapılması, güncellenmesi için bizler tekliflerimizi AB ülkelerine ve elbette dostumuz Almanya'ya götürüyoruz ve bu konuda, bir hareket bir gelişme olmasını bekliyoruz. Gümrük birliğinin güncellenmesi Türkiye'nin hem Avrupa Birliği ile hem Almanya ile daha fazla ekonomik ticari ve diğer bakımlardan entegrasyonuna da katkıda bulunacaktır. Rüzgar enerjisi sistemlerinde Türkiye sistemlerin yaklaşık % 18'ini üretebilir hale gelmiştir. Bu konuda da daha fazla

çalışmalarını devam ettirmektedir. Rüzgar enerjisi, güneş enerjisi ve yenilenebilir enerji konularında Almanya'yla daha yakın çalışmak istiyoruz. İstanbul Ekonomi Zirvesi Berlin toplantısının ikili ticari ve ekonomik ilişkilerimiz için yeni yollar açmasını, vizyoner fikirlerin ortaya çıkmasını, bunların paylaşılmasını ve bu sayede Türkiye ile Almanya arasında ve Almanya'nın da başta ekonomi olduğu Avrupa Birliği arasındaki bu alanlardaki ilişkilerin geliştirilmesine katkılarda bulunmasını içtenlikle temenni ediyorum.

Türkiye Cumhuriyeti'nin 100. Yılındayız. Bundan büyük gurur duyuyoruz. 100 yaşındaki Cumhuriyet, özellikle yine bugün konumuz olan ticari ve ekonomik bakımlardan büyük atılımlar yaptı. 100 yıl öncesine baktığınız zaman o zamanla bu zaman arasında Türkiye'nin her alanda çok büyük ilerleme gösterdiğini biliyoruz. Bunları Borçlu olduğumuz Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu büyük Önder Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü ve onun yol arkadaşlarını sizlerin huzurunda bir kez daha saygı ve minnetle anıyorum. Bu konferansa ev sahipliği yapanlara emeği geçenlere ve tüm katılımcılara değerli konuklarımıza ilginiz ve beni dinlediğiniz için teşekkür ediyorum. Alman misafirimiz için iki cümle söylemek istiyorum. Von der deut seite hier ist aber auf jenil sie sind der Deutch weil sie heute hier sind ich seil ich sich bin dass sie Von hier se geden und was Die vis MİT w und und ich We sie sie gr ein Teil deuta teiler sie dafür werden Wer bin ich auch sicher İstanbul dezember İstanbul istanb organ D Berlin organisiert sie grü uns sich grer interesse hieron deut seite auf sinds Vision diejenigen an türkische freundschaft glauben unde freundschaft mea gemeinsam Vision.

T.C. Berlin Büyükelçisi Sayın Ahmet Başar Şen'e İstanbul Ekonomi Zirvesi İcra Kurulu Başkanı Abdullah Değer tarafından plaket takdim edilmiştir.

Alman Federal Meclis Üyesi Sayın Thomas Bareiß'e T.C. Berlin Büyükelçisi Sayın Ahmet Başar Şen tarafından plaket takdim edilmiştir.

Alman Federal Meclis Üyesi'ne T.C. Berlin Büyükelçisi Sayın Ahmet Başar Şen tarafından plaket takdim edilmiştir.

DÖNGÜSEL EKONOMİYE GEÇİŞTE KOBİ'LERİN ROLÜ

Okın ÖZÖĞLU

Türk-Alman Ticaret ve Sanayi Odası Genel Sekreteri

İstanbul Ekonomi Zirvesi'nin ilk Berlin programı vesilesiyle sizi ağırlamaktan büyük mutluluk duymaktayım.

“Döngüsel Ekonomiye Geçişte KOBİ'lerin Rolü” başlıklı panelimiz değerli katılımcılarımızla gerçekleşiyor. Döngüsel ekonomi nedir? Aslına baktığımız zaman biraz onunla ilgili bilgi vermek istiyorum. Çevre bilincinin giderek arttığı, ya da artması gerektiği bir dünyada, sürdürülebilirlik ve döngüsel ekonomi her geçen gün daha büyük bir önem ve rol taşımaktadır. Peki, döngüsel ekonomi nedir açıkçası? Bunun tarifine baktığımız zaman şöyle bir tanımlama çıkıyor karşımıza: Günümüzün üretim ve tüketim anlayışına hakim olan “al-kullan-at” ekonomisi sonucunda dünyanın kaynakları çok büyük ölçüde tüketildi ve ziyan edildi. Bu duruma karşı bir fikir olarak ortaya çıkan döngüsel ekonomi kavramında “at” kısmı yok, aksine mümkün olduğunca minimalist davranarak az atık üretmek, tüketimi azaltmak ve kaynakları döngüsel ekonomi üretim ve tüketim sürecinde mümkün olduğunca uzun süre paylaşıldığı, kiralandığı, yeniden kullanıldığı, onarıldığı,

yenilendiği ve geri dönüştürüldüğü bir üretim ve tüketim modeli. Bu şekilde ürünlerin yaşam döngüsü uzatılıyor. Uygulamada bu, atıkların en aza indirilmesi anlamına geliyor. Tabii ki, en önemlisi de bu şekilde bir ürün ömrünü tamamladıktan sonra kaynaklar ve malzemeler mümkün olduğunca ekonomide kalıyor.

Günümüzde duyduğumuz bu terimler hakkında bugün panelimizle görüşeceğiz ve onların bu konuya geçişteki KOBİ'lerin rolünü anlamaya çalışacağız. Bu panelin sona geldiği toplantıda bizi izlediğiniz için çok teşekkür ederim.

Andreas JAHN

BVMW (Alman Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeler Birliği)
Yönetim Kurulu Üyesi, Politika ve Dış Ticaret Başkanı

Der Übergang zur Kreislaufwirtschaft ist zu einem der Schlüsselthemen in der globalen Wirtschaft geworden, da die Ressourcenknappheit und Umweltauswirkungen immer drängendere Herausforderungen darstellen. Der Circular Economy Action Plan der EU-Kommission sowie die ab 2022 anzuwendende EU-Taxonomie machen deutlich, dass der Übergang zu einer CO2-neutralen, nachhaltigen und ressourceneffizienten Circular Economy in Europa bereits im Gange ist.

In diesem Kontext spielen kleine und mittlere Unternehmen (KMU) eine zentrale und oft unterschätzte Rolle. Ihre Flexibilität, Innovationskraft und regionale Verankerung machen sie zu treibenden Kräften für nachhaltige Wirtschaftspraktiken.

KMU sind nicht nur vielfältig in ihren Geschäftsfeldern, sondern auch in der Art und Weise, wie sie den Übergang zur Kreislaufwirtschaft gestalten können. Sie können innovative Produkte und Dienstleistungen entwickeln, die auf Wiederverwendung, Reparatur und Recycling basieren. Darüber hinaus sind sie oft agiler als große Unternehmen und können schneller auf veränderte Marktanforderungen und

Kundenwünsche reagieren. Dies ermöglicht es ihnen, flexiblere Ansätze zur Förderung der Kreislaufwirtschaft umzusetzen.

Der lokale und regionale Einfluss von KMU sollte ebenfalls nicht unterschätzt werden. Sie sind häufig in ihren Gemeinden und Regionen verwurzelt und können somit lokale Kreislaufsysteme fördern. Indem sie Abfälle in Ressourcen umwandeln und die Wiederverwendung von Produkten vor Ort unterstützen, tragen sie zur Schaffung von Arbeitsplätzen und zur Stärkung der regionalen Wirtschaft bei.

Kreislaufwirtschaft geht über Recycling hinaus. Sie ist ein ganzheitlicher Ansatz, der Abfallvermeidung und Wiederverwendung betont und Produkte für den nahtlosen Übergang in Kreisläufe gestaltet (der so genannte Cradle-to-Cradle-Design), um nachhaltige Praktiken zu fördern und schädliche Materialien zu verhindern.

Die internationale Zusammenarbeit ist ein weiterer Schlüsselaspekt beim Übergang zur Kreislaufwirtschaft. KMU können grenzüberschreitende Partnerschaften und Kooperationen eingehen, um Best Practices und Erfahrungen auszutauschen.

Mehmet GERZ

Ata Portföy Yönetim A.Ş Genel Müdürü

Burada zaman israfı konusu bence çok önemli. Alman kültüründe de buna çok dikkat edildiğini son 5 yılda fark ettim. Bizim zaman konusunda tasarruf, zamanı iyi kullanma konusunda sadece bireylerin değil, kobilere ait Türk şirketlerinin de alması gereken mesafeler olduğunu düşünüyorum. Bu anlamda bir eksikliğimiz olduğunu belirtmek istiyorum.

Şimdi, grafiklere bakarsanız, son yıllarda borsaya açılan şirketlerin sayısının ciddi şekilde arttığını görebilirsiniz. Bu, banka kredisine ulaşmanın zorlaştığı ve fiyatların yükseldiği bir dönemde borsanın gerçek bir finansman kaynağı haline geldiğini gösteriyor. Eskiden borsayı biraz oyun yeri, biraz macera, kumar yeri olarak görüyorduk, ancak son yıllarda bu algının değiştiğini rakamlarla göstermeye çalışacağım. Türkiye'de hala pek çok kişi, borsanın gerçek bir yatırım alanı, gerçek bir finansman kaynağı olduğuna inanmıyor. Ancak, son yıllardaki grafiklere bakınca, borsaya talebin ciddi bir şekilde arttığını ve birçok şirketin halka açılmak için SPK'dan kod alarak beklediğini görüyoruz. Bu, borsanın gerçek bir yatırım alanı olduğu düşüncesinin arttığını gösteriyor.

Burada önemli bir gerçek var: Borsa endeksinin son bir yılbaşından bu yana %45 bir performansı var. Aynı dönemde borsaya yeni açılan şirketler, bu endeksin iki katından daha fazla performans gösteriyor. SPK, halka açılan şirketlerin ucuz fiyattan açılmasını teşvik ediyor ki yatırımcılar para kazansın. Son yapılan halk arzlarında milyonlarca kişinin talep verdiğini biliyorsunuz, belki basından takip ettiniz.

Tabii ki, Türk lirasının dolar ve euro karşısında son yıllarda ciddi bir değer kaybettiği gerçeğini hepimiz biliyoruz. Şimdi size birkaç örnek vereceğim. İzninizle, stil hem bir marka oluşturan hem de bu şirketi yoktan var eden bir örneği paylaşmak istiyorum.

Bu örnek, kendi markasını oluşturarak gayret gösteren bir tekstil şirketi. Ne yazık ki, adını belirtmiyorsunuz, bu yüzden "Suven" olarak bahsediyorum. Bu şirket, küçük bir halka arz gerçekleştirerek 425 milyon TL fon sağladı ve halka arzdan bu yana %41 artış gösterdi. Ancak, sadece hisse performansının ötesinde, bu şirketin marka oluşturma konusundaki çabalarını takdir etmek istiyorum.

Biraz önce "dönüşüm ekonomisinden" bahsettiniz ve israf etmemek konusunu vurguladınız. Bu konuyu daha iyi anlatabilmek adına şu hikayeyi paylaşmak istiyorum: 45 yıl önce Almanya'ya gelen bir kişi, köyümüzden Asım Bey'di. Her yıl Türkiye'ye gelirken, Almanya'da atılmamış elbiselerle dolu minibüsün yarısını getirir ve bu elbiseleri Türkiye'de ihtiyaç sahiplerine dağıtırdı. Yıllar geçtikçe Asım Bey'in ne kadar büyük bir örnek olduğunu daha iyi anladık. O, çok uzun bir mesafeden bu elbiseleri getiriyor ve Türkiye'de bu yardımların gerçekten değerli olduğunu fark ettik. Almanlar, daha zengin bir ülkede olmalarına rağmen, bu elbiseleri çöpe atmak yerine topluyor ve bir gönüllü bu elbiseleri arabayla Alpgan Rize gibi uzak bölgelere taşıyor. Bu örnek, dönüş ekonomisi konusunda bana çocukluğumdan beri büyük bir bilinç kazandırdı. Asım Bey'in bu iyilikleriyle dolu hikayesini paylaşarak, dinlediğiniz için teşekkür etmek istiyorum.

Arif TORUN

Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme
İdaresi Başkanlığı (KOSGEB) Kredi Yönetimi Müdürü

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın kuruluşlarından biri olan TÜBİTAK Türk Standartları Enstitüsü ve KOSGEB, Sanayi Bakanlığı çatısı altında faaliyet gösteriyor. KOSGEB, 1990 yılında kurulan bir kurum olup, KOBİ'lerin rekabet edebilirliğini güçlendirmeyi amaçlamaktadır. Türkiye'nin tamamında müdürlüklere sahip bir kurum olarak devlet teşkilatı içinde güçlü bir konumda bulunmaktadır. Yurt içi ve yurt dışında yürütülen projelerle her zaman öne çıkan bir kurumdur. Değişen dünya şartlarıyla birlikte KOBİ'lerin uluslararası partnerlerle çalışmaları artık kaçınılmaz bir gerçektir. KOSGEB, Türkiye'deki 81 ilde müdürlükleri bulunan, her evde hizmet verebilen, yurt dışında projeler gerçekleştiren öncü bir kurumdur. Türkiye'deki KOBİ tanımı, yıllık satışı 500 milyon TL'ye kadar olan ve 250'den az personel istihdam eden işletmeleri kapsamaktadır. Bu tanım, Avrupa Birliği yasaları ve mevzuatıyla paralel şekilde değişen bir tanımlamadır. Avrupa Birliği ile rekabetin devam ettirilebilmesi için Türkiye'de, özellikle yakın zamanda 500 milyon TL'ye kadar olan KOBİ'lere her türlü desteğin verilmesi hedeflenmektedir. KOSGEB, Türkiye'de KOBİ'lerden sorumlu ilk ve tek devlet kurumu olarak yasal sorumluluğa sahiptir. Diğer kurumlar da bulunsa da ulusal koordinasyon yasalarıyla bize verilmiş durumdadır.

KOBİ ve KOSGEB'i kısaca anlattıktan sonra, bugünkü asıl konumuza, yani rekabet edebilirlik konusuna odaklanalım. Bugünün rekabet edebilirlik şartları, önceden bahsettiğim gibi dünyayla uyum içinde olmaktan geçiyor. Türkiye'nin en büyük iş ortaklarından biri olarak öne çıkan Almanya ile ilişkilerimiz sürekli artış gösteriyor. Bu durumun tersi de geçerli; Almanya da Türkiye ile her geçen gün daha fazla iş birliği yapmaktadır. Bu nedenle, döngüsel ekonomiye geçiş artık kaçınılmaz bir gerçek haline gelmiştir.

Döngüsel ekonomiye geçme konusu artık geride kalmış bir mesele olup, bugünün gerçeği, bu modele ayak uydurmak zorunda olmamızdır. Ülkeler arasında taahhütler ve yükümlülükler bulunmaktadır, bu nedenle yeşil ekonomi ve karbon ilkesi gibi belirli hedeflere ulaşmak önemlidir. KOSGEB, devlet politikalarının da bu yönde değişmesiyle birlikte, işletmeleri özellikle KOBİ'leri döngüsel

ekonomiye uyum sağlama konusunda desteklemek için çeşitli önlemler almıştır. İşletmeler, özellikle KOBİ'ler, döngüsel ekonomiye uyum sağlama noktasında, iş planları ve yönetim felsefeleriyle desteklendiklerini belirtiyorlar. Üretim sürecinde kullanılan malzemelerin mümkünse tekrar üretim sürecinde kullanılması ve sürekli olarak geri dönüştürülebilir olması, çevre koruma amacına hizmet etmektedir. Bu noktada, dijital dönüşüm konusunda yapılan projelere özellikle destek verilmektedir.

KOSGEB, Türkiye Cumhuriyeti hazinesinden aldığı ödenek haricinde, Avrupa Birliği ve Dünya Bankası gibi tüzel kişiliklerden elde ettiği avantajlı fonlarla da KOBİ'lere destek sağlamaktadır. Devlet kaynaklarını kullanmanın yanı sıra, bu tür uluslararası fonlar sayesinde ek kaynaklara ulaşarak destek programlarını sürdürmek mümkün olmaktadır. Bu sayede KOSGEB, ödenek noktasında uzun

süredir yaşadığı sıkıntıları aşmış durumda ve gelecekte de aynı sorunları yaşamamayı ummaktadır. Devletimizin sağladığı bütçenin neredeyse yılda 5 katı kadarını, çeşitli kuruluşlardan çok cazip şartlarla tedarik ediyoruz ve bu kaynakları KOBİ'leri desteklemek adına kullanıyoruz. Çalıştığım bölüm, uluslararası fonların KOBİ'lere finansmana erişim sağlamak amacıyla kullanılmasını yönetmektedir. Bu çerçevede özellikle dijital dönüşüm adımları için KOBİ Girişim Destek Programı kapsamında her sene çağrıya çıkarak, KOBİ'lerin sürdürülebilirlik ve ilgili faaliyetlere uyum sağlamalarını destekleyen projelere fon sağlıyoruz.

Ayrıca, enerji verimliliği destekleri gibi uzun vadeli planlamalar sonucunda gelişen desteklerle birlikte çalışarak, Türkiye'ye önemli kaynaklar kazandırıyoruz. Bu kaynakların tamamını, KOBİ'lerin dijital dönüşümdeki uyumlarını artırmak için kullanmayı hedefliyoruz. İlgili olarak, Almanya gibi güçlü iş ortakları, Türk firmalarından bu yükümlülükleri yerine getirmelerini bekliyor ve devletimiz de bu noktada gerekli destekleri sağlıyor.

İş planlarının oluşturulması ve projelerin hayata geçirilmesi sürecinde, işletmelerin Hedef Ülkeye gitmeleri önemlidir. Ancak, bu sürecin bir engel oluşturduğu durumlar da görülmektedir. Bazı işletmeler, iş planlarını gerçekleştirmekte veya projedeki faaliyeti

yapmakta zorlanabilmektedir. Bu noktada, KOSGEB olarak, iş planlarını uygularken firmalara destek sağlamak ve aşılmayacak bir engel olmaktan çıkarmak için çeşitli destek modellerini devreye alıyoruz.

Son olarak, deprem gibi doğal afetlerin etkisi altındaki bölgelerdeki sanayi ve fabrikaların zarar görmesi durumunda, bu bölgelerdeki dönüşüm ve yeniden yapılanma süreçlerinde çevresel ve sürdürülebilirlik faktörlerinin dikkate alınması önemlidir. Bu süreçlerde yeşil enerji, karbon ayak izi, dijitalleşme ve döngüsel ekonomi gibi faktörlerin göz önünde bulundurulması, sürdürülebilir bir sanayi ve ekonominin oluşturulmasına katkı sağlayabilir. Elbette, belirttiğiniz konular çok önemli ve değerli bir perspektif sunuyor. İskenderun'dan gelen firma temsilcilerine başsağlığı dilekelerimizi iletiyoruz. Deprem bölgesinde yaşanan zorluklar, aynı zamanda Türkiye'nin sanayideki önemli merkezlerinden biri olan bu bölgenin ekonomik önemini ortaya koydu.

Bu bilgiler, Almanya ile olan etkinlik dizisinin başlangıcına önemli bir katkı sağlar. Bu etkinliklerin, Türkiye ve Almanya arasındaki iş birliğini daha da güçlendireceğine ve her iki ülkenin ekonomik ve sanayi alanındaki başarılarına olumlu etkiler yapacağına inanıyoruz. Başarılar dilerim.

Türk-Alman Ticaret ve Sanayi Odası Genel Sekreteri Okan Özoğlu'na İstanbul Ekonomi Zirvesi İcra Kurulu Başkanı Abdullah Değer tarafından plaket takdim edilmiştir.

BVMW (Alman Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeler Birliği) Yönetim Kurulu Üyesi, Politika ve Dış Ticaret Başkanı Andreas Jahn'a İstanbul Ekonomi Zirvesi İcra Kurulu Başkanı Abdullah Değer tarafından plaket takdim edilmiştir.

Ata Portföy Yönetim A.Ş Genel Müdürü Mehmet Gerz'e İstanbul Ekonomi Zirvesi İcra Kurulu Başkanı Abdullah Değer tarafından plaket takdim edilmiştir.

Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB) Kredi Yönetimi Müdürü Arif Torun'a İstanbul Ekonomi Zirvesi İcra Kurulu Başkanı Abdullah Değer tarafından plaket takdim edilmiştir.

COFFEE BREAK

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK VE TURİZMDE YENİ PERSPEKTİFLER

Dr. Elif Balcı FİSUNOĞLU

Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı (TGA)
Genel Müdür Yardımcısı

Sunumumuzun odak noktası, özellikle 2022 yılının başında duyurulan Türkiye Turizm Hareketi'dir. Bu hareket, sürdürülebilirlik ve yeşil dönüşüm çerçevesinde atılan bir adımdır ve ülke politikası ile bir ülke programıyla hayata geçirilmiştir. Bu önemli konuya geçmeden önce, salondaki katılımcılar arasında Türkiye Turizm Ajansı'nın (TGA) rolü hakkında kısa bir açıklama yapmak istiyorum.

TGA, 2019 yılında özel bir yasa ile kurulan ve Kültür ve Turizm Bakanlığı'na bağlı bir kuruluştur. Yönetim kurulu, Turizm Bakanlığı ve özel sektör temsilcilerinden oluşur. Konaklama, seyahat acentaları, havalimanları ve Türk Hava Yolları temsilcilerinden oluşan bir yönetim kurulu, bölgesel olarak temsil edilmektedir. Ayrıca, İç Anadolu Bölgesi'ni temsil eden Birol Bey de katılımcılar arasında yer almaktadır.

TGA, dünya genelinde benzerlerine örnek teşkil eden bir turizm birliğidir. 2019'da hayata geçirilmiş olup, Birleşmiş Milletler Turizm Örgütü'nün yönetim kurulunda da yer almaktadır. Sürdürülebilirlik hareketinin odak noktası olmakla birlikte, sadece bu konuyla sınırlı değildir. 2019

yılında, Turizm Bakanlığı tarafından Kapadokya Üniversitesi iş birliğiyle geliştirilen 203 Turizm Stratejisi ortaya konulmuştur. Bu strateji, Kapadokya Üniversitesi'nin liderliğinde birçok üniversite ile iş birliği içinde oluşturulmuştur. Türkiye'nin sürdürülebilirlik çabalarını içeren bu çalışma, Türkiye'nin sürdürülebilirlik girişimleri, yasal mevzuat ve organik sürdürülebilirlik konularını kapsamaktadır.

Bu süreçte, Türkiye'deki destinasyonların kullanmaya başladığı sertifikasyon programları incelenmiş ve uluslararası bir akreditasyonun sertifikaların güvenilir ve ölçülebilir temellere dayanması için önemli olduğu vurgulanmıştır. Bu nedenle, Global Turizm Konseyi (GSTC) ile işbirliği yapılmış ve Türkiye'deki tüm konaklama tesislerinin 2023 yılına kadar bu belgeye sahip olma zorunluluğu getirilmiştir.

Türkiye'nin sürdürülebilir turizm yaklaşımı, uluslararası etiketler, kaynakların sürdürülebilir kullanımı ve tarihi kültürel unsurlar gibi çeşitli başlıkları içermektedir. Bu noktada, GSTC'nin kapsayıcı yapısının, Türkiye'nin kendi sürdürülebilir turizm programını geliştirmek için uygun bir platform olduğu düşünülmüş ve bu doğrultuda bir iş birliği başlatılmıştır. GSTC ile yapılan iş birliği, diğer ulusal programlardan ayrılan bir özellik taşımaktadır. Resmi devlet düzeyinde yapılmış bir anlaşma olması ve bütün ülkenin konaklama sektörünü kapsamaması, Türkiye'nin 2030 yılına kadar tüm konaklama sektörünün dönüşümünü hedeflediği bir süreci başlattığını göstermektedir. 2023, 2025 ve 2030 yıllarındaki ulusal ve uluslararası zorunluluklara uyum sağlanması hedeflenmektedir.

Bu süreçte, 2020 Mayıs'ında başlatılan Türkiye'nin güvenli turizm markası ile sertifikasyon programının etkisi büyük olmuştur. Bu

program, hala başarıyla uygulanmaktadır. GSTC'nin Türkiye'nin çabalarını desteklemesi, sertifikasyon sürecinin kapsamı ve sürekliliği açısından önemli bir referans oluşturmuştur.

GSTC'nin sertifikasyon programı, 42 kriter ve 167 gösterge içermekte olup, Türkiye'nin sürdürülebilir turizm hedeflerine ulaşmasında kilit bir role sahiptir. Programın ilk aşamasında %30 oranında uyum sağlanmış ve bu kriterler sektör temsilcileri ve bakanlık uzmanları tarafından değerlendirilerek seçilmiştir. 2025 yılına kadar %70, 2030 yılına kadar ise %100 uyumluluk hedeflenmektedir.

Bu süreçte, sertifika almak isteyen tesislerin bağımsız denetçi kuruluşlar tarafından denetlendiği ve şu anda 90'dan fazla tesisin denetiminin tamamlandığı bilgisini paylaşmak isterim. Ayrıca, güvenli turizm programı kapsamında bugüne kadar 12.000'den fazla turizm işletmesi sertifikalandırılmıştır. Bu işletmeler arasında konaklama tesislerinden kış tesislerine, aqua parklara kadar birçok farklı turizm tesisi yer almaktadır.

Türkiye'nin sürdürülebilir turizm vizyonunu desteklemek amacıyla oluşturulan "Sasan Türkiye" platformu, ülkenin ulaşım, konaklama, kültürel ve diğer unsurlarını sürdürülebilir turizm perspektifinden tanıtan bir içeriğe sahiptir. Türkiye'nin yeşil deneyimlerini vurgulayan bu platform, trekking rotalarından bisiklet rotalarına, spor turizminden kuş gözlemciliğine kadar geniş bir yelpazede deneyim sunmaktadır. UNESCO tarafından belirlenen soyut olmayan kültürel miras ve diğer kazanımlar da Türkiye'nin bu alandaki başarılarını artırmaktadır. Geçtiğimiz hafta, Türkiye'nin uluslararası coğrafi işaret aldığı ve UNESCO tarafından tanındığı bir noktaya değindik. Türkiye'nin ürünlerinin daha fazla uluslararası coğrafi işareti alması, ilgili birçok otorite tarafından takip edilmektedir. Ayrıca, yerel ve merkezi tanıtım konusuna da değinildi. Sürdürülebilir turizm, destinasyonun sürdürülebilir olarak tanınmasının önemli başlıklarından biridir.

DMO (Destinasyon Tanıtım ve Pazarlama Yönetimi) yapılarının oluşması, sürdürülebilir destinasyon olarak tanınmanın önemli bir

unsuru olarak öne çıkmaktadır. TGA, ulusal düzeyde bir DMO olan National NTO'nun oluşturulmasına liderlik etmektedir. Bu program, ilgili illerin valilikleri, belediyeleri, ticaret odaları ve diğer paydaşlarla birlikte bir DMO yapılanmasını gerçekleştirmeyi amaçlamaktadır. Türkiye'nin sürdürülebilir turizm yönetimi ve pazarlaması açısından önemli projelerden biridir.

Sürdürülebilirlik açısından verimlilik, iş birliği ve dijital görünürlük, bu programın ana temellerini oluşturmaktadır. Gastronomi kapsamında rotalar geliştirilirken, uluslararası etiketler sürdürülebilirliğin önemli unsurlarından biridir. İstanbul'un Michelin Yıldızı ile buluşması, sürdürülebilir gastronomiye verilen yeşil yıldız statüsü gibi uluslararası tanıma sahip olmak, Türkiye'nin bu alandaki başarılarını vurgular. Gelecekteki planlar arasında, Türkiye'nin sürdürülebilir turizm vizyonunu desteklemek amacıyla yapılan "Sasan Türkiye" platformu ve Türkiye'yi sürdürülebilir bir destinasyon olarak tanıtan iletişim projeleri bulunmaktadır. Sertifikasyon süreci, Türkiye'nin turizm sektöründeki kalite ve güvenlik standartlarını artırmak adına önemli bir adımdır.

Son olarak, sertifikaların verilmesi sürecinde tarafsızlık ve denetim, büyük bir öneme sahiptir. GSTC'nin yetkilendirdiği Asi Assurance International tarafından akredite edilmiş bağımsız denetçi firmalar, sertifikaları vermektedir. Bu süreçte, Türkiye'nin turizm sektöründeki dönüşümü ve uluslararası rekabet avantajı için konaklama sektöründen başlaması doğal ve gereklidir.

Konaklama sektörü, Türkiye'nin bir gelir destinasyonu olduğu için öncelikli bir alandır. Bu alandaki dönüşüm, sadece kriterlerin değil, aynı zamanda bu kriterlerin nasıl uygulandığının denetlendiği bir süreç olacaktır. Türkiye'nin sürdürülebilir turizm programının 2030'a kadar sürecek bir birikim olduğu ve uluslararası alanda tanınmış bir eko etiket kazanabileceği düşünülmektedir. Türkiye, bu program kapsamında uluslararası alanda güvenilir bir turizm destinasyonu olma yolunda birçok uluslararası toplantı ve temaslarda başarısını paylaşmıştır.

Luigi CABRINI

Küresel Sürdürülebilir Turizm Konseyi Başkanı

First and foremost, I want to express my sincere gratitude for the invitation. It's truly an honor to be here today, especially considering the close collaboration we've been engaged in with the TGA over the past few months. The depth of our partnership has been such that I almost feel like I have become a part of Turkey myself. It's fascinating to note that even here in Berlin, there's a palpable presence of Turkey – a testament to the global interconnectedness we so often celebrate.

Once again, thank you for having me. I recently stumbled upon an interesting fact that adds an extra layer to our gathering: Berlin stands as the third city in the world with the highest Turkish population. It's a delightful coincidence and further emphasizes the significance of our discussions today.

Now, allow me to share some insights about the Global Sustainable Tourism Council (GSTC). As an NGO registered in the United States, we navigate a landscape filled with various organizations dedicated to sustainable tourism. What sets us apart is our unique approach centered around the development and implementation of standards in sustainable tourism. Our journey dates back to 2007 when the

United Nations Foundation, led by Mr. Ted Turner, generously allocated funds to projects aligned with the UN's goals. We were fortunate to receive support from the UN Environmental Program and UNWTO, alongside other reputable NGOs like the Rainforest Alliance.

What makes our organization truly remarkable is the diversity within our membership. With about 35 governments actively participating and influential industry players such as TUI, InterContinental Group, Hilton, and Japan Airlines on board, our reach and impact are significant. It's a clear indication that our programs hold value and relevance across various sectors. At the core of our work are global criteria, meticulously designed to address four essential pillars: management, cultural, environmental, and economic aspects of sustainability. These criteria, crafted through extensive public consultations, are not only accessible on our website but are also available in over 30 languages, ensuring a broad global reach.

The importance of these criteria cannot be overstated. They provide a comprehensive yet easily understandable framework for sustainable tourism that is applicable globally. Whether in developed or developing destinations, urban or rural settings, our criteria remain adaptable and relevant. Additionally, our focus on traditional communities underscores our commitment

to recognizing the crucial role they play in the management of tourism. Our work is closely intertwined with the United Nations Sustainable Development Goals (SDGs). Each criterion on our website is linked to one or more SDGs, illustrating how tourism, when managed sustainably, can significantly contribute to broader global objectives.

A significant aspect of our endeavors has been to strengthen certification in tourism. Recognizing the confusion prevailing in the market due to numerous certification programs, we initiated the Assurance Program. This program carefully evaluates the standards and processes of certification programs with the aim of creating a common language and, ultimately, increasing credibility. Certification programs meeting our stringent standards become accredited, allowing certified hotels and destinations to proudly display the GSTC logo and participate in market access programs. Our overarching goal is to make sustainable options not only visible but also easily accessible to travelers.

For example, over 90% of hotels certified by our program in the last year, coupled with partnerships with industry giants like Royal Caribbean, serve as tangible proof of the success of our initiatives. I'd like to commend Turkey for taking a pioneering role in sustainability. The commitment to having all its hotels certified by the GSTC showcases a forward-thinking approach that sets a commendable example for other nations.

In conclusion, our destination assessment program plays a crucial role in helping destinations evaluate their sustainability status against established criteria. The process involves a comprehensive evaluation, resulting in the creation of a roadmap for improvement. As an illustrative example, the transformation of Ratan Island over six years demonstrates the positive impact of our advice and recommendations.

Once again, thank you for your attentive audience. Our journey towards sustainable tourism is a collective effort, and it's heartening to see the commitment and enthusiasm displayed here today.

Fulya Fatma TURGUT

Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanlığı Kültür ve
Turizm Müşaviri

Wie Sie wissen, ist die Türkei ein wichtiges Reiseziel mit ihrer kulturellen Vielfalt, ihrer Fülle an Naturlandschaften, der köstlichen türkischen Küche, erstklassigen Hotels, besonders für Familien mit Kindern, wunderschönen Sandstränden und dem klaren türkisblauen Meer. Diese Punkte ziehen Jahr für Jahr immer mehr deutsche Urlauber an. Wenn es um Strände und Wasser geht, sind in der Türkei 551 Strände mit der Blauen Flagge ausgezeichnet, darunter 242 an der türkischen Riviera und 208 an der Ägäis. Insgesamt gibt es 23 Jachthäfen mit dieser Auszeichnung. Ein Strand oder ein Jachthafen wird zertifiziert, wenn er einen breiten Katalog an Kriterien erfüllt und dies jährlich bei der Umweltkommission nachweisen muss.

Der Urlaub in der Türkei bietet verschiedene Facetten für unterschiedliche Reisemotivationen. Sie können antike Städte besuchen, eine Zeitreise in der Geschichte unternehmen, Aktivurlaub in der Türkei gestalten, Radfahren oder andere Aktivitäten genießen. Das bedeutet, dass Sie in der Türkei Ihren Badeurlaub mit vielen anderen Urlaubsmöglichkeiten verbinden können. Sie müssen nicht mehrere Reisen

im Jahr unternehmen. Zum Beispiel könnten Sie einen Badeurlaub an der türkischen Riviera mit einem Abstecher nach Kappadokien im Landesinneren kombinieren. Kapadokien, ein Gebiet, das vor Jahren durch Vulkanausbrüche entstand, bietet nicht nur einzigartige Landschaften mit Feenkaminen, sondern auch eine besondere lokale Küche und Produkte.

Die Türkei hat viele Orte mit ihrem Handwerk, der lokalen Küche und einem eigenen Rhythmus, die die Gäste verzaubern und entschleunigen. 22 charmante Städte in der Türkei sind der Slow Food- und Slow Travel-Bewegung angeschlossen. Und wenn ich über die Türkei spreche, kann ich nicht über die türkische Küche

hinwegsehen. Zum Glück besteht sie nicht nur aus Döner und Baklava. Die türkische Küche ist genauso vielfältig wie das Land selbst. Die günstigen Klimabedingungen in den verschiedenen Destinationen beeinflussen die Produktvielfalt der Regionen und somit auch die Küche.

In Zentralanatolien im Landesinneren werden beispielsweise mehr Gerichte mit Hülsenfrüchten gekocht, während an der türkischen Ägäis eher Gemüse mit viel Olivenöl auf den Tisch kommt. Über Istanbul muss ich nicht viel erzählen. Es ist der Schmelztiegel zweier Kontinente, mit vielen Zivilisationen, die ihren Hauptsitz dort hatten. Nicht umsonst wurde Istanbul im November letzten

Jahres mit 50 Restaurants und verschiedenen Auszeichnungen in den Michelin-Guide aufgenommen.

Ein weiterer wichtiger Aspekt ist das kulturelle Erbe mit Städten, die in der UNESCO-Kulturerbeliste aufgeführt sind. Kürzlich wurde Gorion bei Ankara und die Holzsäulenmoscheen des mittelalterlichen Anatoliens auf die Liste aufgenommen. Insgesamt gibt es 21 Städte auf dieser Liste.

Neben den erfolgreichen Kooperationen mit der Reisebranche möchte ich eine besondere Kooperation erwähnen. Seit Mai 2021 haben wir eine Kooperation mit dem Bund deutscher Radfahrer. Wir sind der erste offizielle Destinationspartner des Bundes und haben bereits Nationaltrainer nach Türkei eingeladen, um verschiedene Destinationen mit unseren Fahrradrouen und fahrradfreundlichen Hotels zu erkunden. In der Türkei gibt es mittlerweile über 100 Fahrradrouen, darunter 354 Mountainbike-Rouen, 522 Straßenrouen und 29 E-Bike-Rouen. Passend dazu haben wir ein Zertifizierungsprogramm für fahrradfreundliche Hotels. Bestimmte Kriterien müssen erfüllt werden, und die Unterkunftseinrichtungen erhalten eine Plakette, die am Eingang des Hotels angebracht wird.

Die Türkei ist eine hervorragende Fahrraddestination, reich an Kultur, Naturlandschaften und kulinarischen Produkten. In

Izmir wird in zwei Wochen die Konferenz EuroVelo und Cycling Prison stattfinden, die sich mit der Rolle des Radfahrens bei der Gestaltung von Kulturerbe und Naturerbe befasst. Die Austragung in Izmir ist besonders wichtig, da sich einige der UNESCO Weltkulturerbestätten wie Ephesus oder Pergamon in der Nähe befinden. Die EuroVelo 8 Route führt durch Izmir. Aber nicht nur Radfahren ist eine nachhaltige Fortbewegungsmöglichkeit, die Sie in der Türkei durchführen können, sondern auch Wandern.

Die Türkei hat mittlerweile über 30 Wanderwege, die von Veranstaltern in Deutschland immer mehr angeboten werden. Die Anfrage nach solchen Wanderreisen steigt stetig im deutschen Markt nach Türkei oder in der Türkei, wie beispielsweise das Wandern auf dem Lykischen Weg. Der Lykische Weg gehört zu den zehn besten Fernwanderwegen. Die 540 km lange Strecke verbindet Antalya und führt über zahlreiche lykische antike Metropolen wie Santoselis oder Patara. Sie ist auch bei deutschen Urlaubern sehr beliebt. Andere Wanderrouen wie das Lycian Valley oder der Paulusweg sind ebenfalls bekannte und nachgefragte Wanderwege.

Damit können unsere Gäste auch in Zukunft an wunderschönen Stränden in einer herrlichen Natur ihren Urlaub mit ihrer Familie bewusster und nachhaltiger gestalten.

Önder SANCARBARLAS

Almanya Seyahat Birliği (DRV) Turizm Komitesi
Başkan Yardımcısı

Sayın Başkan, Değerli katılımcılar, hepinize teşekkür ederim.

Öncelikle davetiniz için teşekkür etmek isterim. Son birkaç aydır Türkiye Gençlik Akademisi ile sıkı bir iş birliği içinde çalışıyoruz ve bu süreçte Türkiye'ye olan bağım daha da güçlendi. Berlin'de bulunuyoruz ama adeta küçük bir Türkiye burası gibi hissediyorum. Bu güzel davetiniz için tekrar teşekkür ederim. Bir gerçeği öğrendim, Berlin dünyanın en yüksek Türk nüfusuna sahip üçüncü şehriymiş. Bu konuda doğru bir hissim varmış demek ki. Şimdi sizlere GSTC hakkında konuşmak istiyorum. Biz bir sivil toplum kuruluşuyuz ve Amerika Birleşik Devletleri'nde kayıtlıyız. Sürdürülebilir turizm alanında birçok kuruluş bulunsa da, bizim diğerlerinden farkımız, sürdürülebilir turizmde standartlar belirleme programımızdır.

Hikayemiz 2007 yılına dayanıyor. O zamanlar Birleşmiş Milletler Vakfı, dönemin CNN başkanı Ted Turner'ın liderliğinde, Birleşmiş Milletler'in yetki alanına girmeyen projelere milyarlarca dolarlık fon sağlamak istiyordu. Biz de bu fonlardan birini aldık ve en önemli destekçilerimiz arasında Birleşmiş Milletler Çevre Programı ve Dünya Turizm Örgütü (UNWTO) gibi kuruluşlar yer alıyor. Bu desteklere ek olarak birçok

önemli sivil toplum örgütü de bulunmaktadır, örneğin Yağmur Ormanları İttifakı. Üye profili bakımından çeşitlilik önemlidir. TGA (Turkey Tourism Academy) gibi yeni üyeler, ama aynı zamanda dünya genelinden 35 hükümet de GSTC'ye üye oldu. Asya'dan Latin Amerika'ya, İsveç'ten Japonya'ya kadar farklı coğrafyalardan üye ülkelerimiz bulunmaktadır. Ayrıca sektör devleri olan TUI, InterContinental Group, Hilton ve Japonya Havayolları gibi şirketler de aramıza katıldılar. Bu, küçük bir kuruluş olmamıza rağmen yaptığımız işin doğruluğunu ve etkinliğini gösteriyor.

Çalışmalarımızın temelini küresel kriterler oluşturuyor. Bu kriterler, yönetim, kültürel, çevresel ve ekonomik olmak üzere dört ana alanı kapsayan standartlar ve yönergelerdir. 2008 yılında otel ve konaklama yerleri için başlayan bu standartlar, 2013'te destinasyonlar için revize edildi ve 2017'de ise tüm turizm alt sektörlerini kapsayan geniş bir çatı standartları seti oluşturuldu. Bu standartlar, 30'dan fazla dilde çevrilmiş ve web sitemizde ücretsiz olarak sunulmuştur. Ancak ticari amaçlar için kullanılmak istenirse, ücretli bir şekilde indirilebilir. Peki, neden bu standartlar önemlidir? Çünkü sürdürülebilir turizmin esası olan yönetim, kültürel, çevresel ve ekonomik ilkeleri içeren kapsamlı ancak anlaşılabilir bir çerçevedir. Bu standartlar, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler, kentsel ve kırsal alanlar, doğal ve kültürel bölgeler için uygundur. Ayrıca, yerel toplulukların turizm yönetimindeki önemine odaklanır ve bu toplulukları en önemli turizm aktörü olarak görür.

Çalışmalarımız aynı zamanda Birleşmiş Milletler' in Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri (SDG) ile sıkı bir bağ içindedir. Web sitemizde

her kriter, bir veya daha fazla SDG'ye bağlı olarak belirlenmiştir. Bu, sürdürülebilir turizmin, genel sürdürülebilir kalkınma hedeflerine katkıda bulunabileceğini göstermektedir. En önemli programlarımızdan biri de turizmde sertifikasyonu güçlendirmeye odaklanan bir girişimdir. Turizm, gıda, ormancılık gibi sektörlerle göre daha düşük bir sertifikalı ürün oranına sahiptir. Ancak bu durumda, 200'e yakın turizm sertifikasyon programının varlığı ve bu programların çeşitliliği, seyahat edenler için bir karmaşa yaratmaktadır. Bu nedenle, ortak bir dil ve anlayış yaratma ve pazar içinde güvenilirliği artırma ihtiyacı doğdu. Bu amaçla, Güvence Programını oluşturduk. Bu program, gönüllü olarak bize başvuran sertifikasyon programlarını değerlendirir. İlk aşamada standartları inceler ve daha sonra sertifikasyon programlarının otelleri, destinasyonları vb. nasıl denetlediklerini ve sertifikalandıklarını inceleyen detaylı bir akreditasyon sürecini içerir.

65'ten fazla tanınmış program arasından sadece bir avuç program akredite edilmiştir, bu da turizmde sertifikasyon konusundaki güvenilirliğimizi artırmıştır. Sertifikalı oteller ve destinasyonlar, GSTC logolarını kullanabilir ve pazar erişimi programlarımıza katılabilir.

Örneğin, geçen yıl içinde programımız tarafından sertifikalanan otellerin %90'ı, Royal Caribbean gibi endüstri devleriyle ortaklık yapma fırsatı buldu. Bu, sürdürülebilir turizmin sadece görünür değil, aynı zamanda seyahat edenler için de erişilebilir olması gerektiğinin bir göstergesidir. Türkiye'yi sürdürülebilirlik konusunda öncü olmaya teşvik ettiği için tebrik etmek isterim. Türkiye'nin tüm otellerini GSTC tarafından sertifikalandırma taahhüdü, diğer ülkeler için de ilham kaynağı olabilir.

Sonuç olarak, destinasyon değerlendirme programımız, destinasyonların sürdürülebilirlik durumunu belirlemelerine yardımcı olur ve bir iyileştirme yol haritası oluşturur. Ratan Adası'nın altı yıl içindeki dönüşümü, önerilerimizin ve tavsiyelerimizin olumlu etkisini gösteren somut bir örnektir.

Michael BUCK

SunExpress Kıdemli Uluslararası İlişkiler Direktörü

Das ist eine aufregende Erfahrung für mich. Als Gesellschafter, die jeweils 50 Prozent besitzen, haben sowohl Hatpress als auch SExpress die Chance und die Möglichkeit, aktiv zu den neuen Entwicklungen im Bereich der Nachhaltigkeit beizutragen. SunExpress hat sogar eine eigene Abteilung für Nachhaltigkeit, die direkt an die Geschäftsführung berichtet. Der Geschäftsführer selbst wird bei jedem Meeting über die neuesten Informationen informiert. Passagiere von SExpress haben die Möglichkeit, ähnlich wie bei vielen anderen Fluggesellschaften, ihren eigenen CO₂-Fußabdruck über die Homepage zu kompensieren. Das ist zwar mittlerweile nichts Besonderes mehr, aber es ist wichtig, dass Unternehmen in Sachen Nachhaltigkeit führend sind. Hierbei ist zu betonen, dass wir als Unternehmen eine Verantwortung haben.

Ein Programm, über das ich kurz sprechen möchte, ist CORSIA. Dies ist ein Programm der Internationalen Zivilluftfahrtorganisation (ICAO), das darauf abzielt, dass Fluggesellschaften ab 2024 nur noch CO₂-neutral wachsen dürfen. Das Basisjahr wurde auf 2019

festgelegt, bewusst vor der Corona-Krise. 85 Prozent der CO₂-Emissionen dieses Jahres dienen als Grundlage, und alles, was darüber hinausgeht, muss von den Fluggesellschaften ab dem nächsten Jahr kompensiert werden.

Zusätzlich gibt es das European Union Emission Trading System (EU ETS), ein wichtiger Mechanismus in Europa seit 2012. Hierbei müssen alle innerhalb Europas stattfindenden Flüge Emissionszertifikate kaufen. Leider sind der Haushalt und der Privatverkehr nicht in diesem System enthalten. Das ist ein Bereich, den wir überdenken sollten.

Wie bereits von Ihnen erwähnt, hat die Türkei ein enormes Potenzial für erneuerbare Energien wie Sonnen- und Windenergie. Dies ermöglicht die Produktion von grünem Wasserstoff, der zur Herstellung von nachhaltigem Flugzeugtreibstoff verwendet werden kann. Die Türkei hat hier im Vergleich zu anderen Ländern einen klaren Vorteil.

SunExpress setzt sich aktiv für die Einsparung von Treibstoff und die Effizienzsteigerung ein. Wir haben Programme zur Kraftstoffeffizienz und neue Entwicklungen wie z.B. Tail Fins, die den Treibstoffverbrauch reduzieren. Wir kompensieren alle Dienstreisen, um CO₂-neutral zu reisen. In der Zukunft wird es jedoch entscheidend sein, dass alle Fluggesellschaften Nachhaltigkeitsberichte vorlegen, um transparent zu zeigen, wie nachhaltig sie arbeiten.

Abschließend sei gesagt, dass die Luftfahrtbranche vor großen Herausforderungen steht, da bis 2050 die EU vollständig CO₂-neutral arbeiten und bis 2030 die CO₂-Emissionen um 55 Prozent im Vergleich zu 1990 reduziert werden müssen. Die Türkei hat die Chance, durch die Produktion von nachhaltigem Flugzeugtreibstoff eine Schlüsselrolle zu spielen. Wir bei SunExpress streben danach, in dieser Entwicklung führend zu sein.

Vielen Dank.

Küresel Sürdürülebilir Turizm Konseyi Başkan Luigi Cabrini'ye İstanbul Ekonomi Zirvesi İcra Kurulu Başkanı Abdullah Değer tarafından plaket takdim edilmiştir.

Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı (TGA) Genel Müdür Yardımcısı Dr. Elif Balcı Fisunoğlu'na İstanbul Ekonomi Zirvesi İcra Kurulu Başkanı Abdullah Değer tarafından plaket takdim edilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanlığı Kültür ve Turizm Müşaviri Fulya Fatma Durgut'a İstanbul Ekonomi Zirvesi İcra Kurulu Başkanı Abdullah Değer tarafından plaket takdim edilmiştir.

Almanya Seyahat Birliği (DRV) Turizm Komitesi Başkan Yardımcısı Önder Sancarbarlas'a İstanbul Ekonomi Zirvesi İcra Kurulu Başkanı Abdullah Değer tarafından plaket takdim edilmiştir.

SunExpress Kıdemli Uluslararası İlişkiler Direktörü Michael Buck'a İstanbul Ekonomi Zirvesi İcra Kurulu Başkanı Abdullah Değer tarafından plaket takdim edilmiştir.

OTOMOTİV SEKTÖRÜNDE ELEKTRİFİKASYON DÖNÜŞÜMÜ

Kaan MASATÇI

Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi Proje Müdürü

Elektrik araçlarının üretim sürecinde, kullanılan parçaların, özellikle alüminyum ve çelik gibi malzemelerin üretimi, bir karbon puanı ile değerlendirilmektedir. Bu puanlama, bu parçaların tedarik edildiği ülkeler veya bölgeler üzerinden yapılır. Fransa'da yapılan bir puanlamada, Türkiye'nin şu anda kötü bir durumda olmadığını söyleyebiliriz. Tüketiciler, çevre dostu bir ürün satın alsalar bile, aldıkları aracın üretiminde kullanılan parçaların tedarik edildiği bölgelere göre bir karbon ayak izi puanlaması yapılır. Bu nedenle, bazı bölgelerden tedarik edilen otomobiller, daha düşük karbon izine sahip olabilir. Bu durum, Türkiye'nin otomotiv endüstrisinin Avrupa'ya ihracat yapabilmesi için düzenlemelere uyum sağlaması gerektiği anlamına gelir.

Otomotiv endüstrisinin bu düzenlemelere uyum sağlaması, Türkiye'nin yeşil enerji konusundaki başarılarına dayanmaktadır. Türkiye, toplam elektrik kapasitesinin yarısından fazlasını çevreci kaynaklardan temin etmektedir. Bu çevreci kaynaklar arasında hidroelektrik enerji de bulunmaktadır ve Türkiye'nin yeşil enerji kapasitesi her geçen gün artmaktadır. Bu noktada, yatırımcılar artık sadece yatırım

yapacakları yerin yeşil enerji kullanımına odaklanmaktadırlar. Türkiye'deki başarılı OSB'ler, özellikle çevre dostu enerji konusunda olumlu bir yanıt verebilen bölgeler arasında yer alır. Bu, yatırımcıları cezbetmek için önemli bir faktördür ve yeşil enerjiye olan bu talep, Türkiye'nin sürdürülebilir endüstriyel büyüme için uygun bir zemin oluşturmasına yardımcı olmaktadır.

Şimdi, değerli katılımcılar, Türkiye'deki yatırım ortamını biraz daha detaylandırmak istiyorum. Burada Yatırım Ofisi adına bulunuyorum ve devletin bu ortama sağladığı katkılar, yabancı veya yerli olmalarına bakılmaksızın yatırımcılara çeşitli destekler ve teşviklerle gerçekleşiyor. Bu destekler, yatırımcıların kararlarını önemli ölçüde etkiliyor. Otomobil yatırımları, otomotiv sektöründeki ürünler olarak kabul edildiğinden, devletin mevzuatı çerçevesinde orta ve üst teknoloji ürünleri olarak değerlendirilir. Dolayısıyla, bu ölçekteki büyük yatırımlar genellikle proje tabanlı teşvik paketlerinden faydalananlar. Bu paketler, genellikle belli bir süre içinde kurumlar vergisi istisnası, katma değer vergisi istisnası, sosyal güvenlik prim istisnası gibi kalemleri içeriyor.

Ayrıca, elektrik maliyeti desteği de sağlanıyor. Yatırımcılar, yaptıkları elektrik harcamasının yarısını devletten geri alabiliyorlar. Kalifiye personel desteği, belirlenen kalifiye personelin maaşının belli bir süre boyunca ve yatırımın belirli bir oranına bağlı kalmak şartıyla devlet tarafından ödenmesini içerir. Bunun yanında arazi tahsisi ve düşük faizli kredi temini gibi destek paketleri de bulunmaktadır. Bu paketler bir araya geldiğinde, toplam yatırımın % kadarına ulaşabilmektedir. Dolayısıyla, 1 milyar dolarlık bir yatırım yapan bir firma, belirli bir süre içinde 700 milyon dolara kadar geri alabiliyor. Bu, teknik olarak ciddi teşvik kalemleridir ve yatırımcılar için oldukça cazibedici. Yatırım Ofisi olarak, yatırımcılara bu teşvikleri

detaylı bir şekilde açıklıyoruz. Bu teşvik kalemleri, aslında bütün sektörlerde sağlanmakta olup, haziran ayında Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yayınlanan mobilite yol haritasında özellikle otomotiv sektöründeki elektrifikasyonu hızlandıracak yatırımlar önceliklendirilmiştir.

Yatırım projeleri geldiğinde, benzer ölçekteki projeler arasında eğer biri elektrifikasyonu öncelikli olarak belirtiyorsa, bu yatırım öncelikli olarak teşvik edilir. Bu önceliklendirme, uygulamada da etkisini göstermekte ve bu sayede elektrifikasyon alanındaki yatırımlar teşvik edilmektedir. Bu bağlamda, her birimiz kendi görev alanımız kapsamında Türkiye'yi yatırımcılara anlatmaya devam ediyoruz. İş dünyamız genellikle Türk iş adamlarından oluşuyor. Bu nedenle, Almanya veya diğer Avrupa ülkelerinde ticaret yapan firmaları, Türkiye'ye yatırım yapmaları konusunda ikna etmek için çaba harcıyoruz. Yatırım Ofisi olarak, ithal ettiğiniz ürünleri Türkiye'de üretmeye ikna etmek istediğinizde bize başvurabilirsiniz.

Kazım ERYILMAZ

ZF Group Türkiye Global Başkanı ZF CVS- Genel Müdürü

ZF Group Türkiye'deki ticari araç çözümleri şirketinin genel müdürüyüm. Aynı zamanda şirketimiz, küresel ticari araç sistemleri alanında faaliyet gösteren 4 farklı şirketi bünyesinde bulunduruyor. 2020'de gerçekleştirdiğimiz yeni katılımla birlikte, şu anda Türkiye'de 2000'li yıllara dayanan bir geçmişe sahip bir satın alma ofisi işletiyoruz.

Biz, satın alma altyapısı oluşturma konusunda diğer şirketlerden farklı bir yaklaşım benimsedik. Mekanik ürün gruplarına odaklandık ve bu ürün gruplarının Türkiye'deki tedarikçilerini belirlemeye çalıştık. Bugün geldiğimiz noktada, 30'dan fazla ciddi tedarikçi ile çalışıyoruz ve bu tedarikçiler, şirketin global fabrikalarına demir, alüminyum enjeksiyon parçalar, işlemeli parçalar, saç parçalar ve diğer mekanik ürün grupları konusunda hizmet sağlıyor.

Tedarik zincirine odaklandığımızda, sadece satın almayla sınırlı kalmadık. Lojistik ve ilk etapta satın alma kararı, tamamlayıcı olarak düşünülerek, şirketimizin lojistik süreçlerini geliştirmek adına bir dizi adım attık. 2020'de kurduğumuz Lojistik Merkezi, müşterilere

daha etkin hizmet sunmamıza olanak tanıdı. Şu an Türkiye’de fren üretiminde faaliyet gösteriyoruz ve bu alanda Avrupa’nın en büyük fabrikalarından birine sahibiz. Türkiye’nin coğrafi konumu, uluslararası pazarlara ulaşma açısından büyük avantajlar sağlıyor. Ayrıca, Sakarya’daki Sanayi Bölgesi’nin stratejik konumu, tedarikçilere olan yakınlığımızı ve maliyet avantajlarımızı artırıyor.

Şirketimiz, Türkiye’nin otomotiv endüstrisine sağladığı katma değeri önemsiyor. Hem Türkiye’deki hem de yurtdışındaki ana sanayi müşterilerimize değer katmaya devam ediyoruz. Şu anda 46 milyar euroluk ciroya sahip büyük bir otomotiv şirketi olan ZEP, ticari araç yan sanayisinde de güçlü bir konumda bulunuyor.

Geçtiğimiz yıllarda Türkiye’ye yatırım yapma kararı almamızın arkasındaki temel nedenlerden biri, ticari araç ana müşterilerimizin Avrupa’dan gelmesiydi. Türkiye’nin bu müşterilere olan coğrafi yakınlığı, işin karlılığı açısından kritik bir faktördü. Ayrıca, Sakarya 1 Sanayi Bölgesi’nde bulunmamızın avantajlarından biri de Marmara

Denizi’ne yakın olmamız ve bu limanı kullanabilme imkanımızdır. Aynı zamanda, hızlı tren istasyonuna yakın olmamız ve bu stratejik konumda birçok Organize Sanayi Bölgesi’nin yer alması, tedarik zincirimizi güçlendirmekte ve maliyet avantajlarını artırmaktadır.

Şu anki 90 milyon euroluk yatırımımız ve kurduğumuz tedarikçi altyapısıyla, rekabetçiliğimizi artırmayı ve şirketimize katma değer sağlamayı hedefliyoruz. Türkiye’deki otomotiv yan sanayi tedarikçilerini geliştirme konusundaki çabalarımız, sadece başarı hikayemiz değil, aynı zamanda Türkiye’nin genel sanayi potansiyeline olumlu bir katkıdır.

Son olarak, Yeşil Enerji konusuna değinmek istiyorum. 2027’den itibaren Avrupa Birliği ülkelerinde Euro 7 normları yürürlüğe girecek ve bu normlar, sadece motor emisyonları değil, aynı zamanda fren emisyonlarını da azaltmayı ve sıfır emisyona geçişi zorunlu kılacak. Bu yönde atılan adımlar, otomotiv sektörünü sıfır emisyona doğru yönlendiriyor.

Aziz Bora PEKİÇTEN

Otomotiv Sanayi Derneği (OSD) Birim Koordinatörü

Kariyerim, öncelikle Honda'da başladı. Honda Türkiye'nin kapanmasından sonra OSD'ye geçtim. Bugün sizlere hem OSD'yi hem de otomotiv sektöründeki gelişmeleri paylaşmak istiyorum.

OSD, bu yıl 50. yılını kutluyor. 1974'te kurulan OSD, Türkiye'nin Otomotiv Üreticileri Derneği ve Avrupa Otomotiv Üreticileri Derneği'nin üyesidir. Bu üyelikler sayesinde hem küresel hem de Avrupa mevzuatını yakından takip ediyoruz. OSD, binek araç, hafif ticari araç, ağır ticari araç ve traktör üreticilerinden oluşan 13 üyeden oluşuyor. Türkiye'de traktör dışındaki binek araç, hafif ticari araç ve ağır ticari araç üreticileri hızla artıyor. 1996'da Avrupa Birliği'ne katıldıktan sonra, Türkiye'nin otomotiv sektörü büyük bir ivme kazandı. 1996'dan 2020'ye kadar üretim kapasitesi üç katına çıktı, üretim beş kat arttı ve Türkiye'nin ihracatında önemli bir artış yaşandı. Türkiye, otomotiv sektöründe önemli bir oyuncu haline geldi. Otomotiv sektörü, Türkiye'de ana sanayide 56.000 çalışan ve toplamda 5.000'den fazla çalışanıyla büyük bir sektördür. Ar-Ge harcamaları da ciddi boyutlara ulaştı. Türkiye'nin dışında yapılan Ar-Ge harcamaları, Türk otomotiv sektörünün rekabet

gücünü artırıyor. Türkiye'deki Ar-Ge çalışan sayısı ve harcamaları sürekli olarak artıyor.

Türkiye'deki otomotiv endüstrisi, yüksek kaliteli mühendislik yetkinliğiyle dikkat çekiyor. Türkiye'deki Ar-Ge çalışmaları, özellikle elektrikli araçlar ve yazılım konularında yoğunlaşıyor. Tog (Otomotiv Teknoloji Platformu), bu konuda önemli bir rol oynuyor. TOG, Türkiye'deki otomotiv üreticilerini bir araya getirip, ortak bir platformda çalışmalarını sürdürüyor.

Elektrifikasyon konusunda Türkiye'nin hazırlıklı olması önemli bir adımdır. Ancak, yerli parça üretimi konusundaki zorluklar göz önüne alındığında, sektörün bu dönüşümü yönetmesi önemlidir.

Bu nedenle, otomotiv sektöründe yer alan firmaların iş birliği yaparak yatırım yapmaları, dönüşümü hızlandırmada etkili olabilir. Türkiye'nin coğrafi konumu, lojistik açıdan büyük bir avantaj sağlıyor. 4 adet deniz limanı ve hızla gelişen bir ulaşım altyapısı, Türkiye'nin lojistik ağını güçlendiriyor. Bu, Türkiye'nin, otomotiv sektöründeki hızlı dönüşüme ayak uydurmasına yardımcı oluyor.

Son olarak, Türkiye'nin elektrifikasyon konusunda sağlam adımlar atması, sektördeki büyümeyi ve rekabetçiliği artırabilir. Bu süreçte, devletin destekleri ve teşvikleri, yerli üretimi ve Ar-GE çalışmalarını destekleyerek sektörü daha da ileriye taşıyabilir.

Asya PADOVAN

Manisa Organize Sanayi Bölgesi Proje ve İş Geliştirme Müdürü

Organize Sanayi Bölgeleri'nin kuruluşu 1960'lı yıllara dayanmaktadır. O dönemde, planlı kalkınma özellikle sanayinin dengeli bir şekilde büyümesini sağlamak bir öncelik haline gelmiş ve sanayi sektörü olarak ilan edilmiştir. Organize Sanayi Bölgeleri, bir teşvik paketi gibi düşünülebilir. İlk Organize Sanayi Bölgesi, 1962 yılında Bursa'da kurulmuş ve 1964 yılında Manisa Organize Sanayi Bölgesi olarak benim temsil ettiğim yerleşim birimi olarak faaliyet göstermeye başlamıştır. 1982 yılına kadar, OSB'lerin herhangi bir mevzuatı yoktu. Ancak bu tarihte Sanayi Bakanlığı tarafından bir yönetmelik yayınlanmış ve böylece OSB'ler için bir mevzuat dayanağı oluşmaya başlamıştır. İlk OSB kanunu ise 2000 yılında yayınlanmış, bu tarihten itibaren OSB'ler, uygulama yönetmeliğiyle birlikte daha planlı bir şekilde belirli kurallar çerçevesinde faaliyet göstermeye başlamıştır.

Mevzuata bakıldığında, OSB'leri tanımlamak yabancı yatırımcılar için zor olabilmektedir. Bu nedenle, devlet kuruluşu mu yoksa özel bir şirket mi oldukları konusunda anlaşılması gereken belirli noktalar bulunmaktadır. Türkçede, özel hukuk tüzel kişiliği olarak geçmekte olup, benzer örnek olarak belediyeler gösterilebilir. OSB'ler, kuruluşlarından önce kamulaştırma yapma yetkisine sahip değildi. Ancak bu durum

82 yılında değişti ve şu an valilikler ve diğer kamu kuruluşları, kamulaştırma yetkisine sahip olan kuruluşlar aracılığıyla adım adım kamulaştırma işlemlerini başlatmaktadır.

Organize Sanayi Bölgeleri, yatırımcılardan aldıkları arsa tahsis gelirlerini, daha rekabetçi hale gelmelerini sağlamak adına farklı yatırımlar veya hizmetler olarak kullanmaktadır. Tamamen gelir odaklı bir strateji, OSB'ler için etkili bir model değildir. OSB'lerin amacı, sadece gelir elde etmek değil, aynı zamanda sanayicilere hizmetler sunarak onların daha rekabetçi olmalarını sağlamaktır.

Türkiye genelinde şu an 355 Organize Sanayi Bölgesi bulunmaktadır ve bunların 260'ı aktif olarak faaliyet göstermektedir. Yatırımcıların tercihinde lojistik konumu önemli bir etkidir. Örneğin, İzmir'e yakınlık gibi faktörler yatırımcılar için avantajlıdır.

Son yıllarda, yatırımcıların sorduğu sorular da değişmeye başlamıştır. Artık sadece teşviklere odaklanmıyorlar; yeşil enerji üretebilme yetenekleri, sürdürülebilirlik ve çevre dostu uygulamalar gibi konular da önem kazanmıştır.

Manisa Organize Sanayi Bölgesi olarak, farklı sektörlerle ev sahipliği yapmaktayız, ancak özellikle otomotiv sektörüne odaklanmış durumdayız. 2018 yılında başlattığımız kümeleme projemiz, otomotiv sektöründeki firmaların iş birliğini artırmayı hedefliyor. Bu proje kapsamında, dış ticaretlerini geliştirmek ve yeni pazarlara giriş yapmak isteyen firmalara destek oluyoruz.

Ayrıca, OSB içerisinde bir inovasyon merkezi kurarak firmaların dönüşümünü sağlamaya yönelik projeler yürütüyoruz. Dönüşüm, artık sadece büyüme odaklı değil, aynı zamanda sürdürülebilirlik ve inovasyon içermelidir. Bu nedenle, OSB'lerin de dönüşümü beklenmekte ve yeşil OSB programı gibi sertifikasyonlar bu süreci desteklemektedir.

Sonuç olarak, OSB'ler Türkiye için önemli bir yatırım noktasıdır ve biz, Manisa Organize Sanayi Bölgesi olarak, yatırımcılara Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi aracılığıyla destek vermeye hazırız.

Teşekkür ederim.

Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi Proje Müdürü Kaan Masatçı'ya İstanbul Ekonomi Zirvesi İcra Kurulu Başkanı Abdullah Değer tarafından plaket takdim edilmiştir.

Otomotiv Sanayi Derneği (OSD) Birim Koordinatörü Aziz Bora Pekikten'e İstanbul Ekonomi Zirvesi İcra Kurulu Başkanı Abdullah Değer tarafından plaket takdim edilmiştir.

ZF Group Türkiye Genel Müdürü Kazım Eryılmaz'a İstanbul Ekonomi Zirvesi İcra Kurulu Başkanı Abdullah Değer tarafından plaket takdim edilmiştir.

Manisa Organize Sanayi Bölgesi Proje ve İş Geliştirme Müdürü Asya Padovan'a İstanbul Ekonomi Zirvesi İcra Kurulu Başkanı Abdullah Değer tarafından plaket takdim edilmiştir.

AVRUPA YEŞİL MUTABAKAT SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK STRATEJİSİ

Bülent ÖZCAN

T.C. Dışişleri Bakanlığı AB Başkanlığı Mali İş Birliği ve
Proje Uygulama Genel Müdürü

Bülent Özcan'ın moderatörlüğünde gerçekleşen "Avrupa Yeşil Mutabakat Sürdürülebilirlik Stratejisi" başlıklı panelde Avrupa Yeşil Mutabakatı, sürdürülebilirlik politikaları ile bunların ekonomik ve ticari etkileri ele alınmıştır. Özcan, Avrupa Birliği'nin Yeşil Mutabakat'a uyum sağlamak amacıyla çıkardığı çeşitli tüzük ve direktiflerin yanı sıra üye ülkelerin bu düzenlemelere uyum sağlamak için yasal düzenlemeler yaptığının altını çizdi. Ayrıca, AB ile iş yapan şirketlerin Yeşil Mutabakat kapsamında getirilen yeni kuralları yakından takip etmelerinin ve uyum sağlamlarının büyük bir öneme sahip olduğunu vurguladı. Özcan, iklim değişikliği ile mücadele, çevresel duyarlılık ve yeşil dönüşüm gibi konuların büyük firmaların uluslararası finansman temin edebilmeleri için zorunlu hale geldiğini belirterek, aynı şekilde bu konuların gelecekte küçük işletmeler açısından da finansmana erişim için bir gereklilik haline geleceğini ifade etti.

Özcan Panelde, Avrupa Yeşil Mutabakatı'nın Türk-Alman ticaretine ve tekstil başta olmak üzere farklı sektörlere potansiyel etkileri ile ilgili sorular yöneltti, panelistlerden görüş aldı.

Dr. Michael ARRETZ

VFI e.V. -Alman İthalatçılar Birliği Genel Müdürü

Das ist jetzt eine ganz schwierige Frage, weil der Professor gerade gesagt hat, dass die Türkei, was Startups angeht, hier weit vor Deutschland liegt. Was mir dazu aufgefallen ist, dass Sie gelächelt haben. Dieses Lächeln ist genau der Ausdruck dafür, dass die Türkei natürlich auch selbstbewusst sein kann in den Dialogen mit den westlichen Partnern. Die Türkei hat ja immer gesagt, schaut nach Westen und orientiert Euch am besten. Ich glaube jetzt heißt es, arbeitet mit dem Westen sehr selbstbewusst zusammen. Da ist vieles passiert, sie haben es jetzt gerade erwähnt. Ich wollte aber zwei Sachen ansprechen: Was gehört dazu, dass Startups erfolgreich sind? Dazu gehört der wichtige Faktor Bildung, was in der Türkei zum Glück schon seit den 90er Jahren gegriffen hat. Und natürlich auch die Gleichberechtigung. Also, das Frauen. Hier ist die Textilindustrie wieder so ein Modell, eine Modellbranche. So habe ich es in den 90er Jahren erlebt, dass viele Frauen reingekommen sind, junge Frauen, die sich dann nicht nur im Design, sondern auch in anderen Bereichen der Branche getan haben. Also, um die Frage dann so zu beantworten: Was sind die wichtigsten Faktoren, um innovativ zu sein und die Wirtschaft so zu entwickeln, dass wir, ich zitiere den Professor hier, nicht nur den Green Deal erfüllen, sondern die Welt? Darum geht es jetzt

gerade. Das ist genau unsere Entscheidung, und das können wir heute machen. Das kann man nur mit Bildung, mit Kommunikation und mit Kooperation. Deswegen ist so ein Gipfel wie hier natürlich ein gutes Event, und andere sollten das aufgreifen.

Zum Thema Türkei und Textilindustrie möchte ich als Manager hervorheben, dass ich in die Türkei kam, um zu verstehen, wie die Textilbranche funktioniert. Im Gegenzug habe ich meinen türkischen Partnern erklärt, was wir in Deutschland im Hinblick auf ökologische Kleidung vorstellten. Damals ging es um schadstoffgeprüfte Stoffe, Öko-Tex 100 und den Einsatz von Bio-Baumwolle. Diese Aspekte waren zwar bereits vorhanden, aber noch nicht so etabliert. Durch intensive Zusammenarbeit haben wir es geschafft, die erste Bio-Kollektion auf den Massenmarkt zu bringen und später eine entgiftete Textilkollektion zu präsentieren.

Die Türkei hat in Bezug auf soziale Verantwortung und Auditsysteme in der Textilbranche vielfältige Erfahrungen gesammelt. Es ist beeindruckend zu sehen, wie türkische Geschäftspartner, wenn auch nach einer gewissen Zeit, die erforderlichen Schritte umsetzen können. Heutzutage besteht die Herausforderung darin, nicht nur Produkte zu verändern, sondern auch den Anforderungen europäischer Finanzinstitutionen an Governance gerecht zu werden.

Zusammenfassend glaube ich, dass die Türkei in der Textilbranche gut aufgestellt ist, um als Wegbereiter für andere Branchen zu dienen. Im globalen Wettbewerb kann die Türkei durch Bildung, Kommunikation und Kooperation einen weiteren Schritt machen und deutschen Einkäufern einen sorgenfreien Einkauf ermöglichen.

Biol AKMAN

TÜROFED (Türkiye Otelciler Federasyonu)
Başkan Yardımcısı

Biz Türk turizmcileri ve turizm tesisleri olarak aslında 2030 yılından önce yapmamız gereken ödevlerimizi çözmüş olacağız. Bugünden itibaren aslında bu işe başladık, çünkü Turizm Bakanlığımız sürdürülebilir Turizm sertifikası diye bir sertifika çıkartarak aslında bizi çok yakın bir zamanda, yani 2030 yılından önce bütün tedbirlerimizi almamızı istedi. Bunun en büyük nedenlerinden biri aslında bizler şu anda dünyada ilk üçte olduğumuzda turist sayısı açısından, bu bizim için çok önemli bir hale geldi çünkü İspanya ve Fransa şimdi, tabii bunların önüne geçebilmek için Avrupa Birliği özellikle bu tip yeşil mutabakata çok önem verdiği için eğer biz kendimizi Türk turizmcileri olarak buna hazırlamamız olursak, bu rekabette büyük bir güç kaybedeceğiz.

Turizm tesisleri olarak, turizmciler olarak senelerdir bu tedbirleri alıyorduk. Çok eskiden işte mavi bayrak vardı, ondan sonra yeşil sertifika çıktı. Ama tabii bu pandemi sonrası biraz daha hızlandı. Önce pandemide güvenli Turizm sertifikası çıkartıldı ki biz bunu çıkarttıktan sonra hijyen konuları, tasarruflar, tedbirler burada İspanya'nın özellikle bu konuda önüne geçtik. Tabii bizim için çok önemli olan misafirlere

biri olan ülke Almanya. Almanya özellikle 6 milyon getirdiği turist sayısı ile Türkiye'nin en büyük turist getiren ülkelerinden biri, Rusya ile.

Aslında son 30 yılda her sene Almanya birinciliği götürüyordu. Bu son 34 senede ara Ruslarla biri öne geçiyor birbiri öne geçiyor, bu şekilde gidiyor. Şimdi bizler turizm tesisleri olarak, aslında bu konuya çok daha önceden de hazırдық, hem de kendi maliyetlerimiz kısmı açısından. İşte enerji tasarrufu, su tasarrufu gibi konularda zaten tedbirlerimizi sürekli alıyorduk. Yalnız, bu sürdürülebilir turizm sertifikası bazı şeyleri zorunlu hale getirdi. Özellikle büyük tesislerimiz şu anda 2030 yılından önce bu sertifikayı alarak zaten bu yolda. Ama daha küçük tesislerimiz, özellikle pansiyonlar gibi

olan tesisler bu konuda birazcık daha geride. Bu da maliyetlerden dolayı, bunlarla da ilgili aslında bakanlıklarımız faaliyetleri çözücü, işte kredi yolları gibi aldıkları tedbirler var, bu konuda zaten uğraşıyoruz. Bunun dışında israf konusu bizim için çok önem teşkil ediyor, israf derken yiyecek içecek israfı senelerdir Türkiye'nin en büyük sorunlarından biri, ama bunu da uzun vadeli, demeyim yine 2030 önce 2028 çözecek bir kuruluşlar ortaya çıktı. Bunlarla birlikte tedbirlerimizi almaya devam ediyoruz, edeceğimiz de aslında. Şunu diyebilirim ki, biz Türk Turizm Tesisleri olarak, turizmcileri olarak, bu konuya herkesten önce hazırız, herkesten önce tedbirlerimizi almaya devam zorunlu aldığımızdan değil hem kendi maliyetlerimiz kısmımız hem ekonomik gelirimizi artırmamız çok önem teşkil

etmekte. Tabii bir tek konumuz bu değil, bir de kültürel varlıklarımızı korumak da bizim için çok önemli. Şimdi olay bir tek enerji tasarrufu, su tasarrufu değil, kültürel varlıklarımız çok önemli, dikkat ederseniz. Son zamanlarda, bu zamanlarda yangınlar dünyanın her yerinde sürekli çıkıyor. Türkiye'de de özellikle Ege kıyılarımızda zaman zaman Akdeniz'de ama çoğunlukla Ege kıyılarımızda yangınlar bizi rahat bırakmıyor tabii. Bunları çözmemiz en büyük yollarından biri. İşte biz bu tedbirleri alabilirsek, personellerimiz, yatırımcılarımız bu konuda iyi eğitebilir, bu sorunları da çözeceğiz, eminim. Şunu diyebilirim, biz Türk turizmcileri ve tesisleri olarak bu konuya hazırız.

Senelerdir aslında Türk-Alman ilişkileri daima iyi olmuştur. Bu yaklaşık 50-60 sene öncesine de dayanır. Şimdi 40 sene öncesinde de işte ilk turizm hareketleri başladığında Türkiye'de, Türkler toplu olarak daima Almanya'daki bu büyük kitleye hitap etmiştir. Ona sürekli gelmişlerdir ve böylece ufak ufak bu rakamları, 6 milyon gibi ciddi bir düzeye getirmişti. 60 milyonluk Türkiye'nin bu seneki turizm potansiyeli, 6 milyonla bir sırayı kaplamakta. Şimdi, Türkiye'nin bir hedefi 2028'de 100 milyon turist. Burada da Almanya'ya düşen pay 12 milyon oldu. Bu demektir ki 5 sene içerisinde biz bu sayıyı 6 milyonu 2'ye katlayacağız. Bu çok büyük ve önemli bir rakam, hele böyle bir rekabetin yoğun olduğu bir yerde, İspanya'ya, Fransa'ya karşı da olduğumuz bir yerde. Demek ki bizler Türk-Alman ilişkilerini biraz daha iyi geliştirmeliyiz. Burada turizm sektörünün potansiyelini daha iyi değerlendirmeliyiz. Türkiye gibi kuruluşlar,

sanayi odaları, ticaret odaları bir araya gelerek bu tip konuları, yeşil mutabakat, bu olayları bütün şirketlere anlatıp düzgünce çözebilir.

Eğer başarabilirsek, turist sayısını artırabiliriz. Ancak burada geri kalırsak, kredi alamayız, bu durumun sonucunda turist sayısı 6 milyonu bile bulamayabilir. Türkiye büyük bir ülke ve Almanya ile sürekli ilişkileri sürdürüyoruz. Türkiye'deki en büyük turizm firması Almanlarla en çok turisti çeken firma. Biz zaten turizmin içinde Alman vatandaşlarına sahibiz, bu bölgede 100,000'e yakın Alman vatandaşı bulunmaktadır. Türk-Alman vatandaşları da dahil olmak üzere, Almanya'da toplam 2 milyon Türk vatandaşı bulunuyor. İstanbul'da ve Ankara'da sürekli ticaret görüşmeleri yapılıyor, sektörler arası toplantılar düzenleniyor. Almanlarla yapılan ihracat çok yüksek rakamlara ulaşıyor, 10 milyar doların üzerinde bir Almanya ihracat ithalat potansiyelimiz var. Bu nedenle, bu durumların içinde olduğumuz için bu konuları sürekli olarak korumalı ve düzenlemeliyiz. Eğer 12 milyon turist hedefimize ulaşmak istiyorsak, sorunları hızlı bir şekilde çözmeli ve gerekli destekleri ve kredileri oluşturmalıyız. İstanbul Ekonomi Zirvesi gibi çalışmaların, Türkiye'de ve Almanya'da düzenlenmesi ve genişletilmesi önemlidir. Türk turizmi 2030 yılından önce yeşil mutabakata hazır. Türk-Alman ilişkilerinin ise 2028 hedeflerimize göre çok daha iyi seviyelere geleceğine inanıyorum. Ayrıca, İstanbul Ekonomi Zirvesi'ni düzenleyen Başkan Abdullah Değer'e teşekkür etmek isterim.

Prof. Dr. Atilla DİKBAŞ

İTÜ ARI Teknokent Genel Müdür

2001 yılında kurulan ilk iki Teknokentten biri olan İTÜ ARI Teknokent'te kuruluşumuzdan bu yana teknoloji firmalarına ve girişimcilere teknoloji geliştirmeleri ve bu teknolojileri ticarileştirmeleri için uygun ortam ve olanakları sunuyoruz. 2050 hedefleri doğrultusunda sürdürülebilir bir dünya için, ekonomik büyüme ile çevresel dengeyi sağlama görevinin Teknoloji Geliştirme Bölgeleri için önemli bir görev olduğunun farkındalığındayız. Bu süreçte, özellikle AB Yeşil Mutabakatı kapsamında sürdürülebilir ekonominin vurgusunu yapmadan önce, İstanbul Ekonomi Zirvesi'ni düzenleyenlere teşekkür etmek istiyorum.

İTÜ ARI Teknokent olarak, ülkemizin teknoloji odaklı girişimcilik ekosistemini geliştirme hedeflerimizin başında sürdürülebilir teknoloji girişimlerine odaklanmak ve yeşil ekonomiye katkı sağlamak yer alıyor. Girişimcilerin ve startup'ların desteklenmesi, çevre dostu teknolojilerin geliştirilmesi ve AB Yeşil Mutabakatı kapsamına uygun projelerin teşvik edilmesi önceliklerimiz arasında bulunuyor. 2050 yılına

kadar hedeflenen '0 Karbon Emisyonu'na ancak yeşil teknolojileri destekleyerek ulaşabileceğini düşünüyorum.

İTÜ ARI Teknokent olarak 20 yılda önemli başarılar elde ettik. Özellikle enerji ve bilişim teknolojileri alanında faaliyet gösteren girişimleri destekleyerek sürdürülebilir projelerin önünü açtık. Bu çerçevede, 2024 yılı çağrısında AB Yeşil Mutabakatı hedeflerine uygun projeleri teşvik etmeye devam edeceğiz.

Teknoloji geliştiren üniversitelerin, teknoparkların ve iş parklarının yeşil ekonomiye odaklanması, gelecek nesiller için yaşanabilir bir dünya yaratmak adına kritik bir rol oynayacaktır. Türkiye'deki tüm teknoloji üreten kurumların bu hedeflere yönelik çabalarını

desteklemenin, birlikte daha güçlü bir yeşil ekonomi oluşturmak için önemli olduğuna inanıyoruz.

Son olarak, Türkiye ve Almanya arasındaki iş birliğinin, özellikle yeşil girişimciler ve teknoloji firmaları arasında güçlendirilmesi gerektiğine inanıyorum. İki ülke arasında daha fazla iletişim kanalı kurularak, iş dünyası liderleri, girişimciler ve yatırımcılar arasında etkili bir iş birliği sağlanabilir. Türk-Alman iş dünyası iş birliği, teknoloji transferi ve bilgi paylaşımıyla her iki ülkenin de inovasyon potansiyelini artırarak sürdürülebilir bir geleceğe katkı sağlayacaktır.

Teşekkür ederim.

VFI e.V. -Alman İthalatçılar Birliği Genel Müdürü Dr. Michael Arretz plaket takdim edilmiştir.

İTÜ ARI Teknokent Genel Müdürü Prof. Dr. Atilla Dikbaş'a plaket takdim edilmiştir.

TÜROFED (Türkiye Otelciler Federasyonu Başkan Yardımcısı Birol Akman'a plaket takdim edilmiştir.

T.C. Dışişleri Bakanlığı AB Başkanlığı Mali İş Birliği ve Proje Uygulama Genel Müdürü Bülent Özcan'a plaket takdim edilmiştir.

TÜRKİYE'NİN VE AVRUPA'NIN SAVUNMA SANAYİİ EKONOMİSİ

Neslihan Tosun KAYHAN

Koluman Motorlu Araçlar A.Ş. İnsan Kaynakları Direktörü

Sehr geehrte Damen und Herren, Geschätzte Gäste und Geehrte Kollegen,

Heute sind wir hier zusammengekommen, um über die Zusammenarbeit in der Verteidigungsindustrie zwischen der Türkei und Europa zu sprechen.

Die Kooperationen zwischen der Türkei und Europa sind in vielen Bereichen auf höchstem Niveau, einschließlich der Verteidigungsindustrie. Dies ist nicht nur eine technologische Zusammenarbeit, sondern auch eine strategische Partnerschaft.

Diese Zusammenarbeit überschreitet Grenzen und symbolisiert die zwischenregionale Sicherheit, Innovation und starke Verbindungen.

Ich bin Neslihan Tosun Kayhan und es wird mir eine große Freude sein, heute hier zu moderieren. Kurz zu meiner Person: Ich bin Human Resources Direktorin bei der Koluman Holding und arbeite seit über 10 Jahren bei Koluman. Wir sind stolz darauf, in dieser Zeit bei

Koluman unseren Beitrag zur Verteidigungsindustrie in unserem Land und in der Region geleistet zu haben.

Erlauben Sie mir bitte, Ihnen die geschätzten Panelisten vorzustellen, die uns heute ihre Erkenntnisse präsentieren werden:

Bernd Krekeler - Ländervertreter für die Türkei bei thyssenkrupp Marine Systems. - Zafer Özcan - Manager von Militärprojekten bei Koluman Holding

İbrahim Emre Saylan - Vizepräsident für Finanzen und Beschaffung von TEİ Tusaş

Heute werden wir hier ihre langjährige Erfahrung, Fachkenntnisse und Perspektiven hören

Nach ihren Diskussionen werden wir zu einer dynamischen Frage-und-Antwort- Sitzung übergehen. Wir freuen uns auf Ihre wertvollen Beiträge und Fragen.

Herr Krekeler, ich würde gerne mit Ihnen beginnen.

1. Herr Krekeler; könnten Sie uns bitte ein wenig über sich selbst und Ihr Unternehmen, insbesondere über die Projekte, die Sie in der Türkei durchgeführt haben, erzählen?
2. Herr Özcan, Könnten Sie auch über sich selbst und über Koluman und Ihre Projekte erzählen?
3. Herr Saylan, Könnten Sie auch über sich selbst und über TEİ Tusaş erzählen?

4. Herr Krekeler: Würden Sie deutschen Firmen im Verteidigungssektor empfehlen, mit türkischen Firmen aus diesem Sektor zusammenzuarbeiten?
5. Herr Özcan: Wir wissen, dass das DERMAN-Fahrzeug in den Bestand der Türkischen Streitkräfte (TSK) als logistisches Unterstützungsfahrzeug aufgenommen wurde. Was ist die Geschichte von Derman? Warum bevorzugen Sie es, sich im Bereich der Logistikunterstützungsfahrzeuge zu positionieren?
6. Herr Saylan: Wie hat sich die türkische Verteidigungs-industrie-ökonomie in den letzten Jahren entwickelt, und was erwarten Sie für die kommenden Jahre?
7. Herr Krekeler: Haben Sie Empfehlungen an türkische Verteidigungsfirmen für deren Zusammenarbeit mit deutschen Firmen?
8. Herr Özcan : Um das Exportpotenzial im Bereich der Landfahrzeuge zu steigern, welche strategischen Schritte könnten unternommen werden
9. Herr Saylan: Was sind die Engpässe in der Verteidigungs- und Luftfahrtindustrie? Können Sie uns auch Ihre Meinung zu diesem Thema mitteilen

KAPANIŞ KONUŞMASI

Meine Damen und Herren, geschätzte Gäste,

Heute haben wir uns intensiv mit der Verteidigung-sindustrie-zusammenarbeit zwischen der Türkei und Europa beschäftigt.

Unsere angesehenen Panelisten haben uns mit ihrer tiefgründigen Expertise (expertizi) wertvolle Erkenntnisse bereitet.

Dennoch, über den Rahmen dieses Zusammentreffens hinaus, glaube ich, dass wir alle eine gemeinsame Sehnsucht teilen: eine Welt, die sicherer, stabiler und von Frieden durchdrungen ist.

Die Verteidigungsindustrie verfolgt das Ziel, Einzelpersonen, Gemeinschaften und Nationen zu schützen.

Während wir jedoch dieses Sicherheitsgefühl intensivieren, müssen wir gleichzeitig das Streben nach dauerhaftem Frieden und gegenseitigem Verständnis fördern.

Frieden bedeutet nicht nur das Fehlen von Waffen oder Konflikten; er beinhaltet auch die Anerkennung unserer Unterschiede, das Verständnis verschiedener Perspektiven und die Wertschätzung, die wir ihnen entgegenbringen.

Während wir uns von dieser Versammlung verabschieden, bitte ich jeden von uns, über unsere Rollen nachzudenken und darüber, wie wir individuell zu einer harmonischeren Welt beitragen können. Die Verteidigungsbranche ist nicht nur ein Bollwerk der Sicherheit; sie hat auch das Potenzial, Frieden zu schaffen und zu bewahren.

Abschließend hege ich die Hoffnung, dass jede hier anwesende Seele sich verpflichtet, ein Teil dieser großen Vision zu sein. Lasst uns gemeinsam für eine Welt arbeiten, die von Sicherheit und Frieden erfüllt ist.

Vielen Dank.

Zafer ÖZCAN

Koluman Otomotiv Endüstri A.Ş.
Savunma Sanayii Genel Müdürü

Saygıdeğer Katılımcılar,

Ben Zafer Özcan. Endüstri mühendisi olarak 13 yıldır Koluman'da çalışıyorum. Planlamacı olarak başladığım kariyerimde, Üretim, Eğitim, Ar-Ge ve Savunma Sanayi alanlarında deneyim kazandım. Koluman, köklü bir geçmişe sahiptir ve 1965 yılında kurulmuştur. Firmamız, rahmetli Koluman'ın satış ve pazarlama faaliyetleriyle birlikte değer yaratma amacını benimsemiştir. Çeyrek asırdır Mersin'deki üretim tesislerimizde faaliyet göstermekteyiz ve aynı zamanda Mercedes-Benz Türk'ün en büyük hissedarları arasındayız. Yılda 5000 adet otobüs ve 35000 adete yakın kamyon üretiyoruz, bunun yaklaşık 2/3'ü ihraç edilmektedir. Kurucumuzun vizyonu ile treyler üretimine başlayarak çeşitli araçlar geliştirdik ve 2014'te ASELSAN iş birliğiyle Savunma Sanayi'ne odaklandık. Bu alandaki gelişimimizi gurur ve mutlulukla takip ediyoruz. Operasyonel maliyet avantajımızın yanı sıra, müşteri tercihlerinde öne çıkmak ve lider konumumuzu sürdürmek için çaba gösteriyoruz.

Marka bilinirliğini artırarak uluslararası alanda güçlü bir konum elde etmeyi hedefliyoruz. Teknolojideki atılımlarımıza ek olarak, müşteri memnuniyetini ön planda tutarak uzun vadeli çözümler sunmak için altyapı çalışmalarına odaklanıyoruz. Kendi ekosistemimiz içinde kalmak yerine sürekli olarak bir adım daha ileri gitmeyi amaçlıyoruz.

TEKNOFEST gibi etkinlikler, öğrenciler, üniversiteler ve kamu kuruluşlarıyla iş birliği yapma fırsatı sunuyor. Kendi ülkemizde başarılı bir şekilde kanıtlandıktan sonra, DERMAN adını taşıyan 8x8 aracımızla uluslararası pazarda da kendimizi gösteriyoruz.

Farklılaşma stratejileri ve müşteri memnuniyetine odaklanarak rekabetin yoğun olduğu sektörlerde öne çıkıyoruz.

Sonuç olarak, Koruman olarak geniş hizmet yelpazemizle Türkiye'nin savunma sanayindeki yerimizi güçlendirmeye devam ediyoruz. Rekabetin getirdiği zorluklara karşı farklılaşarak müşteri beklentilerini karşılamayı sürdüreceğiz. Amacımız, güçlü ve güvenilir bir çözüm ortağı olarak savunma sanayindeki paydaşlarımızın teveccühünü kazanmak.

Teşekkür ederim.

Bernd KREKELER

Thysenkrupp Marine Systems Türkiye Ülke Temsilcisi

Viele von Ihnen kennen die Savarona ein bei Fossgebolt Schiff was auch in der Türkei ja bekannt ist und für uns als Schiffbauer ist es natürlich ein besonderes Highlight dass wir gehört haben das Mustafa Kemal Atatürk damals gesagt hat: "Ich freue mich auf diese Schiff auf diese jagchtt wenn sie kommt wie ein Kind auf sein Spielzeug." Ja. Und ich kann Ihnen sagen Safarona wie viele andere Schiffe auch die wir gebaut haben sind natürlich wirklich tolle Produkte. Und ein anderes Beispiel ist die Galatabücke. Wir wissen diese Brücke hat ja ein auf Leonardo DaVinci zurückgehendes Design aber 1992 wurde sie äh noch einmal grundlegend renoviert und ich hab mit einem seinerzeitigen Projektmanager gesprochen.

Und man merkt auch den Leuten unserer Seite auch an wie stolz sie sind an wesentlichen Dingen für die Türkei mitgewirkt zu haben. Aber ich bin ja tätig bei tüsenkop Marin Systems das ist eine Gesellschaft die heute im Marineschiffbau tätig ist und ich kann Ihnen sagen wir haben in den vergangenen Jahrzehnten verschiedene otklassen mit der Türkei mit der türkischen Marine und gchic naval shipyard gebaut die iclass

fclass eclass Ihnen von Ihnen die sich im Marinesektor auskennen werden sich vielleicht daran erinnern und im Augenblick haben wir ein Projekt in dem ich auch als Programmmanager tätig bin. Wie heißen als 6 ubote mit Außenluft unabhängigem independent Propallismen modernste Technologie in viele leich Hinsicht wo wir sehr eng mit der türkischen Industrie zusammenarbeiten. Und wir haben über die normal fost die heute Bestandteil unserer Gruppe ist Marine Schiffbau haben wir in der Vergangenheit

auch mehrere Generationen von Fregatten gebaut. Heute aber arbeiten wir an dem ubotprojekt, das erste Bolt irace befindet sich im Augenblick wie Sie vielleicht in den Medien wahrgenommen haben im Augenblick in der Erprobung. War in den vergangenen Monaten von axas aus für Sie exceptness Tests unterwegs istis im auchenbl wieer von göl aus mehr für Tests im Einsatz. Und was das Interessante ist, in allen Projekten die wir verfolgen ist das immer so dass es natürlich einen hohen lokalisierungsil git Lokalisierung

bedeutet an der Stelle Zusammenarbeit mit lokalen Firmen die eigene Systeme entwickeln und an Bord implementieren.

Und Sie können hier gesind das ist die ganzen großen Player der Verteidigungsindustrie, in der viele große, Ich alle we sind viele große Player der Verteidigungsindustrie in der Türkei an Bord viele kleinere auch, natürlich kann ich nicht alle zeigen. Aber was ich gerne sagen möchte: am Anfang habe ich gesagt hatte ich eine gewisse Skepsis. Und in den folgenden Jahren habe ich lernt: "Wow! Da sind Entwicklungen." Da können viele andere auf der Welt sich noch eine Scheibe von abschneiden die sind vorne mit dabei und deswegen schlagen wir heute als tüssupp Marin Systems auch unseren Kunden vor in anderen Ländern wo das möglich ist und wo sie nicht darauf bestehen System aus dem eigenen Land zu implementieren auf System dieser Herst Scheller zurückzugreifen, weil wir glauben dass das ein Mehrwert ist für die Produkte und weil es ein Mehrwert ist für die beteiligten Firmen. Ich kann Ihnen auch sagen dass dies natürlich für uns ein Thema ist wo wir gerne weiter zusammenarbeiten möchten auch System und auf plattformebene nicht auf komponentenbene der türkischen Industrie Unterstützung zu geben.

Für Projekte in anderen Ländern der Welt in den Bereichen Verteidigung, Luftfahrt und raumfahrt und da können sie gerne mich im Anschluss ansprechen oder auch meinen Kollegen dessen Adresse wir auf der nächsten Seite sehen. Können Sie auch gerne ansprechen. Ja ich würde mal sagen damitassen wir für den Augenblick. Die Antwort kann kurz sie kann auch lang sein. Die kurze Antwort ist: "Ja.". Die etwas längere Antwort lautet natürlich muss man sich seine Partner vorher genau angucken. Denn wie überall auf der Welt äh gibt es große Spieler und es gibt kleine Spieler, es gibt erfahrene Spieler und es gibt solche die noch nicht so viel Erfahrung gesammelt haben. Und auch nicht jede Entwicklung ist schon ganz vorne. Aber, wir können unsere Erfahrung Zeit jedenfalls es gibt sehr viele sehr gute Partner in

der Türkei im Verteidigungssektor. Und deswegen ist meine persönliche Empfehlung. Und ich denke da könnt auch unser Unternehmen sprechen ist unsere Empfehlung ja, suchen Sie sich gerne Partner in der Türkei wenn sie im Verteidigungssektor Arbeiten. Vielen Dank für diese Frage zunächst mal muss ich sagen ich bin ein bisschen neidisch auf sie wenn sie sagen sie haben auch etwas im Portfolio womit sie ihren Frauen Freude machen können. Das ist bei uns nicht so wenn man une baut da ist da fällt nichts dergleichen ab. Im megajachdbau das war schöner. Da hat meine Frau sich wenigstens dran gefreut auch äußerlich was wir dort gebaut haben oder wenn Sie mal so eine jagachd besichtigt hat. Aber eine erfolgreiche Tätigkeit erlaubt dann ja auch gemeinsam, schöne Sachen zu machen. Und ich muss natürlich auch sagen wir haben viele Kolleginnen und Kollegen auch auf unserer Seite. Und, ja, arbeiten natürlich auch für wenn wir für die türkische Marine arbeiten, dann sind das ja nicht nur männliche Soldaten sondern sind auch viele weibliche Soldate. Wenn Sie mich fragen, was gibt's für Empfehlungen an die Industrie, dann sage Ich zunächst mal etwas im Blick auf unser eigenes Unternehmen wenn wir ein Projekt realisieren dann stolpert man auch schon mal zwischenendrin.

Das ist ein ganz normaler Prozess. Und wenn dann ein Kunde kommt und sagt hört mal dann müsst ihr etwas nacharbeiten dann müsst ihr etwas korrigieren oder er kommt sogar und sagt ihr seid "Zu spät gewesen jetzt möchte ich eine Prim von euch haben", dann macht das keinen Spaß. Dann ist das sehr sehr unerfreulich. Aber das ist Bestandteil eines normalen professionellen Geschäftes. Und auch wenn dann die beteiligten Ingenieure sich manchmal an der Ehre gekratzt fühlen und sagen aber wir haben doch alles getan was wir tun Konen dann ist das ein ganz normaler professioneller Vorgang. Und das wünsche ich mir auch von unseren türkischen Partnerinnen und Partnern, dass sie zunächst mal akzeptiert erkennen, wenn bei Ihnen etwas schief läuft das gehört zum ganz normalen Geschäft dazu das passiert. Und dass sie da auch akzeptieren wenn wir

professionell miteinander umgehen dafür gibt es Verträge dass beide Seiten sich daran halten und wenn etwas schief geht dann gibt der Vertrag auch ein Regularium her innerhalb dessen man das Abwickeln kann. Das ist eine Empfehlung die ich an die existierenden aber vor allem auch an andere zukünftige mögliche Partner geben möchte, macht euch damit vertraut dass es an auch ganz normalen Regelungen und nicht nur dem Thema wir freuen uns über eine gute Zusammenarbeit, und ist eine Ehre zusammen zuarbeiten hinausgeht.

Ich kann aber sagen dass in der Zusammenarbeit die wir mittlerweile mit den türkischen Partnern entwickelt haben genau dies auch

eingekehrt ist bei manchen war das von vorne rein so bei manchen mussten wir uns da zusammenraufen und ich freue mich sagen zu können diese Professionalität die wir uns wünschen ist mittlerweile an der Tagesordnung. Aber ich muss auch sagen sie haben das eben angesprochen ein wesentliches et der türkischen Industrie ist natürlich auch die Flexibilität die sie an den Taglich können. Und das ist etwas bei allem halten an Verträge wünsche ich mir sehr dass diese Flexibilität erhalten bleibt damit Sie auch in Zukunft ein wesentliches et der türkischen Verteidigungsindustrie ist und damit die Zusammenarbeit zwischen türkischen und europäischen Firmen weiter bereichert.

İbrahim Emre SAYHAN

TEI -TUSAŞ Motor Sanayii A.Ş. Finans ve
Tedarik Genel Müdür Yrd.

TEI, 1985'te devletimizin girişimci ve vizyoner bakış açısıyla Türk Hava Kuvvetlerinin F16 uçaklarının motorlarına bakım ve montaj hizmeti vermek üzere TUSAŞ, GE Aerospace, Türk Silahlı Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı ve Türk Hava Kurumu ortaklığıyla kurulmuş bir şirket. O günden bu yana aynı vizyoner tutum ile sadece bakım ve montaj olarak değil OEM (Original Equipment Manufacturer) diye adlandırdığımız, özgün motor üreticisi olma yoluna 2014 yılında çıktı diyebiliriz. Bugün baktığımızda da geçen 9 yıl içerisinde ürettiğimiz motorlar sayesinde tam anlamıyla global bir OEM oyuncusuyuz diyebiliriz. TEI, 500 milyon doları aşkın cirosu ve 330 milyon doları aşkın ihracatıyla finansal olarak da önemli bir şirket. TEI'nin bir diğer özelliği ise masanın her iki tarafında olması; hem global OEM'lerin bir tedarikçisi pozisyonundayız hem de kendi motorlarımızı üretiyoruz. Bugün 3.500 kişiyi aşan kadromuzla dünyanın dört bir yanındaki müşterilerimize hem OEM anlamında hem tedarik anlamında hizmet veren bir şirket haline gelmiş durumdayız. Bugün ayrıca gururla

dünyada bindiğimiz her iki uçaktan birinde şu anda bir TEI parçası olduğunu söyleyebiliyoruz.

Peki, bu 9 yıllık serüvenimiz içerisinde 2014'ten bu yana neler yaptık? Toplamda 11 millî 1 yerli olmak üzere motorlar geliştirdik. En son Nisan ayının sonunda, TEI-TS1400 motorumuz GÖKBAY helikopterimize güç veren motorumuzun ilk insanlı uçuşunu gerçekleştirerek Türkiye'de bir ilk olduk. Aynı zamanda TEI-TS1400'ün bir özelliği de dünyadaki helikopter motorları arasında proje başlangıcından ilk uçuşuna, en hızlı geliştirilen motor olması. İzmir Teknofest'te de yeni geliştirdiğimiz TEI-TF6000 ve TEI-

TF10000 motorlarının çekirdek motorunun lansmanını yaptık. Bu motorun sene sonunda ilk ateşlemesini gerçekleştirmeyi hedefliyoruz. Pistonlu motorlarımızdan TEI-PD170 motorumuz, AKSUNGUR platformunda 35 saat kesintisiz uçuş yaparak Türk havacılık tarihinde de bir rekoru kırmış durumda. Bu rekorların ve üretimlerin devamının geleceğini ümit ediyorum.

Savunma sanayisindeki yatırımların ekonomik faydalarının yanında kritik ve stratejik etkileri de çok önemli. Savunma sanayiniz ne kadar güçlüyse, üretebildiğiniz malları pazarlayabilir konuma geldiğiniz sürece, güçlü ülke imajıyla beraber sizi ekonomik olarak da bir

yerlere taşıyor. TEI'nin ihracat modeli de bizim için çok önemli. Şu an için kilogram başına yaklaşık 416 dolarlık bir ihracat söz konusu. Savunma Sanayii Başkanlığımızın bizlere verdiği bazı hedefler var. Bu hedefler genel olarak üç ana unsurdan oluşuyor. Birincisi savunma sanayisi ürünlerinde yerleştirmenin artırılması. İkincisi, bilgi güvenliğinin millî gereksinimlere uygun şekilde yönetilmesi. Üçüncüsü de Ar-Ge faaliyetlerinin desteklenmesini kapsıyor. 2002 yılında Savunma Sanayii Başkanlığına çalışan firma sayısı 56'ydı. Bugün ise bu sayı 2.700'ü aşmış durumda. Proje sayısı olarak da 62 projeden 750'nin üzerinde farklı projeye ulaşmış durumdayız. 2002'den bu yana yerlilik oranını ise bugün %77'lere kadar getirmiş durumdayız. Örneğin TEI-PD170 motorumuzun yerlilik oranı %90'ın üzerinde. 250 milyon dolarlık küçük bir sektörel ihracat tutarından 6 milyar dolarlık bir ihracat kapasitesine ulaşan bir sektörden bahsediyoruz. 2022 yılında 5.5 milyar dolar olarak gerçekleşen yatırım bütçesi ise bugün neredeyse 75 milyar dolara ulaşmış durumda. Bunların hepsini bir arada değerlendirdiğimizde, geleceği gerçekten aydınlık görüyoruz ve sektörümüzün, tüm paydaşlarıyla birlikte ülkemizin vizyonu doğrultusunda güzel günlere ilerleyeceğini görebiliyoruz.

Sektörümüzün mücadele ettiği bazı dar boğazlar da var. Birinci dar boğazımız üretim belirsizliği. Global OEM'ler pandemi etkilerinin hala sürmesinden dolayı üretim kapasitesi olarak pandemi öncesini hala yakalayabilmiş değil. 2024'ün sonunda, en geç 2025'in ikinci yarısında pandemi öncesine dönüş bekleniyor. İkinci başa çıkmamız gereken zorluk ise her şirketin genel sıkıntısı olan işletme sermayesi sıkıntısı. Üçüncü ve havacılık sektörünü en çok etkileyen konulardan bir tanesi de Rusya-Çin ayrışması. Global OEM'ler, fikri

mülkiyet ve lisanslama kaynaklı problemler yüzünden ucuz maliyetli Çin'den çıkmaya başladılar. Bu, Türkiye gibi ülkeler için aslında bir fırsat. Biz de aynı zamanda katma değerli üretim yaptığımız için global OEM'leri yanımıza çekmek istiyoruz. Tabii Çin de böyle bir durumda ucuz maliyetten çıkıp katma değeri yüksek ürünlere yöneldi. Sektörümüzde en çok kullanılan ham malzemelerden olan titanyum ve süper alışımlar pazarının büyük bir kısmını Rusya ve Çin elinde bulunduruyor. Ülkelere uygulanan ticari ambargolar da bizim gibi parçası veya motor üreten firmaları zor durumda bırakıyor. Bunların dışında; mikroçip problemi hala devam ediyor. Kimyasalların tedariki özellikle pandemi sonrası gerçekten bir problem haline gelmiş durumda. Havacılığın eskiden beri problemi olan "forging" dediğimiz dövme, döküm ve alaşım tedarik sorunları da güncelliğini koruyor. Pandemi sonrası bütün bunlara ek olarak iş gücü kıtlığı baş gösterdi. Pandemi süresince zorunlu emeklilikler ve işten çıkarmalar, zaten zor bulunan kalifiye elemanları daha da bulunmaz hale getirdi. Global enflasyon hepimizin malumu. Rakamlar pandemi öncesine baktığımız zaman ciro anlamında eskiye dönmüş olsa da maliyetlerde artık çok tepedeyiz. Bu durum karlılıkları net bir şekilde etkiliyor.

Global havacılık sektörünün karbon emisyonunun %12'sinden sorumlu olduğu gerçeğini de kabul ederek "net zero" olarak adlandırılan karbon emisyon sorununu en aza indirmek için yeni yatırımlar yapıyor ve regülasyonlara uyum için çalışıyoruz. Bu çalışmalar, yükselen maliyetlerimize ilave maliyet olarak yansıyor ama bir sonraki jenerasyon için bizlerin bedel ödemesi lazım. Biz de şirketler olarak bu bedeli ödüyoruz, ödemekten de mutluyuz diyebilirim.

Koluman Motorlu Araçlar A.Ş. İnsan Kaynakları Direktörü Neslihan Tosun Kayhan'a İstanbul Ekonomi Zirvesi İcra Kurulu Başkanı Abdullah Değer tarafından plaket takdim edilmiştir.

Thyssenkrupp Marine Systems Türkiye Ülke Temsilcisi Bernd Krekeler'e İstanbul Ekonomi Zirvesi İcra Kurulu Başkanı Abdullah Değer tarafından plaket takdim edilmiştir.

TEI -TUSAŞ Motor Sanayii A.Ş. Finans ve Tedarik Genel Müdür Yardımcısı İbrahim Emre Saylan'a İstanbul Ekonomi Zirvesi İcra Kurulu Başkanı Abdullah Değer tarafından plaket takdim edilmiştir.

Koluman Otomotiv Endüstri A.Ş. Savunma Sanayii Genel Müdürü Zafer Özcan'a İstanbul Ekonomi Zirvesi İcra Kurulu Başkanı Abdullah Değer tarafından plaket takdim edilmiştir.

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ VE ENERJİ VERİMLİLİĞİ

Erhan BARUTOĞLU

Tellioglu Group Yönetim Kurulu Danışmanı

Saygıdeğer Misafirler Değerli Katılımcılar,

İstanbul Ekonomi Zirvesinin Berlin de düzenlemiş olduğu bu etkinliğin son paneli olan İklim Değişikliği ve Enerji Verimliliği paneline katılmış olduğunuzdan dolayı teşekkür ederiz.

Bildiğiniz üzere, sera gazı salınımının minimize edilmesi, insanoğlu olarak gelişimimizi sürdürürken endüstriyelleşme ile dünya doğal kaynaklarına, flora fauna ya verdiğimiz zararlar konusundaki farkındalığın artması, çevreye, doğaya göreceli olarak öncelik verilmesi ile daha yeşil olarak adlandırılan projeler enerji konusunda daha da ön plana çıkmıştır. Enerji kaynaklarının, enerji kaynaklarının yönetiminin ve kullanımının devletlerin, şirketlerin, insanların ekonomi, uluslararası politika ve strateji oluşturmadaki rolü yadsınamaz.

Bunda tartışmasız, iklim değişikliğinin rolü olduğu kadar, artan nüfus ve enerji kaynaklarının sınırsız olmadığı gerçeği de en büyük nedenlerden olarak sayılabilir.

Pandemi ile yüzleşen dünya bununla birlikte bir yandan önceliklerini yeniden belirlerken aynı zamanda bununla birlikte farkındalığını da daha da artırmıştır.

Avrupa'da öncü rol üstlenen Almanya'nın nükleer enerji üretimini etap etap indirirken aynı zamanda yenilenebilir enerjiye büyük yatırımlar yapmış; bir yandan da nispeten daha temiz olan doğalgazı kaynak olarak kullanmaya devam etmiştir. Tüm diğer ülkeler de aynı şekilde temiz enerji, yenilenebilir enerjiye verdikleri, teknik, finansal ve hukuki destekleri maximize etmiştir.

Hatta pandemi hemen sonrasında, Uluaslararası Enerji Ajansının yayınladığı raporda, 2030 yılına kadar hidrokarbon yatırımlarının belirli bir oranda olmak üzere her yıl azaltılacağı, yenilebilirlerin payının artacağı açıklanmış; bu raporun yayımlandığı ay, Amerika'nın iki çok büyük ve güçlü sermaye fon şirketi, portföylerinde hidrokarbon şirket ve proje fonlaması için kaynaklarını yenilenebilir enerji yatırım projelerine kaydıracağını YK kararı olarak açıklamıştır.

Bundan sonraki süreçte ise yenilenebilir enerjiye ve enerji verimliliğine ki, depolamalar için önemli teknolojik atılımlar da bunun içinde sayılabilir, verilen destekler devam ediyor olmasına rağmen bir anda ortaya çıkan Rusya Ukrayna savaşı, gerek Avrupa

gereke ihtiyaç sahibi olan ülkelerin enerji stratejilerinde ivme kaybına neden olduğu gözlemlenmektedir.

İnsan eseri olan tüm kurulu sistemin işleyişini de yönlendiren yine insan olmaktadır. Hidrokarbon kaynaklarının sonsuz olmadığı ve fakat üretimde büyük bir güç olduğu, bunun yanında menfi olarak sera gazı salınımında büyük bir girdisi olduğu; yenilenebilir enerjinin daha çevre dostu olup alternatif enerji kaynaklarının da keşfine, enerjinin depolanma gereğine büyük bir katkı yaptığı da önemli bir nokta olarak not edilmektedir.

İşte biz bugün bu panelde, enerji konusunda çalışan, büyük başarılar imza atmış firma ve onların çok değerli üst yönetimlerini dinleyecek; panel konumuzu gözeterek Türkiye Almanya arasında işbirliği odağında enerji alanında neler yapıldığını, ne gelişmeler olduğunuz sizlerle paylaşmış olacağız.

Gönül isterdi veya ister ki, enerjiyi ilgili konuları, proje finansmanı ve finansman akışlarını, mesela Terra Carta gibi özel inisiyatifleri, ülkelerarası enerji koridorlarını, benim için ayrılmadığını gözlemediğim enerji, politika, ekonomi ve strateji dörtlüsünü ve iklim değişikliğinin burdaki rolünü de içerek tüm konuları konuşalım.

Umarım keyifli ve bilgilendirici bir panel gerçekleştirmiş oluruz.

Mehmet Taha PINAR

DBE Holding Yönetim Kurulu Başkanı

Çevrecilik ve sürdürülebilirlikle alakalı değerlendirmelerde bulunduğumuzda; akla ilk gelen yatırım modellerinden bir tanesi Güneş Enerjisi, güneş elektrik santralleri ve bu santrallerle beraber kurulan ekosistemler aslında. Temelde böyle bir girişim içerisinde bulunmamızdaki en önemli etkenlerden bir tanesi; öncülük. Yaptığımız işlerde öncü olmayı temel itibariyle önemsiyoruz. İkincisi ise; katma değer. Projeleri hayata geçirebilmek adına yazılım teknolojilerinin entegrasyonu çokça katma değer arz etmekte. Bu iki etkenin temelde sergilediğimiz faaliyetlere olan etkisi de Türkiye'nin güneş santralini kurmaya başlamamız oldu.

2013 yılında Türkiye'de lisanslı olarak güneş elektrik santralini kurarak şebekeli elektrik satışıyla beraber başlayan bir hikayemiz var. Modeller geliştirmekle ilgili olan tarafta da ana motivasyonumuz; yenilenebilir enerjide elektrik santrallerinin yeni ekosistemler yaratması üzerineydi. Bu alanda da temelde aslında elektrik üreten, yöneten ve elektriği tüketen şirketlerden oluşan 12 farklı iştirakimiz var. Burada en temelde şöyle ifade edebilirim; genel itibariyle elektrik enerjisinin yani yenilenebilir enerjinin çevreye sağladığı katkılar ve bu alanda yaratılan modeller bir hayli çok ve bu alanda faaliyet gösterme yönünden hem de sağladığı inovasyon yönüyle de heyecan verici bir iş modeli ortaya

çıkardık. Burada temel başlıkları ifade etmem gerekirse; globalde öncü bir şirket kurmak istiyorsanız faaliyetiniz de yenilenebilir enerji ise bunu tam olarak 10 ila 20 yıllık bir dönem olarak ifade edebiliriz. Daha net örneklerle ifade edecek olursam; bugün Uber, AirBnb, Booking.com gibi dünya devi bir şirket olmak istiyorsanız ve sermayeniz yok ise yatırım modelleri belirlemek oldukça önemli. Örneğin; Uber'in taksisi, Booking.com'un oteli, AirBnb'nin evi yok ve başkalarının varlıklarını yönetmekteler. Şu anda yenilenebilir enerji tarafında da elektrikli otomobillerin bataryaları üzerinden dünya devi olabilmekle ilgili bir hayli fırsatlar söz konusu. Bugün örnek vermem gerekirse; Türkiye'de sadece 25.000 adet elektrikli aracın bataryasını yönetir bir şebekede elektrik ticareti yapacak olursanız eğer, hiçbir para harcamadan Keban barajı gibi baraja sahip olursunuz. 60.000 elektrikli aracı yönetebilirsiniz eğer tam kapasite çalışan bir "Akkuyu Nükleer Santrali" niz olur. 2030-2035 yılları arasında Uluslararası Enerji Ajansı'nın beklentisi %16 ile %35 aralığında. Bu da 2,5 ila 5 milyon arasında elektrikli otomobilin

Türkiye'de olacağı anlamına geliyor. Biz temelde dünyanın en büyük enerji şirketi olmayı kendimize hedef koyduk. Ve bu sebeple yaklaşık 7 yıldır enerji sistemlerinin yönetimi ve elektrikli araçların bataryaları üzerinden elektrik ticareti yapmayı hedefleyen teknoloji

şirketimizde yapay zekayı geliştirdik. Şu anda da bu modelde çalışabilmeyi hedefleyen, Türkiye'de GIOev elektrikli araç şarj istasyonu ağımız var. Ve bu ağla beraber de yine burada, Berlin'de olması sebebiyle ismini paylaşmaktan mutluluk duyduğum Siemens'in 11 ülkede partneri olarak faaliyet gösteriyoruz. Ki bu alanda bildiğim kadarıyla bizimle aynı kapsamda Siemens'le birliktelik sağlayan globalde başka firmalar yok.10 yıllık bir süre içerisinde Siemens'in globalde ikinci partneri olabiliyor olmak da bizim için keyif verici. Bunu Berlin'deki İstanbul Ekonomi Zirvesi'nde paylaşıyor olmak da ayrıca mutluluk.

Temelde aslında buradaki heyecanımız ve konumuz da; Türkiye'den ve Avrupa'dan partnerlerle beraber kurduğumuz birlikteliklerin inşasının aslında ne kadar hızlı ölçeklendirilebilir ve ne kadar hızlı büyüyebilir olduğunu görüyor olmak, bunu paylaşıyor olmak ve eğer ki bir katkısı olacaksa bununla ilgili ilham verebiliyor olmak. Bu kapsamda, özellikle elektrikli araç şarj istasyonu ağımız GIOev Türkiye'de son 1 yıl içerisinde yapılan en büyük elektrikli araç şarj istasyonu ağı yatırımlarından biri. Bu ağ istasyonunu girişim sermayesi yatırım fonumuzla kurduk. 12 farklı iştirakimiz ve iki ayrı da bilişim sermayesi yatırım fonumuz var. Paylaşıcılık temeliyle kurduğumuz bu ekosistem, Londra merkezli CFA

(Climate Finance Accelerator) tarafından yani “İklim Değişikliğini Engelleme Programı” ve bunun kapsamında verilen finansal destekleme programı tarafından Türkiye genelinde birinci seçildi. Bu da gerek Almanya’daki bankalar, gerekse İngiltere merkezli bankalar tarafından fonlanabilmemize ciddi anlamda imkân sağlıyor. Ki şu anda yaptığımız yatırımların bu kadar ölçekli oluyor oluşunun aslında en temelinde yer alıyor olan konu temelde elektrik tüketen bir varlığı yenilenebilir enerji kaynaklarıyla beraber modellediğinizde ve bu model üzerinden kendi gelirini üretebilen ve ilerleyen yıllarda da bir yatırım modeli, yani tüketimden ziyade yatırım modeline dönebilen, bir elektrikli araç şarj istasyonu ağı kurguladık. Ve bunun çok büyük bir bölümünü tamamen %100 öz kaynaklarla gerçekleştirdik. Bu da yine bağımsız Londra merkezli bir kurum tarafından da birincilikle ödüllendirilmesi bizim için mutluluk verici. Yaklaşık olarak iki yıldır Stuttgart merkezli DBE Global isimli bir iştirakimiz var. Çok kısa stratejimizden bahsedeyim böylece tamamını da özetlemiş olurum. Temelde bir iştirak, bir partnerlik içerisinde bulunuyorsanız bunun bir strateji temelinde olması lazım. Birincisi biz dünyanın en büyük enerji şirketlerinden birisi olmak istiyoruz. Birinci adım burası. En büyük enerji şirketlerinden birisi olmak istiyorsanız, bunu gerçekleştirebileceğiniz sizi destekleyen stratejilerinizin olması lazım. Bu da sermayesi olmayan Uber, AirBnb gibi modelleri geliştirmeniz demek. Bu modeli geliştirebilmeniz için de sizin teknoloji ayağınızın olması lazım ki başka santralleri ya da başkalarının santrallerini yönetebileceğiniz teknoloji yanınız olsun. Aynı zamanda yönetebileceğiniz kitlelerin olması demek, o kitleyi temel müşteri olarak görebiliyor olmanız lazım. Temelde bu yapıların üzerinden bakacak olursak eğer, yönetilebilir en gerçekçi kitle şu anda elektrikli araçların bataryaları. Çünkü siz yazılımla beraber bu bataryalar üzerinde istediğiniz faaliyeti yapabiliyorsunuz ve bir batarya birebir Türkiye ortalamasıyla bir aylık elektrik tüketimini karşılayacak kadar bir kapasiteye sahip. Bu bataryayı yönetebilecek yazılımınızın ya da yapay zekanızın olması lazım. Yapay zeka özellikle enerji sektöründe burada hayata geçiyor çünkü her

elektrikli araç, elektrik ticareti al-satı yapabilecek talimatlara ihtiyaç duyar. Bu talimatları verebilecek olan şey de manuel olarak insanlar tarafından yapılamaz. Bunu gerçekleştiren şey de yapay zeka. Yapay zekayı oluşturmanız için dataya ihtiyacınız var, datayı sağlıklı bulabilmeniz için işletme faaliyetleriyle şebekeden saniyelik data transferi yapmanız lazım. Bunun için de sahada işletme faaliyetini yapacak iştirake ihtiyacınız var. Bunu gerçekleştirebilmeniz için dağınık olarak kurumsal partnerliklere ihtiyacınız var. En özet haline gelecek olursam; bizim Türkiye’de DBE Energy güneş enerji santrallerinin bakım ve işletmesini 15 farklı şubeyle Siemens’in partneri olarak gerçekleştiriyor. Ve Türkiye’nin pek çok sahasından saniyelik data transferi yapıyoruz. Ne için ? O yapay zekayı hayata geçirecek olan datayı elde edebilmek için. Bu datayı depolayan, işleyen ve analiz eden teknoloji şirketimiz var. Yaklaşık olarak 7 yıldır bu yapay zeka yönünü geliştirmeye ve forecastler oluşturmaya çalışıyoruz. Bu forecastlerle beraber faaliyet gösterebilecek ilk testler kendi yatırımlarımız olabilir o yüzden “Solar Storage” isimli elektrik depolama lisansı olan iştirakimiz var. Elektrik depolama tarafındaki faaliyetlerimizi yenilenebilir enerjiyle desteklemeniz lazım. Bunun için elektrik santralleri kuran “DBE Energy” ve bunun ticaretini yapan “Gepat” isimli elektrik tedarik şirketimiz var. Bunu globalde ölçeklendirmeniz lazım. Çünkü; Türkiye’nin finansal ekosistemde çok zorlu imkânları var. Global finansal opsiyonlara ulaşabilmek için sizin yurt dışında bir iştirakinizin olması lazım. Bunun özellikle yatırımlar ve finansmana erişimle alakalı en doğru lokasyonu Almanya. O yüzden DBE Global isimli Stuttgart merkezli bir iştirakimiz var. Bunların tamamını ölçeklendirmeniz için yatırım fonlarıyla beraber çalışıyor olmanız lazım. O yatırım fonlarını anlayabilmek için de kendi yatırım fonlarınızı kurmanız lazım bu sebeple iki tane yatırım fonumuz var ve temelde bu ekosistemin başarılı olabilmesi ve yaptığınız işlerin sürdürülebilir olmasıyla ilgili heyecan ve iradeye ihtiyacınız olması lazım. Bunun için bir iştirakimiz yok; çok heyecanlı olan, motivasyonu yüksek bir ekibimiz var.

Berrak Bilgen BEŞERGİL

T.C. Berlin Büyükelçiliği Ticaret Müşaviri

Ali Rıza ARSLAN

EMSAŞ Grup Construction Company /
Klaus & Miller Renewable Energy Solutions Yönetim Kurulu Başkanı

Öncelikle, bugüne kadar zirveyi başarıyla gerçekleştiren herkesi tebrik ediyorum. Şimdi, 43 yıllık iş hayatımızdaki motivasyonumuzdan bahsedeyim. Bir hatıra paylaşarak başlamak istiyorum. Orta Asya'da yüzey işleriyle uğraşan bir iş insanlarını seyahat ederken, bana, "Sizin için tatil yapmıyorlar, niçin tatil yapıyorsunuz?" diye sormuştu. Ben de ona, "Evet, tatil yapıyorum, çünkü ömrüm tatil geçsin istiyorum" dedim. Motivasyonumuzu sevgi ve değer katmak oluşturuyor. İstanbul gibi bir yerde, 2015'te en yüksek belge veren 311 kurumsal şirket arasında yer alıyoruz. Anadolu Yakası'nda 20 yıl önce Belarus'tan daha büyük bir şirkettik ve itibarı ile ilişkileri önemsiyorduk.

Şimdi, iklim değişikliği, karbon emisyonu ve yenilenebilir enerji konularında önemli adımlar attık. Gençlerimiz, hidrojen konusunda büyük başarılar elde edeceklerdir. Hidrojenle ilgili dünya çok kısa sürede büyük mesafe kat edecektir. Türkiye olarak, erken aşamada hidrojenle ilgilenmek, daha fazla ilerleme kaydetmemizi sağlar. Özellikle, enerji konusunda İstanbul'da bir zirve düzenlemek, Almanya ile iş birliği yapmak, finans ve teknolojiye ulaşmak açısından önemli bir adımdır. Bu konuda başarılı olan bütün arkadaşları tebrik ediyorum. Teşekkür ederim.

Mustafa ENSARİ

VTC Enerji A.Ş. CEO

Enerjide Dijitalleşmenin Önemi ve Gelecek Öngörülleri

Son yıllarda artan nüfus, giderek gelişen teknoloji ve artan enerji tüketen cihaz sayıları ile beraber dünyadaki tüm sektörlerde olduğu gibi enerji sektöründe de dönüşüm kaçınılmaz hale gelmiştir.

Günümüzde tüm enerji üretim ve tüketim noktalarının yönetimi dijital enerji yönetimi ve izleme yazılımları ile sağlanabilmektedir. Sensörler sayesinde bir türbinden, barajdan, iletim hattından veya borudan gerçek zamanlı olarak bilgi toplamak ve bunları merkezi bir kontrol odasına göndermek mümkündür. Burada yenilikçi yazılımların kullanılması, operatörlerin anormal verileri tespit etmesini ve böylece potansiyel riskleri belirlemesini sağlar. Dolayısıyla oluşabilecek anomali meydana gelmeden önce müdahale etmek mümkündür. Verimsizliklerin gerçek zamanlı olarak tespit edilmesi, tesislerin performansını ve verimliliğini artırmamızı sağlar.

Veri odaklı bir yaklaşım ve makine öğrenimi algoritmaları sayesinde, bu amaçla kullanılan programlar, özellikle merkezi yönetimle, yalnızca tek bir tesisten değil, aynı zamanda o üretici tarafından yönetilen tüm tesislerden gelen “Büyük Veri”lere güvenebildikleri için kendi kendilerini geliştirebilirler.

Yapay Zeka (AI) sadece potansiyel anormalliklerin değil, bir tesisin gerçek zamanlı olarak tespit edilmesini sağlar. Dolayısıyla bu temelde, performansı iyileştirmek için kısa ve orta vadeli eylemlerle bu durumları çözmek için düzenleme yapmak mümkündür.

Yapay zeka tarafından yönetilen akıllı şebekeler, enerji sağlayıcı ile tüketici arasında akıllı enerji ve veri akışını sağlayan ağlardır. Bu ağ, enerji üretim tesislerinde arıza tespiti ve doğru enerji talebi tahmini için gelişmiş analitik ve makine öğrenimi yoluyla kullanılacak çok büyük miktarda verinin toplanmasını, depolanmasını ve analiz edilmesini sağlar.

Dijitalleşmenin en belirgin etkisi, üretilen elektriği taşıyan ve dağıtan şebekelerle ilgilidir. Bu alandaki temel unsurlar, elektrik sisteminin verimli bir şekilde yönetilmesini ve dengelenmesini sağlayan akıllı şebekeleri mümkün kılan elektronik sayaçlardır. Bu sayede, rüzgar

veya güneş enerjisi gibi kesintili yenilenebilir kaynaklar için özellikle önemli olan ve böylece şebekeye tam olarak entegre edilebilen bir çözümdür.

Yapılan araştırmalara göre;

- Avrupa Elektrik Şebekesi'nde 2025 yılı itibariyle her sene şebekeye 36 milyon yeni bileşen 2030 yılında ise 89 milyon yeni üretim, tüketim veya depolama noktasının şebekeye dahil olması öngörülmektedir.
- Türkiye'nin yenilenebilir enerji üretiminde Avrupa'nın 5. büyük yatırımcı ülkesi olması ve yenilenebilir enerji kaynaklarının kesintili üretim yapması nedeniyle üretim yapacağı anlarda maksimum verimli şekilde çalışması gerekecektir.

Tüm bu araştırmaların sonucu olarak, enerji izleme, tahminleme ve enerji yönetiminin mutlak suretle dijital şekilde yapılmasını gerektiğini göstermekte ve artan enerji maliyetlerinden minimum şekilde etkilenmenin en rasyonel yolunun dijital enerji yönetiminden geçtiğini göstermektedir

Tellioglu Group Yönetim Kurulu Danışmanı Erhan Barutoğlu'na İstanbul Ekonomi Zirvesi İcra Kurulu Başkanı Abdullah Değer tarafından plaket takdim edilmiştir.

T.C. Berlin Büyükelçiliği Ticaret Müşaviri Berrak Bilgen Beşergil'e İstanbul Ekonomi Zirvesi İcra Kurulu Başkanı Abdullah Değer tarafından plaket takdim edilmiştir.

DBE Holding Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Taha Pınar'a İstanbul Ekonomi Zirvesi İcra Kurulu Başkanı Abdullah Değer tarafından plaket takdim edilmiştir.

EMSAŞ Grup Construction Company Klaus and Miller Renewable Energy Solutions Yönetim Kurulu Başkanı Ali Rıza Arslan'a İstanbul Ekonomi Zirvesi İcra Kurulu Başkanı Abdullah Değer tarafından plaket takdim edilmiştir.

VTC Enerji A.Ş. CEO'su Mustafa Ensari'ye İstanbul Ekonomi Zirvesi İcra Kurulu Başkanı Abdullah Değer tarafından plaket takdim edilmiştir.

B2B TOPLANTI

GALA YEMEĞİ

DBE HOLDING

Dünyanın en büyük enerji şirketi olmayı hedefleyen DBE Holding, yeni nesil yenilenebilir enerjinin kullanımını artırmak amacıyla faaliyetlerini enerji üretimi, tüketimi ve yönetimi kapsamında yeşil enerji döngüsünü tamamlayacak şekliyle sürdürüyor.

3 kıtada, 7 farklı ülkede kullanıcı dostu çözümler sunan şirket, 10 yıl önce Türkiye'nin ilk güneş enerji santrali yatırımına imza attı. Enerji verimliliğini ve sürdürülebilirliği merkeze alan DBE Holding, Orta Doğu, Avrupa ve Kuzey Afrika'da "geleceğe hazırlıklı olmak" hedefiyle, alanında öncü projelerle ve 8 şirketiyle faaliyetlerini sürdürüyor.

DBE Holding'in iştiraki olan DBE Energy'nin Siemens Türkiye ile geçtiğimiz senelerde imzalamış olduğu Siemens invertörlerinin arıza tespit, arıza müdahale, bakım, devreye alma ve health check kapsamındaki partnerliği ve bir diğer iştirak GIO ile elektrikli araç şarj üniteleri konusunda yapılan iş birliği anlaşmalarının yanı sıra; merkezi Almanya'da olan ve global projeleri yöneten iştirak DBE Global, 2023 yılı Eylül ayında Dubai'de Siemens ile bir mutabakat zaptı imzaladı. Bu anlaşmayla Orta Doğu'daki potansiyel sürdürülebilirlik projeleri için mühendislik, tedarik ve inşaat işleriyle ilgili ortak iş birliği alanlarını araştırmayı planlıyor. Sürdürülebilirliği sadece kendi sektöründe değil; hizmet verdiği tüm alanlarda yaygınlaştırmayı amaçlayan DBE Holding, Türkiye'de ve yurt dışında yeni yatırımları hayata geçirmek için çalışmalarını sürdürüyor.

Elektrikli araçların şarjından, güneş enerjisi ile elektrik üretimine, enerji paylaşımına ve hidrojen üretimine kadar tüm sürdürülebilir enerji çözümlerini bir araya getiren DBE Holding iştiraki GIO, 2022 yılındaki kuruluşundan bu yana küresel bir vizyonla geleceğin taşıt ve enerji ihtiyaçlarını dönüştürüyor.

300 kW gücünde, ortalama 90 kW'lık bir bataryayı, 20-25 dakikada şarj edebilen en modern şarj üniteleri ile 560 W gücünde half-cut mono kristal güneş panellerini birbirine entegre ederek modern bir yeşil döngüyü başlatıyor. Şehirler arası yollarda oluşabilecek elektrikli araç şarj istasyonu talebini karşılıyor.

Türkiye'de hali hazırda 100'ün üzerinde AC ve DC şarj istasyonunun yanı sıra; 2024'un ilk çeyreği için hedeflediği Katar'da 110'u aşkın DC ve AC şarj istasyonu ve Suudi Arabistan'da 4 DC istasyonu kurma planında olan şirket, Türkiye'de hızla yaygınlaşan elektrikli araç kullanımına paralel olarak hızlı şarj hizmetini Türkiye ve Orta Doğu ülkeleri genelinde yaygınlaştırmayı hedefliyor. Güneş enerjisinden enerji üreten santraller ile 2024 yılı sonuna kadar Avrupa ve Ortadoğu'nun en önemli şehirlerinde şarj ağını genişletmeyi amaçlayan GIO, 2030 yılına kadar 2 binin üzerinde güneş enerjisinden beslenen şarj istasyonu kurmayı planlıyor.

ÖDÜL TÖRENİ

"Türk- Alman Ekonomik İlişkilerinin Büyümesine Katkılarından Dolayı" T.C. Berlin Büyükelçisi Sayın Ahmet Başar Şen'e İstanbul Ekonomi Zirvesi İcra Kurulu Başkanı Abdullah Değer tarafından ödül takdim edilmiştir.

"Uluslararası Yatırımcılara Türkiye'deki Yatırım Süreçlerinde Sağladıkları Desteklerinden Ötürü" Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi Berlin Temsilcisi Faruk Kurtulmuş'a T.C. Berlin Büyükelçisi Sayın Ahmet Başar Şen tarafından ödül takdim edilmiştir.

BVMW (The German Association of Small and Medium-Sized Businesses) Yönetim Kurulu Üyesi- Siyaset ve Dış Ticaret Başkanı Andreas Jahn'a "Association Promoting Growth and Success Among Businesses Ödülü T.C. Berlin Büyükelçisi Sayın Ahmet Başar Şen tarafından takdim edilmiştir

Almanya İle Türkiye Arasındaki Ekonomik İlişkilerin Güçlenmesine Katkılarından Dolayı TD-IHK (Türk Alman Sanayi ve Ticaret Odası) Genel Sekreteri Okan Özoğlu'na T.C. Berlin Büyükelçisi Sayın Ahmet Başar Şen tarafından ödül takdim edilmiştir.

"Sürdürülebilir Turizm Ödülü" Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı (TGA) Genel Müdür Yardımcısı Dr. Elif Balcı Fisunoğlu'na T.C. Berlin Büyükelçisi Sayın Ahmet Başar Şen tarafından takdim edilmiştir.

"Türk-Alman Turizm İlişkilerine Katkılarından Dolayı" Almanya Seyahat Birliği (DRV) Turizm Komitesi Başkan Yardımcısı Önder Sancarbarlas'a T.C. Berlin Büyükelçisi Sayın Ahmet Başar Şen tarafından ödül takdim edilmiştir.

"Business Convention Hotel Ödülü" Titanic Hotel Gendarmenmarkt Genel Müdürü Yüksel Gürhan'a T.C. Berlin Büyükelçisi Sayın Ahmet Başar Şen tarafından takdim edilmiştir.

"İhracatını En Çok Artıran Şirket Ödülü" Koluman Motorlu Araçlar A.Ş. İnsan Kaynakları Direktörü Neslihan Tosun Kayhan'a T.C. Berlin Büyükelçisi Sayın Ahmet Başar Şen tarafından takdim edilmiştir.

“Europe’s Best Holiday Airline Ödülü” SunExpress Kıdemli Uluslararası İlişkiler Direktörü Michael Buck’a T.C. Berlin Büyükelçisi Sayın Ahmet Başar Şen tarafından takdim edilmiştir.

“Türk-Alman Ekonomik İşbirliğine Katkılarından Dolayı” DHL Express Germany CEO’su Mustafa Tonguç’a T.C. Berlin Büyükelçisi Sayın Ahmet Başar Şen tarafından ödül takdim edilmiştir.

“Leading Mobile Commerce Brand Ödülü” Getir Germany Dış İlişkiler Başkanı Sven-Joachim Irmer’a T.C. Berlin Büyükelçisi Sayın Ahmet Başar Şen tarafından takdim edilmiştir.

BASINDA BİZ

TAGESSPIEGEL

Deutsche und türkische Unternehmen sind in Berlin zum ersten Mal zusammengekommen, um den deutsch-türkischen Wirtschaftsgipfel zu eröffnen. Die Teilnehmer sind die Geschäftsführer von 100 Unternehmen aus beiden Ländern. Die Veranstaltung wird von der Bundesregierung und der türkischen Regierung gemeinsam organisiert.

Die Teilnehmer sind die Geschäftsführer von 100 Unternehmen aus beiden Ländern. Die Veranstaltung wird von der Bundesregierung und der türkischen Regierung gemeinsam organisiert.

Die Teilnehmer sind die Geschäftsführer von 100 Unternehmen aus beiden Ländern. Die Veranstaltung wird von der Bundesregierung und der türkischen Regierung gemeinsam organisiert.

WirtschaftsWoche

Istanbul Wirtschaftsgipfel in Berlin / Stärkung der Deutsch-Türkischen Wirtschaftsbeziehungen

Die Teilnehmer sind die Geschäftsführer von 100 Unternehmen aus beiden Ländern. Die Veranstaltung wird von der Bundesregierung und der türkischen Regierung gemeinsam organisiert.

Die Teilnehmer sind die Geschäftsführer von 100 Unternehmen aus beiden Ländern. Die Veranstaltung wird von der Bundesregierung und der türkischen Regierung gemeinsam organisiert.

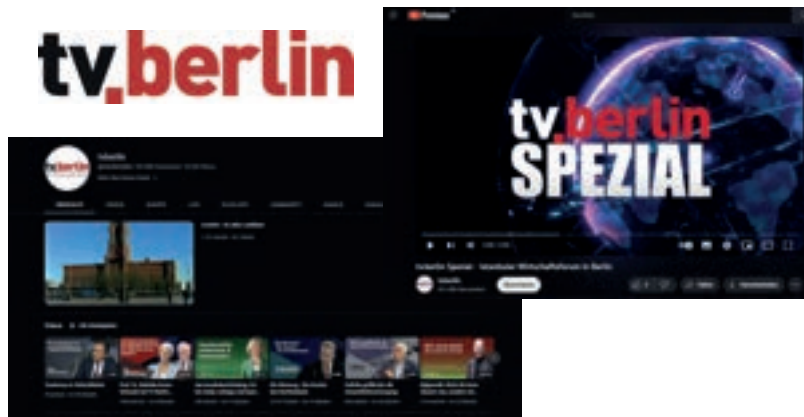
Die Teilnehmer sind die Geschäftsführer von 100 Unternehmen aus beiden Ländern. Die Veranstaltung wird von der Bundesregierung und der türkischen Regierung gemeinsam organisiert.

wallstreet ONLINE

PRESSEPORTAL

BASINDA BİZ

BASINDA BİZ

LEIPZIG AKTUELL

BerlinerExpress

BT Business-Tipp

Istanbul Wirtschaftsgipfel in Berlin
Stärkung der Deutsch-Türkischen Wirtschaftsbeziehungen

Das Wirtschaftsforum ist ein zentraler Bestandteil der Istanbul Business Summit, der die deutsch-türkischen Wirtschaftsbeziehungen stärken soll. Die Veranstaltung wird am 12. und 13. Juni in Berlin stattfinden. In der Türkei ist die Wirtschaft im Wachstum, und Berlin ist eine Plattform zur Vertiefung der zwischenstaatlichen Beziehungen zwischen Deutschland und der Türkei.

Wichtigste Tages- und Abendveranstaltungen des Gipfels sind die Einführung durch Bundesminister Steinmeier und die Eröffnung durch den türkischen Außenminister. Die beiden Abende werden durch einen Gala-Dinner im Grand Hyatt Hotel in Berlin und eine Gala-Veranstaltung im Konzerthaus Berlin abgeschlossen. Die Gala-Veranstaltung wird von der türkischen Botschaft in Berlin und dem türkischen Kulturministerium in Berlin organisiert. Die Gala-Veranstaltung wird am 12. Juni im Konzerthaus Berlin stattfinden. Die Gala-Veranstaltung wird von der türkischen Botschaft in Berlin und dem türkischen Kulturministerium in Berlin organisiert.

Der CEO-Beratungsunternehmen Thomas Siebert eröffnet den Gipfel als einer der größten Investoren in die Entwicklung spanischer Wirtschaftsmarktes Beziehungen und betont die Möglichkeit, dass Wege für Unternehmen auf globale Herausforderungen zu reagieren.

Der spanische Botschafter in Deutschland, Rafael de la Hoz, unterstreicht ebenfalls die Bedeutung und zeigt, dass die Türkei ein wichtiger Partner für die spanische Wirtschaft ist.

Im Rahmen des Gipfels werden Personen und Organisationen, die sich durch Innovation und Nachhaltigkeit auszeichnen, mit dem "Global Leaders Award" geehrt. Zusammenfassend werden die wichtigsten Ergebnisse der Veranstaltung sowie die Investitionsmöglichkeiten und Partnerschaften der türkischen Regierung, die türkische Regierung für Innovationsförderung und wirtschaftliche Hilfe und die Türkei nach Berlin.

Unter dem Motto "Berlin ist die Brücke und die Türkei ist der Motor" werden die Beziehungen zwischen den beiden Ländern vertieft.

BT Business-Tipp

AKTIEN CHECK

Istanbul Wirtschaftsgipfel in Berlin / Stärkung der Deutsch-Türkischen Wirtschaftsbeziehungen

Das Wirtschaftsforum ist ein zentraler Bestandteil der Istanbul Business Summit, der die deutsch-türkischen Wirtschaftsbeziehungen stärken soll. Die Veranstaltung wird am 12. und 13. Juni in Berlin stattfinden. In der Türkei ist die Wirtschaft im Wachstum, und Berlin ist eine Plattform zur Vertiefung der zwischenstaatlichen Beziehungen zwischen Deutschland und der Türkei.

Wichtigste Tages- und Abendveranstaltungen des Gipfels sind die Einführung durch Bundesminister Steinmeier und die Eröffnung durch den türkischen Außenminister. Die beiden Abende werden durch einen Gala-Dinner im Grand Hyatt Hotel in Berlin und eine Gala-Veranstaltung im Konzerthaus Berlin abgeschlossen. Die Gala-Veranstaltung wird von der türkischen Botschaft in Berlin und dem türkischen Kulturministerium in Berlin organisiert. Die Gala-Veranstaltung wird am 12. Juni im Konzerthaus Berlin stattfinden. Die Gala-Veranstaltung wird von der türkischen Botschaft in Berlin und dem türkischen Kulturministerium in Berlin organisiert.

Der CEO-Beratungsunternehmen Thomas Siebert eröffnet den Gipfel als einer der größten Investoren in die Entwicklung spanischer Wirtschaftsmarktes Beziehungen und betont die Möglichkeit, dass Wege für Unternehmen auf globale Herausforderungen zu reagieren.

Der spanische Botschafter in Deutschland, Rafael de la Hoz, unterstreicht ebenfalls die Bedeutung und zeigt, dass die Türkei ein wichtiger Partner für die spanische Wirtschaft ist.

Im Rahmen des Gipfels werden Personen und Organisationen, die sich durch Innovation und Nachhaltigkeit auszeichnen, mit dem "Global Leaders Award" geehrt. Zusammenfassend werden die wichtigsten Ergebnisse der Veranstaltung sowie die Investitionsmöglichkeiten und Partnerschaften der türkischen Regierung, die türkische Regierung für Innovationsförderung und wirtschaftliche Hilfe und die Türkei nach Berlin.

Unter dem Motto "Berlin ist die Brücke und die Türkei ist der Motor" werden die Beziehungen zwischen den beiden Ländern vertieft.